ÎNVĂLUIŢI DE IUBIRE • CARTEA A PATRA

JANETTE OKE

O surpriză cu ocazia sărbătoririi zilei de naştere şi o altă călătorie spre Vest. Mai apoi însă, loveşte tragedia…

Bucuria nepieritoare a iubirii

CREDINŢĂ, DRAGOSTE ŞI BUCURIE, CHIAR ÎN MIJLOCUL FURTUNILOR ÎNVOLBURATE ALE VIEŢII

Bucuria nepieritoare a iubirii

CARTEA A PATRA

Instalarea căii ferate a scurtat distanţele din prerie, făcând posibilă mult aşteptata întâlnire dintre Missie şi părinţii ei, Clark şi Marty Davis. Iar vizita se dovedeşte a fi exact aşa cum s-a aşteptat fiecare, incluzând aici călduroasa întâlnire cu cei doi adorabili nepoţi. Mai apoi însă, acest timp al bucuriei este zguduit de tragedie...

Un test al credinţei şi legăturii de familie pentru care nu erau pregătiţi... sau poate că da?

Moştenirea autoarei JANETTE OKE a ajuns dincolo de zecile de romane pe care le-a scris sau dincolo de Premiul Christy, de Medalionul de Aur şi alte distincţii pe care le-a câştigat, sau chiar dincolo de tendinţele editoriale influenţate de succesul său scriitoricesc. Este cel mai bine reprezentată de miile de scrisori primite de la cititori din întreaga lume, ale căror inimi şi minţi au fost atinse în mod deosebit de povestirile sale. Totul a început de la povestirea *Învăluiţi de iubire* care a deschis seria sa de volume cu două decenii în urmă.

Editura Casa Cărţii
ISBN: 978-973-8998-20-9

Bucuria nepieritoare a iubirii

JANETTE OKE

Bucuria nepieritoare a iubirii

Editura Casa Cărţii, Oradea
2007

proprietatea mea Shalt

Copyright © 1979, 2003 by Janette Oke
Originally published in English under the title
Love's Abiding Joy
by Bethany House Publishers,
a division of Baker Publishing Group,
Grand Rapids, Michigan, 49516, U.S.A.
All rights reserved.

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin Editurii Casa Cărții. Orice reproducere sau selecție de texte din această carte este permisă doar cu aprobarea în scris a Editurii Casa Cărții, Oradea.

Bucuria nepieritoare a iubirii
de Janette Oke
Copyright © 2007 Editura Casa Cărții
O.P. 1, C.P. 270,
410610 Oradea
Tel./Fax: 0259-469057; 0359-800761; 0722-669566
Email: info@ecasacartii.ro
www.ecasacartii.ro

Traducerea: Cristina Giurgiu
Editarea: Rodica Bogdan
Tehnoredactarea: Vasile Gabrian
Coperta: Bethany House Publishers

Printed by RomFLAR Tel. 0259 43 77 93

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

OKE, JANETTE
Bucuria nepieritoare a iubirii / Janette Oke. - Oradea : Casa Cărții, 2007
ISBN 978-973-8998-20-9

821.111-31=135.1

Jeremia 9 - 23-24

Dedicată cu dragoste
celei de-a doua surori ale mele, Jean Catherine Budd,
care a plecat la ceruri în 1998,
cu profundă apreciere pentru multele situaţii
în care mi-a fost sprijin
şi pentru inima şi casa ei deschisă,
unde m-am simţit întotdeauna binevenită;
şi lui Orville, bărbatul special
pe care l-a adus în familia noastră
şi care i s-a alăturat în 2001.

JANETTE OKE s-a născut în Champion, Alberta, în familia unu fermier, şi a crescut într-o familie numeroasă, plină de bucurie şi dragoste. Este absolventă a Colegiului Biblic Mountain View din Alberta, locul unde l-a întâlnit pe soţul ei, Edward, cu care s-a căsătorit în mai 1957. După ce a păstorit biserici în Indiana şi Canada, familia Oke petrece câţiva ani în Calgary, unde Edward slujeşte în mai multe poziţii în facultate, în vreme ce Janette continuă să scrie. Ea a scris peste 48 de romane pentru adulţi şi pentru copii, cărţile ei vânzându-se în peste 22 de milioane de exemplare.

Familia Oke are trei băieţi şi o fată, toţi sunt căsătoriţi, şi acum se bucură de cei 12 nepoţi. Edward şi Janette sunt activi în biserica lor locală şi locuiesc lângă Didsbury, Alberta.

Pentru mai multe informaţii despre Janette Oke, vizitaţi site-ul *www.janetteoke.com*

Cuprins

1. Familia 9
2. Masa de sărbătoare 19
3. Planificare 25
4. Oraşul 31
5. Începe adevărata călătorie 41
6. Sosirea 57
7. La taifas 69
8. Marty o întâlneşte pe Maria 81
9. Salvarea 87
10. O zi cât un milion de ani 103
11. Zbateri 117
12. Juan 129
13. Zile de adaptare 139
14. Creştere 151
15. Mutarea 161
16. Iarnă 171
17. Jedd 179
18. De la moarte la viaţă 189
19. Planuri şi rămas-bun 199
20. Spre casă 207

UNU

Familia

— Bună dimineața.

Cuvintele fuseseră rostite încetișor, iar Marty își deschise ochii grei de somn, încercând să identifice sursa lor. Observă că Clark o privea, aplecat asupra ei, zâmbind. Clark n-o trezea de obicei înainte de treburile sale matinale în grajd. Marty se trezi și se întinse, încercând să priceapă rostul gestului său neobișnuit de acum.

— La mulți ani!

O, da, astăzi era ziua ei, iar Clark dorea întotdeauna să fie primul care o felicită în această zi specială. Marty își trase pătura sub bărbie gândindu-se că n-ar strica să adoarmă iar, însă nu putu rezista zâmbetului lui.

— Și m-ai trezit doar ca să-mi aminteşti că sunt cu un an mai bătrână? îl tachină ea.

— Stai puțin, ce-i rău în a îmbătrâni? Mie mi se pare ceva bun – luând în considerare alternativa, o tachină el, la rândul lui.

Marty zâmbi din nou. Acum era trează de-a binelea. N-avea rost să încerce să mai doarmă.

— Adevărul e, spuse ea, ridicându-se în şezut şi trecându-şi mâna prin părul uşor încărunțit al lui Clark, că nu mă deranjează defel. Nu mă simt nici măcar cu o zi mai bătrână decât ieri. Poate puțin mai nedormită, adăugă ea cu prefăcută răutate, da' nicidecum mai bătrână.

Clark râse.

— Am auzit de pe la alții că omul, pe măsură ce îmbătrânește, devine tot mai arțăgos și pisălog... Își lăsă fraza neisprăvită, însă se aplecă și înlătură orice înțepătură din cuvintele ei cu un sărut pe nasul lui Marty.

— Ei... da' mai bine m-apuc de treabă. Încearcă să mai dormi puțin, dacă vrei. O să pregătesc eu micul dejun – doar de data asta.

— Pentru nimic în lume! exclamă grabnic Marty. Va trebui mai apoi să curăț toată mizeria lăsată în bucătărie. Însă mâna ei îi mângâia obrazul, iar dragostea și prețuirea care se dezvoltaseră între ei puteau fi văzute de oricine i-ar fi privit în acel moment.

Clark plecă, hohotind încetișor, iar Marty se așeză înapoi pe spate și se întinse sub pătura călduroasă. Nu se va grăbi să se ridice, dar mâncarea lui Clark va fi pregătită la întoarcerea lui de la grajd.

Astăzi e ziua mea, se gândi Marty. Chiar dacă nu se simțea în vârstă, i se păru, dintr-odată, că trecuseră multe astfel de zile în viața ei. Patruzeci și două, de fapt. *Patruzeci și doi de ani*. Repetă numărul în încercarea de a-i înțelege semnificația. *Amuzant, chiar nu mă deranjează deloc*. Nu, n-o deranja nimic la această zi de naștere – nu așa cum se întâmplase la treizeci sau la patruzeci de ani. O, cum o mai afectase împlinirea vârstei de patruzeci de ani! *Trupul omului e aproape șubrezit la patruzeci de ani*, se văicărise ea. Și iat-o acum, la patruzeci și doi, fără a se simți nicidecum mai bătrână, ca atunci când trecuse de monumentalele pietre de hotar anterioare.

Patruzeci și doi, își spuse gândindu-se la vârsta în sine, însă nu zăbovi prea mult aici. Gândul ei zbură la planurile pe care le avea pentru acea zi. Zilele de naștere însemnau, de fapt, familia. O, cât de plăcut era să-i aibă pe toți în preajmă! Când copiii erau mici, ea însăși fusese cea care pregătea sărbătorirea zilelor de naștere. Acum, când erau mari, era rândul ei să aibă parte de o sărbătoare specială. Nandry fusese cea care pregătise masa anul trecut, le reamintise Clae în timp ce serveau împreună prânzul de duminică, nu cu multă vreme în urmă. Marty nu-și mai amintea cu exactitate. Anii parcă se suprapuneau unii peste alții, însă da, era sigură că Clae avusese dreptate.

Pentru că astăzi era sâmbătă, masa festivă va avea loc la prânz, nu seara. Lui Marty îi plăcea mai mult aşa. Puteau petrece mai mult timp unii cu alţii, în loc să încerce să strecoare evenimentul între întoarcerea copiilor de la şcoală şi mulsul vacilor sau alte treburi din gospodărie. Astăzi vor avea la dispoziţie toată după-amiaza pentru taclale şi pentru joaca cu nepoţii.

Marty era entuziasmată şi numai la gândul evenimentelor de peste zi. De acum nici vorbă să mai doarmă, aşa că dădu pătura la o parte, coborî din pat şi se duse la fereastră. Privi afară zorii unei frumoase dimineţi de iunie. Lumea era curată şi proaspătă după ploaia de seara trecută. Ce perioadă minunată a anului! În aer încă mai plutea acea mireasmă a primăverii, cu toate că multe plante crescuseră deja destul de mult pentru a le da de ştire tuturor că vara sosise cu adevărat. Iubea această lună a anului. Simţi din nou o urmă de recunoştinţă pentru faptul că mama ei o născuse în luna asta atât de plăcută.

Gândurile îi zburară la propriii copii. Nandry... Nandry şi mica ei familie. Cea mai mare dintre copiii familiei Davis avea acum, la rândul ei, patru copii, şi ce mamă desăvârşită se dovedise a fi! Soţul ei, Josh, o tachina spunând că mai au până la treisprezece, iar Nandry nici măcar nu comenta remarcile făcute de soţul ei în glumă. Da, iubita lor Nandry, fiica înfiată, ar fi făcut-o tare mândră pe mama ei adevărată. Apoi mai era sora lui Nandry, Clae, cea de-a doua lor fiică înfiată – Clae şi soţul ei, Joe, pastorul. Şi Clae iubea copiii, însă Marty intuia – cu toate că Clae nu afirmase acest lucru – că în inima ei spera ca familia să nu i se înmulţească prea grabnic. Ei aveau o fetiţă, Esther Sue. Pastorul Joe nădăjduia să mai parcurgă câteva cursuri de instruire la seminar. Marty şi Clark puneau şi ei câte un bănuţ deoparte, care să ajute la strângerea de fonduri suficiente pentru atât de râvnita şcoală. Marty spera că nu va mai trece mult timp şi Joe va putea să plece, cu toate că mutarea lor atât de departe îi lăsa un gust dulce-amărui.

Gândindu-se la următoarea lor fiică, Missie, Marty simţi cum zâmbetul i se ia de pe faţă şi ochii i se umezesc. O, cât de dor îi era de Missie! Presupuse că, treptat, după cei câţiva ani de despărţire, dorul se va mai potoli, însă nu aşa stăteau lucrurile. Marty tânjea de dor după Missie, cu fiecare fibră a fiinţei ei. *Dacă... doar dacă*, se

surprindea uneori gândindu-se, *dacă aş putea vorbi cu ea măcar o dată – dacă doar aş putea-o vedea din nou – dacă i-aş putea ţine copiii în braţe – dacă aş putea fi sigură că îi merge bine, că e fericită.* Însă toţi aceşti „doar dacă" îi chinuiau sufletul. Marty era aici. Missie se afla la mare distanţă, în Vest. Însă cât de dor îi era de dulcea ei Missie! Chiar dacă fata nu era os din oasele ei, nici carne din carnea ei – Missie fiind fiica lui Clark cu prima lui soţie, Ellen – Marty simţea că Missie era a ei în adevăratul sens al cuvântului. Micuţa fată orfană, cu feţişoara ei scumpă ce-i furase inima şi dăduse vieţii ei o semnificaţie aparte cu ani în urmă, era, într-adevăr, Missie a ei. De fapt, pe Missie o iubise chiar înainte de a-l iubi pe Clark, îşi aminti ea. *O, cum îmi lipseşti, fetiţa mea!* şopti Marty în timp ce o lacrimă îi alunecă pe obraz şi căzu pe pervazul geamului. Dacă doar... Însă Marty se opri clătinând din cap şi ridicând din umeri.

În partea cealaltă a curţii îi zări pe Clare şi pe Arnie. De acum bărbaţi în toată firea, fiecare dintre ei mai păstra ceva din nonşalanţa copilăriei. Unii oameni – cei care nu ştiau de moartea primului soţ al lui Marty – erau surprinşi de faptul că nu semănau unul cu celălalt. Clare semăna la înfăţişare şi gesturi cu tatăl său, Clem, înalt, bine făcut, gata întotdeauna să-i tachineze pe ceilalţi, copilăros. Arnie era chiar mai înalt, brunet, cu o natură sensibilă şi trăsături mai fine, precum Clark. În schimb, se iubeau unul pe celălalt, se tachinau, se luau la harţă şi nu puteau trăi unul fără altul. Acum, când intrau în casă după găleţile de lapte, se amuzau copios, iar Clare, care de obicei întreţinea conversaţia, îi spunea lui Arnie despre un incident ce avusese loc la un eveniment social, seara trecută. Arnie nu se prea omora cu astfel de evenimente, însă Clare nu rata niciunul. Arnie râdea de cele descrise de Clare, însă Marty îl auzi exclamând în mod repetat: „Sărmanul Lou! Sărmanul Lou! Cred c-aş fi murit dacă eram în locul lui!" Clare nu părea să regrete prea mult cele întâmplate „sărmanului Lou", extrem de satisfăcut, în schimb, să ofere detalii despre incident. În timp ce băieţii se apropiau de uşă, Marty se întoarse de la fereastră şi începu să se îmbrace cu mişcări încete. Încă mai era suficient timp pentru pregătirea micului dejun. Numai acum începea mulsul vacilor.

Marty îşi perie părul lung şi blond, adunându-l, greu şi gros, la spate. Remarcase ocazional că unele femei mai în vârstă aveau părul subţire şi, în taină, le compătimea. Ei bine, ea n-avea motive de îngrijorare în privinţa asta. De fapt, în părul ei nu-şi prea făcuseră apariţia nici firele albe, spre deosebire de Clark. Părul lui încărunţise la tâmple şi era presărat din ce în ce mai mult cu fire albe. *Lui îi şade bine – îi dă un aer mai distins şi masculin*, se gândi ea.

Marty îşi prinse părul fără a se grăbi, examinându-şi încă cu atenţie gândurile, unul câte unul. Împlinirea unei anumite vârste era o ocazie bună pentru o privire în trecut. În cele din urmă, odată părul aranjat, făcu patul şi făcu ordine în cameră.

În timp ce ieşea din dormitor, o izbi mirosul cafelei de dimineaţă. *Nu cumva Clark pusese în practică ce spusese despre pregătirea micului dejun*, fu primul ei gând. Nu, doar îl văzuse lângă hambar. Marty sorbi din nou mireasma. Era miros de cafea, şi încă din aceea proaspăt râşnită.

De acum era de-a dreptul curioasă. Marty simţi şi mirosul de costiţă prăjită şi brioşe calde. Se grăbi spre bucătărie, cu nasul adulmecând curios aromele îmbietoare.

— O, mami. Trebuia să fie o surpriză! Era Ellie.

— Copilă dragă, spuse Marty, surpriză şi este! Nu mi-am imaginat cine-ar putea să trebăluiască prin bucătăria mea atât de devreme.

Ellie zâmbi.

— Luke ar fi vrut să fii servită la pat. Ştiam că nu vom ajunge atât de departe fără să-ţi dai seama, dar m-am gândit că măcar micul dejun va fi gata până te trezeşti.

Marty privi spre masă. Era acoperită cu o faţă de masă curată şi pe ea erau puse farfuriile pentru ocazii speciale. În mijloc era aşezat un bol plin cu trandafiri sălbatici şi fiecare farfurie şi tacâm erau aranjate cu atenţie.

— Mie mi se pare că eşti aproape gata. Şi arată tare frumos, draga mea. Trandafirii ăştia sunt atât de frumoşi, că îmi vine doar să stau şi să-mi hrănesc ochii, nu stomacul, iar asta nu m-ar deranja defel.

Ellie se îmbujora de plăcere auzind laudele mamei sale.

— Luke i-a găsit de cealaltă parte a păşunii.

Marty se aplecă şi adulmecă adânc mireasma trandafirilor, încântată în mod deosebit de faptul că-i fuseseră dăruiţi cu dragoste de o familie iubitoare.

— Unde e fratele tău? întrebă ea când se îndreptă de spate.

— Nu cred că am voie să-ţi spun încă, răspunse Ellie, da' Luke nu e departe şi o să apară înainte de micul dejun. Vrei o ceaşcă de cafea până se adună şi ceilalţi?

— Cu plăcere. Marty zâmbi. Începea să se simtă ca o regină, nu doar ca o fetişcană ce-şi serbează ziua de naştere.

Ellie se întoarse cu cafeaua mamei sale şi se îndreptă apoi către sobă, cu ochii pe mâncarea pe care o pregătea. Marty sorbi încetişor, privindu-şi fiica cea mai mică peste marginea ceştii de cafea. Oare îşi dăduse seama cât de mult crescuse Ellie? Păi, aproape că era o femeie în toată firea! Oricând se putea aştepta ca fata să ajungă să gătească la propria sobă. Gândul o tulbură oarecum. Putea suporta să mai piardă o fiică? Pe ultima? *Cât de singură m-aş simţi în bucătărie!* Ellie contribuise mult la echilibrul vieţii ei după plecarea lui Missie. Ce se va face când şi Ellie va pleca? Păi, doar cu câteva zile înainte, Ma Graham remarcase cât de atrăgătoare devenise Ellie. Şi Marty observase asta, însă, în taină, sperase că nimeni altcineva nu băgase de seamă acest lucru – cel puţin pentru o vreme. Odată ce oamenii vor vedea că Ellie a ei devine femeie şi vor începe să şuşotească, nu va mai putea da timpul înapoi. Curând camera lor de primire va fremăta de băieţi veniţi în petit, iar unul dintre ei va fura, cu siguranţă, inima lui Ellie. Marty se străduia să-şi înfrâneze lacrimile, când bărbaţii îşi făcură apariţia.

Clare fu primul.

— Hei, mami, nu arăţi chiar atât de rău pentru vârsta ta, glumi el, apoi râse zgomotos, ca şi când gluma ar fi fost de-a dreptul hilară.

Arnie păru stânjenit.

— O, Clare, nu-i nimic amuzant la prostească ta...

Însă Clare îl plesni zgomotos peste spate şi spuse bine dispus:

— Mami, ai uitat să le spui să pună în copilu' ăsta şi un strop de veselie când l-au făcut. Puştiu' ăsta nu ştie să râdă.

Apoi Clare îşi îndreptă atenţia către sora sa.

— Hei, încă miroase bine. N-ai ajuns la stadiul de pârleală?

Ellie râse şi încercă să-i arunce un prosop umed în faţă, însă Clare se feri. Ellie era obişnuită cu tachinările lui Clare. În plus, era tare mândră de fraţii ei şi ar fi făcut orice pentru ei. Clare îi ciufuli părul şi se duse să se spele pentru masă. Ellie încercă să-şi aranjeze părul la loc, apoi scoase pe platou omleta. Arnie, mulţumit să-şi aştepte rândul la spălat, se îndreptă spre Marty.

— La mulţi ani, mami! spuse el, punându-i o mână pe umăr.

— Mulţumesc, fiule. E o zi cu început promiţător.

— Şi mai târziu plecăm la Clae. Măiculiţă, copiii ăia ai lui Nandry parcă-s tot mai gălăgioşi pe zi ce trece. „Unchiule Arnie, ia-mă în braţe!", „Unchiule Arnie, ajută-mă!", „Unchiule Arnie..."

— Şi tu eşti încântat, îl întrerupse Ellie.

Arnie n-o contrazise, ci doar zâmbi larg. Marty dădu din cap în semn de aprobare. Arnie îi iubea pe copii.

Clark intră în casă, ştergându-şi mâinile de un prosop, şi-şi roti privirea în jurul bucătăriei.

— Se pare că toată familia mea e-aici. Pe mine mă aşteptaţi?

— Da, credeam că n-o să mai ajungi, tata, spuse Clare, luând prosopul aspru şi fluturându-l pentru a-l plezni pe Arnie.

— Băieţii au venit mai ,nainte, îşi informă Ellie tatăl, aşa că n-ai lăsat pe nimeni să aştepte.

Bărbaţii, curaţi şi potoliţi de-acum, îşi ocupară locul la masă. Marty îşi mută scaunul în locul pe care-l ocupa de obicei la masă, iar Ellie aduse farfuria cu costiţă fierbinte. Marty se uită la locul rămas gol.

— Luke, spuse ea, Luke încă n-a venit.

— Încă mai doarme? întrebă Clare, ştiind foarte bine că Luke avea uneori obiceiul de a dormi până mai târziu.

— O să vină imediat, spuse Ellie. Cred că n-ar fi nicio problemă dacă am începe să mâncăm.

— Dar... protestă Marty, însă chiar în acel moment se auzi uşa deschizându-se, iar Luke îşi făcu apariţia cu părul ciufulit de vânt şi faţa îmbujorată. Inima lui Marty tresăltă văzându-şi „pruncul". Luke era copilul cel mai blând dintre copiii ei, era făcătorul de pace şi visătorul familiei. Luke, în vârstă de cincisprezece ani, era mai scund

decât ceilalţi băieţi ai ei, avea ochi căprui şi o privire serioasă, grijulie. Marty avea impresia că nu mai văzuse niciodată pe cineva cu o privire atât de caldă şi plină de compasiune ca a fiului ei, Luke.

— Mă scuzaţi, spuse el încet şi se aşeză la masă.

Afecţiunea lui Clark pentru băiat se văzu prin gestul simplu pe care-l făcu spre el.

— Vrei să te speli?

— Aştept până după rugăciune, ca să nu se răcească mâncarea.

— Cred că mâncarea mai poate aştepta. Hai, du-te!

Luke se ridică de la masă, privindu-şi mâinile. Erau acoperite cu pete roşii. Se întoarse îndată, iar familia se pregăti pentru citirea de dimineaţă a Scripturii, după care Clark îi conduse în rugăciune.

Rugăciunea din această dimineaţă incluse mulţumiri speciale pentru mama acelui cămin şi ajutorul potrivit pe care Dumnezeu i l-a dat de-a lungul anilor. Clark îi spuse Domnului că Marty era cu adevărat vrednică de binecuvântarea Sa specială. Marty îşi aminti o rugăciune făcută cu multă vreme în urmă, pe când se aflase în postura unei mirese îndurerate, uluite şi împotrivitoare. Clark îi ceruse Tatălui şi atunci să o binecuvânteze. Şi Dumnezeu îl ascultase. Îl simţise alături de ea de-a lungul anilor, iar aceşti copii scumpi, aşezaţi în jurul mesei, erau dovada binecuvântării Sale.

După ce rugăciunea se încheie şi fiecare se servi din mâncare, Clare se uită la Luke între două înghiţituri de costiţă şi omletă.

— Deci, frăţioare. Ce-ai făcut tu aşa de dimineaţă? Luke se foi pe scaun.

— Păi, am vrut ca mama să aibă la micul dejun câţiva fragi, da' - anul ăsta tare greu se mai găsesc! Cred că nu-i destul de cald încă. Scoase pe masă o căniţă cu câţiva fragi pricăjiţi.

Ochii lui Marty se umplură din nou de lacrimi. Somnorosul ei se strecurase afară din pat încă din zori ca să-i aducă fragi de ziua ei. Îşi aminti de ziua când Missie începuse tradiţia „fragilor pentru ziua de naştere a lui mami". După plecarea lui Missie, timp de câţiva ani, copiii încercaseră să păstreze tradiţia. Însă după defrişarea zonei ce adăpostise cele mai bune tufe de fragi, tradiţia se pierduse. Iar acum, dragul de Luke, îşi dădea atâta osteneală s-o aducă din nou la viaţă.

Clare întinse mâna şi-i ciufuli părul fratelui său mai mic. Ochii săi spuneau: *Eşti tare, ştii asta, băiete!*, însă gura îi era mult prea ocupată să mestece brioşele făcute de Ellie.

— Ar fi trebuit să-mi spui, şopti Arnie. Te-aş fi ajutat.

Marty se uită pe rând la cei patru copii ce încă mai stăteau în jurul mesei şi inima i se umplu de bucurie şi dragoste. Zâmbetul pe care-l împărtăşi cu Clark n-avea nevoie de explicaţii.

DOI

Masa de sărbătoare

— A fost o masă pe cinste, Clae, spuse Marty, ştergându-şi delicat de pe buze, cu vârful limbii, ultimele firimituri de prăjitură. Geamătul de satisfacţie al lui Clare în timp ce-şi mângâia stomacul era grăitor. Josh, soţul lui Nandry, râse.

În timp ce farfuriile erau date la o parte şi se turna al doilea rând de cafea, începu plăcuta zarvă a discuţiilor. Se părea că fiecare avea ceva de spus în acelaşi timp, inclusiv copiii. Clark ridică mâinile pentru a face linişte şi, în cele din urmă, reuşi să atragă atenţia chiar şi celui mai tânăr membru al grupului.

— Opriţi-vă, spuse el râzând, nimeni n-aude pe nimeni în zarva asta. Ce-ar fi să ne organizăm nitel?

Fetiţa cea mare a lui Nandry, Tina, chicoti.

— O, bunicule, cum poate organiza cineva sporovăială?

— Acum pot pleca? Pot să mă joc cu unchiul Arnie? întrerupse Andrew, singurul băiat în familia lui Nandry şi Josh.

— Înainte de a pleca de la masă şi de a ne risipi care-ncotro, ce-ar fi s-o lăsăm pe bunica să-şi deschidă cadourile? sugeră Clae.

— O, da! Haide! Haide! strigară copiii, bătând din palme. Cadourile erau întotdeauna bine-venite, chiar dacă erau destinate altcuiva.

Bunica Marty fu invitată pe scaunul de onoare, iar cadourile începură să sosească, purtate şi prezentate de diferiţi membri ai familiei.

Copiii oferiră tot felul de lucruşoare sau desene făcute cu mâinile lor. Tina chiar tivise, cu mâna ei, o batistă nouă. Nandry şi Clae, aducând daruri din partea familiei, izbucniră în râs când realizară că amândouă cususeră pentru Marty câte un şorţ nou. Clare şi Arnie cumpăraseră împreună un ibric nou pentru ceai, declarând sus şi tare că de-acum mama putea „s-arunce vechitura aia ciobită". *Puţin probabil,* îşi spuse Marty. *O să plantez în el flori de primăvară şi-o să-l pun la geamul din bucătărie.* Însă cu voce tare, admiră ibricul cel nou.

Darul făcut de Ellie mamei sale era o broşă delicată, iar Marty bănui că tatăl contribuise din belşug la cumpărarea ei. Luke veni ultimul. Ochii săi trădau atât nerăbdare, cât şi stânjeneală în timp ce se apropia, încet, de Marty. Era clar că băiatul era puţin nesigur de felul în care îi vor privi ceilalţi darul.

— Mă tem că n-a costat nimic, murmură el.

— Nu asta dă valoare unui lucru, spuse Marty, curioasă şi interesată.

— Ştiu că întotdeauna spui asta, dar unii oameni... cred... cred că n-ar trebui să dăruieşti ceva ce nu te costă nimic.

— A, spuse Clark, părând să-şi dea seama ce-l deranjează pe băiat, însă costul nu este întotdeauna evaluat în bani. A te da pe tine însuţi uneori este mult mai de valoare decât a băga mâna în buzunar după bani.

Luke zâmbi şi păru a fi mai în largul său, în timp ce îi întinse lui Marty un cadou împachetat grosolan.

— Ai spus că-ţi plac, aşa că... Ridică din umeri şi făcu un pas înapoi, în timp ce mama sa întinse mâna după cadou.

Greu şi voluminos, pachetul era înfăşurat în hârtie maronie şi legat cu sfoară. Marty încercă să-şi imagineze ce fel de cadou putea fi acela ambalat astfel. Desfăcu sfoara şi lăsă hârtia să cadă la pământ. În faţa ochilor ei stăteau acum doi arbuşti micuţi, cu rădăcină. Marty îi recunoscu îndată ca fiind arbuştii aceia pitici pe care-i văzuse la deal. Într-o vară, când împreună cu Clark îi luase pe copii într-o excursie pe dealuri, chiui de plăcere la vederea arbuştilor în floare. Cât de frumoşi erau, împodobiţi cu acele flori stacojii! Îşi opri răsuflarea în timp ce încercă să-şi imagineze frumoşii arbuşti înflorind în propria grădină.

— Crezi că se vor prinde, tată? întrebă Luke neliniştit. Am încercat să am mare grijă când i-am scos din pământ. Am încercat cât am putut să nu lovesc rădăcinile şi...

— O să-i îngrijim cum putem mai bine şi o să-ncercăm să le oferim un mediu cât mai asemănător cu cel din care au fost luaţi, îl asigură Clark, apoi continuă – chiar dacă asta înseamnă să aduc pământ de acolo cu căruţa.

Marty nu-şi mai putu reţine lacrimile. Era atât de caracteristic lui Luke. Făcuse un drum atât de lung şi depusese atâta efort pentru a aduce arbuştii admiraţi de mama lui. Şi totuşi, păruse a fi stânjenit în faţa familiei, iar ochii implorau să încerce să înţeleagă darul lui şi motivul acestui dar. Îl trase încetişor spre ea şi-l strânse la piept. Luke nu se prea dădea în vânt după sărutările mamei în public, aşa că Marty se abţinu de la asta.

— Mulţumesc, fiule, spuse ea încet. Abia aştept să-i văd în floare. Luke zâmbi şi se întoarse în cercul familiei.

Toţi ochii se îndreptară spre Clark. Devenise deja o tradiţie în familie ca darul final la astfel de întâlniri să fie făcut de capul familiei. Clark îşi drese glasul şi se ridică.

— Ei bine, darul meu nu e aşa de frumos ca cele pe care le-am văzut aici. Nici nu va înflori în anii care vin. Însă e oferit cu dragoste şi sper să fie ceva care să-ţi facă plăcere. Nu e un pachet din acelea frumoase – doar plicul ăsta mic.

Îi încredinţă plicul lui Marty. Ea îl întoarse pe-o parte şi pe alta, căutând vreun semn care să indice ce anume era înăuntru. Însă nu se vedea nimic.

— Deschide-l, buni! se auzi o voce mică, urmată de alte câteva. Marty rupse cu grijă un colţ, apoi deschise plicul şi lăsă conţinutul să-i cadă în poală – două bucăţi de hârtie şi pe ele câteva cuvinte scrise de mâna lui Clark. Marty o ridică pe prima. Citi mesajul cu voce tare.

— „Asta este pentru lucrurile noi de care vei avea nevoie. Anunţă-mă doar când şi unde vrei să-ţi faci cumpărăturile".

— Ar fi trebuit să-l citeşti pe celălalt mai întâi, exclamă Clark. Marty ridică cea de-a doua bucată de hârtie şi citi:

— „S-au aranjat toate lucrurile pentru cumpărarea biletelor de tren pentru o vizită la Missie. Plecăm..."

Bilete pentru o vizită la Missie! Toate gândurile și dorințele ei reîntoare la fiica lor aflată la o distanță atât de mare, toate acele „dacă doar", se îngrămădiră în jurul ei. O va vedea din nou pe Missie!

— O, Clark! fu tot ce reuși să spună, iar în momentul următor se afla în brațele lui, hohotind de plâns, de bucuria promisiunii pe care o conțineau aceste bilete.

Când reuși să se controleze, făcu un pas în spate, desprinzându-se din brațele lui Clark. Cu inima plină de bucurie și buze tremurânde, Marty le spuse tuturor, scuzându-se:

— Cred că am nevoie de o plimbare, apoi o să ne așezăm și-o să discutăm despre asta...

Până aici reuși să nu mai verse nicio lacrimă, după care părăsi bucătăria confortabilă și pe cei dragi adunați acolo, pășind în soarele zilei de iunie.

Aici, la Clae, nu prea avea unde să meargă, așa că se plimbă fără țintă în jurul curții. Copacii atât de familiari și micul izvor din spatele casei îi fuseseră refugiul de atâtea ori pe parcursul anilor, în momentele în care trebuia să se gândească la anumite lucruri. Ei bine, va trebui să se mulțumească și cu copacii lui Clae, își spuse. Încercă să-și adune gândurile risipite, entuziaste. O va vedea pe Missie! Va călători toată distanța aceea cu trenul, împreună cu Clark. Nu cu căruța – zile întregi pe ploaie și vânt. Scaune tapițate și pufăitul locomotivei – o vor purta grabnic către fetița ei. O, abia aștepta! Ridică hârtia pe care încă o ținea strâns în mână și o citi din nou cu voce tare. *„S-au aranjat toate lucrurile pentru cumpărarea biletelor de tren pentru o vizită la Missie. Plecăm de îndată ce vei fi pregătită de plecare. Cu dragoste, Clark".*

De îndată ce vei fi pregătită de plecare. O, vai mie! Erau atâtea de făcut. Atâtea lucruri de luat cu ei. Garderoba ei. Va avea nevoie de lucruri noi pentru călătorie. Păi, nu va putea purta printre acei oameni stilați vechea ei pălărie albastră, iar cea mai bună rochie îi era agățată puțin lângă poale și se vedea, cu toate că încercase s-o cârpească cât mai bine. *O, ce mă fac?* Cum ar putea oare?... Și Marty își aminti apoi de

al doilea bilețel. *„Asta este pentru lucrurile noi de care vei avea nevoie. Anunță-mă doar când și unde vrei să-ți faci cumpărăturile."*

— Oh!... spuse Marty cu voce tare. Clark s-a gândit la toate, se pare. Oh, repetă ea și schimbă rapid direcția, îndreptându-se către bucătăria lui Clae. Trebuie să vorbească cu fetele. Ele știu mult mai bine care mai e moda, și în ce magazine putea găsi anumite lucruri, și unde anume ar trebui să meargă să-și facă cumpărăturile, și orele la care venea poștalionul pentru cursele către oraș. Vai de mine! spuse agitată. Am așa de multe de făcut. Vai!

TREI

Planificare

Zilele următoare se dovediră a fi pline de idei entuziaste şi planuri. Nandry şi Clae i se alăturară lui Marty şi cumpărară ţesături din oraş, discutând mai apoi diferitele modele de rochii pe care Clae le desenase, străduindu-se să fie cât mai elegante. În cele din urmă, ajunseră la concluzia că, dacă Marty trebuia să plece cât mai prezentabil într-o călătorie de-a latul continentului, era necesară o vizită la un centru mai mare de cumpărături. Dar, cum îşi putea face timp pentru o astfel de ieşire, într-o perioadă atât de aglomerată? Deşi garderoba îi consuma în mare parte timpul şi atenţia, Marty avea şi alte lucruri de care trebuia să ţină cont. Unul dintre acestea era faptul că Clare se gândea la căsătorie. Până acum nu fusese stabilită o dată a nunţii, însă cum ar fi putut pleca atât de departe fără a şti măcar data? Marty se abţinea să întrebe, cu toate acestea, făcea mici aluzii prin care îl îndemna pe Clare să stabilească, împreună cu tânăra sa domniţă, o dată a nunţii. Clare înţelese subtilele sugestii şi îi spuse lui Marty că va încerca să rezolve problema asta.

O altă frământare a lui Marty era împachetatul lucrurilor. Nu obiectele personale o îngrijorau, însă în fiecare zi se gândea la ceva nou, de care Missie, Willie şi tânăra lor familie ar putea avea nevoie. Cât anume să împacheteze înainte ca cei de la căile ferate – sau Clark – să spună că are prea multe bagaje? Ofta în timp ce căuta să sorteze şi să aleagă cele mai importante lucruri.

Din când în când, Clark încerca să afle de la Marty o dată aproximativă a plecării lor. Ea știa că trebuie să se hotărască. Clark avea și el responsabilități pe care trebuia să le împartă celorlalți. Nu putea rezolva problema asta până când Marty nu-i dădea măcar o idee despre perioada în care ar fi vrut să plece. Iar ea nu știa dacă Clare va stabili data nunții în viitorul imediat sau o va amâna până când se vor întoarce ei de la Missie.

Apoi, bineînțeles, mai erau și ceilalți copii. Ce-i drept, Ellie era capabilă să preia treburile gospodărești, însă părea o sarcină prea mare pentru umerii fragili ai unei ființe atât de tinere. Marty uită că la vârsta lui Ellie, ea era deja femeie măritată.

Însă inima lui Marty era preocupată îndeosebi pentru Luke, blândul ei prâslea. Cum și-ar fi dorit să-l poată lua cu ei! În același timp, se temea să-i sugereze asta chiar și lui Clark. Ce-ar fi dacă Luke ar merge cu ei, i-ar plăcea Vestul și s-ar hotărî să nu se mai întoarcă acasă? Nu, mai bine să-l lase pe Luke aici, în siguranță. Nu-și dorea în ruptul capului să mai aibă un copil la o asemenea depărtare de casă.

Așa că Marty își petrecea zilele frământându-și mintea și agitându-se. Încerca să nu lase să se observe acest lucru, însă fără rezultat. Nandry și Clae aranjară să-și lase copiii în grija cuiva și plănuiră o călătorie în oraș, pentru cumpărături. O invitară și pe Ellie să li se alăture. Cu sfatul lor plin de dragoste, însă ferm, se luă o decizie finală referitoare la lucrurile ce trebuiau cumpărate și pregătite pentru călătorie. Marty se temu că va cheltui prea mulți bani, însă n-o prea deranja această neobișnuită extravaganță. Cumpără și câteva lucruri frumoase pentru Missie. Cine știe dacă Missie reușise să mai facă ceva cumpărături de când plecase de acasă?

Clare discută împreună cu dulcea lui Kate despre planurile lor de căsătorie și, cu ajutorul mamei ei, ajunseră la o dată convenabilă pentru amândoi. Căzură de acord că nu avea rost să se grăbească cu nunta, așa că aleseră data de 27 august. Clark și Marty se vor întoarce până atunci. Clare și Kate își doreau să se mute pentru început în micuța casă din bârne în care locuise Clark, astfel că Clare urma să pregătească locul, iar Kate, perdele noi și covorașe.

Ellie ceru detalii și sfaturi despre cum anume să aibă grijă de casă și grădină – întrebări la care deja știa răspunsul, însă probabil

că ar fi ajutat-o pe mama ei să plece mai liniştită, ştiind că-i explicase lucrurile încă o dată. Ellie o asigură pe Marty că se va descurca, iar Marty consideră că asta va fi o adevărată aventură pentru fată. Nandry şi Clae promiseră că vor da o mână de ajutor ori de câte ori li se va cere.

Luke făcu observaţii subtile despre despărţirea ce le stătea înainte. Le sugeră că tuturor le-ar prinde bine acest timp, învăţând astfel să se descurce singuri. Îi spuse lui Marty că va încerca în majoritatea serilor să studieze pentru examenele de admitere la colegiu, din toamnă, şi că nu va avea prea mult timp la dispoziţie, nici chiar pentru membrii familiei. Iar liniştea din casă îl va ajuta să înveţe, spuse el. Marty simţi că Luke încerca s-o liniştească oarecum şi aprecie preocuparea lui.

Marty trecea de nenumărate ori pe zi prin procesul mental al sortării lucrurilor pe care dorea să le ia cu ei. Îşi inspecta grădina, conservele, ţesăturile, cotețul de găini – până şi vacile de lapte. Dădu din cap. Cum s-ar putea oare decide vreodată? În cele din urmă, realiză faptul că niciodată nu va reuşi să decidă singură, aşa că ceru ajutorul familiei. Se ajunse în final la o listă în faţa căreia Clark nu se văzu nevoit să dea din cap cu mâhnire.

În cele din urmă, Clark primi semnalul aşteptat. Putea stabili o dată a plecării. Se părea că în câteva zile, Marty va fi gata de plecare.

— Când plecaţi? întrebă Ma Graham când reuşiră să schimbe câteva cuvinte, după serviciul divin.

Marty era uşurată că acum ştia o dată anume.

— Ei bine, plecăm miercuri cu poştalionul şi dimineaţa următoare luăm trenul din oraş, răspunse ea.

— Nu-i aşa că abia aşteptaţi? întrebă Ma, fără a aştepta însă vreun răspuns. Îmi e mie atât de dor de copiluţa asta a ta, încât îmi pot imagina ce simţi. Sărut-o şi îmbrăţişeaz-o pe Missie şi din partea mea. Am să-ţi dau ceva pentru ea. N-am îndrăznit să-i trimit ceva mare – ai tu destule lucruri, aşa că i-am făcut o faţă de masă dantelată, mică.

Marty o îmbrăţişă pe Ma, cu lacrimi în ochi.

— Lui Missie o să-i placă tare mult, şopti ea cu vocea înecată. Astfel, împachetarea lăzilor, a valizelor şi a cufărului luă sfârşit, hainele pentru drum erau pregătite cu grijă, iar obiectele şi gândurile împrăştiate se adunară. Celor trei băieţi şi lui Ellie li se dădură

ultimele instrucțiuni necesare, unele dintre acestea doar de dragul lui Marty. Repetarea lor îi oferea o măsură de siguranță.

Clare și Arnie îl ajutaseră pe Clark la muncile fermei de câțiva ani buni încoace, așa că acesta n-avea nicio urmă de îndoială că băieții vor fi capabili să se ocupe de treburi. Fiecare avea o bucată de pământ pe care o lucra, însă puteau să se ocupe și de restul în absența tatălui lor. Fuseseră instruiți să ceară ajutor la nevoie, iar Luke era nerăbdător să se ofere, ori de câte ori studiile sale îi dădeau răgaz.

Fără să se fi discutat acest lucru, fiecare membru al familiei înțelegea că Luke probabil nu va fi niciodată fermier. Avea o minte foarte ascuțită și un duh sensibil, iar acum se gândea la posibilitatea de a deveni medic. Pentru Clark și Marty ar fi fost o mare cinste, însă nu-l presau pe Luke în direcția asta.

Și astfel, ferma fu lăsată pe mâinile băieților, iar bucătăria, pe mâna lui Ellie. Marty știa că fata era capabilă să aibă grijă de frații ei, cu toate astea încă o neliniștea gândul că munca va fi prea grea pentru cineva atât de fraged.

Ziua plecării sosi, cu cer senin și însorit, cu soare cald ce-și trimitea razele din plin prin ferestrele dormitorului. Marty se trezi înaintea lui Clark și, în agitația de care era cuprinsă, se apucă să facă treburi mărunte, care nu necesitau atenția ei. Eforturile însă nu-i erau lipsite de valoare, căci îi ocupară timpul până când sosi momentul să încarce bagajele în căruță și să se îndrepte spre orășelul din apropiere.

Cei patru copii îi însoțiră, iar când sosiră – prea devreme – la stația de poștalion, îi găsiră acolo pe Nandry și Josh împreună cu micuții lor și pe Clae și Joe, împreună cu Esther Sue.

Toți erau entuziasmați, prin urmare începură a vorbi deodată, agitați, iar copiii deveniseră extrem de nerăbdători. Clark zâmbi și privi în jur la grupul cuprins de frenezie.

— Ho, strigă el în cele din urmă, ridicând mâna și făcându-le semn să înceteze. Ce-ar fi să facem puțină ordine în tot tămbălău' ăsta? Se opriră cu toții în mijlocul sporovăielii și începură să râdă.

— Vă sugerez, continuă Clark, să mergem la hotel și să luăm câte o ceașcă de cafea și un sandviș. O să fie mai liniște și avem suficient timp până când pleacă poștalionul. În cele din urmă, se îndreptară

cu toţii spre hotel şi cafeaua promisă. Josh se opri, îi şopti ceva lui Nandry şi apoi băgă mâna în buzunar.

— Tina, mama spune că poţi să-i iei pe copii şi să-i duci la magazinul general, să vă cumpăraţi nişte bomboane. Şi pentru că e o zi mai specială, ce-ai zice să le iei câte *două* bucăţi din acelea care-ţi plac ţie.

Propunerea fu întâmpinată cu strigăte de bucurie, iar bărbatul îi înmână banii fiicei sale. Aceasta le luă pe Mary şi pe Esther Sue de mână şi se îndreptă spre trataţia promisă. Lui Andrew nu-i plăcea să mai fie ţinut de mână, aşa că se luă după fete de unul singur. Micuţa Jane se mulţumi să stea la mama în braţe şi să participe la discuţiile celor mari în jurul unei ceşti de cafea.

După ce se aşezară şi comandară cafea, sporovăiala luă o formă mai ordonată. Reuşiră chiar să aştepte până când cineva îşi încheia fraza, ca mai apoi altcineva să deschidă un nou subiect sau să pună o întrebare. Marty realiză că stomacul ei n-ar fi tolerat nimic de mâncare. Comandă o ceaşcă de ceai din care sorbi, din când în când, între două fraze sau hohote de râs. Bărbaţii comandară sandvişuri şi chiar felii de plăcintă. Marty se întrebă în treacăt cum de reuşeau să mai mănânce, la doar câteva ore după ce înghiţiseră un mic dejun consistent.

Ora plecării parcă nu mai venea. Mâncarea se isprăvi, ceştile se goliră şi se umplură din nou, se goliră iar, aceleaşi instrucţiuni finale şi aceleaşi asigurări se repetară. Marty se foi în scaun. Clark spuse, în cele din urmă, că e cazul să se ridice şi să vadă cum stau lucrurile cu poştalionul.

În timp ce aşteptau cu toţii în staţie, li se alătură Zeke LaHaye, tatăl lui Willie. Îi salută pe toţi cu un semn din cap, ridicându-şi pălăria, apoi dădu mâna cu Clark.

— Cred că nu trebuie să vă mai spun cât vă invidiez! Tare mi-ar fi plăcut să vin şi eu. Dintotdeauna mi-am dorit să ajung în Vest, iar acu', când băiatu' mi-e acolo, tare-mi vine să-mi fac bagajele şi să plec.

— Păi, ce-aştepţi? spuse Clark. Împachetează şi hai. Zeke îi răspunse cu un zâmbet.

— Tare-i ispititor. Am adus un pachetel, dacă credeţi că mai aveţi loc pentru el. Îmi pare rău să vă deranjez, da' nu mă lasă inima să vă văd plecând şi să nu trimit ceva familiei.

— Nu-i niciun deranj. Niciun fel de deranj, îl asigură Clark şi puse pachetul pe mormanul de bagaje.

Marty se uită la toate bagajele pe care le luau cu ei. Erau acolo lucrurile lor, apoi lucrurile pe care le cumpăraseră pentru Willie şi Missie, darurile din partea lui Clae şi Nandry, darurile din partea lui Ma Graham, Wanda Marshall, Sally Ane, chiar şi câteva obiecte din partea foştilor elevi ai lui Missie. Da, mormanul crescuse din ce în ce mai mult şi, într-adevăr, fiecare lucruşor care se adăuga însemna un „deranj", însă nu i-ar fi refuzat lui Zeke LaHaye plăcerea de a trimite ceva familiei sale, ea însăşi înţelegând ce înseamnă asta. Dacă va fi nevoie, va lăsa acasă cutia cu noua ei pălărie.

Sosi şi poştalionul, cu două minute mai devreme, şi urcară în el toate bagajele şi cutiile. Pachetul lui Zeke îşi găsi şi el locul, iar Marty îşi putu păstra pălăria.

Se repetară la nesfârşit cuvintele: „Spuneţi-i lui Missie..." sau „Daţi-i lui Missie..." sau „Sărutaţi-i din partea mea..." Marty se îndreptă spre fiecare cu lacrimi în ochi şi cu inima bătându-i să-i spargă pieptul. O emoţiona această plecare. Dacă n-ar fi trebuit să spună „La revedere!" înainte de-a spune „Bun găsit!"... Îl sărută pentru ultima oară pe Luke, o îmbrăţişă pe Ellie, îşi sărută nepoţii deja sărutaţi de câteva ori şi se grăbi să urce, ca nu cumva vizitiul poştalionului să-şi piardă răbdarea.

Saluturile de rămas-bun răsunară în urma lor în timp ce se puneau în mişcare. Marty se aplecă peste fereastră pentru un ultim salut cu mâna înainte de cotitura drumului, apoi se trase înăuntru şi se aşeză pe bancheta deja caldă.

— Asta e! îi spuse cu seriozitate lui Clark. Cred că nu-i deloc uşor să călătoreşti. Deja mă simt sfârşită.

— Abia am început călătoria, Marty, râse Clark încetişor. Nu călătoria te-a istovit, ci toată pregătirea şi agitaţia asta. De-acum înainte, n-ai nimic de făcut decât să te odihneşti.

Marty zâmbi auzind încurajarea calmă a lui Clark, însă avea oarecare îndoieli. Cum putea oare să se odihnească, când trupul ei vibra de o energie debordantă? Ei bine, o să-ncerce. O să-ncerce.

PATRU

Oraşul

Un drum teribil de lung, prăfuit şi călduros îi aşteptă pe Clark şi Marty în prima parte a călătoriei lor. În căruţa lor deschisă puteau cel puţin să se bucure de adierea vântului sau să se oprească din când în când ca să-şi mai dezmorţească picioarele. Soarele urcase pe cer şi dogorea nemilos, iar ferestrele deschise ale diligenţei nu erau de prea mare ajutor. Ceilalţi trei pasageri erau bărbaţi. Clark discută o vreme cu ei, însă Marty nu prea avea chef de conversaţie. În plus, mintea-i stătea la altele. Oare luase lucrurile de care avea nevoie Missie? Cât de mare era acum micul Nathan, nepoţelul pe care nu-l văzuseră niciodată?

În ciuda căldurii din poştalion, Marty ştia că o doamnă care se respectă nu-şi scoate pălăria, nici chiar în dogoarea zilei, însă cum şi-ar mai fi dorit să şi-o ia de pe cap şi s-o pună deoparte!

Se opriră ca să schimbe caii şi să se dezmorţească. Marty fu extrem de recunoscătoare pentru scurtul răgaz. Îşi continuară mai apoi drumul, zguduiţi de brazdele trasate în drumul prăfuit. Marty presupuse că drumul va fi destul de neted, ştiind că era un drum circulat, însă se părea că roţile nu găseau decât denivelările.

După-amiază se opriră din nou, iar Marty coborî amorţită din trăsură, cu ajutorul lui Clark, şi se adăposti la umbra unor copaci din apropiere. Bărbaţii se risipiră în direcţii diferite, dezmorţindu-şi picioarele, aşezându-se sau întinzându-se pe iarba răcoroasă.

Marty luă bocceluța în care împachetase mâncarea de prânz și scoase sandvișurile, apa și prăjiturelele pentru desert. Nu-i prea venea să mănânce, însă remarcase că pe Clark nu-l afectase deloc drumul din punctul ăsta de vedere.

Mult prea devreme, diligența era din nou gata de plecare. Părăsiră răcoarea copacilor și se așezară pe scaunele de piele încinse și prăfuite. Minutele se scurseră unele după altele, odată cu scârțâitul și hurducăiala roților și cu ritmul liniștit al copitelor cailor. Din când în când, se auzea cum cel care mâna poștalionul își îndemna caii cu câte un strigăt.

În ciuda căldurii și a disconfortului, Marty ațipi. Probabil faptul că dormise mai puțin în ultima vreme contribuise la starea de somnolență care o cuprinse. Însă era greu să doarmă în diligența ce se zguduia la tot pasul. În momentul în care ațipea, o trezea altă zdruncinătură. Decât așa somn, mai bine deloc, își spuse. Își schimbă poziția și încercă să rămână trează, privind la ținutul ce se perinda prin fața geamurilor poștalionului.

Monotonia după-amiezii fu întreruptă de o altă schimbare a cailor. Spatele și picioarele o dureau, așa că Marty se bucură să-și poată dezmorți oasele. Se gândi la lunga călătorie a lui Missie spre Vest cu convoiul de căruțe și aprecie și mai mult curajul pe care cei doi îl avuseseră de-a lungul dificilei călătorii.

Se făcuse aproape ora cinei când diligența opri în stația din oraș. Marty se aplecă în față, nerăbdătoare să vadă tot ce-i putea oferi imaginea străzilor aglomerate, însă se gândi că probabil asta o făcea să pară o biată țărăncuță. Așa că se trase înapoi, rezemându-se de spătarul scaunului și încercă să surprindă cu privirea lumea din jur, atât de diferită de cea cu care era obișnuită.

După ce coborâră din diligență, Marty se plimbă de colo-colo dezmorțindu-se și urmărind toate scenele și sunetele din preajmă, în timp ce Clark descărcă bagajele și făcu aranjamentele necesare pentru ca acestea să se afle în trenul de dimineață spre Vest. Luară cu ei doar două valize și cutia în care se afla pălăria lui Marty. Marty se neliniști privind cum bagajele le erau luate de acolo. Oare puteau avea încredere în acel om? Putea fi *sigură* că omul le punea în trenul

care trebuie? O să ajungă cu bine la destinație? Erau bine etichetate? Ce s-ar face dacă li s-ar pierde bagajele?

Însă Clark nu părea a avea astfel de temeri. Uşurat şi încrezător că toate vor decurge cum se cuvine, Clark o luă de braţ.

— Ei bine, doamnă Davis, o tachina el, iată-ne în marele oraş. Ce facem?

— Ce facem? întrebă Marty, neînțelegând întrebarea.

— Păi, se spune că un oraş mare e plin de tot felul de lucruri interesante şi interzise. Eşti dornică să pornim în căutarea lor?

Faţa lui Marty trăda şocul pe care-l resimțea.

— Cine, eu? Clark râse.

— Nu, nu tu. Şi nici eu. Glumesc..., deşi am auzit că au câteva restaurante unde se mănâncă bine. Nu mi-ar strica o masă bună. Un bărbat se satură repede de sandvişuri. Chiar dacă au picat bine, să nu mă-nțelegi greşit. Râse din nou şi se uită la ea. Ce zici?

— Mă gândesc că n-ar strica, răspunse Marty, deşi în taină era mai interesată de hainele purtate de oamenii din jur decât de mâncare.

— Haide să găsim o cameră la hotel, ne lăsăm acolo bagajele şi pe urmă mergem să căutăm.

Găsiră destul de repede un hotel. Era cel mai mare din câte văzuse Marty. Privi holul mare cu tavanul bogat ornamentat, candelabrele strălucitoare şi uşile din lemn frumos lucrate. *Asta o să ne coste aproape o avere*, se gândi ea, însă nu-i spuse nimic lui Clark.

Clark primi o cheie şi câteva instrucțiuni, apoi luă bagajele, o luă de braţ pe Marty, îndreptându-se către scări – multe la număr. Marty fu curând captivată de tapetul frumos de pe perete şi covoarele colorate de sub picioarele lor. În cele din urmă, Clark se opri în faţa unei uşi şi vârî cheia în broască. Împinse uşa şi se dădu la o parte pentru a-i permite lui Marty să intre. Camera în care intră i se păru lui Marty cea mai elegantă din câte văzuse până atunci. Privi în jurul ei, studiind cu atenție fiecare detaliu. Dorea să le poată descrie fetelor ei fiecare amănunt.

Tapetul era de culoare albastră, cu multe modele, iar draperiile erau din catifea de un albastru închis, cu franjuri groşi. Cuvertura de pat, din brocart gros, era de culoare crem, cu firicele albastre. Dulapul ornamentat părea a fi lucrat manual, iar în cameră se mai afla un fel

de scaun sau o măsuță specială pe care călătorul își putea pune bagajele. Covorul era un amestec de culori – purpuriu, stacojiu, albastru și auriu – toate întrețesute pentru a forma un model atractiv. Camera avea până și propria baie. Marty studie totul și se întoarse spre Clark.

— Măi să fie, spuse ea, apoi repetă, măi să fie, n-am știut că poate exista o asemenea *grandoare*.

— Trag nădejdea că *grandoarea* asta e dotată cu un pat comod, răspunse el pe un ton indiferent, traversând camera și testând patul cu mâna. Sper să nu se facă dimineață și să tânjesc după „grandoarea" patului nostru de-acasă.

Marty încercă și ea patul.

— Mie mi se pare bun, spuse ea, cu toate că, trebuie să recunosc, mă simt așa de obosită, că până și-o dușumea de lemn mi s-ar părea bine-venită.

Clark râse.

— Înainte să te faci confortabilă pe dușumeaua ta de lemn, hai să vedem dacă orașul ăsta are ceva de oferit unui stomac gol. Și, spunând acestea, încercă să o conducă afară din cameră.

— Stai nițel, protestă Marty. Dacă tot merg să cinez ca o adevărată doamnă, trebuie să mă aranjez puțin. Diligența aia a fost așa de prăfuită și fierbinte, că simt nevoia să fac o baie și să mă spăl pe cap.

După cum era de așteptat, Marty avu nevoie de mai mult timp pentru pregătire decât Clark. Acesta așteptă destul de răbdător până când soția lui se dichisi, se agită și, în final, consideră că e destul de pregătită pentru a se aventura afară. Coborâră încet scările, iar Clark întrebă unde ar putea găsi un restaurant bun. Asigurat de faptul că restaurantul hotelului era unul dintre cele mai bune din oraș, intrară într-o cameră imensă, cu coloane minuțios lucrate și draperii de un vișiniu închis. Marty nu mâncase niciodată într-un astfel de lux. Reuși să-și ia ochii de la minunățiile din cameră și de la ocupanții ei atât cât îi trebui să-și aleagă meniul. Tot ce se găsea enumerat în acea broșură cartonată din fața ei părea prea pretențios, prea mult și prea scump. Cu greu reuși să se decidă. Și-ar fi dorit să găsească ceva simplu, cum ar fi pui prăjit sau friptură de vită. Clark ceru specialitatea casei și, fără a cerceta pentru a vedea despre ce este vorba, Marty îl imită.

Încercă să nu se holbeze de-a dreptul, însă oamenii ce se perindau prin cameră şi care erau aşezaţi la mese i se păreau dintr-o altă lume. Fu nevoită să se adune şi să-şi revizuiască bunele maniere. Însă se simţi uşurată şi mulţumită să constate că nimeni n-ar fi putut spune despre ea că ar fi „sălbatică" sau „demodată". Fiicele ei îi aleseseră bine hainele. Cât era de mulţumitoare pentru cunoştinţele şi încurajările lor!

Când chelnerii le aduseră farfuriile şi le aşezară înaintea lor, Clark apucă mâna lui Marty şi-şi plecă fruntea, mulţumindu-I Domnului pentru grija pe care le-o purta în călătorie şi pentru hrana din faţa lor. Mâncarea se dovedi a fi delicioasă, cu toate că, în opinia lui Marty, porţiile erau mult prea mari. Ea, care nu obişnuia să lase resturi de mâncare, se simţi acum pusă în dificultate că era nevoită să lase mâncare în farfurie, mâncare ce se va întoarce la bucătărie. Mai era îngrijorată şi de faptul că bucătarul s-ar putea simţi jignit, considerând că nu-i plăcuse mâncarea. După ce mâncă din farfurie cât putu şi o împinse mai apoi în faţă, Marty încă nu era sigură ce anume mâncase. Fusese foarte gustos – dar nu şi uşor de deosebit ce anume era, aşa cum se întâmpla cu mâncarea gătită de ea acasă: friptură de vită, cartofi şi sos de carne. Tot ce văzuse până acum în oraş era diferit.

Lângă cafea comandară prăjiturele franţuzeşti şi le savurară pe-ndelete, bucurându-se de gustul lor, de atmosfera din jur şi de luxul plăcut al relaxării, lipsiţi de responsabilităţi care să-i ridice în grabă de la masă.

Când simţiră că ar fi lipsit de politeţe să mai lâncezească la masă, se ridicară şi se întoarseră în holul hotelului. Clark cumpără un ziar local şi-l vârî sub braţ în timp ce se îndreptau, pe scări, spre camera lor. Marty îşi ridică uşor fusta în timp ce urcă scările; nu-şi putea permite să păşească neatentă pe ea şi să rupă bunătate de haină.

— Deci, cum te-ai gândit să petreci seara asta liniştită, fără ceva de cârpit sau de cusut în mână? o întrebă Clark în timp ce deschidea uşa camerei.

— Nu mă deranjează defel, răspunse Marty bine dispusă. La oboseala pe care o simt, mă gândesc că somnul poate foarte bine înlocui orice aş putea face.

Clark zâmbi.

— Haide atunci, pregăteşte-te de culcare! Eu mă uit puţin peste ziar, să ştiu ce se mai întâmplă-n lume.

Marty se pregăti de culcare şi se strecură între cearşafurile răcoroase şi moi, cu un oftat de uşurare. O, ce obosită era! Tânjea după un somn lung şi odihnitor. Va adormi cât ai zice... Dar n-a fost să fie aşa. Oricât încercă să se relaxeze în patul mare şi moale, mintea n-o lăsă în pace. Se gândi la Missie şi la mica familie pe care mergeau s-o viziteze. Se gândi la Ellie, Luke, Arnie şi Clare, lăsaţi acasă. Oare le spusese tot ce trebuia, oare mai erau lucruri despre care nu-i atenţionase, vreo instrucţiune pe care o omisese? Oare vor ajunge bagajele lor la tren? Cum se va simţi înghesuită într-un vagon de tren, alături de oameni străini cu care va călători zile la rând? Mintea lui Marty vâjâia de întrebări.

Clark termină de citit ziarul, se pregăti de culcare şi se puse în pat. Curând, Marty îi auzi respiraţia regulată şi ştiu că adormise, în ciuda patului străin în care se afla. Pe ea însă, somnul o ocolea. Se întoarse de pe-o parte pe alta şi-şi dori să se facă mai repede dimineaţă. Odată ce se vor afla în tren şi se vor îndrepta spre Missie, *atunci* cu siguranţă că se va putea relaxa.

ꕥ

În ciuda nopţii agitate, Marty se trezi devreme dimineaţa următoare. Avea o stare de anticipare, ce n-o mai lăsa să rămână în pat. Clark se mişcă în timp ce Marty dădu pătura la o parte.

— A cântat cocoşu' deja? o tachina el, apoi închise ochii şi se întoarse pe cealaltă parte.

Marty nu se lăsă aţâţată de ironia lui, ci-şi începu pregătirile de dimineaţă. Deja se hotărâse ce rochie şi pălărie să poarte pentru prima lor călătorie cu trenul, aşa că netezi cu grijă cutele veşmântului. Scutură pălăria, umflându-i penele şi dându-se un pas înapoi pentru a le admira. *Măi, măi, asta da pălărie!* îşi spuse. Se simţea puţin stânjenită la gândul că o va purta, însă se linişti gândindu-se că toate doamnele stilate aflate în călătorie purtau astfel de pălării.

Marty se îmbrăcă cu grijă şi începu să-şi împacheteze hainele de noapte şi rochia pe care o purtase cu o zi înainte. Rochia mirosea a praf şi părea murdară după călătoria cu diligenţa. *Ce ruşine că trebuie s-o împachetez aşa, murdară!* îşi spuse neliniştită. Şi-ar fi dorit s-o poată curăţa cumva. Alese câteva pagini din ziarul lui Clark şi înfăşură cu grijă rochia în ele. Clark, încă în pat, nu păru a fi deranjat defel de foşnetul hârtiei.

Marty termină împachetatul şi pregătirile pentru a doua zi de călătorie, însă Clark tot nu se sculase. Nu ştia ce să facă. N-ar fi vrut să-l trezească, dar dacă întârziau şi pierdeau trenul? N-avea idee cât era ceasul. Se îndreptă spre scaunul unde se afla vestonul lui Clark şi căută în buzunarul de la piept ceasul de buzunar. *Nu-i aici!* Marty intră în panică şi-şi aminti toate istorisirile acelea îngrozitoare pe care le auzise despre ce se întâmplă în marile oraşe. Erau adevărate! Cineva venise probabil în camera lor în toiul nopţii şi furase ceasul lui Clark. Dacă ceasul dispăruse, ce altceva mai dispăruse? Marty se duse la valiză. Broşa ei de la Ellie mai era acolo? Dar cea de aur, pe care i-o dăruise Clark de Crăciun, în urmă cu doi ani?

Marty le împachetase pe fundul valizei. Începu să scoată cu grijă fiecare lucruşor afară, punându-se în genunchi pe covor şi aşezând totul în jurul ei. Când îşi aminti orele pe care le petrecuse împachetând cu grijă fiecare haină, îi veni să plângă. Oare o să le mai poată aranja înapoi la fel de frumos? Multe dintre haine fuseseră împachetate în hârtia subţire pe care o primise de la magazinele de unde le cumpărase. Iar acum, după ce le scosese afară, indiferent cât de grijulie încercă să fie, constată că şifonase hârtia. Dar *trebuia* să afle – puţinele şi preţioasele ei bijuterii fuseseră oare furate odată cu ceasul lui Clark? Clark ar fi de-a dreptul dezamăgit! Cei trei fii ai lui se duseseră împreună să-i cumpere cadoul de ziua lui şi de atunci Clark purtase cu mândrie la piept ceasul cu lanţ.

Marty se opri brusc în toiul căutării frenetice. Poate că n-ar trebui acum să piardă timp preţios. Poate că ar trebui să dea o fugă jos, la recepţie, ca să declare furtul. Poate că mai exista vreo şansă ca hoţul să fie prins. Nu, prima dată trebuia să ştie care sunt obiectele pe care trebuia să le declare dispărute. Aşa că Marty continuă să scoată

hainele din valiză, una câte una, aranjându-le în jurul ei, în teancuri ordonate, pe albastrul, auriul şi stacojiul covorului.

Ajunse aproape la ultimele lucruri când Clark se trezi şi se ridică în capul oaselor.

— Iar împachetezi? o întrebă încetişor, cu toate că expresia feţei lui era una de uimire.

— O, Clark! strigă ea. Mă bucur că te-ai trezit. Am avut hoţi azi-noapte. Marty scoase grăbită ultimele lucruri din valiză.

— Hoţi?

— Da, hoţi.

— Cum adică *hoţi*?

Însă Marty îl întrerupse cu un strigăt de bucurie.

— Oh, sunt aici! Oh, sunt aşa de bucuroasă, aşa de bucuroasă! Clark coborî din pat şi se uită la Marty care-şi strângea la piept preţioasele bijuterii.

— Uite! strigă ea. Nu le-au găsit!

— Cine şi ce să găsească? Nu înţeleg...

— Hoţii... hoţii care ţi-au furat ceasul. O, Clark, îmi pare atât de rău! Ştiu cât de mult ţineai la ceasul ăla şi...

— Adică ceasul ăsta? întrebă Clark, luându-l de pe noptieră.

— L-ai găsit! exclamă Marty.

— Găsit? Nici nu l-am pierdut. L-am pus lângă pat ca să pot vedea ora dimineaţă.

— O, Clark. L-am căutat în buzunare şi pentru că nu l-am găsit, m-am gândit că cineva...

Însă Clark izbucnise deja în râs. Făcu un semn cu degetul către Marty, către valiza goală şi către teancurile de haine risipite de jur împrejur şi râse cu poftă.

La început, Marty se supără din cauza ieşirii soţului ei, fiind încă sub influenţa temerilor provocate de calvarul ultimelor minute. Apoi privi în jurul ei la lucrurile împrăştiate peste tot şi la ceasul ce atârna de lanţ în mâna lui Clark şi comicul situaţiei o prinse şi pe ea. Îşi ascunse faţa în palme şi începu să râdă.

Când, în cele din urmă, reuşi să se controleze, spuse cu voce întretăiată:

— Ăsta-i cel mai prostesc lucru pe care l-am făcut vreodată. Uită-te la mine! Cred că nopţile nedormite din ultima vreme mi-au afectat creierul. O, Clark, uită-te ce mizerie am făcut!

Îi veni apoi un alt gând. Împachetarea hainelor în valiză urma să-i ia ceva timp dacă dorea să le pună în rânduială. Poate că acum va fi nevoită să le pună pe toate grămadă şi să alerge să prindă trenul. Agitată, se uită la Clark, în timp ce mâinile îi erau deja ocupate cu aranjarea febrilă a lucrurilor în valiză.

— Cât timp mai avem înainte de...

Clark o asigură că aveau mult mai mult timp la dispoziţie decât i-ar fi trebuit pentru a împacheta totul, chiar dacă era „la fel de migăloasă şi tipicară ca mătuşa Gertie". Marty nu reuşise să afle niciodată mai multe informaţii despre mătuşa Gertie, însă atunci când Clark dorea să sublinieze în mod special această trăsătură de caracter a cuiva, o amintea pe această mătuşă a lui. Şi băieţii împrumutaseră expresia, cu toate că nici ei n-aveau mai multe informaţii decât ea despre mătuşa cu pricina.

Marty, uşurată să ştie că avea suficient timp la dispoziţie, începu să aşeze cu grijă toate lucrurile la locul lor, în timp ce Clark se bărbieri şi se îmbrăcă.

Încă mai era aplecată asupra valizei deschise când Clark se apropie de ea, cu pălăria în mână, gata de plecare.

— Trebuie să plecăm? întrebă Marty.

— Nu te grăbi – mai avem încă destulă vreme. Când eşti gata, mergem jos şi luăm micul dejun. Omu' nu poate călători cu stomacul gol. Pe urmă venim aici şi ne luăm lucrurile. Îi puse un deget sub bărbie şi o privi în ochi, zâmbind.

— Cred că la fel de bine am putea aştepta la staţia de tren. Îmi spune mie ceva că n-o să te linişteşti decât când te vei vedea în trenul ăla, adăugă el.

Marty aranjă ultimele lucruri şi închise valiza. Se ridică şi clătină din cap. N-avea rost să-l contrazică pe Clark. O cunoştea prea bine.

— Acum sunt gata, spuse ea. Şi, da, nu mi-ar strica ceva de mâncare.

Clark îi oferi braţul, verifică dacă are ceasul la el, clătină din cap şi râse încetişor.

CINCI

Începe adevărata călătorie

La gară, Marty se gândi că nu văzuse niciodată atât de mulți oameni într-un singur loc. Ochii și urechile îi erau ocupate să observe și să stocheze toate sunetele și imaginile noi din jurul ei. *Ce-ar zice Nandry, Clae și Ellie dacă ar vedea toate astea?*

Clark găsi o bancă pentru Marty și se duse să facă pregătirile finale pentru călătorie. Marty rămase să privească multitudinea de veșminte minunat colorate, până și cele ale copilandrelor. Oamenii ăștia arătau de parcă erau desprinși de pe paginile unui roman!

Cu toate că mai era timp berechet până la plecarea trenului, Clark avusese dreptate în privința stării ei. Marty nu se va liniști decât atunci când se va vedea instalată în tren, sigură că motoarele locomotivei o vor duce spre Vest. Așa că, în ciuda interesului pe care i-l stârneau mulțimile, nu-și găsea astâmpăr și se bucură să-l vadă pe Clark traversând încăperea spre ea.

O doamnă ce părea sigură de sine, cu părul deschis la culoare și pălărie cu boruri largi, decorată cu pene, ședea pe o bancă aflată de cealaltă parte a încăperii. Spre surprinderea lui Marty, femeia păru să urmărească și ea apropierea lui Clark. ÎI privi pe sub borurile pălăriei, după care păru că scapă din mână pe jos, în mod voit, o mănușă, întorcându-și mai apoi privirile la cartea pe care o ținea în față. Când Clark ajunse în dreptul mănușii „pierdute", se aplecă

politicos, o luă de jos şi apoi privi în jur ca să caute proprietarul. Marty văzu cum femeia îl priveşte pe furiş, fluturând rapid din gene. Marty se gândi că-şi va face simţită prezenţa printr-o cuvân tare bine pusă la punct.

Marty se ridică rapid şi vorbi înainte ca doamna cu pălărie să aibă timp să deschidă gura.

— Totul e pregătit, Clark? Oh, o mănuşă. Poate că vă aparţine doamnă, spuse ea, luând-o şi întorcându-se către femeia în cauză cu un zâmbet. Se potriveşte perfect cu pălăria dumneavoastră.

Doamna acceptă mănuşa fără comentarii. Marty se îndepărtă la braţul lui Clark, conducându-l spre o bancă aflată mai aproape de uşă. *Ce neobrăzare pe femeile astea de la oraş*, spumegă ea. *Încearcă să-i fure bărbatul unei femei chiar de sub nasul ei. Păi, asta-i mai rău chiar decât să furi un ceas!* Clark părea a nu fi observat toată tulburarea asta în timp ce se aşezau pe bancă. Marty evită cu atenţie orice contact al privirilor cu doamna în cauză.

În cele din urmă, cineva anunţă: „Toţi călătorii spre Vest sunt poftiţi în vagoane!", iar Marty se ridică repede, netezi cu mâna cutele fustei şi îşi îndreptă pălăria. Clark o linişti cu o strângere de mână, apoi se îndreptară, alături de ceilalţi, spre trenul aflat în aşteptare.

Pentru că nu mai făcuse niciodată o călătorie cu trenul, Marty nutrea sentimente contradictorii, de încântare şi teamă. Urcă destul de greu treptele vagonului, din cauza fustei lungi, şi se bucură de ajutorul oferit de Clark.

În interiorul vagonului, scaunele înşirate rânduri-rânduri nu erau atât de elegante cum şi le imaginase Marty. Materialul din pluş era decolorat şi puţin uzat în unele locuri. Marty se gândi că poate vagoanele mai noi şi mai elegante erau destinate legăturilor dintre oraşele mari, din Est.

Se văzură îmbrânciţi puţin în timp ce-şi căutau loc. Toţi păreau a se grăbi să-şi găsească loc, ca şi când le-ar fi fost teamă că trenul ar putea pleca fără ei. Clark şi Marty găsiră destul de repede un loc liber. Se aşezară şi-şi aranjară bagajele sub scaun. Marty oftă adânc. Reuşiseră. Acum îşi dorea doar să poată vedea care e poziţia soarelui, ca să-şi dea seama că trenul se îndreaptă în direcţia dorită.

Treptat, zarva din jurul lor începu să se potolească, pe măsură ce şi ceilalţi pasageri îşi ocupară locurile. Marty observă că printre ei nu se aflau prea multe femei. Bărbaţii din jurul lor păreau a fi de toate categoriile şi poziţiile sociale – de la oameni de afaceri la crescători de vite, de la mineri la fermieri, ca ei, până la tineri fugiţi poate de acasă.

Marty se înfioră în timp ce deţinătoarea penelor stacojii trecu pe lângă ei, înaintă pe culoar şi, cu fustele şi genele fluturând, se aşeză pe unul dintre locuri. Alesese un loc îndepărtat de cel în care se afla majoritatea femeilor din vagon, printre bărbaţii care deja scoseseră un pachet de cărţi de joc şi-şi improvizaseră o masă pe care să joace. Aerul din jurul lor se îmbâcsi cu fum de trabuc şi ţigară. Marty sperase ca în partea de vagon în care se aflau ei să nu fie fumători, dar se înşelase. Pentru că nu era obişnuită cu fumul de ţigară, pentru Marty asta era o adevărată problemă. Oare trebuiau să suporte fumul ăsta tot drumul, până la Missie? Deja simţea că se îneacă, deşi nici măcar nu părăsiseră gara.

Trenul scoase un sunet grav, ca un geamăt de durere, iar roţile începură să se învârtă încet, scârţâind. În sfârşit, puteau spune că şi-au început călătoria. Spre neplăcerea ei, Marty nu-şi putu da seama dacă se îndreptau în direcţia cea bună.

Treptat, trenul începu să câştige viteză. Lăsară în urmă clădirile dărăpănate aflate la marginea oraşului. Marty privi cum trăsurile şi călăreţii se trag la o parte, aşteptând trecerea trenului. Copiii strigau şi făceau cu mâna, iar câinii lătrau. Ca răspuns, trenul şuiera, însă îşi continua, neabătut, drumul.

Lăsară oraşul în urmă, iar peisajul se schimbă. Marty nu-şi putea lua privirea de la fereastră. Copacii rămâneau în urmă cu un şuierat, vitele îşi ridicau cozile şi alergau protestând, caii fornăiau şi se trăgeau înapoi, suflând agitaţi pe nări, cu coada şi coama fluturând. Trenul îşi continua drumul, roţile se învârteau cu un zgomot ritmic şi pe lângă fereastra lor trecea un nor întunecos de fum.

E o minune, asta e! se gândi Marty. *Pun pariu că mergem la fel de repede ca un cal în galop şi nimeni nu trebuie să ridice nici măcar un deget pentru asta.* Probabil că ar fi fost contrazisă cu zel dacă rostea astfel de gânduri în prezenţa mecanicului de tren sau a fochistului.

Marty reuşi să-şi smulgă privirea de la scenele ce se perindau pe fereastră pentru a-l urmări pe Clark, interesată de reacţia lui faţă de această nouă şi captivantă experienţă. Spre uimirea ei, constată că Clark se instalase confortabil şi, cu capul rezemat de bocceluţa cu mâncare, transformată acum în pernă, dormea dus, ca şi când somnul ar fi fost adevăratul scop al unei călătorii cu trenul.

— Măi să fie! bombăni Marty încetişor, apoi zâmbi. Şi ea ar fi trebuit să doarmă. Ultimele zile fuseseră foarte grele şi ocupate, iar somnul de care avusese parte în ultimele nopţi fusese cu totul neîndestulător. Clark era înţelept. Şi el era obosit. Avea nevoie de odihnă. O să-ncerce şi ea. Însă, în ciuda hotărârii luate, nu reuşi să-şi relaxeze mintea sau trupul. O să mai privească pe fereastră o vreme. Poate că va reuşi să doarmă mai târziu.

Probabil că adormi, căci se trezi din cauza plânsului unui copilaş. Îi trebuiră câteva clipe ca să-şi dea seama unde se află, entuziasmul umplând-o din nou când îşi aminti că se îndreptau spre Missie.

Bebeluşul continua să plângă. Marty deschise ochii şi se întoarse către Clark. Însă acesta nu era la locul lui. Se sperie pentru o clipă. Unde putea să dispară cineva într-un tren în mişcare? Amintindu-şi de sperietura pe care o trăsese în acea dimineaţă cu povestea „ceasului pierdut", îşi spuse că Clark nu poate fi prea departe, aşa că nu trebuia să-şi facă probleme.

Vagonul se umpluse de un fum albăstrui, parcă mai gros decât fusese înainte de a adormi. Era foarte cald, înăbuşitor chiar, iar Marty tânjea după o gură de aer proaspăt. Se uită la oamenii înghesuiţi în vagon. Jocul de pocher încă mai continua, la celălalt capăt al vagonului. Femeia îşi scosese pălăria colorată şi nu mai era singură. Un domn distins, îmbrăcat într-un costum elegant şi cămaşă cu pliseuri, se aşezase lângă ea. Cei doi discutau şi râdeau.

Bebeluşul gălăgios se afla în cealaltă parte a intervalului. Sărmana mamă arăta deja epuizată. Mai avea lângă ea încă doi micuţi. Bărbatul care-i însoţea îi spuse să-l liniştească pe puşti „până nu ne aruncă ăştia din tren", iar femeia încercă şi mai abitir să-şi potolească prunc ul. Însă acesta nu era uşor de potolit. Bărbatul se ridică şi, bombănind mânios, plecă. Lucrul acesta îl determină pe unul dintre copii

să izbucnească în plâns, iar tânăra mamă nu mai ştia cum să iasă din impas. Marty dădu să se ridice pentru a-i veni femeii în ajutor, când la locul scenei îşi făcu apariţia o doamnă distinsă.

— Vă pot ajuta cu ceva? o întrebă pe mamă şi, fără să aştepte răspuns, luă în braţe bebeluşul gălăgios. Aveţi grijă de băieţel, iar eu o să-ncerc să-l adorm pe micuţ.

Marty o compătimi în inima ei pe tânăra mamă şi înălţă în gând o rugăciune pentru buna doamnă care-i venise în ajutor. Aceasta puse pruncul în poală şi desfăcu păturica. Copilul adormi repede, iar Marty se întrebă dacă nu cumva tânăra mamă îşi înfăşase copilul prea strâns, iar acesta fusese aproape sufocat în vagonul bătut de soare.

Marty îşi scoase pălăria şi încercă să-şi răcorească faţa îmbujorată de căldură, făcându-şi aer cu mâna. *Ce n-aş da să pot merge puţin pe jos,* se gândi. *Tare bine mi-ar fi să simt adierea vântului în faţă.*

Clark se întoarse, iar Marty se simţi uşurată, în ciuda muştruluielii pe care şi-o aplicase ceva mai devreme.

— Te simţi mai bine? o întrebă Clark.

— Am dormit puţin şi nu mi-a stricat deloc. Ar fi aşa de bine dacă aş putea să mă răcoresc niţel. Vagonul ăsta e aşa de sufocant şi plin de fum, că am impresia că mă aflu într-o cârciumă, nu într-un...

— De unde ştii tu cum e în cârciumă?

— Nu ştiu, doar că...

Însă Clark se amuză pe seama ei.

— Tu unde-ai fost? îl întrebă Marty, schimbând direcţia conversaţiei.

— Mi-am dezmorţit puţin picioarele. Nu prea ai unde să te mişti, asta-i clar. Doar înainte şi înapoi, înainte şi-napoi. Mă gândesc că n-a stricat.

— Ce n-aş da să pot merge puţin pe jos, spuse Marty.

— Vrei să le spun să oprească puţintel trenul, ca să cobori?

— Clark... Însă nu isprăvi ce avea de spus, iar Clark n-o mai tachină.

— Cât e ceasul? întrebă Marty într-un târziu. Clark îşi scoase ceasul de buzunar.

— Aproape amiază. Mai exact, douăsprezece fără un sfert. Marty oftă adânc.

— Mă gândeam că e deja spre seară, spuse ea. Am impresia că suntem pe drum de-o veşnicie.

Clark zâmbi.

— Câte zile ziceai că vom călători cu trenul?

— Nu cred că mi-au spus exact câte zile. Nu erau prea siguri când vom ajunge la destinaţie. Spuneau că drumul ăsta ia în jur de o săptămână – depinde de vreme, de calea ferată, lucruri de-astea.

— O săptămână! Cred că la sfârşitul ei nici n-om mai vrea să auzim de trenul ăsta.

— Stai un pic, n-am spus că vom merge doar cu trenul ăsta. Cu trenul *ăsta* vom merge doar trei zile. Apoi ne mutăm în altul. Ăsta ajunge de obicei la timp. Cel mai problematic e celălalt.

— N-am ştiut că schimbăm trenul. Ai idee cum va fi celălalt?

— Nu sunt sigur. Ştiu doar un lucru, că nu e prea sigur. Da' n-o fi chiar atât de rău. Pe vremea când vom schimba trenul, ne vom afla deja în Vest.

Marty simţi dintr-odată că-i este foame.

— Mai e ceva bun de mâncat în perna aia a ta?

Clark îi dădu bocceluţa cu mâncare. Nu suferise prea mult. Ellie o împachetase bine.

Marty scoase o cutie cu sandvişuri.

— N-ar strica o ceaşcă de ceai sau cafea fierbinte, spuse ea.

— Cred că nu-i prea greu sa găsesc aşa ceva, spuse Clark şi se ridică, îndreptându-se pe culoar spre uşa aflată la capătul acestuia. Curând se întoarse cu două căni mari pline cu cafea aburindă. Era prea tare pentru gustul lui Marty, dar era cafea şi reuşi într-o oarecare măsură să-i înlăture din gât gustul de fum.

Îşi isprăvirăă masa cu câteva tartine, iar Marty împachetă cu grijă resturile de mâncare.

— Ai putea să-ţi dezmorţeşti puţin picioarele, îi spuse Clark. Am văzut câteva femei care se ridicau şi se mişcau pe culoar. Şi camera aceea mică e acolo, în capăt, îi arătă el cu mâna.

Marty zâmbi în semn de mulţumire şi se ridică. Nu-i veni să creadă cât de şifonată îi era rochia, după doar o dimineaţă în tren. Încercă să netezească cutele, însă acestea se încăpăţânau să

rămână la locul lor, aşa că Marty dădu resemnată din umeri şi păşi pe culoar.

Marty simţise oarecum vag zguduiturile şi balansul trenului în timp ce stătuse aşezată, însă abia acum, când încercă să facă un pas înainte, îşi dădu seama cât de tare se zdruncina vagonul. Trenul se clătină parcă dintr-odată, dezechilibrând-o. Puse repede jos şi celălalt picior, încercând să-şi câştige echilibrul, doar pentru ca, în următorul moment, vagonul să facă o mişcare neaşteptată, dezechilibrând-o din nou. Fiecare locşor în care încerca să-şi pună piciorul era fie prea înalt, fie prea jos. În cele din urmă renunţă să-şi ţină singură echilibrul şi se apucă strâns cu mâna de spătarul banchetelor pe lângă care trecea. Distanţa până la „cămăruţa" respectivă îi păru tare lungă, iar când ajunse înapoi la Clark, era deja sătulă de plimbare pe culoarul trenului.

Trenul vuia şi pufăia, scârţâia şi se legăna croindu-şi drum spre Vest. Marty avu ocazia să admire câteva răsărituri şi apusuri, multumită de faptul că trenul se îndrepta, într-adevăr, în direcţia bună.

Opriră în câteva localităţi mai mici în care unii pasageri coborâră, alţii urcară. Uneori trenul părea că stă pe loc ridicol de mult, în timp ce se schimbau vagoanele, iar bărbaţii care descărcau marfă strigau. În astfel de ocazii, Clark şi Marty coborau din tren şi se plimbau prin preajmă, încercând să-şi alunge amorţeala din oase. Uneori intrau în câte un magazin din apropiere ca să-şi cumpere de mâncare. Adesea afară, pe platforma staţiei de tren, era la fel de cald ca şi în interiorul sufocant al vagonului, însă cel puţin îşi puteau întinde picioarele. Marty se întrebă dacă o călătorie cu căruţa n-ar fi fost mai puţin grea decât cu trenul.

Peisajul din jurul lor se schimba zi de zi. Copacii deveneau din ce în ce mai rari, adesea îngrămădiţi parcă unul într-altul în apropierea vreunui izvor. Localităţile, uneori formate doar din câteva case părăginite risipite, erau acum la distanţe mai mari una de cealaltă decât înainte. În cea de-a treia zi, intrară într-un oraş unde Clark spusese că vor schimba trenul. Marty se bucură de schimbare. N-o lega nimic de trenul ăsta şi găsise foarte puţine lucruri în comun cu tovarăşii de călătorie. Cei câţiva cu care făcuse cunoştinţă coborâseră mai devreme, cu excepţia doamnei de vârstă mijlocie, îmbrăcată cu

costum şi pălărie gri, care venise în ajutorul femeii cu copii. Doamna Swanson se ducea în Vest să locuiască împreună cu fiul ei, după ce soţul îi murise nu de multă vreme. Marty consideră că femeia dădea dovadă de un curaj deosebit făcând singură acest pas ce urma să-i schimbe viaţa.

Clark discutase cu câţiva bărbaţi din tren, încercând să afle cât mai multe lucruri despre Vest înainte de a ajunge la ferma ginerelui său. N-ar fi dorit să pară, în faţa îngrijitorilor de vite de acolo, drept „un tip neştiutor din Est", îi spusese lui Marty.

Când ajunseră la locul transferului, iar pasagerii coborâră din tren, Clark şi Marty îşi croiră drum pe platforma bolovănoasă. În jurul lor era o forfotă grozavă, oamenii strigau unii la alţii, însă pentru că nu cunoşteau pe nimeni în acest oraş, se concentrară asupra sarcinii de a-şi găsi bagajele şi de a le depozita undeva, pentru a putea fi urcate în următorul tren, dimineaţă. Apoi plecară în oraş ca să caute un loc de poposire peste noapte.

Lucrătorul de la bagaje îi informă că puteau găsi un hotel, destul de aproape de gară. Când Clark ceru o cameră la recepţie, află de la recepţioner că, într-adevăr, era o cameră liberă, omul spunându-i şi preţul. Marty fu de-a dreptul şocată să audă suma. Însă Clark nu se târgui şi scoase banii din sulul mic pe care-l purta în buzunar.

Urcară treptele acoperite cu covoare uzate şi găsiră camera ce le fusese dată. După ce descuiară uşa ponosită, Marty privi şocată în jurul ei. Camera era aproape goală, cu excepţia unei cantităţi considerabile de murdărie şi praf, iar aşternuturile patului păreau a mai fi fost folosite de cel puţin unul dintre ocupanţii camerei – poate chiar de mai mulţi. Pe Marty n-o deranja faptul că exista foarte puţin mobilier, însă murdăria era altă problemă.

Marty îl văzu pe Clark cum studiază urmele de noroi de pe covor şi pernele murdare de pe pat. Însă nu spuse nimic despre starea jalnică a camerei.

— Ies puţin să văd oraşul. Vrei să vii cu mine sau vrei să te odihneşti? o întrebă Clark.

I-ar fi surâs o plimbare, însă din ceea ce văzuse până atunci în acel oraş, nu era sigură că ar mai fi găsit vreo plăcere în a-l cerceta.

— Cred că o să rămân aici. O să văd oraşul când ieşim să luăm masa, răspunse ea.

Clark îşi luă pălăria şi plecă.

Marty nu ştiu ce să facă după plecarea lui. Ar fi vrut să aibă o mătură, un lighean cu apă fierbinte, săpun şi o perie cu peri tari. Camera arăta ca şi când ar fi avut mare nevoie de o săpuneală zdravănă.

Se îndreptă către pat cu gândul să se întindă, însă văzu aşternuturile pătate şi se răzgândi. Se duse la fereastră, ca să-şi omoare puţin timpul urmărind ce se întâmplă în stradă. Însă nu văzu nimic altceva decât priveliştea dezolantă a unui ţinut pustiu. Ridică valiza de pe singurul fotoliu din cameră, o piesă de mobilier ce avusese şi zile mai bune, încercând să se aşeze cât mai confortabil. Fotoliul avea un arc rupt, ceea ce făcea imposibil confortul. Marty decise că singura ei alegere era aceea de a se plimba de colo-colo prin cameră. Ei bine, nu-i strica puţină mişcare după ce fusese îngrădită timp de trei zile în tren. Aşa că se plimbă. Se plimbă de jur-împrejurul camerei, dorindu-şi să fi plecat cu Clark.

Când fu pe punctul de a-şi pierde răbdarea, Clark se întoarse aducând sub braţ aşternuturi curate.

— A sosit fata în casă, glumi el.

— De unde-ai făcut rost de astea? întrebă Marty cu admiraţie. Ai dat iama prin dulapurile hotelului? îl tachină ea.

— Nu chiar. N-a fost tocmai uşor să fac rost de ele. Am ieşit afară să mă plimb, aşa cum am spus. Mai este doar un singur hotel sau ceva de genul ăsta, aici, în oraş. Cei de acolo se lăudau că e plin până la refuz. N-am putut găsi nicio cameră decentă în tot oraşul. Aşa că, întorcându-mă aici, l-am întrebat pe individul de la recepţie dacă nu are aşternuturi curate. I-am spus că probabil femeia ce curăţă camerele a uitat de a noastră. N-a fost prea încântat să mă servească, da' nu m-am mişcat din loc, am rămas acolo, zâmbindu-i. În cele din urmă, a făcut rost de ce i-am cerut.

Marty fu încântată să schimbe cearşafurile şi feţele de pernă cu altele curate.

— Nu prea ai nici unde mânca, continuă Clark în timp ce Marty schimba aşternuturile. Am văzut un local mic, în josul străzii. Arată

mai degrabă a cârciumă decât a restaurant, da' s-ar putea să nu fie chiar atât de rău dacă mergem mai devreme şi plecăm îndată ce terminăm de mâncat.

— Putem pleca oricând. Doar să-mi aranjez puţin părul şi să-mi pun pălăria.

Ieşiră în vântul puternic de afară. Marty îşi ţinu pălăria cu o mână şi fusta cu cealaltă.

— Un individ pe care l-am întâlnit mi-a spus ca aşa e cam tot timpul aici, îi spuse Clark în timp ce încercau să înainteze. Marty se întrebă cum se descurcau femeile dacă erau nevoite să care ceva în mână.

Când ajunseră la clădirea simplă unde urmau să ia masa de seară, Clark deschise uşa şi o ţinu aşa ca să nu fie trântită de vânt. Se aşezară la o masă mică, iar Clark chemă chelnerul printr-un semn. Curând aflară că „specialitatea casei" era de fapt tocană cu chifle; sau friptură de vită, sos de carne şi chifle; sau fasole, şuncă şi chifle. Comandară friptură de vită şi îşi aşteptară mâncarea.

Marty privi în jurul camerei. Lumina, produsă de licărirea câte unei lămpi plasate pe fiecare masă, era slabă. Cele câteva ferestre păreau a fi acoperite cu un fel de vopsea închisă la culoare. Un fum albăstrui, provenit de la ţigările ocupanţilor acestor mese împiedica şi mai mult vizibilitatea. Majoritatea celor care trândăveau acolo nici nu mâncau, nici nu beau, ci stăteau doar la taclale sau jucau cărţi. Din când în când, câte un râs zgomotos întrerupea liniştea relativă a locului. Marty era singura femeie din local.

Marty speră că mâncarea va sosi cât mai repede, ca să poată pleca. Dacă acesta era Vestul lui Missie, Marty nu era sigură că se va simţi în largul ei aici. Se simţea stânjenită în acest mediu. Pentru că nu călătorise dincolo de micuţa comunitate în care locuia, după ce plecase din locurile natale, Marty nu era familiarizată cu un astfel de mediu, în călătoria asta văzuse şi auzise lucruri ce-i erau cu totul noi. Nu agrea multe dintre cele văzute – obrăznicia, consumul de alcool, jocurile de noroc, atitudinea atât de superficială faţă de viaţă şi moralitate.

Sosi şi mâncarea lor. Ospătarul întrebă grosolan: „Ce beţi?", în timp ce punea farfuriile pe masă, încruntându-se când Marty ceru

un ceai. Aceasta îşi schimbă grăbită comanda cerând cafea, înainte de a avea el timp să răspundă. Omul nu comentă nimic, însă când îi puse cafeaua în faţă, aceasta era atât de stătută şi tare, încât nu era sigură că va reuşi s-o bea.

Carnea era cam tare, iar sosul era gras şi plin de cocoloaşe, însă Marty îşi înmuie chiflele în el şi îl mâncă, aşa cum văzuse că făcuseră bărbaţii de la masa din colţ. Nu reuşi să-l isprăvească şi se simţi uşurată când consideră că mâncase suficient de mult pentru a lăsa restul în farfurie. Clark servi o a doua ceaşcă de cafea, apoi se ridicară să plece.

Uitând că afară încă era lumină, când păşiră în stradă, Marty fu nepregătită pentru strălucirea puternică a soarelui. Profită de acest lucru pentru a studia clădirile din oraş şi a arunca o privire prin vitrinele magazinelor. Lucrurile din vitrină nu erau foarte diferite de cele pe care doamna Emory le avea în magazinul general de acasă. Acest lucru o surprinse şi îi produse o senzaţie de uşurare. La urma urmelor, poate că Missie avea posibilitatea să-şi procure lucrurile necesare.

Era prea devreme pentru a se duce la culcare, aşa că Clark sugeră să facă o scurtă plimbare. Pe Marty o deranja vântul, însă amintindu-şi cum încercase să se plimbe prin camera strâmtă de la hotel, fu de acord. Trecură pe lângă restul clădirilor aflate pe acea stradă – banca, biroul şerifului, oficiul poştal, un alt magazin, pe lângă biroul de rezervare a locurilor la diligenţă, ajunseră la grajduri şi mai apoi la atelierul fierarului. Clark îşi încetini paşii pentru a-i privi pe fierari cum lucrează. Doi bărbaţi voinici strigau şi împingeau un bou dereş spre un ţarc strâmt, pentru potcovire. Boul hotărâse deja că n-are nevoie de potcoave noi. Marty auzi câteva cuvinte despre care ştia că nu erau rânduite pentru urechile unei femei, aşa că grăbi pasul. Clark se grăbi şi el pentru a o prinde din urmă.

Lăsând în urmă trotuarele din scândură, ajunseră la un drum prăfuit şi denivelat, însă era atât de bine să poată face paşi mari. Marty dădu drumul fustei pe care o ţinuse puţin ridicată până atunci, astfel încât marginea ei mătură pământul. Vântul nu mai era la fel de

puternic acum sau poate că se obişnuise ea cu vântul. Nu se vedea nimeni prin preajmă, aşa că-şi scoase pălăria, purtând-o grijulie pe braţ, şi lăsă vântul să i se joace prin păr. Era o senzaţie plăcută şi-şi dori să-şi poată scoate şi agrafele din el, să-l scuture şi să-l lase liber.

Se abătură de la drumul principal şi apucară pe o potecă bătătorită. Aceasta îi duse într-un pâlc de copaci pitici; şi, după ce se plimbară timp de cincisprezece minute, rămaseră surprinşi să descopere un pârâiaş mic ce-şi croia drum încetişor printre ierburi. Nu era ca acela de acasă, alimentat de izvor, însă era apă, iar descoperirea lui îi aduse lui Marty odihnă şi bucurie în inimă. Se opri să culeagă câteva floricele ce creşteau pe malurile lui.

Clark părea că se bucură şi el de firicelul de apă. Trase aer adânc în piept.

— Mă întreb de unde vine, murmură el, şi unde merge. Ce vedem noi aici nu ne spune prea multe. Poate că-şi are izvorul în munte şi şi-a început călătoria ca râu învolburat, alimentat de gheţari, iar pe parcurs s-a tot împărţit până a ajuns ce vedem aici. Sau poate că se va alătura altor ape asemenea lui, formând în cele din urmă un râu mare. Într-o zi poate că va purta pe valuri bărci sau corăbii. E interesant să-ţi imaginezi, nu?

Marty aprobă cu un semn al capului şi privi firavul pârâiaş cu un nou respect.

Rămaseră acolo o vreme, apoi se întoarseră, cu paşi înceţi, spre oraş. Pe drum, urmăriră soarele cum coboară dincolo de linia orizontului, presărând pe cer o multitudine de culori fascinante.

— Ei bine, spuse Marty cu un oftat, chiar îmi plac apusurile de care are parte Missie.

Camera de hotel arăta la fel de deprimantă şi pustie, însă Marty se simţea mult mai bine ştiind că patul avea măcar aşternuturi curate. Iar acum era chiar pregătită de somn. După două nopţi petrecute în trenul ce se balansa încontinuu, îi prindea bine să poată dormi într-un loc stabil. Se pregătiră de culcare, se rugară împreună, apoi se strecurară între aşternuturi. Clark stinse lumina şi, nu după multe minute, Marty îşi dădu seama că adormise buştean. Rămase trează un timp, gândindu-se la familia rămasă acasă şi simţi un strop de singurătate.

Apoi se gândi la Missie şi la familia ei, iar sentimentul de singurătate dispăru în timp ce, încetul cu încetul, fu cuprinsă de somn.

La un moment dat, în timpul nopţii, Marty se trezi. Ceva nu era în regulă. Ceva o trezise. Un zgomot oare? Nu, nu-şi amintea să fi auzit ceva ieşit din comun. Clark se mişcă şi el. Părea puţin agitat. Marty se întoarse pe partea cealaltă şi încercă să adoarmă. Nu reuşi. Se întoarse din nou.

— Nici tu nu poţi să dormi? o întrebă încet Clark.

— Nu pot, se plânse ea. Nu ştiu de ce, doar că...

— Nici eu.

Se întoarseră de pe-o parte pe cealaltă, iar minutele se scurseră unul după altul.

— Ce oră e? întrebă Marty. E aproape dimineaţă? Dacă da, am putea să ne trezim şi să ne pregătim.

Clark întinse mâna după ceas. Nu vedea acele ceasornicului pe întuneric.

— Te deranjează dacă aprind lampa?

— Aprinde-o. Nu cred că lumina mă va trezi mai tare de-atât. Clark aprinse lampa. Când lumina slabă a lămpii se revărsă peste aşternuturi, Marty icni de spaimă. Clark, care-şi apropiase ceasul de lumina lămpii ca să vadă ora, ridică brusc capul.

— Ploşniţe! exclamă Marty.

Amândoi săriră în picioare în acelaşi timp, iar micile creaturi se grăbiră să-şi găsească un adăpost.

— Ploşniţe! Nu-i de mirare că n-am putut dormi! Oh, Clark! Acum o să ne scărpinam tot drumul prin preriile astea.

— Ciudat, spuse Clark. Nici n-am simţit să mă muşte.

— Aşa sunt ploşniţele. Câteodată nici nu le simţi, asta până când locul muşcăturii se umflă şi începi să te scarpini. O să le simţi tu mâine.

Marty se duse să-şi controleze bagajele şi observă mulţumitoare că erau bine închise. Nu trebuia să-şi facă probleme decât pentru trupurile lor şi pentru hainele lăsate în încăpere.

— Clark, când plecăm de-aici trebuie să ne asigurăm că nu luăm niciuna cu noi.

— Şi cum facem asta?

— Nu ştiu exact. Ştiu un singur lucru – lumina aia rămâne aprinsă, iar eu nu mai urc în pat.

Se spălară cu atenţie, apoi inspectară fiecare obiect de îmbrăcăminte înainte de a se îmbrăca. Marty îşi perie părul la nesfârşit, ca nu cumva vreuna dintre micile creaturi să fi rămas în părul ei. Nu apăru niciuna. Nu ştia dacă era un semn bun sau rău.

După ce-şi controlară din nou bagajele, îşi împachetară cu atenţie lucrurile şi închiseră bine valizele. Marty le aşeză cât mai aproape de lampă şi rămase de veghe. Era doar ora patru... În niciun caz ora la care ar fi putut să iasă în stradă.

Reuşiră să aştepte răbdători până când primele raze ale soarelui se arătară la orizont, apoi părăsiră hotelul. Camera fusese plătită dinainte, aşa că Clark nu trebui decât să lase cheile la recepţie; recepţionerul somnoros se mişcă prin somn, murmură ceva indescifrabil şi începu din nou să sforăie. Ieşiră pe uşile cu vopseaua scorojită, în stradă.

— Unde mergem? întrebă Marty. Nu e nimic deschis încă.

— E o bancă în faţa biroului şerifului. Ce zici să stăm puţin în bătaia razelor de soare?

Marty aprobă. Aerul dimineţii era cam rece; i-ar fi prins bine puţin soare. Spera ca razele soarelui să ajungă degrabă la ei.

Mai trecu ceva vreme până când străzile începură să prindă viaţă. Primii îşi făcură apariţia oamenii de la grajduri, care urmau să le dea de mâncare cailor şi măgarilor. Din hotel ieşiră, pe rând, bărbaţi îmbrăcaţi neîngrijit; apoi, în atelierul său, fierarul începu să lovească cu barosul o bucată de fier. Proprietarii de magazine deschiseră uşile şi aranjară plăcuţele inscripţionate din geam. Şeriful intră mai întâi în birou, apoi se îndreptă spre hotel pentru o ceaşcă de cafea. Lângă hotel, agitaţia era mai mare, iar Marty şi Clark simţiră curând miros de slănină friptă şi cafea. Marty nu-şi dăduse seama până atunci că-i era foame.

Clark se întoarse spre ea.

— E interesant să vezi cum se trezeşte la viaţă un oraş. N-am mai făcut asta până acum, spuse el, iar Marty aprobă printr-o mişcare a capului.

— Nu e chiar atât de diferit de locurile noastre – şi totuşi, te *simţi* ciudat, răspunse ea. Dar încă n-am văzut... Nu-şi isprăvi spusele.

Patru îngrijitori de vite îşi făcură apariţia, călare pe cai prăfuiţi şi istoviţi. Duceau de căpăstru alţi patru cai, ce purtau pe spate un fel de legături ciudate. Caii erau pătaţi şi nu aveau şei, deşi doi dintre ei aveau de-a latul spatelui câte o pătură colorată. Bărbaţii trecură în tăcere pe lângă ei, cu picioarele încălţate cu încălţări de piele ce se legănau liber şi cu părul lung prins în cozi ce le atârnau pe umeri. După ce le observă pletele, Marty se uită mai atentă la ei. Ei bine, dar ăştia nu erau îngrijitori de vite. Erau indieni! Acum da, *asta* era diferit. Călăreţii nu se uitară nici în stânga, nici în dreapta în timp ce străbătură oraşul şi se opriră în faţa magazinului general. Coborâră de pe cai şi începură să dezlege legăturile ce atârnau pe spatele animalelor.

— Cred că au adus ceva blănuri, remarcă Clark.

— Blănuri, spuse Marty. Nici nu mi-am imaginat că acolo ar fi blănuri. Ce fel de blănuri?

— N-am idee. Lupi de prerie, bursuci, poate. Nu cred că sunt destul de aproape de munţi ca să vâneze urşi sau pisici sălbatice. Da' nici nu prea am idee ce alte animale ar putea avea prin zona asta.

Marty îşi întoarse capul doar după ce dispărură cu toţii.

— Ei, spuse Clark, eşti gata de micul dejun? Se ridică şi se întinse. Marty se ridică la rândul ei şi apucă bocceaua cu mâncare şi cutia pentru pălărie. Fără a-şi da seama, întinse mâna să se scarpine undeva la piept, apoi se opri; nu se cuvenea ca o doamnă să se scarpine în public. În acelaşi timp, observă că Clark se scarpină pe gât. Marty se uită la locul cu pricina.

— Oh, murmură ea. Clark o privi.

— Da' ştiu că ţi-ai primit porţia, spuse ea. Se văd de-a lungul gulerului.

— Ploşniţele?

— Ploşniţele. Ei, nu chiar ploşniţele, doar locul pe unde-au trecut.

— Cred că de mine le-a plăcut mai mult, ce zici?

— Mă tem că nu, spuse Marty. Sunt vreo patru sau cinci locuri unde tare mi-ar plăcea să mă scarpin.

Clark râse.

— Ei, poate că o ceaşcă de cafea şi o felie de şuncă îţi va lua gândul de la ele. Ridică valizele şi-i făcu semn să se îndrepte spre restaurantul hotelului în care-şi petrecuseră noaptea.

— Un individ mi-a spus că nu e cel mai arătos loc din oraş; dar e singurul deschis la ora asta, aşa că merită să încercăm. Cât poate fi de rea o cafea, dacă nu e pregătită bine?

Poate că lui Marty îi era foame sau poate că mâncarea era, de fapt, destul de bine pregătită; în orice caz, mâncă cu poftă.

ŞASE

Sosirea

Următoarele trei zile în tren, unul foarte încet de altfel, se dovedîră a fi chiar mai dificile pentru Marty. În primul rând pentru că abia aştepta s-o întâlnească pe Missie, iar multele întârzieri şi înaintarea înceată a trenului o iritau. De asemenea, era obosită după câteva nopţi în care nu reuşise să se odihnească, iar trenul în care călătoreau părea a fi chiar mai primitiv şi ponosit decât primul. Băncile de lemn şi spaţiul îngust făcea dificilă şederea, iar culoarele înguste ofereau foarte puţin spaţiu pentru dezmorţirea picioarelor.

În trenul aglomerat mai erau doar două femei, care nu păreau a fi dispuse să lege noi prietenii. Bărbaţii, aspri şi necioplţi, erau, probabil, în cea mai mare parte căutători de aur sau oportunişti. Marty se simţea înecată de fumul constant de ţigară şi ţigarete. Temperatura continua să crească, iar căldura şi atmosfera sufocantă a trenului aproape că o epuizau. Descoperirea muşcăturilor de ploşniţă, după noaptea petrecută la hotel, nu-i îmbunătăţea dispoziţia. Uneori vedea lucruri interesante pe geamul trenului, cum ar fi o turmă mică de bivoli ce îşi duceau traiul în preajma liniei de cale ferată. Însă de obicei peisajul nu-i oferea decât dealuri golaşe şi prerie măturată de vânt. Ici-colo se putea vedea câte o cireadă de vite sau locuinţa temporară a vreunui fermier. Marty număra doar trei case *adevărate*,

fiecare fiind înconjurată de multe anexe gospodăreşti. Bănui că fiecare dintre acestea aparţineau vreunui crescător de vite înstărit.

Micile orăşele aflate de-a lungul căii ferate, deşi puţine şi îndepărtate unul de altul, păreau a fi foarte aglomerate. Marty se întrebă de unde veneau toţi acei oameni. Oricât de mult i-ar fi plăcut să privească oamenii, acum nu era dispusă să le urmărească activitatea. Dorea doar să ajungă la ferma de vite a familiei LaHaye şi la Missie şi, de fiecare dată când trenul se oprea şi pierdea o mare parte din preţiosul timp, Marty se simţea iritată. La urma urmelor, de ce le trebuia atâta timp într-un loc atât de neînsemnat? Marty se agita, obosită de căldură, de spaţiul înghesuit, de fum, de întârziere şi de muşcăturile de ploşniţă.

Însă toată agitaţia asta n-o aducea mai aproape de Missie nici măcar cu un kilometru, realiză ea treptat. În cele din urmă, Marty se gândi să urmeze exemplul lui Clark şi să înveţe a fi răbdătoare. Se ghemui în colţul ei, decisă să se liniştească. Se decise chiar să privească mai îndeaproape peisajul şi să vadă ce poate învăţa din cele văzute.

În dimineaţa celei de-a treia zile, devreme, Clark se întoarse de la discuţia pe care o avusese cu un domn ce şedea cu câteva rânduri mai în faţă şi o informă pe Marty cu un zâmbet larg că orăşelul în care se afla Missie era chiar următoarea lor oprire şi că, dacă nu se va întâmpla nimic neprevăzut, ar trebui să fie acolo în jurul amiezii. Marty simţi că-i vine să strige de bucurie. Acum era şi mai greu să stea liniştită şi să nu se agite din cauza înaintării greoaie a trenului.

Bărbatul avusese dreptate. Înainte de ora amiezii, trenul începu să încetinească şi cu toţii începură să se foiască şi să-şi adune bagajele.

Marty aruncă o ultimă privire spre tovarăşii ei de călătorie. Observă un tinerel ce-şi ridică bocceluţa pe umăr şi se îndreptă spre uşă. Arăta a fi obosit şi flămând, iar în ochii lui se citea parcă nesiguranţă şi singurătate.

Nu pare a fi mai în vârstă decât Luke al meu, se gândi Marty cu milă. *Poate că a venit aici singur şi nu ştie unde merge sau ce-o să găsească aici.*

Marty era pe punctul de a-l întreba pe Clark dacă nu puteau face ceva pentru el, când trenul opri şi băiatul dispăru în mulţime.

Coborâră cele câteva trepte ale trenului, priviră în jur şi se îndreptară către trotuarul nou şi prăfuit. Scândurile de lemn încă nu se uzaseră, arătând a fi mai noi decât oraşul. Clădirile fuseseră construite de curând, observă Marty, însă multe arătau de parcă ar fi fost ridicate în grabă, cu cele mai ieftine materiale disponibile. Nu se acordase prea multă atenţie nici felului în care arătau, nici liniilor drepte.

Ochii lui Marty se îndreptară spre nenumăratele vite îngrădite în ţarcuri aflate în dreapta liniilor de cale ferată, mugind şi ridicând în aer nori de praf, acoperind cu gălăgia lor toate celelalte zgomote. Da, în zona asta se creşteau vite, de asta putea fi sigură.

Însă Marty nu era interesată de clădiri sau vite, ci doar de oameni. Scruta îndeaproape mulţimea, doar-doar o va zări cumva pe Missie.

Îngrijitori de vite acoperiţi de praf din cap până-n picioare – şi cai la fel de prăfuiţi – se agitau în susul şi-n josul străzii principale, iar pălăriile cu boruri largi aproape că le ascundeau faţa. Câteva femei trecură şi ele pe acolo, dar niciuna nu purta pălărie, ci aveau pe cap o bonetă ieftină şi practică sau chiar nimic.

Marty încercă să stea aproape de Clark în grămada aceea de pasageri ce coborau din tren, în tot acest timp căutând-o cu ochii pe Missie, când auzi o voce lângă ei:

— Scuzaţi-mă, domnule, sunteţi cumva familia Davis?

Marty ridică ochii spre bărbatul ce se oprise lângă ei, cu pălăria în mână.

— Noi suntem, spuse Clark.

— Mă bucur să vă-ntâlnesc, domnule, doamnă! Eu sunt Scottie, supraveghetor la ferma familiei LaHaye, şi am fost trimis să vă întâmpin la tren. Marty se simţi dezamăgită. Missie nu era acolo.

— Clark puse o valiză jos, ca să poată da mâna cu bărbatul.

— Mă bucur să vă pot întâlni, domnule Scott.

— Mi-ar face plăcere să vă duc la hotel, doamnă, ca să vă învioraţi puţin. Vom avea ceva de mers până la fermă. După aceea ne vom întoarce aici după bagaje şi plecăm.

— Da, ar fi bine, răspunse Marty, încercând să pară veselă, iar cei doi îl urmară pe Scottie, ce o luase deja înaintea lor.

— Doamna LaHaye abia aşteaptă să vă vadă. Nu suporta ideea că nu va fi aici ca să vă întâmpine la sosire. Da' nu ştii niciodată când ajunge trenul aici. Ăsta trebuia să ajungă ieri. Sigur, o zi întârziere nu e aşa de rău. Câteodată întârzie şi cinci zile. Cam greu pentru ea să stea şi să aştepte cu doi copii mici lângă ea – mă-nţelegeţi?

Însă Scottie nu aşteptă să primească vreun răspuns.

— Şeful a venit ieri ca să vadă dacă a sosit trenul – şi-a adus toată familia, asta în cazul în care trenul ar fi sosit la timp. Ei bine, nu sosise. Astăzi m-a trimis pe mine. Spunea că mai vine şi mâine. Doamna va fi tare bucuroasă că nu va mai fi nevoie.

Şi Marty era bucuroasă. *Vai de mine!* se gândi ea, *nu cred c-aş fi rezistat la o-ntârziere de cinci zile, cu atât mai mult sărmana Missie!*

Intrară într-un mic hotel, iar Scottie vorbi cu bărbatul de la recepţie. Marty fu condusă într-o cameră. Nu era elegantă, însă era curată. Marty se bucură de apă proaspătă pentru spălat. Bărbaţii plecară să aducă bagajele de la staţia de tren. Marty se rugă ca totul să fi ajuns cu bine şi intact.

Însă se simţea dezamăgită de faptul că vor mai avea încă de mers. Crezuse că atunci când vor sosi în orăşelul ăsta, lunga ei aşteptare de a o vedea pe Missie se va sfârşi. Însă Scottie avea dreptate. Ar fi fost o nesăbuinţă din partea lui Missie să facă o călătorie atât de lungă în fiecare zi, fără a avea măcar o idee despre când anume va sosi trenul.

Camera părea a fi răcoroasă, în ciuda vremii călduroase, iar după ce se spălă, Marty se întinse pe pat, promiţându-şi că-şi va trage suflarea doar câteva minute, în aşteptarea lui Clark şi a lui Scottie.

Următorul lucru de care-şi dădu seama era faţa lui Clark aplecată asupra ei. Clark spunea că Scottie e gata să-i ducă să mănânce înainte de a se îndrepta spre fermă.

În ciuda foamei pe care o resimţea, Marty parcă ar fi vrut să sară şi peste timpul petrecut la masă. Se grăbiră să mănânce, pentru că şi Scottie era nerăbdător să ajungă la fermă.

Marty se aşeză în căruţă pe un loc pregătit special pentru ea de către Willie şi încercă să fie cât mai comodă. Clark se aşeză alături de Scottie, pe banca din faţă. Scottie nu era de felul său vorbăreţ, însă

răspunse cu generozitate la toate întrebările. Marty nu luă seama la discuție. Nici nu urmări peisajul din jurul lor. Gândurile ei se îndreptau spre Missie, întrebându-se în ce măsură anii care trecuseră aduseseră oarecare rezervă între mamă și fiică. Oare vor mai reuși să-și împărtășească sentimente și gânduri sau poate timpul și experiențele au închis anumite uși de comunicare între ele? Marty simți cum frica începe să-i cuprindă inima. Dar copiii lui Missie, nepoții ei? O s-o privească ciudat, ca pe un personaj care nu face parte din lumea lor? întrebările și îndoielile o frământară până când mintea îi fu cuprinsă de neliniște. Clark se întorcea din când în când să vadă ce face, iar ea reușea să-i răspundă cu un zâmbet tremurat. Spera să nu-i observe agitația.

La un moment dat, ajunseră în vârful unui deal, iar Scottie opri caii.

— Acolo e gospodăria șefului, acolo, jos, spuse el cu mândrie în voce. Era evident faptul că omul se simțea parte a fermei de vite, asociindu-se cu ea. Marty simți cum îi tresaltă inima. Acolo jos! Chiar în fața ochilor ei se afla casa lui Missie. Marty văzu o casă mare, gri, din piatră. Din cămin ieșea un fir de fum. Într-o parte a casei se vedea o grădină și un pârâiaș ce izvora dintr-o aglomerare de stânci mici. Ochii ei căutară apoi țarcul găinilor, îngrăditurile pentru vite ce păreau a se întinde pe kilometri întregi, baraca lucrătorilor și bucătăria lor și, da, în cealaltă parte, acolo, o movilă de culoarea paielor. *Aceea trebuie să fie căsuța de lut a lui Missie.* Ochii lui Marty se umplură de lacrimi și simți impulsul de-a sări din căruță și de-a alerga în josul dealului. Uimitor însă, reuși să se controleze.

Scottie îndemnă caii la drum și o luară din loc.

Marty nu-și dădu seama exact care era motivul pentru care drumul în josul dealului le luă mai puțin timp. Poate că Scottie mâna mai repede, poate că era doar o impresie a ei sau poate era nerăbdarea cailor de a ajunge la grajdurile lor.

La baza dealului, Scottie își opri caii și îi încredință lui Clark frâiele.

— Eu mă duc la treburile mele, spuse el. Poate că vă doriți puțină intimitate la întâlnirea asta, adăugă el și coborî din căruță.

— Mulțumim că ne-ai venit în întâmpinare și pentru că ne-ai condus tot drumul ăsta! spuse Clark cu căldură. Scottie își duse mâna la

pălărie în semn de salut şi se îndreptă spre şură. Marty urcă pe băncuţa din faţă alături de soţul ei, ca să vadă mai bine casa în timp ce caii înaintau într-acolo. Văzu ceva roşu la una dintre ferestre, apoi... iat-o pe Missie, cu braţele larg deschise şi faţa strălucind de lacrimi, alergând spre ei şi strigându-i pe nume. Marty alergă să-şi îmbrăţişeze fiica. Rămaseră aşa o vreme, plângând şi râzând şi repetând mereu cuvinte dulci şi tandre.

În sfârşit, în sfârşit, cânta inima lui Marty. *În sfârşit „dacă doar" al meu s-a împlinit.*

Orele ce urmară se dovediră a fi pline de discuţii animate şi activitate. Cei doi nepoţi câştigară imediat inima bunicilor lor nou descoperiţi. Marty era atât de bucuroasă că băieţii veniseră la ea fără urmă de ezitare şi chiar îi îngăduiseră să-i îmbrăţişeze. Nathan nu-şi mai încăpea în piele de bucurie. Era gata să umple timpul acestor doi oameni speciali din viaţa mamei lui. „Mama a spus că vă pot arăta camera mea", şi „Mama a spus că putem merge să călărim împreună, bunicule", şi „Mama a spus că-mi puteţi vedea poneiul", şi „Mama a spus că o să-mi citiţi câteodată". Missie râse, iar Marty îşi dădu seama că îi pregătise cu mare atenţie pe copii pentru aventura întâlnirii bunicilor lor.

Josiah era prea mic pentru a purta o conversaţie, însă trăgea şi el de hainele şi mâinile lor, insistând să fie luat în braţe. Faptul că băieţii se acomodaseră atât de repede cu prezenţa lor o încântă pe Marty. Când Josiah reuşi, în cele din urmă, să-i desprindă din mrejele lui Nathan, îl putură auzi zicând: „Vezi asta", „Îţi place asta?" şi „Uite, buni". Inimile celor doi erau captivate de cei doi micuţi.

Casa întreagă răsuna de sunete vesele în timp ce Missie îi conduse din cameră în cameră. Intraseră pe o uşă mare, dublă, într-un hol spaţios şi răcoros. Duşumeaua era din piatră şlefuită, iar pereţii interiori erau acoperiţi cu stuc alb. Missie folosise picturi cu influenţe spaniole-mexicane pentru a decora pereţii şi aşezase lângă unul dintre pereţi o băncuţă în stil spaniol, din fier forjat vopsit în alb.

Pe băncuță se aflau perne mici din material înflorat, iar Missie se folosise de nuanța verzuie a frunzelor din material pentru a decora ici-colo camera, reușind să-i dea aspect plăcut și proaspăt. Camera de zi era încăpătoare și aerisită, beneficiind de un șemineu masiv și decorată cu țesături de un roșu închis și auriu. Draperiile, din același material, erau legate în părți cu șnururi aurii. Camera avea influențe spaniole *și* – își spuse Marty – *arăta foarte bogată și primitoare*. Podeaua era din lemn închis la culoare, iar pereții erau, ca și cei de la intrare, placați cu stuc. Presărate pe dușumeaua de lemn lustruit se aflau covoare colorate – nu făcute în casă, ci cumpărate. Tablourile și lămpile erau spaniole – elegante, predominând negrul, roșul și auriul. Marty privi cu uimire la toate acestea. Niciodată nu mai văzuse o cameră de zi atât de superbă, îi spuse lui Missie.

Se îndreptară apoi spre sufragerie.

– Și, spuse Missie, cu un gest al mâinii și un hohot de râs, cam atât am reușit să înaintăm cu splendoarea. Dar o să vină toate la rândul lor, cu fiecare transport de vite.

Missie le arătă cu un gest al mâinii masa așezată pe capre de lemn, la care încăpeau cu ușurință opt oameni.

– Willie mi-a promis că toamna asta o să-mi ia scaune și o masă *adevărată* pentru sufragerie.

Cu toate că scaunele arătau a fi destul de confortabile, nu erau toate la fel și nici de foarte bună calitate. Pereții albi erau goi, iar la ferestre atârnau perdele nu foarte scumpe. Un dulap simplu era așezat pe peretele îndepărtat, în care se aflau farfuriile bune pe care Marty insistase ca Missie să le ia în Vest. Camera simplă, confortabilă, o liniști oarecum pe Marty. Diferențele dintre ele nu mai păreau acum atât de mari.

– O, Missie, sunt atât de mândră de tine și atât de fericită pentru tine! exclamă ea, îmbrățișând-o. Zâmbetul aprobator al lui Clark exprima același lucru.

Dormitoarele erau încăpătoare, însă, din nou, mobilierul de aici era simplu, iar perdelele, cuverturile și covoarele de pe podea erau toate făcute în casă. Marty recunoscu multe dintre lucrurile la care contribuise și ea.

Missie îi conduse în aripa cealaltă a casei, unde se afla bucătăria. Marty rămase surprinsă când Missie se opri la uşă şi, înainte de a intra, ciocăni scurt. Un chinez micuţ şi slăbuţ era ocupat cu pregătirile pentru masa de seară. Marty nu ştiuse că Missie are bucătar.

— Wong, spuse Missie, aceştia sunt tatăl şi mama mea. Chinezul le adresă un zâmbet larg şi dădu din cap în sus şi-n jos, în timp ce se făceau prezentările.

— Îmi pare bine, îmi pare bine, spuse de câteva ori. Wong încântat, îmi pare bine, îmi pare bine.

Clark şi Marty răspunseră cu zâmbete şi saluturi.

— Wong încearcă din greu să înveţe engleza noastră greoaie, explică Missie în timp ce Wong le zâmbea cu toată faţa. S-a descurcat de minune, într-un timp destul de scurt. N-are nevoie să înveţe arta gătitului. Când a venit la noi ştia tot ce se poate şti despre gătit. Toţi crescătorii de vite din partea locului ne invidiază şi abia aşteaptă să-i invităm, de multe ori pentru a mânca bucatele gătite de el.

Wong dădu din cap din nou şi-i conduse prin bucătăria spaţioasă. Marty nu văzuse niciodată o bucătărie aşa de mare. Soba era mare, iar Wong ridică cu mândrie capacele de pe câteva cratiţe aburinde, fiecare răspândindu-şi în jur aroma delicioasă.

Missie îi conduse pe părinţii săi pe un hol, spre o uşă din spate.

— N-am avut habar că ai bucătar, remarcă Marty.

— Wong nu e de multă vreme la noi, răspunse Missie. La început m-am gândit că sugestia lui Willie de a-l aduce e puţin cam deplasată, dar acum mă-ntreb de ce am încercat să mă opun. Wong e un ajutor atât de bun! Ajută şi la spălatul rufelor. Asta îmi lasă mai mult timp pentru copii, iar într-o casă aşa de mare sunt multe alte lucruri care mă ţin ocupată. Mă bucur că-l avem, iar asta înseamnă şi pentru el o slujbă şi un cămin. Nathan şi Josiah îl adoră. Însă Cookie a fost la început teribil de gelos, continuă Missie. Îi era atât de teamă că altcineva îi va lua locul în inima copiilor noştri. Dar cei doi şmecheraşi au reuşit să-i facă fericiţi pe amândoi. De fapt, cei doi bucătari chiar par a se înţelege de minune unul cu celălalt. În cele mai multe seri se întâlnesc la o ceaşcă de cafea şi la taifas. Cookie s-a oferit să-l înveţe engleza pe Wong.

În timp ce Missie vorbea, ajunseră într-o curte interioară, aflată în spatele casei. Curtea, foarte plăcută, era mărginită pe o latură de aripa în care se aflau camerele din față, pe alta, de aripa în care erau dormitoarele, iar pe cealaltă latură, de aripa în care era amplasată bucătăria. Latura deschisă răsfăța privirea cu imaginea izvorului ce se prelingea dincolo de straturile de flori ale lui Missie. Când Marty se uimi de frumusețea lor, Missie o informă că luase toate acele flori de pe dealurile învecinate, cu excepția trandafirilor. Scottie, cu obrajii niței îmbujorați de stânjeneală, îi adusese acei trandafiri când se întorsese de la cumpărarea unor vite, undeva în partea de sud.

Între curtea interioară și casă, veranda acoperită era umbroasă și răcoroasă în după-amiaza târzie. Marty își imagină cât de plăcut era locul ăsta pentru petrecerea unei după-amieze cosând sau citindu-le copiilor. Era de-a dreptul impresionată de casa pe care Willie i-o construise lui Missie. Marty era plăcut surprinsă de bunul gust de care dăduseră dovadă și admiră alegerea culorilor și a țesăturilor din camera de zi. De asemenea, toate astea îi spuneau lui Marty că starea lor materială era bună, că Missie și Willie se descurcaseră de minune după începutul lor primitiv în căsuța de lut. Chiar și simplitatea camerelor din restul casei îi spunea ceva lui Marty. Anume, că Missie și Willie erau gata să aștepte, să se dezvolte treptat, fără a pretinde totul dintr-odată, iar asta dovedea maturitate și o judecată sănătoasă. Marty era mândră de ei – de amândoi.

După turul casei, Willie îl invită pe Clark să vadă grajdurile și vitele, iar Missie o luă pe Marty pentru a-i arăta grădina, izvorul, găinile ei și mai apoi căsuța din lut.

Nathan, care stătea agățat de mâna bunicii, nu-și dorise să meargă cu bărbații, însă era de-a dreptul nerăbdător să-i arate poneiul său bunicului. Josiah, care stătea cocoțat pe umerii bunicului, n-ar fi vrut să se dea jos, însă nici nu-i prea venea bine să stea departe de mama. În plus, adora găinile! După câteva proteste din partea copiilor, cei trei „bărbați" se îndreptară spre grajduri, iar femeile și cel mic se îndreptară spre grădină.

Marty fu încântată de grădina lui Missie. E drept, nu era chiar atât de bogată ca cea de acasă, însă plantele arătau a fi sănătoase și bune,

iar Marty îşi imagină multe mâncăruri gustoase preparate cu produsele din grădină.

Apa pârâiaşului nu era atât de „ambiţioasă" ca a celui de acasă, însă efectul pe care-l avea asupra zonei din jur era deosebit. Erau înconjuraţi de dealuri maronii şi prerie bătută de vânt, însă în preajma apei creşteau plante verzi şi copăcei pitici – o adevărată „oază".

Missie se îndreptă mai apoi spre coteţul găinilor. Patruzeci sau cincizeci de găini cotcodăceau şi se agitau în îngrăditură. Păreau a fi destul de sănătoase, iar Missie o asigură că erau şi bune ouătoare.

Josiah începu de îndată să strige la găini, încercând să le arunce printre sârme iarbă şi pământ. Pentru că vântul bătea din direcţia opusă, mare parte din „încărcătură" îi veni în faţă, aşa că Missie îl opri. Josiah se grăbi s-o asculte, clipind des pentru a-şi scoate nisipul din ochi.

În timp ce se îndreptau spre căsuţa din lut, Marty observă că Missie vorbea despre ea cu drag şi chiar bucurie, un lucru pe care Marty îl găsi foarte greu de înţeles. Missie deschise uşa de lemn şi intrară în adăpostul umbrit de lut. Când ochii lui Marty se obişnuiră cu întunericul, reuşi să vadă patul din colţul încăperii, soba mică de fier exact în locul unde se aflase şi înainte, masa mică şi cele două scaune.

Marty privi în jurul ei, de la mobilierul simplu la tavanul de lut şi la duşumeaua din pământ bătătorit.

Asta e „casa" care te aştepta după călătoria aceea lungă şi grea? Şi chiar ai locuit aici, se gândi Marty, nevenindu-i să creadă. *Ai locuit în adăpostul ăsta mic – şi cu un copil născut de curând! Cum ai putut face asta? Cum ai putut rezista să trăieşti aşa? Vai de mine! Eu...*

Însă Missie vorbea.

— Willie a vrut s-o dărâme, să nu mai fie nimic aici, dar eu nici n-am vrut s-aud. Am o mulţime de amintiri în locul ăsta. De câteva ori a fost nevoie să reparăm acoperişul. Acoperişurile nu rezistă prea bine la furtunile din timpul iernii, la vânt şi la ploaie. Şi, odată ce se scurge apă prin ele, nu mai sunt bune la nimic.

Marty nu-şi exprimă sentimentele cu privire la căsuţa de lut. În schimb, îi spuse fiicei ei:

– Sunt atât de mândră de tine, Missie... atât de mândră! Am sperat că te voi creşte în aşa fel încât să poţi face un cămin fericit pentru cel pe care-l iubeşti. Şi ai făcut. Ai privit dincolo de pereţii ăştia de lut, la adevărata inimă a unui cămin. Căminul nu înseamnă farfurii elegante şi lucruri de felul ăsta, Missie. Căminul înseamnă dragoste şi purtare de grijă. Ţii minte când am insistat să iei cu tine farfuriile acelea elegante, Missie? Ţi-am spus că într-o zi o să te bucuri tare mult că le ai. Aşa că m-am agitat toată încercând să te conving să le iei, cu toate că n-aveai loc pentru ele şi în locul lor ai fi putut să iei ceva mai practic. Ei bine, am greşit atunci, Missie. Marty atinse cu mâna obrazul fiicei sale. Am greşit, iar tu ai avut dreptate. Căminul nu înseamnă vase, volănaşe şi lucruri din astea, Missie. Căminul înseamnă dragoste şi purtare de grijă. Mi-ai dovedit că eşti în stare să făureşti un cămin adevărat şi c-o poţi face doar cu propriile tale mâini şi cu propria ta inimă. Sunt mândră de tine. Atât de mândră!

Marty îşi şterse lacrimile de pe obraji în timp ce Missie îi zâmbea, înţelegând întru totul despre ce vorbeşte mama sa. Marty privi în jur încă o dată înainte de a părăsi căsuţa de lut. De această dată, nu mai arăta atât de mohorâtă. În acele câteva minute, se întâmplase ceva ce schimbase atmosfera micii încăperi.

ŞAPTE

La taifas

După ce insistară ca bunica şi bunicul să le spună o poveste, copiii se lăsară duşi, în cele din urmă, la culcare. Clark şi Willie se refugiară în biroul lui Willie, o cameră mică aflată lângă bucătărie, pentru a discuta despre munca de fermier şi de crescător de vite. Missie şi Marty se făcură comode în camera de zi, fiecare cu câte o ceaşcă de cafea în faţă.

– Degeaba ne-am fi planificat să stăm la taifas pe-ndelete până acum, spuse Missie, dar acum, că e mai linişte, cred c-a sosit momentul să vorbim... să vorbim pe săturate. Am atâtea întrebări. Vreau să aflu veşti despre fiecare – despre fiecare-n parte. Nici nu ştiu de unde să-ncep, da' poate ar fi mai bine să-ncepi tu, pentru că n-aş putea să te las să mergi la culcare fără să-mi spui tot despre cei de-acasă.

Marty trase aer adânc în piept.

– Abia am aşteptat să-ţi povestesc despre ei. Cred c-ai fi de-a dreptul uimită să-i vezi pe fraţii şi surorile tale acum!

– Clare e la fel de glumeţ cum îl ştiu?

– Mai rău... mai rău, îmi pare. Mereu e pus pe şotii şi uneori mă-ntreb dacă o să crească vreodată. Tatăl tău spune că se va linişti, de îndată ce se va aşeza la casa lui.

– Şi cum arată Kate a lui? Clare mi-a scris. Din descrierea făcută mi se pare că e de-a dreptul un înger venit din ceruri. Cum e în realitate?

— Kate e o fată bună. Cred că e exact femeia de care are nevoie Clare. E liniştită şi serioasă, puţin prea precaută uneori, dar cred că se vor înţelege tare bine. E înaltă, brunetă, are ochii mari de culoarea viorelelor... Cred că tocmai culoarea ochilor i-a captat atenţia lui Clare. Cu toate că nu-i ceea ce mulţi ar numi o frumuseţe, are ochi foarte frumoşi.

— Şi spuneai că o să se căsătorească în toamna asta?

— În 27 august. Se putea şi mai curând, dar noi am vrut să fim siguri că ne va rămâne destul timp ca să ne întoarcem acasă şi să ne pregătim pentru marele eveniment.

— Arnie are vreo drăguţă?

— A început să curteze o fetişcană din Donovan County. Îl ştii pe Arnie – e mai mult decât timid. El se mişcă încet. Ellie spune că Hester va fi nevoită să-l ceară ea de bărbat, dacă va apuca s-o facă vreodată! Marty râse. Cred că Arnie încă nu s-a decis. Vrea să fie deplin convins. E o fată drăguţă, dar nu se poate spune asta şi despre fraţii ei. Au o reputaţie destul de proastă în zonă. Arnie nu va lăsa ca lucrul ăsta să-l influenţeze, dar consideră că e important ca atunci când se căsătoreşte, să-i poată accepta pe toţi membrii familiei.

— Uneori asta nu-i posibil.

— Ei bine, Arnie simte că aşa ar trebui să stea lucrurile în ce-o priveşte pe Hester. Ea îşi protejează tare mult fraţii. S-ar bate pentru ei, dacă ar fi nevoie. Arnie admiră lucrul ăsta la ea. Dar vrea să vadă şi el binele pe care Hester îl vede în fraţii ei. Până acum, râse Marty încetişor, cu toate că a căutat destul de mult, n-a prea văzut cine ştie ce.

— Sper să nu-şi piardă prea mulţi ani *căutând*, în timp ce o altă fată, care n-are asemenea probleme, i-ar putea fi luată de sub nas de un altul.

Marty oftă.

— Arnie merită o fată bună. E atât de sensibil faţă de sentimentele celorlalţi. Băiatul ăsta a moştenit tare multe de la tatăl lui.

— Ce-mi spui de Ellie? Are vreun peţitor?

— Nu chiar. Nu încă. Speram să nu mă-ntrebi asta. Încerc să pretind că nu e încă suficient de „coaptă" – dar cred că, în inima mea, ştiu care-i adevărul. E destul de în vârstă pentru asta. Şi e chiar drăguţă.

Cred că până acum n-am încurajat pe nimeni s-o pețească. Ma Graham mi-a spus odată că într-o zi se va mărita și va pleca de la mine. Are dreptate. Am văzut că băieții încearcă să-i atragă atenția prin tot felul de tertipuri. Întotdeauna am crezut că sunt doar glume nevinovate ale unor colegi de clasă. Dar nu-i chiar așa. Într-una din zilele astea o să le observe și ea.

– Tare mi-aș dori s-o văd, spuse Missie cu dor. Oare nu se poate să vină aici și să stea la noi o vreme?

Marty simți o clipă cum o cuprinde panica. *Ellie, să vină aici? Vestul e plin de bărbați tineri. Păi, dacă ar veni să-și vadă sora mai mare, s-ar mărita și nu s-ar mai întoarce acasă!* Marty încercă să înlăture gândurile neplăcute și răspunse cu voce calmă:

– Poate că ar putea veni în luna de miere.

– Dar spuneai că n-are niciun pețitor...

– Nu încă. Dar asta se poate-ntâmpla destul de repede. Deja sunt pe jumătate speriată că la întoarcere o s-o găsesc îndrăgostită de vreun tinerel.

Missie râse.

– Ei, nu prea cred eu că e posibil lucrul ăsta. Nu atât de repede. Ești sigură că nu puteți sta mai mult de două săptămâni? Parcă nu merită tot drumul ăsta o ședere de numai două săptămâni.

– N-am putea sta mai mult. Ca să ajungem aici ne-a luat o săptămână, iar ca să ne-ntoarcem ne mai trebuie o săptămână. În total, o să lipsim o lună de-acasă. Sunt destul de multe de făcut în perioada asta a anului. Tata i-a lăsat pe băieți să vadă de munca câmpului, iar Clare trebuie să-și pună casa la punct. Luke învață pentru examenele de la colegiu și...

– Dragul de Luke! Vocea lui Missie era plină de tandrețe. Ce mai face?

Ochii lui Marty se umplură de duioșie.

– Nu s-a schimbat. A crescut puțin, dar a rămas aproape la fel. Ții minte cum îi plăcea să se strecoare la tine-n brațe când era micuț? Ei bine, uneori am impresia că încă i-ar mai plăcea să facă același lucru - dacă nu i-ar fi rușine de cei din jur. Dar găsește alte modalități de a-și arăta afecțiunea. Ții minte cum obișnuiai să-mi aduci fragi de

ziua mea? Ei, tatăl tău a desţelenit terenul pe care creşteau, aşa că vreo câţiva ani copiii au uitat de fragi. Anul ăsta, Luke a hotărât să nu mă lipsească de fragii mei, aşa că s-a trezit foarte devreme şi-a pornit să-i caute. A avut ceva de lucru, însă şi-a făcut apariţia cu o cană plină. Erau micuţi şi cam necopţi, dar niciodată n-am gustat fragi mai buni... niciodată!

— Şi cu şcoala merge bine?

— E un elev bun, dar acum a terminat şcoala de la noi. Învăţătoarea spune că i-a dat tot ce-a putut să-i dea. A citit tot ce se putea găsi de citit şi încă nu-i e de-ajuns.

— Ce va face? Nu poate renunţa la şcoală.

— Îşi doreşte să meargă mai departe. Vrea să meargă în oraş, la colegiu. Mă bucur... şi mă sperie... şi mă-ntristează. Toate deodată. Nu-mi place să văd cum pleacă singur-singurel. Îmi pare atât de tânăr! N-are decât cincisprezece ani.

— Vrea să se facă învăţător?

Marty aşteptă o clipă înainte de-a răspunde.

— Doctor.

— Doctor? Tonul lui Missie arăta surprindere şi admiraţie în acelaşi timp.

— Se gândeşte la asta de câţiva ani. A vorbit cu Doc Watkins despre asta. Doc e mulţumit ca un tătic. N-are copii şi tare-i place să-i alimenteze lui Luke ambiţiile.

— N-ar strica să avem un doctor în familie.

— Luke spune că vrea să-i ajute pe oameni. Întotdeauna a vrut să-i ajute pe oameni şi, cu atâtea localităţi în care nu e niciun doctor...

— Ce n-aş da să avem aici un doctor, interveni Missie. Băieţelul vecinilor noştri şi-a rupt braţul anul trecut. N-a fost nimeni care să i-l fixeze cum trebuie. Toată viaţa va avea o mână sucită, aproape de nefolosit, doar pentru că... Missie nu-şi sfârşi fraza. Mă gândesc, dacă ar fi fost Nathan?

Marty se uită la fiica ei şi înţelese. Ştia ce înseamnă o inimă de mamă şi panica pe care o simte când în preajmă nu e niciun doctor care să vină-n ajutor. Se rugă şi ea în gând ca zona asta de frontieră

să aibă curând un doctor, însă adăugă în rugăciune: *...dar nu Luke. Te rog, nu Luke.*

Missie îi întrerupse gândurile şi rugăciunea nerostită.

— Ce fac familiile lui Nandry şi Clae?

Marty se bucură să-i povestească despre cele două fete Larson ce se alăturaseră familiei Davis pe când Missie era doar o copiliţă. Marty vorbi cu drag despre nepoţii ce aduceau atâta bucurie şi plăcută agitaţie întrunirilor de familie.

— Nathan şi Josiah s-ar bucura atât de mult de verişorii lor! spuse ea.

— Povesteşte-mi despre vecini! spuse Missie. Sunt aceiaşi?

— Cam aceiaşi. Familia Coffin s-a mutat în zona de unde-au venit. Doamna Coffin nu s-a obişnuit niciodată cu cei de pe la noi. Unii spuneau că n-a suportat despărţirea de sora ei geamănă. După ce le-a murit fetiţa – o ţii minte pe micuţa aceea bolnăvicioasă? – ei bine, după ce a murit, doamna Coffin a insistat să se întoarcă de unde-au venit. Acum au venit alţii în locul lor. Familia Kentworth. Nişte oameni deloc prietenoşi. Toţi vecinii au încercat să se apropie de ei, dar li s-a spus să nu se deranjeze. Oamenii spun că bărbatul are ceva de ascuns în faţa legii şi nu-i convine să-şi vâre alţii nasul în treaba lui. Asta spune când cineva îi vizitează – că-şi vâră nasul în treaba lor. Iar ea e la fel de plină de amărăciune şi dezagreabilă ca şi el, aşa că deocamdată doar ne rugăm pentru ei şi aşteptăm ocazia să le-arătăm că ne pasă de ei. Trebuie să fie teribil de greu să trăieşti atât de plin de amărăciune.

Missie dădu aprobator din cap. Marty continuă:

— Ceilalţi sunt cam aceiaşi, cred. Cei din familia Graham ne sunt la fel de buni prieteni. Sally Anne are trei fetiţe, mari de-acum. Fran a lui Tommie tocmai a născut un băieţel. E cu şase ani mai mic decât Tom Junior. Tom e încântat de noul sosit.

— Şi cei din familia Marshall? Ce fac?

— E trist, răspunse Marty, trist să-i vezi pe ei şi pe fiul lor, dar e şi frumos, totuşi. Se vede atâta dragoste acolo. Rett e un copil tare iubitor. De fapt, deja e bărbat tânăr, dar copil încă. Wanda şi Cam îl iubesc mult. E neobişnuit de priceput cu animalele. Sălbatice sau domestice – toate par a-l înţelege şi a se-ncrede în Rett.

— Şi Wanda e fericită?

— Fericită? Da, e fericită. Cu toate astea, e nevoie să se bizuie zilnic pe Dumnezeu. A avut momentele ei dificile, dar sunt sigură că nu şi-ar da fiul pe toţi băieţii din oraş la un loc.

Missie clătină din cap, gândindu-se la durerea pe care o purta Wanda în suflet.

— A suferit atât de mult! spuse ea încet.

— Aşa e, spuse Marty, a suferit – a suferit şi s-a maturizat. Uneori se pare că cele două lucruri se înfrăţesc.

— Când suferă cineva, e bine să ajungă să vadă că suferinţa nu i-a fost zadarnică – că cel ce suferă Îi îngăduie lui Dumnezeu să-i transforme suferinţa în binecuvântare, şi nu în amărăciune, spuse Missie.

Marty dădu din cap în semn de aprobare şi continuă:

— Wanda şi Ma Graham îţi trimit dragostea lor. Ţi-au trimis şi câteva daruri. Avem pachetele în ladă. Ne-am gândit că lucrurile pe care le-am adus pot aştepta până mâine. N-are rost să ne grăbim să le facem pe toate în seara asta.

— Acum că mi-ai spus de daruri, nu sunt sigură că pot aştepta până mâine, râse Missie. E ca şi când mi-ar face în ciudă...

— Nu se-ntâmplă nimic, o asigură Marty, gândindu-se că Missie era la fel de curioasă şi entuziastă când era vorba de cadouri, ca pe vremea când era încă acasă. N-am vrut ca imediat ce intrăm în casă să împărţim cadouri în dreapta şi-n stânga. Voi aţi fi înţeles, însă Nathan şi Josiah ar fi crezut că doar pentru asta-s bunicii.

Missie râse.

— Cred că băieţii mei deja şi-au dat seama cu cine au de-a face. Ştiu exact că sunteţi aici doar ca să-i răsfăţaţi.

— Trebuie să avem grijă, dar puţin răsfăţ nu cred că strică. Sunt sigură că fetiţa lui Clae, Esther Sue, şi cei patru copii ai lui Nandry, asta cred despre noi, că rolul nostru e doar de a-i amuza. Sigur că le place să primească atenţie şi din partea unchilor lor. Arnie e cel care se joacă cel mai mult cu ei. Arnie iubeşte copiii. Şi ceilalţi îi iubesc pe micuţi, dar Arnie e cel care nu pare a se sătura niciodată de ei, deşi pretinde că-l epuizează.

— Iar Joe n-a plecat încă la seminar? S-a răzgândit?

— O, nu. E mai hotărât ca niciodată. Sper să poată merge anul viitor.

— O, e așa de bine să aflu vești despre fiecare! Mă face să mă simt mai aproape de ei. Mi-a fost atât de dor de ei!

Ochii lui Marty se umplură de lacrimi.

— Și nouă ne-a fost dor de tine, Missie! n-ai să știi niciodată cât de mult e... Dădu din cap și se opri. Nu, mai bine nu spun asta. Acum sunt cu tine, aici. Văd că ai o casă minunată, doi băieței frumoși, văd că ești fericită. De atâtea ori I-am spus Domnului că, dacă mi-ar îngădui să am parte de darul ăsta, o să-I mulțumesc cu toată ființa. Acum sunt aici și-mi voi ține promisiunea. *Sunt* mulțumită, Missie... atât de mulțumită! Din ochii lui Marty țâșniră lacrimi ce i se prelinseră pe obraji, iar Missie se duse și îngenunche în fața ei, punându-și brațele în jurul ei.

— O, mamă! spuse ea cu ochii scăldați în lacrimi. Atât de des am tânjit după tine. Și eu I-am promis Domnului că voi fi atât de mulțumită dacă îmi va da ocazia să te văd din nou. Și uite că deja sunt supărată pentru că nu puteți sta mai mult. Mi-e rușine de mine. O să facem în așa fel încât fiecare minut împreună să fie bine petrecut. O să ne umplem timpul cu atâta fericire, încât o să avem rezerve întregi de amintiri care o să rămână cu noi când va sosi clipa despărțirii.

Marty o netezi pe păr.

— E o idee tare bună, spuse ea. Deja am pus deoparte câteva amintiri.

Missie se ridică.

— Ei bine, haide să mai punem una deoparte. Willie are o adevărată pasiune pentru floricelele de porumb înainte de culcare, așa că, hai să pregătim câteva! El spune că nimic nu e mai bun decât să-i ai pe ai tăi în jur, să stai la taifas și să mănânci floricele de porumb. E cald, e bun și te satură. Missie râse și se îndreptă spre bucătărie.

— De fiecare dată când fac asta mă simt ca o fetiță care se strecoară într-un loc interzis de mama ei. Wong e așa de tipicar! Dar am grijă să las curat de fiecare dată. Izbucniră amândouă în râs.

După ce pregătiră floricelele de porumb, îi chemară pe Clark și pe Willie în camera de zi. Continuară să povestească, în timp ce Willie

şi Missie cerură detalii despre vecinii lor, despre şcoală, biserică. Luptându-se să-şi stăpânească emoţia, Willie întrebă despre tatăl său, Zeke LaHaye, despre cum o ducea *cu adevărat*. Scrisorile pe care le primea de la el din când în când nu reuşeau să spună totul despre el.

— Cred că un drum încoace i-ar prinde tare bine, spuse Clark. Are nevoie să vadă lucrurile cu alţi ochi. O, încă îşi iubeşte ferma, însă fratele tău se ocupă acum de ea, în cea mai mare parte. Zeke îşi iubeşte nepoţii, dar îi e teribil de dor după mama ta. V-a trimis un pachetel.

— Ne tot vorbesc despre pachete şi cadouri de acasă – şi vor să ne facă s-aşteptăm până mâine dimineaţă! Missie nu-şi mai putea reţine nerăbdarea. Cum poate dormi omul liniştit la noapte, fără să ştie ce e în valize?

După râsete şi tachinări, hotărâră că înainte de a merge la culcare, vor aduce bagajul în cameră şi vor împărţi cadourile.

Lada fu aşezată în mijlocul camerei şi o deschiseră, iar Missie se grăbi să scoată lucrurile din ea, punându-le deoparte pe cele destinate celor mici. În tot acest timp, scotea exclamaţii de bucurie şi vărsa lacrimi, bucurându-se de fiecare lucru trimis cu dragoste de cei de „acasă".

— La micul dejun o să servim gemul de zmeură făcut de Nandry, spuse ea, ţinând în mână un borcan lucios.

Era deja târziu când se hotărâră să strângă lucrurile risipite şi să-şi spună noapte bună.

Marty se duse la culcare cu inima plină de bucurie. Rugăciunile ei primiseră răspuns – iar acum simţi că poate, în sfârşit, să doarmă liniştită o săptămână întreagă.

Ziua următoare, până şi Marty se lăsă convinsă să urce pe cal pentru un tur al fermei. Se bucură de florile minuscule ce înfloriseră de-o parte şi de alta a drumului, se înfiora la vederea cirezilor de vite ce păşteau pe coline şi se îndrăgosti de imaginea munţilor ce se conturau la orizont. Însă *nu* se putea împăca cu vântul ce mătura preria şi care-i flutura părul şi fusta, nici cu acea pustietate care i se părea că se

întinde pe kilometri întregi. Marty o privi cu atenție pe Missie în timp ce călăreau laolaltă, realizând faptul că Missie nu vedea decât faptul că acela era ținutul lui Willie, pe care ajunsese să-l iubească.

Sosi și ziua de duminică și odată cu ea sosiră vizitatori la familia LaHaye. La ora două după-amiaza, Henry Klein deschise serviciul obișnuit de închinare cu un imn. Clark și Marty se bucurară să-l întâlnească pe tânărul ce venise în Vest împreună cu cei doi LaHaye. Henry se schimbase mult în timpul acestor câțiva ani. Nu mai era acel tinerel timid, șovăielnic, ci un bărbat sincer și încrezător, bucuros să poată prezenta alături de el o soție atrăgătoare și pe băiețelul lor de doi ani, Caldwell.

În timp ce cântau, Marty privi în jurul ei. Câțiva dintre lucrătorii de la ferma lui Willie erau și ei acolo. Nu-și putea aminti toate numele, deși îi fuseseră prezentați. Era acolo Cookie – și-l amintea pe Cookie – și Rusty, și Lane. Numele celorlalți doi nu și le mai amintea. O familie din vecini li se alăturaseră la închinare. Marty văzu băiețelul cu mâna răsucită, iar inima ei fu cuprinsă de milă pentru el. Aceasta era familia Newton, o tânără pereche împreună cu patru copii mici.

După timpul de cântare, Willie conduse serviciul de închinare și Clark fu rugat, în calitate de oaspete de onoare, să le împărtășească o lecție biblică. Oamenii ascultară cu atenție, iar Marty chiar auzi din când în când câte un „amin" spus în șoaptă.

Juan și Maria, împreună cu fetița și fiul lor, nu reușiseră să vină de data asta. Missie îi povestise despre prietena ei și privise mereu spre drumul ce șerpuia în josul dealului, sperând că vor ajunge totuși, însă serviciul de închinare se sfârși, iar ei încă nu veniseră. Asta o îngrijora pe Missie. Era deja a doua duminică la rând de când familia de la Rosas nu venise la închinare. Nu erau plecați, pentru că Scottie spusese că-i văzuse vineri. Nimeni nu era bolnav, căci fuseseră cu toții în oraș. Missie nu-și dădea seama de ce lipsiseră, își explicase în șoaptă. Va trebui să meargă la ei și să vadă dacă nu cumva aveau vreo problemă.

După ce serviciul divin se sfârși, Missie servi cafea și gogoși delicioase, pregătite de Wong. Rămaseră la taclale, povestindu-și experiențele zilnice, bucuriile și greutățile pe care le întâmpinaseră. Marty

şi Clark se bucurară să-i poată cunoaşte pe câţiva dintre vecinii lui Missie şi Willie. Toţi păreau a fi de acord că acest serviciu divin de duminică era un moment special din săptămână.

Îngrijitorii de vite plecară primii, deşi cu reţinere. Era timpul să înceapă munca, iar Scottie urma să aibă grijă de asta.

Următorii plecară membrii familiei Newton. Domnul Newton încă nu-şi angajase suficienţi îngrijitori de vite, aşa că trebuia să urce el însuşi în şa şi să vadă de treburi. Spuse că în ultima vreme fuseseră scutiţi de hoţii de vite, dar nu poţi şti niciodată când ţi se poate întâmpla. Fermele mici, lipsite de apărare erau ţintele lor preferate. Familia Newton promise că se va întoarce duminica viitoare.

Familia Klein rămase la masa de seară. Pentru Marty era limpede faptul că Wong se bucura de şansa de a-şi dovedi talentele culinare. Nathan şi Josiah, bucuroşi să aibă încă un tovarăş de joacă, îl luară pe Caldwell să se joace cu căţeluşul Max, încântat de atenţia ce i se dădea, manifestându-şi încântarea prin salturi de jur împrejur şi lătrături de bucurie, ca pentru a le aminti că în ultimele câteva zile primise foarte puţină atenţie.

Marty rămase să povestească cu Melinda Klein, în timp ce Missie se învârtea în jurul mesei, aşezând farfuriile bune şi asigurându-se că totul arată exact aşa cum trebuie. Marty se simţi repede foarte apropiată sufleteşte de Melinda. Cu toate că diferenţa de vârstă era destul de mare între ele, trecuseră prin experienţe asemănătoare în drumul lor spre Vest, amândouă pierzându-şi soţii în accidente tragice. Marty se bucură că Melinda îl avea pe Henry alături şi că acesta o ajutase să treacă peste durerea şi confuzia ivite după pierderea celui pe care-l iubea, în timp ce se afla atât de departe de prieteni şi familie. *Iar eu sunt bucuroasă că-l am pe Clark*, se gândi ea, aruncând o privire fugară în direcţia lui.

Şi Henry era nerăbdător să afle veşti despre locurile de unde plecase. Cu toate că Clark şi Marty cunoşteau foarte puţini dintre aceia pe care Henry îi avusese vecini, aveau totuşi informaţii generale despre ceea ce se mai întâmpla în acea zonă.

Curând după masa de seară, familia Klein se îndreptă spre casă, iar băieţii merseră la culcare. După dubla porţie de poveşti de care

avută parte înainte de culcare, micuții erau pregătiți să doarmă buș-
on până dimineață. Missie spuse că entuziasmul zilelor de dumi-
nică îi epuiza întotdeauna.

Și Marty se simțea obosită, cu toate că, treptat, își revenea cu som-
nul. Willie o informă că oboseala se datora schimbării de altitudine.
Marty era gata să accepte orice scuză pentru letargia de care era
cuprinsă. Tot ce știa era că tare i-ar fi prins bine un pui de somn.

Își înăbuși un căscat și încercă să fie atentă la conversație. Clark
și Willie făceau planuri pentru dimineață. Părea să discute despre
o călătorie destul de lungă. Willie o întrebă pe Missie dacă și ea își
dorea să meargă. Marty deja își simțea toate oasele după drumul
făcut călare cu o zi în urmă. Nu era sigură că și-ar mai fi dorit încă o
astfel de escapadă pe spinarea unui cal, însă Missie răspunse:

– M-am gândit să merg împreună cu mama ca s-o vizităm pe
Maria. Nu înțeleg ce s-a întâmplat de au lipsit două duminici la rând.
Dacă mama e de acord, mergem și aflăm cum stau lucrurile. Abia
aștept ca mama s-o întâlnească pe Maria. N-o să-ți vină să crezi,
spuse Missie, întorcându-se spre Marty. Acum vorbește foarte bine
engleza. Eu – abia dacă am reușit să învăț câteva cuvinte în spaniolă.

Așa deci, mâine... iarăși călare. Marty se cutremură la acest gând.
Nu doar că va trebui să călărească mâine, dar, din câte înțelesese, va
fi un drum destul de lung. Cei din familia de la Rosas nu erau vecini
apropiați.

Marty dădu din cap în semn de aprobare, sperând că Missie nu-i
observase ușoara ezitare. Missie continuă:

– Ar trebui să plecăm pe la nouă. Cred că ar fi mai bine să luăm
căruța, pentru ca mama să nu mai fie nevoită să urce în șa; nu-i obiș-
nuită. În plus, drumurile nu sunt rele și va trebui să-i luăm și pe
băieți. Îl poți ruga pe Scottie să ne pregătească echipajul?

Willie aprobă, iar Marty răsuflă ușurată. Odată planurile făcute
pentru a doua zi, fiecare în parte se grăbi să se retragă la odihnă. Își
spuseră noapte bună și plecară la culcare.

OPT

Marty o întâlneşte pe Maria

Dimineaţa următoare, soarele se ridică deasupra dealurilor din depărtare, iar aerul păru a se-nfierbânta odată cu apariţia lui.

După micul dejun şi treburile de dimineaţă, Willie aduse căruţa trasă de cai, iar Missie îi urcă în ea pe cei doi copii, punându-le alături câteva bidoane cu apă pentru drum. Marty îşi fixă bine pe cap boneta, dorindu-şi să fi avut o rochie mai subţire.

— Vai de mine, ce cald e! exclamă ea, însă pentru Missie căldura nu părea a fi o problemă.

— O să bată puţin vântul şi o să se mai răcorească, îi spuse Missie, apoi îndemnă caii s-o ia din loc.

Nu se îndepărtară prea mult şi Marty simţi briza, cu toate că ea ar fi numit-o mai degrabă vijelie. Nu semăna deloc cu adierile răcoroase de vânt ce măturau văile de acasă. De fapt, Marty avu impresia la un moment dat că vântul părea chiar mai fierbinte decât soarele. Îi lovea obrajii, uscându-i şi arzându-i. Îi flutura fusta şi-i agita borul bonetei. Nu-i plăcea deloc vântul ăsta, şi-ar fi dorit să bată în altă parte, nu acolo.

— Cred că eu m-am obişnuit cu vântul, remarcă Missie, în timp ce Marty încerca să-şi ţină boneta la locul ei cu o mână şi fusta, cu cealaltă.

Nathan şi Josiah păreau a se bucura de drum, în prima parte a călătoriei, însă mai apoi începură să pună tot mai des clasica

întrebare: „Cât mai avem?" Missie le răspunse cu blândețe, până când Nathan, neavând nimic de făcut, începu să-l tachineze pe fratele său mai mic. Atunci Missie opri caii și-i dădu jos din căruță pe copii, ca să-și dezmorțească picioarele. Le dădu să bea apă și să mănânce câteva prăjiturele, instruindu-i să se joace la umbra căruței, în timp ce mama și bunica vor face câțiva pași. Soarele dogorea și nu era umbră, așa că cele două nu se văzură ispitite să se îndepărteze prea mult. De fapt, Marty chiar se bucură să se întoarcă la căruță și s-o ia din loc rapid.

Când ajunseră la râu, Marty se uită în susul și-n josul râului, doar-doar va zări vreun pod. Nu era niciunul. Încrezătoare, Missie îndemnă caii să intre în apă, explicându-i că apa fusese mult mai adâncă înainte ca bărbații din zonă să lărgească matca râului.

— Acum, spuse Missie, se poate traversa în orice perioadă a anului.

Marty, deși liniștită să audă că pot trece în siguranță apa, se prinse strâns de băncuța căruței și aruncă o privire neliniștită spre cei doi copii aflați în spate. Traversarea râului era cea mai interesantă parte a călătoriei pentru ei. Marty auzi strigătele lor de bucurie la vederea apei ce se învolbura în jurul roților căruței. Odată aflați pe celălalt mal însă, o îndemnară pe mama lor să mâne caii mai iute, plângându-se că n-au loc destul, că le e prea cald și prea foame.

În cele din urmă, Missie îi încredință hățurile lui Marty și-l luă în brațe pe Josiah. Fără a mai avea pe cine chinui, Nathan se liniști și el pentru tot restul călătoriei.

Era aproape amiază când zăriră ferma familiei de la Rosas. Marty văzu o casă mare, pe un singur nivel, construită cu același tip de piatră din care era construită și casa lui Missie, cu toate că nu la fel de spațioasă. Era mărginită de-o parte și de alta de dealuri maronii, dar aici nu exista nici măcar un firicel de apă care să adauge măcar o nuanță de verde la peisajul uscat. Missie îi spuse lui Marty că de la Rosas își săpaseră o fântână adâncă și aveau apă din belșug. Fântâna își dovedea acum utilitatea, căci o moară de vânt, pusă în funcțiune de omniprezentul vânt, făcea ca o pompă să trimită un fir constant de apă din jgheab direct în troaca animalelor.

— Ei bine, nu-i rău să vezi că vântu' ăsta e bun la ceva, murmură Marty încetişor, în timp ce Missie mână caii în curte şi-i îndrumă spre stâlpul pentru priponit caii.

O femeie tânără ieşi în grabă din casă.

— Missie! strigă ea. O, sunt atât de bucuroasă că ai venit! Mi-a fost dor să ne-ntâlnim! O văzu pe Marty şi se opri locului, stânjenită. O, vă rog, scuzaţi-mă! N-am ştiut că Missie e însoţită. Cred că sunteţi mama ei. Cea de care lui Missie i-a fost atât de dor şi după care a plâns şi s-a rugat.

Marty aprobă cu un semn al capului şi zâmbi.

— Iar eu sunt Maria – cea prostuţă, glumi ea. Când văd o prietenă, nu mai ştiu de nimic.

Marty râse şi întinse mâna, apoi se răzgândi şi se apropie de Maria, îmbrăţişând-o.

— Missie mi-a vorbit despre tine, spuse Marty. Eşti o prietenă atât de specială şi mă bucur mult să te-ntâlnesc, isprăvi cu căldură.

— Şi eu mă bucur, spuse Maria, îmbrăţişând-o cu căldură pe Marty, deşi trebuie să spun că văzându-vă, parcă mi se face şi mai dor de mama. A trecut atât de multă vreme...

Maria nu-şi isprăvi fraza. Missie îşi coborâse copiii din căruţă, iar acum micuţii se agitau dorind să li se dea atenţie.

— Unde-i Jose? întrebă Nathan.

— E în casă, acolo unde-ar trebui să ne adăpostim cu toţii de soarele ăsta fierbinte. Haideţi, să nu mai stăm în soare. Aţi avut curaj să veniţi într-o zi ca asta. Şi Maria îi conduse degrabă spre intrarea în casă.

— Jose e în bucătărie şi-l necăjeşte pe bucătar, îi spuse ea lui Nathan. Te poţi duce să-l iei şi să vă jucaţi în camera lui. Cred că nici măcar răbdătorul nostru Carlos n-ar putea face faţă la *doi* băieţei ce-i invadează bucătăria.

Nathan se duse să-l găsească pe Jose, iar doamnele se îndreptară spre camera răcoroasă de zi, cu Josiah după ele. Marty se simţi mult mai bine acum, când n-o mai bătea soarele-n cap. Îşi dădu jos boneta şi-şi şterse transpiraţia de pe faţă cu o batistă. *Vai de mine, ce călătorie călduroasă!*

Maria le invită să se aşeze şi plecă după ceva rece de băut. Auzindu-i pe cei doi băieţi mai mari tăifăsuind în timp ce ieşeau din bucătărie, Josiah se hotărî să li se alăture în camera lui Jose.

Doamnele rămaseră să-şi savureze pe îndelete ceaiul rece şi să tăifăsuiască în voie. Discuţiile lor se învârtiră în jurul familiei, noutăţilor de prin zonă şi treburilor de la fermă. Marty fu inclusă şi ea în conversaţie, cu toate că unele dintre expresiile folosite de cele două femei referitoare la ferma de vite erau cu totul noi pentru ea.

— Ar fi trebuit să aşteptaţi o zi mult mai puţin călduroasă pentru vizite, spuse Maria, râzând apoi de amestecul nepotrivit de cuvinte în limba engleză. Cum spui asta? o întrebă pe Missie.

— O zi mai răcoroasă.

— Mai răcoroasă – nu! Nu se poate spune nimic „răcoros" despre ziua asta. Cum poate fi *mai* răcoros decât ceva ce nu e deloc răcoros?

Marty şi Missie izbucniră în râs. N-aveau răspuns la logica Mariei.

— Oricum, spuse Maria, e foarte cald la soare. Noi ne-am obişnuit, însă dumneavoastră, doamnă Davis, cred că nu sunteţi prea încântată.

— Este cald, admise Marty. Iar ceaiul ăsta pică la ţanc.

— Poate că ar fi trebuit să aşteptăm, spuse Missie. Da' cine ştie, s-ar putea ca zilele să devină şi mai călduroase, iar eu am vrut să te văd, Maria.

— Ai vreun motiv special? întrebă Maria serioasă.

— Destul de special. Nu v-am văzut două duminici la rând şi m-am temut... ei bine, m-am întrebat – adică, am sperat că nu s-a întâmplat nimic rău.

Când auzi de serviciul divin de duminică, Maria lăsă capul în jos.

— Am vrut să merg. Mi-a lipsit. Dar Juan – ei bine, el nu-i chiar aşa de sigur. Nu-i chiar sigur că facem ce trebuie. Acasă îl învăţăm pe băiatul nostru într-un fel – un fel de a se ruga, un fel de a se închina lui Dumnezeu – iar la întâlnire, voi îl învăţaţi altfel. Şi asta-l nedumereşte, înţelegi? Juan crede că n-ar trebui să producem confuzie în mintea copilului cu noţiunea de mai mult decât un singur Dumnezeu.

— Dar Maria, exclamă Missie, am vorbit despre asta! Este acelaşi Dumnezeu. Ne închinăm aceluiaşi Dumnezeu, doar că o facem într-un mod puţin diferit.

– Știu, știu, spuse Maria, gesticulând. Știu toate astea. Și cred că Juan înțelege și el. Însă-i este teamă – teamă că Jose nu va înțelege și nu va mai vrea să se închine deloc lui Dumnezeu. Înțelegi?

– Da, înțeleg, spuse Missie încetișor, iar lacrimile îi inundară ochii, înțeleg.

– O, mă bucur atât de mult! Mă bucur atât de mult că înțelegi. M-am temut că n-o să înțelegi ceea ce simt. N-am vrut să crezi ceva rău despre mine.

– Maria, niciodată n-o să cred ceva rău despre tine.

Maria se întoarse pentru a-și ascunde propriile lacrimi. Pentru o clipă, nu putu să vorbească, însă apoi își întoarse privirea din nou spre musafirele ei, iar lacrimile-i șiroiau pe obraji.

– Trebuie să vă rugați pentru noi. În momentul ăsta, Juan are multe îndoieli, multe întrebări. Nu-și poate părăsi biserica în care a crescut, însă aici nu are o astfel de biserică. Nu vrea ca propriul său copil să crească fără o învățătură bisericească potrivită, însă nu e sigur ce anume ar vrea să învețe băiețelul nostru. Au existat lucruri în biserica lui Juan – de fapt, biserica mea, în același timp – cu care el nu a fost de acord, însă o iubim. Juan nu a uitat-o. Niciodată n-o va face. În serviciile divine de la voi am auzit multe lucruri noi și ciudate din Biblie. Nu le-am știut mai înainte. E nevoie de multă înțelepciune, de mult timp și multă cercetare a inimii pentru a cunoaște adevărul. Te rog, aveți răbdare cu noi, Missie. Și, te rog, rugați-vă pentru noi, ca să cunoaștem adevărul. Într-o zi ne spunem: „Asta-i!", iar ziua următoare spunem: „Nu, nu-i așa". E greu... e-așa de greu!

– Înțeleg, spuse Missie încet. Ne vom ruga. Ne vom ruga să găsiți adevărul – nu să credeți ceea ce credem noi, ci să găsiți adevărul. Noi credem din toată inima că Dumnezeu ne-a dat adevărul Său în persoana Fiului Său, Isus Cristos, că El a venit ca să moară pentru noi și să ne ierte de păcatele noastre și – Missie se opri brusc. Dar și voi credeți asta, Maria. Mi-ai spus că Isus este singura cale prin care poate ajunge cineva la Dumnezeu.

– O, da! spuse Maria. Acesta-i adevărul.

– Atunci nu trebuie să ne rugăm decât ca Dumnezeu să vă arate, ție și lui Juan, dacă este în regulă să vă închinați împreună cu noi.

— Cred... cred că da. Noi am fost învățați într-un fel, voi în altul.

— Vom continua să ne rugăm.

— E atât de important pentru Juan să-şi crească odraslele în cel mai bun mod. Vezi tu, familia sa... Însă Maria se opri în mijlocul frazei şi se ridică. Trebuie să văd dacă a terminat Carlos de pregătit cafeaua şi prăjiturile. Cred că deja v-ați răcorit suficient ca să puteți servi cafeaua pregătită de Carlos. Se îndepărtă grăbită, fără să aştepte vreun răspuns.

Discuția se îndreptă mai apoi spre subiecte mai puțin dificile. Vorbiră despre țesături noi, despre modele de rochii şi despre legumele din grădină, ce creşteau pe zi ce trece, în ciuda căldurii. Missie anunță în cele din urmă că trebuie să plece, iar Maria îi trimise pe Jose şi pe Nathan să-l cheme pe Pedro, omul de la grajduri, ca să ia caii şi să-i înhame la căruță.

În timp ce băieții alergară să-l găsească pe bătrân şi să-i transmită mesajul, femeile se pregătiră să plece.

— Vă rog, spuse Maria, ne putem ruga împreună? Mi-a lipsit tare mult.

Îngenuncheară pentru rugăciune. Missie se rugă prima, urmată de Marty, apoi veni rândul Mariei. Începu încetişor, folosind cuvinte bine alese în limba engleză, apoi se opri şi se întoarse spre cele două femei.

— Vă deranjează... vă rog să mă scuzați... dacă vorbesc cu Dumnezeu în limba mea? Ştiu că El îmi înțelege inima în orice limbă, dar cred că *limba* mi-o înțelege mai bine dacă vorbesc în limba mea. Văzându-le gesturile de aprobare şi zâmbetul, Maria îşi continuă rugăciunea. Niciodată Marty nu auzise o rugăciune mai fierbinte. Maria îşi vărsă sufletul înaintea Dumnezeului ei, folosind o spaniolă atât de dulce şi fluentă. Cu toate că Marty nu înțelese nici măcar un cuvințel, înțelese duhul rugăciunii, iar inima ei se alătură rugăciunii Mariei. Cu siguranță, Dumnezeu va răspunde dorinței aprinse a acestei femei după adevăr.

NOUĂ

Salvarea

Cu toate că era mult prea cald pentru Marty, vremea deveni puțin mai suportabilă. Missie și Marty rămâneau aproape de adăpostul oferit de casă, însă Clark împreună cu bărbații călăreau aproape în fiecare zi. Marty observa cum inima lui de fermier răspundea la spațiile largi de care erau înconjurați și la vitele risipite pe dealuri, spunând, nu de puține ori, cât de mult îi plăceau acei munți.

Nathan era avid după atenția bunicului său. Era nerăbdător să-i arate partea „sa" din ferma de vite. Până acum, micuțului nu-i fusese îngăduit să umble liber pe întinderea fermei. Însă existau drumuri bătătorite în apropierea casei despre care spunea că sunt ale lui. Le străbătuse călare încă de pe vremea când era doar un prunc, purtat în spate de mama sa. Acum Josiah îi luase locul pe calul lui Missie, iar lui Nathan i se acordase privilegiul de a avea propriul său ponei.

– Poți călări cu mine astăzi, bunicule? îl imploră Nathan pe când serveau micul dejun.

– Nu văd de ce n-aș putea, răspunse Clark. Mă gândesc că tatăl tău se poate descurca și fără mine o zi.

Nathan luă în serios cuvintele bunicului.

– Îl poți ajuta mâine, îl asigură pe Clark, iar afirmația stârni hohote de râs din partea celor așezați la masă.

– Și unde vom călări astăzi?

— O să-ţi arăt partea de vest.

— Şi sunt lucruri interesante de văzut acolo?

Nathan dădu viguros din cap, gura fiindu-i prea plină cu omletă pentru a mai putea vorbi.

— Bine, spuse Clark, ce-ar fi să mergem şi să le vedem?

Ochii lui Nathan străluciră de plăcere. Se grăbi să-şi termine mâncarea din farfurie şi se dădu jos de pe scaun.

— Ce cal să-i spun lui Scottie să pregătească pentru tine, bunicule? întrebă cu entuziasm.

— Nathan, spuse Willie calm, arătând spre scaunul gol. Nathan se instală pe scaun fără tragere de inimă şi se uită la mama sa, apoi la tatăl său.

— Îmi daţi voie să mă ridic de la masă, domnule? întrebă el, spăşit. Willie aprobă printr-un semn al capului, iar Nathan coborî de pe scaun.

— Ce cal?... Începu el, însă Clark îl întrerupse cu un hohot de râs.

— Cred că Scottie e destul de ocupat pentru a-şi mai bate capul şi cu mine. Când ajung acolo, o să pun şaua pe bătrânul Turk.

Nathan se răsuci pe călcâie şi plecă.

— Eu îl iau pe Spider, strigă el peste umăr, în timp ce alerga spre uşă, apoi adăugă:

— Păcat că Joey e prea mic.

— Joey? întrebă Marty. Missie râse.

— M-am tot gândit la un nume pentru cel de-al doilea băieţel al nostru, un nume care să nu poată fi prescurtat. Şi am crezut că găsisem unul. Pe ăsta, cu siguranţă, nimeni nu-l putea prescurta. L-am subestimat însă pe Nathan. Încă din prima zi, Nathan îi spune Joey.

— Mie mi se pare drăguţ numele, spuse Marty, zâmbind.

— Da, cred că e drăguţ... ştii ce m-am gândit? M-am gândit că aproape orice nume este frumos atâta vreme cât este rostit cu dragoste.

Marty zâmbi şi aprobă.

Clark îşi termină de băut cafeaua şi se întoarse spre Willie.

— Ei bine, domnule văcar, se pare că astăzi va trebui să te descurci fără mine. Am alt partener.

Willie zâmbi larg.

– Mi-aş dori să pot veni cu voi, dar i-am promis lui High Caly că o să merg pe la el să văd vitele pe care şi le-a cumpărat. Eşti norocos că ai scăpat de drumul ăsta. E lung, călduros şi, ca să mai scăpăm de câţiva kilometri, trecem printr-o zonă tare urâtă, plină de cactuşi. Aproape că-ţi trag hainele de pe tine.

– Partea de vest îmi sună din ce în ce mai bine. Clark zâmbi.

– Nu prea sunt pericole acolo. De asta îl şi lăsăm pe Nathan să călărească în partea aceea. Nu prea ai ce vedea. Cu puţin noroc, poate vezi vreun şarpe târându-se prin bălării.

– Ei bine, dacă vom vedea vreun şarpe, sper din toată inima să se târască prin bălării, spuse Clark. Nu-mi prea plac.

– Doar să nu-i speriaţi, spuse Willie, şi n-o să aveţi probleme. Când ajunse la grajd, Clark îl găsi pe Scottie dându-i o mână de ajutor lui Nathan, care încerca să pună şaua pe Spider. Clark intră în îngrăditură ca să-l scoată afară pe Turk. Încă nu deprinse bine manevrarea lasoului, însă la a doua încercare reuşi să prindă calul. Se urcară în şa şi ieşiră afară din curte, iar Missie strigă după ei, întrebându-i dacă şi-au umplut bidoanele cu apă.

– Mama îşi face tot timpul probleme, îi mărturisi Nathan în şoaptă, la care Clark răspunse:

– Pentru asta-s mamele.

Călăriră spre vest, apoi se îndreptară spre sud şi urmară linia munţilor pentru o vreme. Nu prea era ceva anume de văzut, în afară de apariţia sporadică, de după dealuri, a vârfurilor munţilor. Dacă priveau spre răsărit, puteau vedea vitele lui Willie, risipite în largul preriei. O dată sau de două ori zăriră un îngrijitor de vite care îndemna cireada. Soarele se ridicase pe cer când Clark sugeră să facă o pauză şi să se adăpostească la umbra unor stânci mari, ca să mănânce ceea ce le pregătise Missie pentru călătorie. Nathan se bucură de idee. Pauza de masă i se părea partea cea mai importantă pe parcursul unui drum. Nathan coborî de pe Spider şi-l priponi. La fel făcu şi Clark cu Turk, privind în jur cu mare atenţie, asigurându-se că nu vor avea ca partener de odihnă vreun şarpe. Observă că Nathan face la fel.

— Dacă ar fi şerpi pe-aici, bunicule, atunci să ştii că stau la soare, nu la umbră, spuse el. Dar tata spune că întotdeauna trebuie să verifici, ca să te asiguri.

Clark fu plăcut surprins de cunoştinţele pe care le dobândise copilul şi de grija de care dădea dovadă.

— Cât de departe mergem? întrebă Clark în timp ce mușcau din sandvişuri.

— Nu foarte departe, cred. Nu mai e nimic de văzut mai încolo, decât dealuri vechi şi pustii cu găuri în ele.

— Dealuri vechi cu găuri? Nathan dădu din cap.

— Ce fel de găuri?

— Tata spune că acolo erau mine.

— Mine?

— Da.

— Ce fel de mine?

— Nu ştiu. Tata spune că n-am voie să mă apropii de găuri. Spune că sunt periculoase. Învechite... sau aşa ceva.

— Atunci cel mai bine e să stăm deoparte, spuse Clark, însă îşi puse în minte să-l întrebe pe Willie la întoarcerea acasă despre vechile mine.

Tocmai îşi isprăviseră masa şi-şi adunau lucrurile când auziră tropăitul unui cal ce se apropia. Călăreţul mâna calul în galop, iar Clark se ridică să vadă pentru ce atâta grabă. De obicei nimeni nu călărea atât de repede în zăduful zilei.

Un tânăr călăreţ se apropia de ei, cu părul fluturând în vânt, înfigându-şi călcâiele în pântecele calului. Clark îl auzea strigând din când în când, însă nu putea înţelege nimic din ceea ce spunea.

— Cine-i omul ăsta? îl întrebă Clark pe Nathan.

Un moment, Nathan nu spuse nimic, doar se uită fix la călăreţ.

— Cine-i? Îl cunoşti? întrebă Clark din nou. Nathan se ridică, clătinând din cap.

Călăreţul se apropie, iar Clark îl auzi hohotind de plâns. Făcu un pas înainte pentru a opri calul.

— Trebuie să veniţi! strigă băiatul cu disperare, încă înainte de a ajunge la ei. Trebuie să veniţi repede! Andy şi Abe au...

Ajunse la ei, iar Clark opri calul plin de spume.

– Hoa, pe loc, spuse el, întinzând încet mâna pentru a opri calul şi a-l mângâia uşurel pe gât.

– Trebuie să veniţi... Vocea băiatului era agitată şi încărcată de emoţie.

Clark întinse mâna către el.

– Linişteşte-te! Uşurel. Venim. Linişteşte-te puţin şi spune...

– Abe şi Andy! strigă acesta, iar lacrimile brăzdau şanţuri pe obrajii acoperiţi cu praf. Abe şi Andy sunt înăuntru.

– Uşurel, spuse Clark din nou. Spune mai rar.

– Trebuie să vă grăbiţi! strigă băiatul cu nerăbdare.

– Ne grăbim, spuse Clark. Dar mai-nainte trebuie să ştim unde să ne grăbim. Calmul lui Clark păru să aibă efectul scontat, iar băiatul trase aer adânc în piept înainte de a continua.

– La mină. La vechea mină... sunt înăuntru. S-a surpat pe ei. N-o să poată ieşi de acolo.

– Unde?

– Acolo. Îi căutam, iar grinzile au cedat şi mina s-a surpat... Clark însă era deja cu mâinile pe frâiele calului său.

– Nathan, spuse el, te poţi duce acasă singur? Te-a lăsat vreodată tata să faci asta?

– Sigur, spuse Nathan, cu ochii larg deschişi.

– Uite ce-i, fiule, spuse Clark, trăgându-l pe Nathan aproape. Vreau să te duci înapoi la fermă. Spune-i lui Scottie sau oricui e prin preajmă că au fost prinşi în mină câţiva băieţi. Spune-le să aducă lopeţi şi o căruţă şi să vină-ncoace. Ai înţeles?

Nathan clătină din cap, cu ochii măriţi de importanţa unei asemenea misiuni.

– Acum du-te! Nu te grăbi... auzi? Nu încerca să călăreşti prea repede. Nu te grăbi şi ai grijă! Eu mă voi duce cu băiatul ca să-i ajut pe puştii ăia. Ai înţeles?

Clark îl săltă pe Nathan în şaua poneiului şi-l urmări cu privirea îndepărtându-se către fermă, urmând drumul cunoscut. Nu-şi făcea probleme că băiatul s-ar putea rătăci. Nathan cunoştea drumul bine. Clark se gândea ca nu cumva panica să-l facă să meargă

prea repede şi să cadă. Nathan se răsuci în şa ca să arunce o privire către bunicul său.

— Ţine minte, mergi încet, îi strigă Clark, iar băiatul îi făcu semn cu mâna.

Hohotele de plâns ale băiatului de lângă el îi atraseră atenţia.

— În regulă, fiule. Arată-mi drumul! Uşurel. O cădere cu calul nu-ţi va ajuta defel prietenii.

Se îndreptară către mină, iar calul băiatului gâfâia istovit. Clark constată că mina se afla la o depărtare mult mai mare decât crezuse iniţial.

Pe băiat îl mai podideau uneori lacrimile. Îşi îndemna calul să meargă cât de repede mai era în stare s-o facă sărmana creatură. Când, în cele din urmă, ajunseră la o deschizătură într-una din laturile dealului, băiatul sări de pe cal.

— Sunt acolo! strigă el. Trebuie să-i scoatem.

Un praf de culoare cenuşie încă mai plutea în aer, semn că, într-adevăr, mina se surpase recent.

— Cunoşti mina asta? îl întrebă.

— Puţin, admise acesta cu privirea în pământ, iar Clark îşi dădu seama că se aflau pe teren interzis.

Câteva scânduri ce fuseseră puse la gura minei pentru a o închide fuseseră înlăturate şi aruncate într-o parte a deschizăturii.

— Spune-mi ce s-a întâmplat, zise Clark, iar când văzu că băiatul ezită, îl luă de braţ. Prietenii tăi sunt acolo. Îţi aminteşti? Eu nu ştiu nimic despre mina asta. Spune-mi tu. Are mai multe ramificaţii? Cât de adânc aţi intrat în ea? A fost doar o singură surpare sau mai multe?

Băiatul răspunse:

— Are trei tuneluri principale. Primul o coteşte la dreapta, imediat după ce intri. E un tunel scurt. Nu cred că minerii au găsit ceva acolo, aşa că l-au abandonat. Al doilea e săpat tot spre dreapta. Dar prietenii mei sunt în cel care o coteşte spre stânga. Câteodată treptele sunt foarte abrupte şi alunecoase. Încercam să le urcăm şi alunecam mereu, aşa că ne-am agăţat de grinzi şi atunci s-a-ntâmplat... Nu reuşi să-şi isprăvească fraza, ci îşi acoperi faţa cu mâinile şi începu să plângă.

Clark îl cuprinse în brațe.

– E-n regulă. Îi scoatem noi de-acolo. Există vreo lopată pe-aici?

Băiatul scutură din cap.

– Ne putem folosi mâinile, spuse cu voce înăbușită.

– Tu nu intri în mină, spuse Clark, văzând groaza de pe chipul băiatului.

– Da' trebuie să intru, spuse printre hohote. Trebuie.

– Nu, e nevoie de tine aici. O să vină oameni de la fermă. Trebuie să le spui unde să meargă. Vin cu lopeți. Să le spui și lor despre grinzile putrede. Ai înțeles?

Băiatul aprobă. Clark nu putea decât să spere că băiatul va putea aștepta răbdător, fără a intra în panică.

Clark îl ajută să se așeze, cu spatele rezemat de o stâncă din apropiere.

– Stai aici și așteaptă-i pe oamenii de care ți-am spus. Poate că o să ți se pară că trece prea mult timp până vor veni, dar o să vină. Tu să fii atent și, când îi vezi, să le faci semn cu mâinile. Te simți mai bine acum?

Băiatul aprobă din nou, cu o mișcare a capului. Fața lui era încă palidă și pătată de lacrimi amestecate cu praf.

Clark se răsuci pe călcâie și se îndreptă spre intrarea în mină. Deschizătura era joasă și fu nevoit să se aplece ca să poată intra. În timp ce ochii se acomodau treptat cu întunericul, reuși să vadă deasupra lui câteva grinzi vechi. Suporturile păreau a fi destul de stabile în unele locuri, însă în altele erau curbate și chiar rupte. Clark se dădu la o parte, lăsând să pătrundă înăuntru lumina de afară și înainta precaut prin tunelul ce i se deschidea în față. Nu făcu mulți pași și zări primul tunel ce cotea la dreapta, întocmai așa cum spusese băiatul. Continuă să înainteze pipăind pereții cu mâinile și picioarele. O grindă joasă îl luă prin surprindere și se lovi cu capul de lemnul noduros. Pentru câteva clipe, rămase ametit de durere, însă încercă să-și revină și să-și dea seama unde se află. Din acel moment, înaintă prin tunel ținând o mână ridicată deasupra capului.

Clark avansa încet, pipăind pereții pentru a nu mai fi surprins de alte piedici. Nu i-ar fi stricat o sursă de lumină. Se gândi că, probabil,

băieţii avuseseră cu ei vreo făclie, vreo torţă, ca să poată vedea pe unde merg. Clark descoperi al doilea tunel ce cotea la dreapta. *Mai este încă unul*, îşi spuse. Tunelul principal urma să cotească, curând, la stânga. După câţiva metri de întuneric total, Clark simţi cum tunelul coteşte brusc. Mirosul de praf din aer era foarte pătrunzător aici. Clark se văzu silit să se oprească şi să-şi lege batista peste nas. Coti şi el la stânga şi ajunse curând într-un loc alunecos, aşa cum i-l descrisese băiatul, înainte să-şi dea seama ce se întâmplă, picioarele-i alunecară şi se trezi alunecând în jos, pe spate. Pietrele îi sfâşiau hainele şi pielea. După ce se opri şi pipăi cu grijă în jurul său, Clark se ridică în picioare şi încercă să înainteze, testând precaut cu piciorul înainte de a face vreun pas. Din când în când tunelul se adâncea, însă Clark era pregătit pentru treptele ce coborau în întuneric. Dintr-odată, chiar în faţa lui, Clark auzi un geamăt. Se aşeză pe mâini şi genunchi şi înaintă, pipăind calea.

— Hei, strigă el. Hei! Mă auziţi?

Un alt geamăt îi răspunse, iar Clark se îndreptă într-acolo. Ajunse curând la un trup subţirel.

— Mă auzi? întrebă el, căutând încheietura şi pulsul băiatului. Acesta se mişcă. Clark îi simţi pulsul slab şi murmură o rugăciune de mulţumire.

— Fiule, întrebă neliniştit, fiule, mă auzi? Eşti treaz? Băiatul începu să plângă.

— Aţi venit, hohoti el, aţi venit.

— E-n regulă. Clark încercă să-l liniştească, dându-i la o parte de pe faţă părul şi simţind cum cad de pe capul băiatului bucăţi de pământ şi moloz. E-n regulă. Eşti rănit? Te poţi ridica?

— Glezna, hohoti băiatul. E prinsă sub grindă.

— O s-o scoatem. O s-o scoatem imediat. Stai liniştit.

— Abe, spuse băiatul. L-aţi găsit pe Abe?

— Nu încă, răspunse Clark.

Clark întinse mâna, pipăind în întunericul din jurul lui. Trebuia să descopere ce anume ţinea prinsă glezna băiatului. Găsi grinda, o bârnă mare de lemn, prea groasă şi prea lungă pentru a o putea ridica fără ajutorul vreunei unelte.

Continuă să pipăie în jurul lui, în căutarea celuilalt băiat. Cu grijă, își făcu loc printre bucățile de moloz și înapoi, iar pietrele ascuțite îi intrară în carnea palmelor. Nimic. Continuă să se târâie pe mâini și genunchi. Aproape că trecu pe lângă, însă tocmai în momentul în care mătură cu mâna o grămadă de moloz, atinse ceva neted. Era o cizmă. Clark continuă să pipăie în jur. Băiatul era acoperit aproape în întregime de pământ și pietre. Clark începu să le dea la o parte, încercând, în graba sa, să nu provoace o altă surpare a peretelui tunelului.

În cele din urmă, simți un braț. Continuă să sape cu mâinile, căutând cu frenezie locul unde se afla capul băiatului. Tare și-ar fi dorit să aibă măcar o rază de lumină. Dacă ar fi putut vedea în ce stare se afla băiatul... Îi pipăi tâmpla, fața, spatele capului, apoi din nou fața. Află tot ceea ce avea nevoie să afle. Clark se târî din nou spre Andy.

– Andy, spuse el. Andy. Mai ești cu mine, băiete? Băiatul îi răspunse cu un geamăt.

– Andy, trebuie să încerc să-ți eliberez piciorul. Nu pot mișca grinda. E prea mare și grea și n-am nimic la mine ca s-o tai. Va trebui să sap sub piciorul tău și să-l scot așa. O să te doară, Andy. Poți suporta?

Andy începu din nou să plângă.

– Da, spuse el. Trebuie să ieșim afară. Lemnu' ăsta scârțâie de parcă stă să cadă pe noi.

Clark pipăi din nou în jur, căutând o piatră cu margini ascuțite. Găsi una potrivită și începu să sape în jurul piciorului băiatului. La început săpă suficient de departe de băiat, astfel încât săpătura să nu-l deranjeze, însă pe măsură ce molozul era înlăturat, piciorul începu să se miște, iar băiatul gemu de durere. Gemetele se transformară în țipete, însă Clark continuă să sape, încercând din greu să fie cât mai atent cu putință. Trebuia să-l scoată, repede, căci băiatul avusese dreptate. Și Clark auzea trosnetul și scârțâitul grinzilor, temându-se că ar putea ceda în orice moment, revărsând asupra capetelor lor un torent de pământ și pietriș.

Lui Clark îi păru că trecuse o veșnicie până când reuși să sape, sub piciorul lui Andy, o groapă suficient de adâncă pentru a putea

scoate glezna băiatului. Trebuia să-i scoată cizma, ca să-i poată strecura piciorul pe sub grindă. Andy urlă de durere când Clark îi scoase cizma. Clark era pe punctul de a se răzgândi auzind țipetele băiatului, însă știa că acest lucru i-ar fi fost fatal. Înlăturase tot pământul din jurul piciorului și ajunsese la stâncă. Nu putea face deschizătura mai largă. Dacă voia să-l scoată pe Andy de acolo, trebuia să-l tragă acum. Clark strânse din dinți, luă piciorul în mâini cât de ușor cu putință și-l trase pe sub grindă. Din fericire, Andy leșinase. Clark șterse praful de pe fața băiatului și-i descheie cămașa la gât. Apoi îl ridică cu blândețe și porni înapoi prin tunel.

Drumul de întoarcere fu extrem de greu. Se poticnea în întuneric, pipăia calea cu piciorul întins, se lovea de stânci și grinzi care-i blocau drumul. Iar înclinația abruptă a acestuia îi dădea cea mai mare bătaie de cap. La un moment dat, fu nevoit să-l împingă pe băiat înaintea lui, apoi să se târască în urma acestuia pentru a putea înainta. Se poticni și se luptă să înainteze până când simți, fără a zări ceva, tunelul ce cotea spre dreapta. Murmură o rugăciune de mulțumire și se grăbi să înainteze. Planșeul tunelului devenise mai neted și putea păși mai ușor acum. Curând trecu și de al doilea tunel. Dacă ar ajunge oamenii de la fermă cu torțe și lopeți!...

Tocmai atunci, drept înainte, Clark zări gura minei. Grăbi pasul și ieși în aerul proaspăt și-n lumina soarelui. Băiatul stătea la umbră, pe aceeași stâncă pe care-l așezase Clark. Sări în picioare când îl văzu pe Clark.

— L-ați găsit pe Andy! strigă el. Andy! Andy, ești bine? Plângea din nou. E mort, domnule?

— Nu, spuse Clark. E bine. E rănit la gleznă, dar o să fie bine. Dă o fugă la calul meu și adu-mi bidonul. Are nevoie de o gură de apă. Băiatul alergă cât ai clipi.

Clark îl puse pe băiat jos, la umbră. Se îndreptă mai apoi de spate și privi în direcția fermei. În zare, se vedeau nori de praf. Erau pe drum. Nu putea aștepta. Grinzile puteau ceda oricând și atunci, celălalt băiat, Abe, va rămâne îngropat adânc în mină.

Se întoarse către băiatul ce îngenunchease lângă prietenul său, Andy, încercând să-i strecoare în gură câteva înghițituri de apă.

— Ascultă, spuse el. Oamenii chemați sunt pe drum încoace. Vezi norul ăla de praf de acolo? Va mai trece ceva timp până vor ajunge-aici. Vreau să ai mare grijă de Andy până ajung ei, iar când o să ajungă, să le spui să mă aștepte aici, afară. Înțelegi? Știu unde-i Abe și mă duc să-l iau.

Băiatul dădu din cap, iar Clark se întoarse și se îndreptă spre vechea mină. Înaintând mai rapid de astă dată, știind ce-i stătea înainte, se proteja totuși cu mâna ridicată, pipăind planșeul cu piciorul, însă înainta mai puțin precaut, pentru că știa că timpul nu era de partea lui.

În timp ce-și croia drum de-a lungul tunelului din stânga, se rugă să ajungă la Abe înainte de a se surpa întreaga mină. Praful încă mai plutea greu în aer, însă Clark nu credea că e mai rău decât înainte. Se părea că încă nu se surpase nimic.

Ajunse la ultima denivelare abruptă a planșeului și se lăsă în jos cu grijă, încercând din greu să nu atingă pereții din jurul lui. La baza planșeului, se lăsă pe mâini și genunchi și înainta spre locul în care-l lăsase pe Abe. În întuneric, dibui brațul întins al băiatului și fața aproape îngropată în pământ și începu să sape cu mare grijă, dând la o parte molozul din jurul lui. Trebuia să lucreze încet. Câteva dintre pietrele ce-l acoperiseră pe băiat erau de mărimea unui bolovan, iar Clark avu nevoie de toată forța de care era în stare pentru a le da la o parte. Le trase și le împinse până când, în cele din urmă, reuși să-l elibereze pe băiat de sub moloz.

Se opri o clipă pentru a-și trage suflarea, apoi îl ridică cu grijă pe băiat și începu, din nou, urcușul către lumea de afară. Tocmai când îl împingea pe Abe înaintea lui, pe planșeul înclinat, se auzi un zgomot teribil și un vâjâit monstruos, iar tavanul cavernei se prăbuși în jurul lui. O durere cumplită îl săgetă în timp ce o grindă grea îi căzu pe picior, urmată de o neîndurătoare negură.

Bărbații din căruță tocmai ajunseseră și stăteau de vorbă cu băiatul, când auziră un zgomot puternic ce venea dinspre mină.

Altă surpare! Băiatul căzu la pământ, cu un strigăt de disperare, iar Andy, care zăcea întins, tremurând din cauza şocului, începu să scâncească.

— Cineva să se ocupe de băiatu' ăsta, strigă Scottie, iar Lane înaintă ca să-l examineze şi porunci să i se aducă câteva pături din căruţă.

Willie se îndreptă spre intrarea minei, însă fu oprit de Scottie.

— Mă duc înăuntru, îi spuse Willie.

— Nu, nu intri. Nu intră nimeni acolo până când nu ne asigurăm că nu se mai surpă nimic.

Willie ezită şi rămase locului, trăgând cu urechea la zgomotul ce răzbătea din mină.

Prin deschizătura minei ieşi praf, în timp ce bărbaţii stăteau şi priveau, încercând să prindă zgomotele. Willie se întoarse spre băiatul care hohotea.

— Bărbatul care a venit cu tine a intrat în mină, băiete? Băiatul dădu din cap.

— A ieşit de acolo?

— L-a scos pe Andy.

— Unde-i acum?

— S-a dus înapoi după Abe.

Era exact ceea ce bănuia Willie, însă sperase totuşi că nu se întâmplase aşa.

Huruitul încetă treptat. Willie se îndreptă spre căruţă şi veni cu un felinar şi o frânghie. Din nou, Scottie păşi înainte şi, fără a spune un cuvânt, luă felinarul şi-l aprinse.

— Lane, spuse Scottie, pune mâna pe lopeţile astea şi vino după mine.

Willie făcu un pas spre mină.

— Domnule LaHaye, nu intra acolo!

— Adică cum? începu Willie, însă Scottie îl întrerupse.

— Vorbesc despre *tine*, spuse Scottie ferm. Despre tine, despre doamna ta şi cei doi băieţi.

— Dar...

— Niciun *dar*. Pereţii s-ar putea surpa iar. Ştii şi tu asta, ştiu şi eu. Scottie se întoarse spre Lane.

– Nu cer nimănui să-şi pună viaţa în pericol, spuse el. Stai în spatele meu la câţiva paşi şi dacă auzi vreun bubuit, fugi cât poţi. Acum, băiete, unde-i găsim?

Băiatul făcu câţiva paşi înainte şi reuşi să le dea bărbaţilor câteva îndrumări. Scottie şi Lane intrară în mină.

Willie începu să umble de colo-colo, fără astâmpăr. Ar fi vrut să intre în mină în căutarea lui Clark. Va intra. Însă apoi se gândi la Missie. La Missie şi la cei doi fii ai lor. Dacă i s-ar întâmpla ceva lui Clark, atunci Missie ar avea nevoie de soţul ei şi mai mult.

Rugându-se, continuă să se frământe la intrarea minei, însă mai apoi se gândi că poate l-ar putea ajuta cu ceva pe băiatul care zăcea întins la pământ.

Se îndreptă spre băieţandrul sprijinit cu spatele de stâncă şi cu ochii pironiţi la intrarea în mina ce le pricinuiseră tuturor atâta necaz.

– Băiete, spuse el, locuieşti prin preajmă?

– În oraş, răspunse acesta.

– Şi acesta e fratele tău? întrebă Willie, arătând spre Andy.

– E prietenul meu. Fratele meu... e încă înăuntru.

– Părinţii voştri nu se îngrijorează?

– Ba, cred că da.

– Nu crezi c-ar fi bine să mergi acasă ca să le dai de ştire? Poate că tatăl tău ar vrea să vină şi să dea o mână de ajutor ca să-l scoatem pe fratele tău de-acolo.

Băiatul păru surprins că nu se gândise la asta mai devreme.

– Da, spuse el şi se îndreptă spre calul ce păştea mai la o parte.

– Şi dă-le de veste şi părinţilor băiatului ăstuia, ai înţeles? Ar putea veni aici ca să-l ajute.

Băiatul aruncă o privire spre prietenul său şi se grăbi să plece. Din acel moment, Willie nu mai avu nimic de făcut decât să aştepte la intrarea în mină şi să se roage ca niciun perete să nu se mai surpe. Schimba din când în când câteva cuvinte cu băiatul pe jumătate conştient sau îi dădea să bea câteva înghiţituri de apă. Glezna fracturată îl durea, însă în timp ce Willie o examina cu privirea, nedorind s-o mişte, constată că urma să se vindece bine. Pielea nu era vătămată şi nu se vedea vreun os proiectat în afară.

Aşteptarea era grea. Willie încercase de câteva ori să pornească în josul tunelului, oprindu-se însă şi făcând cale întoarsă, amintindu-şi cuvintele lui Scottie.

După un timp ce-i păru o veşnicie, la gura minei îşi făcu apariţia o altă căruţă. Un bărbat, pe care Willie îl mai văzuse doar o dată, sări din căruţă înainte ca aceasta să se oprească. Zăbovi o clipă şi-i atinse faţa lui Andy, apoi alergă la intrarea în mină. Nu avea la el nici măcar un felinar.

Apăru şi o femeie. Faţa ei era brăzdată de urme de lacrimi, iar ochii îi erau umflaţi de plâns.

— E băiatul vostru? întrebă Willie cu îngrijorare în voce. Femeia îngenunche lângă băiat, îi dădu părul la o parte de pe frunte şi-i şterse praful de pe faţă cu o margine a rochiei.

— Nu, spuse ea cu vocea tremurândă. Băiatul meu e încă înăuntru.

— Îmi pare rău! spuse Willie.

— Le-am spus... i-am avertizat de nenumărate ori. Nu vă apropiaţi de minele alea, le-am spus. Sunt periculoase. Da' ca băieţii, vroiau să se convingă singuri. Începu să hohotească încetişor, fără a-şi şterge lacrimile ce-i curgeau pe obraji.

— Cineva trebuie să facă ceva cu minele astea, continuă femeia. Nu ştii niciodată al cui copil va intra aici data viitoare.

Willie se gândi la băieţii lui.

— Vom încerca să obţinem un permis să le dinamităm, îndată ce-or ieşi oamenii ăştia afară.

Băiatul se mişcă, iar femeia îi spuse:

— E-n regulă, Andy. Casey s-a dus după mama şi tatăl tău. Ar trebui să sosească din clipă-n clipă. O să te ducă acasă şi-o să vadă de glezna ta.

Andy păru uşurat la auzul veştii, în ciuda durerii pe care-o simţea, şi închise ochii din nou.

Willie privi înspre dealuri şi văzu apropiindu-se o căruţă. Nu trecu mult timp şi sosiră şi părinţii lui Andy. Mama acestuia alergă înspre el, strigând şi plângând. Willie se temu că femeia va deveni de-a dreptul isterică, însă soţul ei o calmă. Femeia căzu la pământ alături de fiul ei şi-l copleşi, când cu muştruluieli, când cu vorbe de

alin. Bărbatul îngenunche lângă piciorul fiului său şi începu să verifice glezna. Copilul strigă de durere, iar tatăl porni în căutarea unor bucăţi de lemn, pentru a-i fixa glezna. Treaba se dovedi a fi destul de greoaie. Pe toţi îi trecură sudori reci până când tortura luă sfârşit. Când groaznica sarcină a tatălui se încheie, acesta îşi îngropa faţa în palme şi plânse în hohote. Şi în tot acest timp, nu răzbătuse niciun semnal din interiorul minei.

— De cât timp sunt înăuntru? întrebă una dintre mame.

— Nici nu mai ştiu de când, răspunse Willie. Mie mi se pare o veşnicie. Cel puţin nu se aude să mai fi fost vreo surpare. Ăsta-i semn bun.

Începu din nou să se agite de colo-colo şi se aventură iar în mină. Auzi, în acel moment, zgomotul unor paşi ce alunecau sau se târâiau şi, aplecându-se înainte, reuşi să zărească lumina slabă a unui felinar reflectându-se de pe pereţii tunelului.

Înainta neliniştit şi, curând, se află faţă în faţă cu Scottie. Scottie ţinea partea din faţă a unei tărgi improvizate din bucăţi de lemn, iar Lane îl urma poticnindu-se, ţinând partea din spate a tărgii. Pe ea era întins Clark. Faţa lui avea o paloare cadaverică şi era mânjită de sânge, iar unul dintre braţe îi atârna fără vlagă la marginea tărgii.

— O, dragă Doamne! se rugă Willie. Apoi, către cei doi: e mort? Scottie nu răspunse. Lane spuse, în cele din urmă, cu voce abia şoptită:

— Nu chiar.

Willie luă lanterna ce atârna la un colţ al tărgii şi porni în faţă. În timp ce se întoarse ca să arunce o privire spre cei doi, văzu un al treilea bărbat. Era tatăl băiatului, purtând, la rândul lui, o povară. În braţe îl purta pe fiul său. Willie îl privi întrebător pe Scottie, iar de data asta bărbatul răspunse:

— Nu... Atât doar reuşi să spună.

ZECE

O zi cât un milion de ani

Îl duseră pe Clark la fermă, întins pe un pat improvizat în căruță. Chiar și în starea de inconștiență în care se afla, uneori gemea. Încercară să mâne caii cât de încet cu putință, însă mișcarea căruței era în cel mai bun caz chinuitoare și în cel mai rău caz o adevărată tortură.

Scottie mâna caii, căutând drumuri cât mai netede spre casă, încercând cât de bine putea să evite gropile și hârtoapele. Willie stătea lângă Clark, sprijinindu-l și spălându-i fața cu apă din bidon. Cu excepția umflăturii de la cap și a piciorului grav rănit, Clark nu părea să aibă alte răni. Willie îndrăznea să spere că rana de la cap nu era decât una superficială, că mintea lui Clark nu va avea de suferit din cauza ei.

Însă piciorul era altă treabă. În timp ce privea la piciorul rupt din care se vedea ieșind o bucată de os prin piele, se cutremură. Cum se putea vindeca o astfel de rană fără ajutorul unui doctor?

– O, dragă Doamne, se rugă Willie cu voce tare, Te rog, arată-ne ce să facem!

În timp ce căruța se apropia de fermă, le zări pe Marty și pe Missie umblând neliniștite în curte. Willie se mustrului pentru faptul că nu se gândise să meargă înainte și să le pregătească, așa că sări din căruța ce înainta încet și-l rugă pe Lane să aibă grijă de Clark și pe

Scottie să mâne caii cât mai încet cu putință. Willie iuți pasul și ajunse la cele două femei cu puțin înainte de sosirea căruței.

— Clark a pățit ceva? întrebă Marty. Willie aprobă printr-o mișcare a capului.

— E rău? strigă Missie.

— Destul de rău, răspunse Willie, dar nu așa de rău cum pare la prima vedere. A fost lovit la cap, așa că deocamdată nu e conștient.

— O, dragă Doamne, murmură Marty, ducându-și mâna la gât, însă Willie crezu că deosebește în ochii ei o urmă de ușurare la vestea că Clark e în viață.

— I-ați scos pe băieți?

— Da, spuse Willie.

— Slavă Domnului, exclamă Marty ușurată.

Înainte de sosirea căruței, Willie își puse câte un braț în jurul fiecărei femei. Mai avea nevoie de câteva clipe ca să le pregătească.

— Tatăl tău are și piciorul rupt, îi spuse lui Missie. Va trebui să-i facem patul imediat. Trebuie să pregătim apă fierbinte și să aducem prosoape de la bucătărie. Trebuie să-l transportăm cât mai ușor cu putință. Te ocupi tu de asta? Și mamă, încearcă să găsești ceva care să folosească drept dezinfectant – are câteva zgârieturi de care trebuie să ne ocupăm.

Aruncând o privire rapidă către căruța ce ajunsese deja, cele două femei alergară să se ocupe de cele trebuincioase. Willie se duse la căruță.

— Repede, îi spuse lui Scottie, vreau să-l ducem înăuntru înainte ca femeile... Nu-și isprăvi fraza. Scottie înțelesese. Lane se grăbi să-i ajute și, unindu-și forțele, reușiră să-l ducă pe Clark în casă. Missie pregătise deja patul, însă, așa cum se așteptase Willie, niciuna dintre femei nu se afla în cameră.

Bărbații îl așezară în pat și-i dădură jos cămașa. Willie găsi o pereche de foarfece și tăie cracul pantalonului de la piciorul rupt. Scottie îi dăduse jos încălțările și șosetele.

— Ar trebui să-l învelim bine, ca să nu intre-n șoc, spuse Lane, iar Willie întinse mâna după o cămașă de noapte pe care se luptară să i-o tragă peste cap.

– Ce facem cu piciorul? Era o întrebare pe care, fără îndoială, şi-o pusese fiecare dintre ei, însă căreia îi dădu glas Lane.

– Deocamdată o să încercăm să-l protejăm cât de bine putem şi să le lăsăm pe femei să-l vadă câteva clipe, spuse Willie.

Marty fu prima care intră pe uşă. Scoase un strigăt la vederea lui Clark şi îngenunche lângă el, ştergând cu mâna urmele de praf şi sânge de pe faţa-i palidă şi trecându-şi degetele prin părul lui. Willie rămase în tăcere câteva momente, apoi îi dădu lui Marty un prosopel.

– Vrei să-i cureţi faţa? Ai grijă să nu fie apa prea fierbinte. El nu poate să-ţi spună şi nu e de dorit să-l ardă.

În acea clipă, Marty şi Missie parcă prinseră viaţă.

– Mă duc să aduc o cană cu apă rece, spuse Missie şi ieşi alergând din cameră. Marty se apucă să-l cureţe. Îi inspecta mâinile murdare şi însângerate, ţipând la vederea încheieturilor julite şi a palmelor pătate de sânge. Unghiile lui erau rupte şi pline de pământ.

– O, dar arată jalnic, spuse Marty, iar vocea-i era pătrunsă acum de un calm neobişnuit.

Willie răsuflă uşurat şi ridică ligheanul de pe scrinul din apropiere, pentru ca Missie să poată turna apa rece pe care tocmai o adusese.

Cele două femei spălară şi curăţară mâinile julite şi apoi aplicară dezinfectantul pe care-l găsise Marty. Îi spălară faţa şi descoperiră că nu existau răni deschise acolo, cu excepţia câtorva zgârieturi minore. Clark nu mişca. Willie o văzu pe Marty luându-i pulsul şi răsuflând uşurată când constată că inima îi bate. După ce consideră că femeile petrecuseră suficient timp cu Clark pentru a se convinge de situaţia în care se afla, Willie se îndreptă spre Missie.

– Sunt nevoit să-ţi cer o favoare. Ştiu că ţi-e greu să te dezlipeşti de tatăl tău, dar vreau să te rog să faci ceva pentru mine.

Ochii lui Missie se măriră, însă dădu aprobator din cap.

– Câţiva dintre lucrătorii noştri au fost la lucru aproape toată după-amiaza. Le e foame şi lui Cookie nu i-a mai rămas mâncare de la masa de prânz. Ai putea să le faci câteva sandvişuri şi o cafea fierbinte?

Missie, surprinsă, ezită doar un moment. Până acum nu i se ceruse niciodată să pregătească mâncare pentru lucrătorii de la fermă.

Cookie se îngrijea întotdeauna de masa lor, indiferent la ce oră ajungeau aceştia la fermă. Însă nu-l întrebă nimic pe Willie şi se îndreptă spre bucătărie.

— Te superi dacă te rog să-i dai o mână de ajutor? o întrebă Willie pe Marty.

Marty era pe punctul de a protesta, însă mai apoi se ridică. Cu siguranţă, Willie nu-i ceruse prea mult.

— Băieţii trebuie să intre curând în tură şi trebuie să plece la vite, îşi continuă Willie explicaţia.

Răsuflă uşurat când Marty aprobă şi ieşi din cameră. Willie părăsi şi el imediat camera şi se duse în camera băieţilor. Josiah dormea, iar Nathan se juca liniştit. Înainte de a-l aduce pe Clark în casă, Missie îl rugase să meargă în camera lui, astfel încât băiatul să nu se sperie de înfăţişarea bunicului său.

— Salut, băiete, îi spuse Willie cu forţată veselie. Te superi dacă te rog să faci ceva pentru tatăl tău?

— Mama a spus că trebuie să stau aici până vine ea după mine, răspunse Nathan. Apoi, cu un ton foarte serios, continuă. Tata, bunicul i-a scos pe băieţi afară?

— Sigur că i-a scos, răspunse Willie, ciufulindu-i părul. Dar acum am eu nevoie de tine. O să-i spun mamei tale că ţi-am dat ceva de lucru. Vreau să fugi repede şi să le spui lui Cookie şi lui Scottie că am nevoie de ei aici. Spune-le să vină *acum*. Apoi să te întorci direct în camera ta. Ai înţeles?

Nathan îşi puse cartea deoparte şi alergă să facă ceea ce-i spusese tatăl său. Nu trecu mult şi Cookie împreună cu Scottie îşi făcură apariţia în camera lui Clark.

— Repede, spuse Willie. Femeile sunt ocupate în bucătărie cu mâncarea pentru lucrători.

— Mâncare pentru lucrători? repetă Cookie, nevenindu-i să creadă.

— Numai aşa le-am putut scoate din cameră. Acum trebuie să-i curăţăm piciorul şi s-o facem repede.

Cei doi bărbaţi aprobară printr-o mişcare a capului şi Willie dădu la o parte păturile. Ceea ce văzură nu era deloc plăcut. O clipă, Willie îşi dori să pună la loc pătura peste picior şi să plece de acolo.

Cookie se pierdu cu firea şi scăpă o înjurătură.

– E una dintre cele mai oribile răni din câte am văzut, spuse el. Chiar mai urâtă decât am avut eu la şold.

– Ei bine, trebuie să ne descurcăm cum putem. Adu-mi ligheanul de acolo. Cei trei bărbaţi se apucară să cureţe rana, turnând mai apoi pe ea întreaga cantitate de dezinfectant din sticluţă. Willie încercă să îndrepte piciorul pentru a nu mai sta în poziţia aceea ciudată, însă ştiură că nu puteau face nimic pentru a fixa osul la locul lui. După ce curăţară bine rana, îi prinseră piciorul în atele şi îl bandajară, mai mult pentru a ascunde rana decât pentru a-i face vreun bine. Erau aproape gata când Willie auzi paşii uşori şi grăbiţi ai lui Missie.

– Prânzul va fi gata curând, le şopti el celorlalţi doi. Duceţi-vă şi căutaţi pe cineva... oricine... să mănânce.

Cookie dădu din cap şi plecă să adune câţiva lucrători. Scottie, la un semn al şefului său, părăsi şi el camera. Willie îl auzi vorbind cu Missie pe hol.

– Am auzit că pregătiţi câteva sandvişuri, doamnă. Mă duc să mă spăl la bucătăria lucrătorilor şi mă întorc. E un gest frumos, mai ales că nu mi-ar strica deloc o cafea. Mulţumesc frumos, doamnă.

Willie îl acoperi cu grijă pe Clark şi ridică ligheanul cu apa murdară şi plină de sânge. Îl ţinu ridicat, pentru ca Missie să nu poată vedea ce-i în el.

– Tatăl tău pare că se odihneşte mai uşor acum, spuse el, dând să iasă din cameră încărcat cu sinistra-i povară. Îţi mulţumesc că le-ai pregătit de mâncare oamenilor, Missie. Îi poţi spune mamei tale că, dacă vrea să stea lângă el, băieţii se descurcă în bucătărie. Şi, Missie, cred că Nathan are nevoie de puţină încurajare. Poate se-ntreabă ce se-ntâmplă. L-am trimis să facă ceva pentru mine şi se temea că o să-l certi dacă pleacă din cameră fără ştirea ta. Poate că n-ar strica să vezi un pic de el şi să-l mai linişteşti. Eu trebuie să plec. N-o să stau prea mult.

Missie păru a fi surprinsă de acest lucru, însă dădu din cap fără să zică nimic şi se îndreptă spre camera băieţilor. Willie abia se stăpânea să n-o ia în braţe, însă mâinile-i erau ocupate cu ligheanul şi cu prosoapele murdare. Simţi că soţia lui nu trecuse cu totul de şocul iniţial.

— Missie, spuse el blând, iar ea se întoarse spre el. O să fie bine. E un om tare. Îndată ce lovitura aia de la cap... Se opri. Apoi continuă. Spune-i mamei tale să nu-l lase să se mişte. Dacă se trezeşte şi se agită, cheamă-l pe Scottie. N-am reuşit să-i punem piciorul la loc încă şi s-ar putea să se lovească şi mai rău.

Din nou, Missie clătină din cap. Willie trecu pe lângă ea cu ligheanul.

— Şi... Missie. Încearcă să nu te îngrijorezi. O să mă-ntorc cât de repede pot.

Ieşi pe uşă şi se îndreptă spre baraca lucrătorilor. Aruncă apa într-o parte a cărării. Când ajunse la bucătăria lucrătorilor, îl găsi pe Cookie.

— Am găsit doar trei lucrători, spuse Cookie, şi ăştia sătui. Le-am spus să mănânce, altfel...

Lane şi Scottie ar trebui să fie flămânzi, spuse Willie. N-au mâncat nimic de când...

— O treabă ca asta îţi cam taie pofta de mâncare, răspunse Cookie. Da' o să mănânce. O să mănânce şi o să bea cafeaua. De cafea chiar au nevoie.

Willie îi dădu lui Cookie prosoapele însângerate.

— Crezi că le poţi spăla înainte ca femeile să le vadă?

— Sigur, spuse Cookie şi le aruncă într-un colţ.

— Spune-i lui Scottie că a trebuit să plec în oraş. Spune-i să aibă grijă de casă. Dacă femeile au nevoie de ajutor, vreau ca cineva să fie acolo.

Cookie nu spuse nimic, însă privirea lui îl asigură pe Willie că ordinul îi va fi îndeplinit.

Willie porni spre îngrăditura cailor, apucă o frânghie şi-şi luă calul. După câteva minute, sunetul copitelor de cal răsună în curte.

Marty reuşise cu greu să se concentreze la pregătirea mesei pentru lucrători, ştiind că Clark zăcea în dormitor, în starea în care era. Nu-şi mai putea aduce aminte câte linguriţe de cafea trebuie să pună în ibric, nici unde anume se găseau pâinea şi untul. Nici Missie nu părea a sta mai bine cu memoria, cu toate că era în propria bucătărie. Wong era în grădină, alegând legume pentru masa de seară şi niciuna dintre ele nu se gândi să-l cheme. Parcă amorţite, căutară lucrurile cu

care să pregătească sandvişuri. Niciuna nu vorbi, cu toate că gândurile amândurora erau pline de neliniște. Lucrară în tăcere până când Marty observă că Missie se luptă să-şi înăbuşe lacrimile. Se duse la ea şi îşi puse braţele în jurul ei.

– O să-şi revină. Dumnezeu n-o să îngăduie să i se întâmple nimic rău. O să fie bine.

O, cât ar fi vrut Marty să creadă propriile cuvinte! *Trebuie să fie aşa. Pur şi simplu trebuie. Dacă i se întâmplă ceva lui Clark...* Braţele ei se strânseră şi mai tare în jurul lui Missie şi începu să se roage cu voce tare.

– Doamne, Tu ştii cât de mare nevoie avem de Tine în momentele astea. Ştii cât de mult îl iubim pe Clark. Cunoşti felul în care Te-a slujit. El Te iubeşte, Doamne. Şi acum, Te rugăm să-l ridici. Să-i redai mintea şi trupul, dacă asta e voia Ta, Doamne. Amin.

Missie se uită cu ochii măriţi la Marty şi lacrimile-i şiroiau pe obraji.

– O, mamă, strigă ea, nu te ruga aşa! *Fireşte* că e voia Lui. Fireşte că este. El *trebuie* să-l vindece. Trebuie.

Şi Marty plângea acum.

– Tatăl tău s-a rugat întotdeauna „Facă-se voia Ta".

– Tu te poţi ruga aşa, dacă vrei, spuse Missie cu insistenţă, dar eu o să-I spun lui Dumnezeu exact ceea ce vreau. Îl vreau pe tata. Îl vreau iar sănătos şi puternic. Ce e greşit în a-I spune lui Dumnezeu exact ceea ce vrei ca El să facă?

– Tatăl tău întotdeauna spunea că noi *Îl rugăm* pe Dumnezeu, nu-I poruncim.

Missie se desprinse din îmbrăţişare, iar Marty simţi în trupul zvelt o frustrare, chiar o undă de mânie. Ştergându-şi ochii, Missie se întoarse la pregătirea sandvişurilor. Întreaga ei fiinţă păru că se detaşează de lucrurile din jur. Marty îşi continuă rugăciunea tăcută, pentru Clark şi pentru Missie, în timp ce tăia felii carnea de vită şi o punea pe pâine.

Când terminară de făcut sandvişurile şi cafeaua, Missie se duse să vadă de Nathan. Îl prinse în braţe şi dădu frâu liber lacrimilor. Când se asigură că poate vorbi coerent, i se adresă copilului.

— Bunicul i-a scos afară pe băieți, Nathan. Bunicul e un fel de erou. A fost rănit salvându-i pe alții. Acum trebuie să stea în pat și să se odihnească. Tu și Josiah va trebui să fiți foarte liniștiți și în special cuminți în zilele care urmează. Poți face asta pentru bunicul, nu-i așa?

Simți cum Nathan dădu din cap.

— Trebuie să ne rugăm pentru bunicul. Dumnezeu îl poate face iarăși bine. Vrei să te rogi cu mama acum, Nathan?

Nathan fu de acord și amândoi îngenunchează lângă patul băiatului.

— Doamne, spuse Nathan simplu, bunicul este un erou, și e rănit, și are nevoie să-l ajuți. Are nevoie ca eu și Josiah să fim liniștiți și să nu-l deranjăm. Ajută-ne să nu ne certăm unul cu altul și să nu țipăm. Și ajută-le pe mama și pe bunica să-l îngrijească bine pe bunicul. Amin.

Missie ar fi vrut să-i ceară lui Nathan să se roage din nou. Ar fi vrut să-i spună: „Nathan, nu I-ai cerut lui Dumnezeu să-l facă sănătos pe bunicul tău. N-ai spus asta, Nathan". În schimb, îl ținu la pieptul ei încă câteva clipe și-i spuse că, dacă vrea, poate să meargă în bucătărie și să mănânce alături de lucrătorii de la fermă. Nathan plecă în fugă, fericit să poată ieși din cameră.

Missie se întoarse în bucătărie, cu inima grea și cu o durere cruntă de cap. Cum putea Dumnezeu să răspundă la rugăciunile lor, dacă ei nu-I spuneau ce vor de la El? Missie se duse să toarne cafea în cești, cu mâna tremurândă.

Când Missie se întoarse în bucătărie, Marty intră tăcută în camera lui Clark și îngenunche lângă pat. Îi luă una dintre mâini în ale ei și o mângâie, atentă să nu-i provoace o durere și mai mare decât cea produsă de zgârieturile deja existente. Acum, că fuseseră curățate, mâinile lui arătau mai bine. Duse mâna la buze și lăsă lacrimile să-i cadă.

— O, Clark, șopti ea, dacă ți s-ar întâmpla ceva, nu știu cum aș putea suporta. O, Doamne, n-aș putea suporta. Te rog, Doamne, fă-l din nou sănătos. Te rog, mai lasă-l lângă mine. Am atâta nevoie de el.

Uite, îi spunea lui Dumnezeu acum exact ceea ce-i spusese lui Missie că n-ar trebui să-L roage. Ei bine, n-avea ce face! Avea atâta nevoie de Clark! îl iubea mai mult decât viaţa însăşi. Nu putea suporta să-l piardă. Pur şi simplu nu putea! Oh, Doamne, Te rog, Te rog, Doamne! imploră ea.

Rămase alături de patul lui, plângând şi rugându-se, până când toată puterea şi lacrimile îi secară. Clark nu se mişcase. Oare-şi va reveni vreodată?

În cele din urmă, Marty simţi o mână pe umăr.

– Mamă, spuse Missie, vrei o ceaşcă de cafea? Marty clătină din cap.

– Ar trebui să bei. S-ar putea să fie o noapte lungă. Wong a pregătit cina pentru băieţi. Nu cred că altcineva mai poate mânca.

Marty privi în sus, la fiica ei.

– Ai dreptate, spuse obosită. N-aş putea pune nimic în gură.

– Atunci, cafea, spuse Missie, întinzându-i ceaşca.

Marty se ridică în picioare şi o luă. Rămase uimită de amorţeala pe care o simţea şi se întrebă cât timp stătuse oare alături de Clark. Missie împinse un scaun spre ea şi Marty se aşeză.

– Băieţii sunt deja în pat, spuse Missie. Willie încă nu s-a întors. Nu ştiu de ce...

– Poate că s-a dus după un doctor. Spunea că piciorul tatălui tău...

– Mă tem că nu există niciun doctor în apropiere, spuse Missie cu tristeţe. Poate totuşi că a auzit de cineva care se pricepe la astfel de lucruri.

Marty sorbi din ceaşcă şi o privi pe Missie în ochi.

– N-a spus unde se duce?

– A spus doar că pleacă pentru o vreme şi dacă avem nevoie să le cerem ajutorul bărbaţilor. A mai spus să nu-l lăsăm pe tata să se mişte. S-ar putea să-şi rănească şi mai tare piciorul.

Marty se uită la Clark, care încă nu mişcase.

– Se pare că nu: trebuie să ne îngrijorăm pentru asta. Mi-aş fi dorit însă să dea un semn de viaţă. M-aş simţi mult mai bine dacă aş putea vorbi cu el.

– Willie spunea că dacă se mişcă, s-ar putea să aibă probleme şi mai mari cu piciorul.

— Poate că lovitura de la cap e o binecuvântare. Cel puțin nu suferă atât de mult. Când își va reveni, durerea nu va mai fi atât de mare.

Marty nu se gândise că lovitura de la cap ar putea fi o binecuvântare, dar poate că era. Spera doar să nu dureze prea mult.

Rămaseră alături în tăcere. Scottie veni și el pentru câteva minute și întrebă dacă le putea ajuta cu ceva. Îl asigurară că-l vor chema dacă se va schimba ceva.

Cookie își vârî capul prin deschizătura ușii, apoi păși în cameră.

— Ești bine? îl întrebă Missie.

— Ce vrei să spui? întrebă Cookie.

— Nu pari a fi în apele tale.

Cookie clătină din cap. Cum i-ar fi putut spune că rana lui Clark îi amintise de rana pe care el însuși o suferise în trecut și de durerea ce o însoțise? Clark era cu adevărat norocos în momentele astea. El nu simțea durerea. Însă dacă își revenea, va putea suporta fără să urle agonia pe care-o va simți? Și cum îi vor afecta urletele acelea sfâșietoare pe cei din casă?

— Cred că mi-e greu să văd cum suferă cineva, fu tot ceea ce spuse Cookie.

Seara se scurse și se făcu noapte. Soarele dispăruse și apăruseră stelele. Curând își făcu apariția și luna. Caii tropăiau și se agitau în îngrăditură, Max lătra la lupii de prerie, greierii își interpretau melodia nocturnă, iar insectele de noapte se loveau de sticla ferestrelor, în încercarea de a ajunge la sursa de lumină. Clark încă nu mișcase, iar Willie nu-și făcuse apariția.

Marty și Missie ședeau alături, vorbind cu voce joasă și rugându-se. În cele din urmă, Missie se ridică și se îndreptă spre ușă.

— Mă duc să pregătesc ceva de băut. Vrei ceai sau cafea?

– Ceai, cred, răspunse Marty istovită. Se ridică, la rândul ei, şi făcu câţiva paşi prin cameră.

Missie plecă la bucătărie, iar Marty se aplecă să ridice de jos hainele zdrenţuite ale lui Clark. Se uită la ele. Erau murdare şi sfâşiate, iar pantalonilor le lipsea un crac. Piciorul lui Clark? În neliniştea provocată de starea de inconştienţă în care se afla Clark, uitase de piciorul rupt. Mulţi oameni avuseseră parte de aşa ceva. De obicei, cu puţină îndemânare din partea cuiva, în scurt timp, piciorul se vindeca.

Marty dădu la o parte pătura şi se uită la piciorul înfăşurat în straturi groase de bandaje. *Slabă treabă au mai făcut şi bărbaţii ăştia,* se gândi ea. Începu să desfăşoare materialul alb, hotărâtă să-l aranjeze mai bine. Spre surprinderea ei, materialul era pătat cu sânge. Picioarele rupte nu sângerează, decât dacă era ceva mai grav. Marty desfăşură bandajul mai repede, iar strigătul gâtuit ce-l lăsă să-i scape semăna cu sunetul scos de un animal rănit. Piciorul lui Clark nu era doar rupt – era distrus! Marty simţi că i se face rău şi alergă la micul lighean aşezat în colţul încăperii. Trupul întreg i se cutremură în timp ce vomă în lighean. Ameţită şi slăbită, se prinse de marginea suportului şi se luptă să rămână în picioare. În cele din urmă, căpătă suficientă putere şi prezenţă de spirit pentru a înlătura dovada slăbiciunii resimţite înainte de a se întoarce Missie. Luă ligheanul şi ulciorul mic de alături pe care Missie îl umpluse cu apă rece şi se îndreptă spre curtea din spate, aruncă conţinutul şi clăti ligheanul, apoi se întoarse repede în cameră.

Aerul rece al nopţii o înviorase cât de cât, iar acum încercă să pună lucrurile rapid la locul lor. Înfăşură piciorul rupt, încercând să-l bandajeze la fel ca înainte. Apoi se mustrului. Nu era momentul acum să aibă secrete. Ştia că Willie încercase să le protejeze – pe ea şi pe Missie – însă trebuia să se ştie exact cum stau lucrurile.

Desfăcu bandajul şi începu, metodic şi cu grijă, să cureţe şi să-l lege la loc, cât mai atent posibil. Îşi isprăvi treaba chiar înainte de a se întoarce Missie cu ceaiul.

Marty se delectă cu ceaiul tare, fierbinte. Îl sorbi încetişor, până când simţi cum tăria lui o însufleţeşte.

— Am aruncat o privire la piciorul tatălui tău, spuse pe un ton cât mai normal cu putință.

— Cel rupt?

— Cel rupt.

— Sper că n-ai mișcat...

— Tatăl tău nu s-a mișcat. Urmă un minut de tăcere.

— E rău Missie, e foarte rău.

— Cât de rău?

— Cred că o grindă groasă sau o stâncă a căzut pe el.

— Vrei să spui că...

— Vreau să spun că e zdrobit. Va avea nevoie de un doctor adevărat, unul cu deprinderi speciale și instrumente potrivite...

— Atunci vom găsi un doctor. Probabil că Willie s-a dus să-l caute. Asta a făcut. S-a dus să caute un doctor.

— Dar ai spus...

— De unde să știu eu? Doar pentru că eu n-am cunoștință să existe vreunul nu înseamnă că nu există. Willie e mai la curent cu...

— Sper și mă rog să fi auzit despre vreunul.

— Sigur. Sigur. Așteaptă și-ai să vezi. Când o să se-ntoarcă, o să aibă...

Prin fereastră răzbătu sunetul slab făcut de tropăitul unor cai. Missie alergă la ușă și scrută întunericul nopții. Nu, nu cai – un cal. Willie se întorsese, dar era singur.

— Probabil că doctorul vine mai pe urmă, o informă Missie pe Marty. Willie s-a întors.

Missie îi alergă în întâmpinare. Când se întoarseră împreună în casă, obrajii lui Missie erau brăzdați de lacrimi proaspete. Marty înțelese.

— Willie a trimis o telegramă în toate localitățile din jur. Nicăieri nu există vreun doctor, spuse ea. Willie, cu umerii căzuți și fața palidă, nu putea vorbi.

Marty se duse la el.

— Ai făcut tot ce-ai putut, încercă ea să-l mângâie, punându-i o mână pe umăr. Mulțumesc, Willie. Încercă să zâmbească. Va trebui să ne rugăm și mai mult, spuse ea.

Trei oameni stăteau acum în tăcere, sau se mişcau de colo-colo prin cameră, sau vorbeau cu voce joasă. Clark nu se mişcă deloc, toată noaptea.

Când se revărsară zorile, Willie insistă ca Missie să meargă şi să doarmă puţin. Copiii vor avea nevoie de ea. Missie plecă să închidă ochii, măcar puţin. Starea lui Clark nu se schimbă. Ziua se scurse, dimineaţa făcu loc amiezii, iar amiaza se transformă în seară. Marty părăsi camera lui Clark doar preţ de câteva minute o dată. Nu putea să mănânce, nu se putea gândi să doarmă. Mintea ei era concentrată în totalitate asupra soţului ei, întins nemişcat în pat.

Când lunga zi se sfârşi, iar soarele dispăru de pe cer, Clark mişcă şi scoase un geamăt. Marty alergă la el. El deschise ochii, păru că o recunoaşte şi gemu din nou. Alunecă din nou în inconştienţă, însă pentru Marty acesta fusese un semn binecuvântat. Să-l vadă mişcând şi privind-o era un lucru pentru care putea fi mulţumitoare. Lăsă ca lacrimile să-i brăzdeze faţa, în timp ce-şi puse capul pe pieptul lui.

UNSPREZECE

Zbateri

Clark rămase inconştient şi a doua zi. Marty nu se dezlipi de lângă patul lui, tânjind să poată vorbi cu el. Missie veni şi ea, de câte ori îi permiteau îndatoririle. După-amiază, târziu, Willie se întoarse în casă şi insistă ca ambele femei să meargă să se odihnească. După câteva împotriviri, plecară, dându-şi seama că nu puteau continua în felul acesta, fără a dormi măcar puţin. Willie îl rugă pe Wong să-i aducă o cafea şi se aşeză lângă patul lui Clark. El însuşi dormise foarte puţin în ultimele două zile. Pleoapele îi erau grele şi ochii iritaţi. Îşi trecu mâna aspră peste faţă.

De ce-a trebuit să se întâmple una ca asta? De ce? Momentul revederii pe care îl aşteptaseră de atâta vreme se transformase într-un coşmar. *De ce?* Cu siguranţă Dumnezeu nu-i adusese pe Clark şi pe Marty aici pentru a-i lua viaţa lui Clark, vătămând, poate, credinţa lui Marty. Situaţia asta era o mare necunoscută pentru Willie.

Iar băieţii? Îşi făcea probleme pentru fiii săi. Fuseseră atât de entuziasmaţi de vizita bunicilor lor. Missie făcuse din ea o mare aventură pentru ei. Număraseră săptămânile, zilele. Iar apoi, când bunicii au venit, s-au ataşat de ei atât de repede, de profund – şi acum, tragedia asta! Sărmanul Nathan! Nu numai că bunicul i-a fost luat de lângă el în ultimele zile, ci şi bunica, se gândi Willie, şi chiar mama. Mintea lui Missie era mult prea tulburată şi supărată din cauza stării în care se

afla tatăl ei, pentru a putea face mai mult decât să răspundă la nevoile de bază ale copiilor ei.

Willie se ridică şi se duse în camera băieţilor. Josiah dormea adânc, fără a fi afectat prea mult de necazul prin care treceau cu toţii, cu toate că, probabil, resimţea o oarecare schimbare. Nathan nu era acolo; poate că era în bucătărie cu Wong, sau la Cookie, sau poate se juca cu Max. Sărmanul micuţ! îşi dădea toată osteneala să fie cuminte.

Willie se duse în camera sa şi aruncă o privire către Missie. Cu toate că dormea, faţa îi era palidă şi trasă. Inima lui Willie se umplu de compătimire. Îi netezi cu blândeţe părul lung şi o lăsă să doarmă.

Merse mai apoi la Marty. Şi ea dormea adânc. Arăta epuizată – şi pe bună dreptate. Abia se dezlipise de Clark de când îl aduseseră acasă.

Willie se înapoie în camera unde se afla Clark. Ar trebui să-i verifice piciorul. Trase deoparte pătura şi se uită la bandajul curat, frumos înfăşurat. Nu acesta era bandajul pe care-l făcuseră ei în grabă. Altcineva se ocupase de asta. Mai era cineva care cunoştea starea piciorului lui Clark. Willie îşi trecu din nou mâna peste faţă. Oare femeile aflaseră ceva? Dacă da, gândul că purtau şi această teribilă povară îl îndurera. În acelaşi timp, însă, simţi că o parte din tensiunea pe care o simţea îl părăseşte. Era mult mai bine ca ele să ştie. Asta le va ajuta să se pregătească pentru ce le stătea, probabil, înainte.

Willie îl acoperi din nou pe Clark şi se aşeză pe scaun. Casa era liniştită. Majoritatea ocupanţilor ei dormeau. Willie aţipi şi el sporadic, însă când se trezea se mustruluia pentru asta, hotărât să rămână treaz.

Josiah se trezi şi porni în căutarea vreunui membru al familiei. Willie, auzindu-l în hol, se duse să-l ia. Îl ridică şi-l ţinu aproape de el, plimbându-se înainte şi-napoi pe hol şi şoptindu-i cuvinte de alint. Josiah se lipi strâns de tatăl său, îşi puse braţele grăsuţe în jurul gâtului acestuia şi-şi înfipse degeţelele în părul des al lui Willie. Îi plăcea să fie ţinut în braţe. Îi plăcea să fie iubit. Pentru Josiah, în lumea asta nu existau necazuri.

În cele din urmă, Willie îl desprinse de la piept şi se uită la el.

— Ţi-e foame? îl întrebă.

— Da. *Unde mama?*

– Mama se odihneşte. E foarte obosită.

– Mama doarme?

– Da. Vrei să mergem la Wong să-ţi dea o cană de lapte cu pâine?

– Da! exclamă Josiah bucuros. Întotdeauna se bucura să-l vadă pe Wong.

Willie îl duse la bucătărie. Wong îşi ridică privirea de la masa unde el şi Nathan tăiau aluatul de gogoşi.

– Aha, spuse Wong, micuţul s-a trezit.

– S-a trezit şi e flămând, Wong. Crezi că ai ceva de mâncare pentru el? Wong zâmbi. Îi plăceau copiii.

– Da. Wong găseşte. Nathan îl strigă pe Josiah.

– Hei, Joey. Ai terminat cu somnul? Uite ce face fratele tău mai mare. Uite! îl ajut pe Wong să facă gogoşi. O să mâncăm deseară.

– Poate. Poate nu, spuse Wong. Prea încet. Poate mâine.

– Mă grăbesc, spuse Nathan şi începu să taie repede, dând gogoşilor un aspect mai degrabă ciudat.

– Încet. Încet, spuse Wong. Facem câteva pentru deseară. Faci încet. Nathan ascultă şi tăie mai cu grijă. Willie îl strânse afectuos de umăr.

– Abia aştept, spuse el. Arată bine. Apoi se întoarse spre Wong.

– Că tot vorbim de masa de seară, vrei să le dai de mâncare doar băieţilor? Femeile se odihnesc şi vreau să le las să doarmă cât vor putea. Băieţii se pot juca afară un pic, pe urmă vor veni la masă. Eu o să mănânc o supă sau o tocăniţă, în dormitor.

Wong dădu din cap.

Willie se întoarse în dormitor şi-şi ocupă locul lângă patul lui Clark. Nu se schimbase nimic.

Orele trecură una după alta. Cookie veni şi stătu lângă Clark până când Willie îi spălă pe cei doi băieţi şi-i pregăti de culcare. Petrecu un timp mai îndelungat cu ei, ţinându-i în braţe şi citindu-le, apoi îi puse în pat şi rămase în camera lor până când adormiră.

Când se întoarse la bolnav, rămase surprins să-l audă pe Clark gemând. Cookie era aplecat asupra lui, încercând să-l imobilizeze.

– Îşi revine, spuse Cookie. Nu m-ar mira să-l auzim urlând. Clark gemu din nou şi luptă împotriva durerii săgetătoare pe care o simţea, fără a fi însă conştient de unde venea durerea asta.

– Nu știu cum o să reziste când o să-și vină cu totul în simțuri, mormăi Cookie, iar Willie avu impresia că știa despre ce vorbește.

Willie se temu că strigătele lui Clark ar putea trezi toată casa.

– Putem face ceva?

– Tu ai grijă de el și încearcă să-l ții, să nu se miște, spuse Cookie. Mă duc după Scottie.

Cookie ieși șchiopătând din cameră, iar Scottie intră fără zgomot, răsuflând greu, după ce venise într-un suflet. Willie îl privi în timp ce scoase un pachet mic și-l desfăcu. Nu văzu ce conținea pachetul, nici nu puse vreo întrebare, însă Scottie consideră că era bine ca Willie să știe.

– E puțină morfină... a lui Cookie. Câteodată mai are nevoie, pentru dureri. M-a rugat s-o țin eu, ca să nu fie obligat să ia mai des decât ar avea nevoie.

Willie dădu din cap.

Clark se agita și gemea, iar fruntea i se umplu de broboane de sudoare; mâinile sale încercau să apuce strâns așternuturile, ca și când ar fi vrut să-și smulgă durerea din trup. Scottie se aplecă asupra lui și-i strecură în gură calmantul. Trecu o vreme până când își făcu efectul, timp în care cei doi încercară să-l țină nemișcat și să-l liniștească. În cele din urmă, Clark se mai liniști și căzu într-un somn adânc. Willie răsuflă ușurat. Însă ce vor face când rezerva neîndestulătoare de morfină a lui Cookie se va termina?

Era aproape dimineață când Clark se trezi din nou. Willie atipise în scaun și fu trezit de gemetele lui Clark. Ochii îi erau deschiși când Willie se uită la el. Cu toate că durerea era cruntă, Clark își venise în fire.

Se uită la Willie și, pentru prima oară în trei zile, păru conștient de starea în care se afla.

– Cum te simți? îl întrebă încet Willie, ducând la buzele lui Clark o cană cu apă.

Clark sorbi puțin, apoi își întoarse capul. Un geamăt ieși de pe buzele lui.

– Doare, fu tot ce reuși să spună. Doare.

– Unde te doare cel mai mult? insistă Willie. Trebuia să știe care era situația rănii de la cap.

– Piciorul, spuse Clark.

Willie simți un val de ușurare.

– Dar la cap?

– Amețit... doare puțin... e bine.

– Bun, îl încuraja Willie.

Clark își roti capul într-o parte și alta, gemând.

– Unde-i Marty? întrebă în cele din urmă.

– Am rugat-o să meargă la culcare.

Răspunsul păru să-l mulțumească pe Clark. Rămase liniștit, strângând din dinți pentru a nu lăsa să-i scape vreun țipăt de durere. Willie știu că avea nevoie de calmant și mută lampa la fereastră, ca semnal dinainte stabilit cu Scottie.

– De cât timp? reuși să întrebe Clark.

– De trei nopți. S-a întâmplat în după-amiaza zilei de dinainte.

– Vechea mină... Îmi amintesc.

Era un semn bun. Willie murmură o rugăciune de mulțumire.

– Ce fac băieții?

– N-am auzit prea multe despre ei de când te-am scos din mină, spuse Willie și se opri.

– L-ați scos pe Abe afară?

– Tatăl său l-a scos.

– Bun.

Clark închise ochii, încercând să se lupte cu durerea și, poate, să adoarmă din nou, însă nu reuși. Scottie își făcu îndată apariția, iar Clark luă calmantul fără a protesta. De data asta, nu mai dormi chiar atât de adânc. Aținea și se trezea. Simțea durere, însă era suportabilă.

– Nu i-am dat așa de mult, îi spuse Scottie lui Willie. Trebuie să ne ajungă.

Willie aprobă printr-o mișcare a capului.

Lumina zorilor colora cu blândețe cerul dimineții. Clark dormea, se trezea, apoi adormea iar. Willie știa că Marty era nerăbdătoare să poată vorbi cu soțul ei. Poate că dormise destul și ar fi trebuit să o cheme.

– Scottie, poți sta cu el câteva minute? Ar trebui s-o trezesc pe doamna Davis. Cred că vrea să-l vadă. Scottie dădu din cap.

Willie o trezi pe Marty cu blândețe.

— E treaz acum. Nu rămâne așa prea mult, dar poate vorbi. Adormise îmbrăcată, așa că Marty dădu la o parte pătura ce-o acoperea și coborî grabnic din pat.

— Willie încercă s-o tempereze. O luă de braț.

— Are dureri cumplite, mamă. Nu-i ușor să-l vezi așa. Marty dădu din cap amorțită, însă nu încetini pasul.

Când ajunseră la camera lui Clark, Scottie ieși, iar Marty se aruncă la marginea patului și începu să plângă, cu capul așezat pe pieptul lui.

Clark întinse mâna și o mângâie pe păr. O cunoștea bine, așa că o lăsă să-și verse focul o vreme. Când nu mai avu lacrimi, îi spuse:

— Sunt bine. Nu te neliniști. Vocea îi era răgușită, însă surprinzător de puternică.

— Sigur, zâmbi ea trist. Sigur că ești.

— Piciorul meu nu-i bine, totuși. Știi asta?

— Știu. Modul în care spuse asta îi confirmă lui Willie faptul că Marty, într-adevăr, știuse. Marty fusese cea care îi schimbase bandajele, desigur. Willie nu putea decât s-o respecte pe femeia aceasta puternică.

Clark își trecu, slăbit, mâna prin părul încâlcit al lui Marty.

— Ai arătat și mai bine de-atât, doamnă Davis, o tachină Clark.

— Interesant, spuse Marty zâmbind și ștergându-și lacrimile, tu n-ai arătat niciodată mai bine ca acum.

Willie se retrase încetișor și-i lăsă singuri.

Scottie împărțise morfina în cantități mici, pentru a i le administra lui Clark când avea nevoie. Desigur, Clark ar fi putut lua mai multă morfină decât i se dădea, însă, odată terminată rezerva, nu mai avea niciun calmant.

Clark reuși să schimbe câteva cuvinte cu vizitatorii săi. Până și lui Nathan i se îngădui să stea puțin de vorbă cu bunicul său. Rămase uimit când îl văzu pe voinicul său bunic zăcând în pat, palid și liniștit, însă când Clark îl tachină și-i ciufuli părul, Nathan se liniști. În cea mai mare parte a timpului, Marty și Missie se frământau să găsească modalități de a calma durerile lui Clark sau de a-l face să se simtă mai bine. Missie se agita prin bucătărie, încercând să-i pregătească

mâncăruri speciale, să stimuleze apetitul tatălui ei. Clark se strădui din răsputeri să mănânce şi s-o mulţumească astfel, însă până şi Missie îşi dădu seama că-i era greu, măcinat cum era de teribila durere, prezentă în întregul său trup.

Sosiră şi veşti din oraş despre băieţii implicaţi în acel dezastru. Andy părea că-şi revine. Glezna nu-i fusese zdrobită, iar părinţii săi erau încrezători că se va vindeca cu timpul. Îi erau foarte recunoscători lui Clark pentru că-l salvase şi-i trimiteau vorbă că se vor ruga pentru el.

Abe fusese înmormântat. Marty nu ştia cum să-i spună lui Clark lucrul ăsta, însă considera că merită să ştie. Aborda subiectul cu delicateţe.

– Spuneau că glezna lui Andy o să se vindece.

– Asta-i bine, spuse Clark. Când am văzut cum căzuse grinda pe piciorul lui, m-am temut că putea fi ceva mai grav.

– Celălalt băiat, Casey, e bine. Câteva julituri şi zgârieturi şi, cred eu, o mare durere interioară. Cel de-al treilea băiat, Abe, era fratele lui mai mic.

– Mi-a spus.

– Abe n-a supravieţuit, Clark.

– Ştiu. Clark rostise aceste cuvinte foarte încet.

– Ştii?

– Când l-am găsit, era deja mort.

Marty fu surprinsă şi, o clipă, de-a dreptul mânioasă. *Ştiai* că era mort când ai riscat totul, şi te-ai întors, şi... Clark o întrerupse, ridicând mâna.

– Dacă ar fi fost fiul nostru, ţi-ai fi dorit să-l fi scos afară? Marty rămase tăcută. Da, dacă ar fi fost băiatul ei, ar fi vrut să-l mai poată ţine în braţe încă o dată.

Marty se bucură de claritatea cu care gândea Clark. Era atât de uşurată că lovitura de la cap nu avusese urmări permanente, însă nu-şi putea scoate din minte imaginea piciorului lui Clark şi starea

în care se afla. De fiecare dată când intra în camera lui, mirosul greu ce venea de la piciorul bolnav o lovea cu o forță tot mai mare. Aveau nevoie de medicamente. Aveau nevoie de un doctor. Uneori era ispitită să-l roage pe Willie să-i ducă la tren ca să poată pleca acasă. În momentele mai raționale însă, Marty știa că Clark nu va supraviețui niciodată unei călătorii atât de lungi, în starea în care se afla.

Apoi Clark începu să lupte cu febra. Ochii săi căpătară un luciu sticlos, iar pielea îi deveni fierbinte și uscată. *E infecția*, își spuse Marty, *infecția de la rană.*

Marty abia suporta situația nouă în care se afla. Clark se descurcase destul de bine până acum. Se înzdrăvenise nițel. Fusese în stare să vorbească. Și acum asta. Nu mai aveau cum să lupte cu noua situație. *O, dragă Doamne, ce putem face?*

La început, nu discutară despre starea lui Clark, pentru că a vorbi despre asta ar fi însemnat să-i admită existența și să admită faptul că nu mai aveau nicio soluție, pentru că nu aveau absolut niciun mijloc de a lupta cu temuta infecție.

În cele din urmă, Marty realiză faptul că nu mai puteau pretinde că problema nu există.

— Adu-mi o cratiță cu apă fierbinte, îi spuse lui Missie. Și fierbe un foarfece bun. Trebuie să facem ceva cu piciorul ăsta.

Apoi Marty porni în căutarea lui Scottie. Willie și Scottie crezuseră că Marty nu observase când i se administra calmant lui Clark, așa că Scottie fu luat prin surprindere când Marty îl abordă și-i spuse calm:

— Scottie, nu știu cât calmant ți-a mai rămas, dar Clark are acum nevoie de o doză puternică. Trebuie să-i curăț piciorul cât mai bine cu putință, altfel o să-i aducă sfârșitul. Infecția de la cangrenă se întinde în tot corpul și nu mai avem mult timp.

Scottie o privi cu uimire.

— Ești un bărbat mai tare decât mine, spuse el, apoi își dădu seama de gafa pe care o făcuse. Adică, vreau să spun că eu nu aș avea curajul să fac așa ceva.

Se duse după medicament și-i dădu lui Clark o doză mare. Marty așteptă până când morfina își făcu efectul, puse laolaltă toate ustensilele de care dispunea, își adună tot curajul de care era în stare și intră

în camera lui Clark. Deschise fereastra larg, dădu foc unei bucăți de pânză într-o cană de tablă pentru a schimba mirosul camerei, apoi trase la o parte pătura ușoară și înlătură bandajele. Era chiar mai rău decât se temuse. Niciodată nu mai văzuse și mirosise așa ceva. Îi venea să leșine, să vomite. Dar nu-și putea permite. Spălă și tăie carnea putredă, însă în timp ce lucra, își dădu seama că luptă pentru o cauză pierdută. Își isprăvi dificila sarcină, știind că ceea ce făcuse nu era suficient.

Îl acoperi apoi pe Clark, lăsându-i descoperit piciorul. Îl lăsă nebandajat, gândindu-se că aerul proaspăt îi va face bine. Apoi curăță foarfecele și cuțitul pe care le folosise, puse lucrurile la locul lor și se duse în camera ei.

Se aruncă pe genunchi și strigă disperată către Dumnezeu. Începu prin a-I spune cât de mult însemna Clark pentru ea, amintindu-I cu câtă credincioșie Îl slujise Clark de-a lungul anilor. Îi spuse lui Dumnezeu că suferise din cauza pierderii unui soț și nu mai suporta să-l piardă pe al doilea. Îi aminti Domnului de familia lor de acasă și de Missie, de nepoții pe care-i aveau aici. Și ei aveau nevoie de Clark. Apoi Îl imploră și, în final, Îi ceru lui Dumnezeu să-i vindece soțul. Oare nu promisese El că va răspunde la rugăciunile copiilor Săi, atunci când se rugau cu credință, când se rugau crezând că au primit ceea ce au cerut?

Apoi se întoarse la Clark. Respirația lui era la fel de superficială ca înainte, fața la fel de aprinsă și fruntea la fel de fierbinte. Însă Marty era hotărâtă să rămână lângă el și să aștepte un miracol de la Dumnezeu.

Missie intră în cameră. La vederea piciorului infectat al tatălui ei, scoase un țipăt scurt și, ducându-și mâna la gură, ieși în fugă din cameră. Inima lui Marty fu cuprinsă de compătimire pentru fiica ei. *Ce-ar fi făcut dacă ar fi văzut piciorul înainte de a-l fi curățat?* se gândi Marty. Era recunoscătoare că Missie fusese scutită de așa ceva.

Calmantul începu să-și piardă puterea, iar Clark începu să se agite din cauza durerii. Marty îi spălă fața și trupul în încercarea de a-i coborî febra. În zadar, însă. Clark începu curând să delireze, iar Marty fu nevoită să cheme ajutor pentru a-l ține imobilizat. Veni Willie, apoi

își făcu apariția Cookie, iar cei doi bărbați o rugară să iasă din cameră. Marty se frământa de colo-colo, rugându-se ca Dumnezeu să facă o minune cât mai curând. Țipetele și gemetele lui Clark ajungeau însă la urechile ei.

Veni Maria. Palidă, cu ochii măriți de uimire, rămase în hol și schimbă câteva vorbe cu Missie. Vizita ei fu scurtă. Agonia lui Clark și tulburarea întregii case o făcu să plece cu ochii în lacrimi.

Orele se scurseră una după alta. Marty intra uneori în camera bolnavului, însă agonia lui Clark era mai mult decât putea suporta. În cele din urmă, se duse din nou în camera ei... și, din nou, căzu în genunchi. De astă dată, se rugă altfel.

— Oh, Doamne! strigă ea din adâncul sufletului. Tu știi mai bine. Nu suport să-l văd suferind în halul ăsta. Îl iubesc, Doamne. Îl iubesc atât de mult! Dacă Tu vrei să-l iei, fă cum crezi că e mai bine. N-o să Te învinovățesc, Doamne. Tu știi ce-i mai bine. Nu vreau să sufere, Doamne. Îl las în mâinile Tale. Voia Ta să se facă, fie că asta înseamnă să-l iei sau să-l vindeci, cum vrei Tu, Doamne. Și, Doamne, oricare ar fi voia Ta, știu că-mi vei da – și ne vei da tuturor – tăria s-o acceptăm.

În cele din urmă, Marty se ridică de pe genunchi și porni în căutarea lui Missie. O pace ciudată îi umplea ființa. Încă se cutremura auzind țipetele lui Clark. O durea să știe că suferă atât de mult, însă știa că Dumnezeu deținea controlul și că voia Sa divină se va face.

O găsi pe Missie în camera băieților. Băieții însă nu erau acolo. Lane îi dusese în grajd, unde nu puteau auzi strigătele de agonie ale bunicului lor.

Missie strângea la piept suportul în care Clark obișnuia s-o poarte în spate când era doar un prunc și în care, la rândul ei, îi purtase pe cei doi copii ai săi. Își vărsa durerea și chinul sufletesc în hohote de plâns.

— Missie, spuse Marty luându-și fiica în brațe. O să fie bine. Știu asta.

Missie hohoti din nou.

— O, vreau să cred asta. M-am rugat întruna ca Dumnezeu să-l facă bine.

— S-ar putea să nu-l facă, spuse Marty simplu, privindu-și în față fiica.

Missie se uită la mama ei cu uimire.

– Dar ai spus...

– Am spus că va fi bine. Şi va fi. Orice va decide Dumnezeu va fi cel mai bine. El ne cunoaşte. Ne ştie nevoile. Ne vrea binele. Oricare ar fi voia Sa...

Însă Missie îi dădu braţele la o parte.

– O, Missie, Missie, începu Marty să plângă. Şi eu m-am luptat cu asta. M-am luptat cu toată fiinţa. Îl vreau pe tatăl tău. Îl vreau aici, cu mine. Însă Dumnezeu ştie asta. Nici măcar nu trebuie să I-o spun. Dar, fetiţa mea, trebuie să ne încredem în El. Trebuie să-L lăsăm pe Dumnezeu să fie Dumnezeu.

Missie se ridică şi ieşi din cameră, încă plângând. Marty o auzi închizând uşa de la camera ei cu hohote înăbuşite. Nu mai avea ce să-i spună. Putea doar să se roage.

Marty se duse la bucătărie ca să-l roage pe Wong să pregătească o cafea pentru bărbaţii din camera bolnavului. Îi dăduseră şi ultima doză de calmant, permiţându-i astfel să poată dormi încă o dată. Fiecare îşi punea întrebarea: *Şi după asta, ce urmează?*

În timp ce Marty ducea ibricul şi ceştile în cameră, o întâlni în hol pe Missie. Faţa ei era încă brăzdată de urme de lacrimi, însă era mult mai senină.

– Mamă, spuse ea, vreau doar să-ţi spun că e bine. M-am rugat şi sunt gata... sunt gata să... să-L las pe Dumnezeu să fie Dumnezeu. El ştie mai bine. Ştiam asta şi până acum. Dar e atât de uşor să uiţi atunci când vrei să se facă voia ta... Nu mai putu continua.

Marty zâmbi uşor, dând frâu liber lacrimilor. Se aplecă şi o sărută pe Missie pe obraz, apoi se întoarse să intre în camera lui Clark. Auzi o bătaie în uşa de la intrare şi îşi întoarse capul, uitându-se cum Missie îşi şterge lacrimile cu şorţul, pregătită să deschidă.

Missie deschise uşa, iar în pragul ei stătea Maria, cu umerii drepţi şi ochii strălucind de credinţă şi mândrie. În spatele ei se afla Juan.

– Putem intra? întrebă ea. Soţul meu... este doctor.

DOISPREZECE

Juan

Juan de la Rosas intră cu paşi hotărâţi în camera bolnavului şi-şi puse geanta pe pat. Aruncându-i o scurtă privire lui Clark, îi observă paloarea pielii şi obrajii dogoritori. Simţi mirosul de carne putredă şi-şi întoarse privirea spre picior.

Înainte chiar de a se uita mai de-aproape, ştia ce va găsi. Piciorul zdrobit era infectat, iar cangrena mușca acum din carnea piciorului, infectând trupul bărbatului.

Piciorul trebuia tăiat.

Gândurile lui Juan zburară în trecut, la un caz foarte asemănător cu acesta. Un alt bărbat stătuse atunci înaintea lui, cu piciorul într-o stare asemănătoare, iar la acea vreme, Juan, doctorul, fusese nevoit să ia decizia care să ducă la salvarea vieţii omului. Decisese atunci, şi urma să decidă şi acum, că piciorul trebuie sacrificat pentru a salva viaţa. Instruirea şi experienţa îi spuneau acest lucru. Făcuse ceea ce trebuia să facă. Iar omul trăise.

Apoi însă... Juan se cutremură involuntar în timp ce alte amintiri îi invadară mintea. Ţipetele de mânie, acuzaţiile de trădare şi, în final, sunetul unei împuşcături. Un moment, Juan simţi impulsul de a fugi din camera lui Clark – şi de toate acele amintiri. Însă gemetele bolnavului şi plânsul femeilor din hol îi dădură tărie. Se îmbărbătă şi se uită la cei doi bărbaţi din încăpere.

— Voi avea nevoie de multă apă fierbinte şi de un bărbat puternic care să mă ajute, spuse liniştit, dându-şi jos jacheta.

— Mi-aş dori să mă pot oferi voluntar, spuse Willie. Aş vrea s-o fac, dar mi-e teamă c-o să cedez. Însă mă pot ocupa de apă şi mă duc să caut pe cineva.

Willie le spuse femeilor că are nevoie de apă fierbinte. Maria dădu repede din cap şi porni împreună cu Marty şi Missie spre bucătărie.

La baraca lucrătorilor, Willie îl găsi pe Lane stând în cadrul uşii, privindu-i pe Nathan şi pe Josiah cum se joacă cu Max. Intră în încăpere, îi făcu semn lui Lane să-l urmeze înăuntru şi închise uşa. Se uită în jur la cei care se odihneau.

— Am găsit un doctor, spuse Willie. Văzând surpriza de pe faţa tuturor, Willie continuă. Ei bine, Domnul ne-a găsit un doctor. E Juan. Juan are pregătire de doctor şi câţiva ani buni de experienţă. Ştiu că aveţi întrebări. Şi eu am, dar acum nu-i timp pentru răspunsuri. O să le primim la vremea potrivită. Acum însă, am nevoie de un om. Pentru o slujbă ce nu-i deloc uşoară. Doctorul are nevoie de ajutor. E nevoit să taie piciorul. Vă întrebaţi de ce nu mă ofer, Clark fiind socrul meu. Vă spun sincer. Nu cred că pot suporta. S-ar putea să leşin în faţa doctorului atunci când are nevoie de mine cel mai mult. Crede cineva de-aici că poate face asta?

Ochii lui Willie trecură de la om la om. Câţiva dintre lucrători erau afară, în tura lor, iar cei care erau de faţă îşi doreau probabil să fie în acelaşi loc, reparând garduri sau mânând cireada. Willie le ceruse un lucru tare greu.

Jake, întins în patul său, reuşise să doarmă puţin. Tura lui se isprăvise în zori. Smith, cel mai critic şi plin de amărăciune membru al grupului, şedea într-un colţ, fuma o ţigară şi se uita fix la cărţile de joc pe care le avea în mână. Browny îi era partener de joc. Clyde, care şedea pe un scaun aproape de geam, frământa în mâini lasoul la care lucra şi scuipa tabac în cutia de conserve de pe podea. Lane se îngălbenise şi îşi privea mâinile, întrebându-se parcă dacă erau în stare de o astfel de slujbă. Nimeni nu rostea un cuvânt. În cele din urmă, Lane îşi drese glasul şi rosti încet.

— Mă ofer eu.

– Eşti sigur?

Lane dădu aprobator din cap.

– N-o să fie uşor. Lane ştia asta.

– Aş vrea să te pot ajuta... Nu promit. Ştii sigur că poţi? Lane înghiţi în sec.

– Ştiu că *eu* nu pot, spuse el solemn. Da' cred că *El* poate. Arătă în sus cu degetul.

Smith, care ura religia, se uită la tăcutul şi timidul său tovarăş de lucru cu o privire din care răzbătea şi ranchiună, însă şi respect.

Willie şi Lane se îndreptară spre casă, unde-i aştepta doctorul. Willie conduse grupul în rugăciune; bărbaţii intrară apoi în camera lui Clark, iar femeile se grăbiră spre bucătărie.

Acele ceasornicului păreau a se mişca cu greutate. Cele trei femei pregătiseră apă fierbinte în toate oalele pe care le aveau în bucătărie, iar acum şedeau la masă, având în faţă câte o ceaşcă cu cafea, neatinsă însă. Se rugaseră împreună pe tot parcursul acestui calvar, plângând şi lăudându-L pe Dumnezeu şi citând pasaje din Biblie, mesaje de mângâiere şi încurajare.

– Juan şi-a dorit întotdeauna să fie doctor, începu Maria încet, în timpul unei pauze în conversaţie. Celelalte două femei îşi ridicară ochii înroşiţi de lacrimi spre ea, în timp ce-i ascultau povestea.

– Încă de când era mic visa şi îşi făcea planuri în acest sens. La început, tatăl său a spus nu. Dacă dorea să slujească, atunci mai bine să se facă preot şi să slujească biserica. Dar Juan a insistat. În cele din urmă, tatăl său i-a spus: „Bine, fă cum îţi place, dar va trebui să-ţi plăteşti singur şcoala. Banii mei nu vor fi risipiţi pe visuri prosteşti". Tatăl său era foarte bogat. Îşi iubea fiii, în felul lui. Ar fi vrut ca amândoi băieţii să rămână la fermă, cu el. Juan s-a dus în oraş să facă şcoală. I-a fost greu. Trebuia să muncească şi să înveţe. Tatăl său credea că o să renunţe şi-o să se-ntoarcă acasă. Dar Juan n-a făcut asta. În cele din urmă, a terminat şcoala. Era doctor şi primise o slujbă la spitalul din oraş. Tatăl său credea că o să vină acasă de-acum. Putea să-i doftoricească pe cei din zonă şi să facă bani buni tratându-le familiile, dar Juan a spus nu, mai întâi trebuia să dobândească experienţă şi doar după aceea se va întoarce acasă.

Maria se opri. Îi era greu să continue.

— Apoi, într-o zi, a fost chemat de urgenţă acasă. Trebuia să plece imediat. Un om fusese rănit. Juan s-a dus acasă şi l-a găsit pe acel om. Avea piciorul zdrobit. Un cal căzuse peste el. Piciorul era rupt prea rău pentru a putea fi pus la loc. Ar fi fost altceva dacă l-ar fi văzut imediat un doctor şi dacă ar fi fost dus repede la spital. Însă când Juan a ajuns acolo, piciorul omului era ca al lui Clark. Era infectat şi punea în pericol viaţa omului.

Maria se opri şi trase aer adânc în piept.

— A fost nevoit să-i taie piciorul. Trebuia s-o facă. Nu avea de ales. Juan a făcut singurul lucru ce se mai putea face. Omul a supravieţuit şi şi-a venit în fire. Apoi însă... apoi s-a întâmplat un lucru teribil. Omul a descoperit că piciorul lui nu mai era. S-a mâniat. A ţipat la Juan. A vrut să-l omoare. Spunea că Juan a fost întotdeauna invidios pe el şi că şi-a folosit cuţitul ca să-l mutileze. L-a alungat din cameră pe Juan. Şi, după aceea... după aceea s-a auzit un foc de armă. Juan a alergat înapoi în cameră. Omul se împuşcase. Tatăl lui Juan nu-l oprise. Tatăl zăcea plângând peste trupul omului mort. Era fiul său... fratele lui Juan.

Missie scoase un icnet auzind această grozăvie, iar Marty îşi închise ochii gândindu-se la tragedia ce se petrecuse.

— Juan a părăsit casa tatălui său, continuă Maria după o clipă, spunându-şi că nu va mai fi niciodată doctor. Suferea din cauza tragediei pe care o provocase în familia sa. A venit la mine. Eu îl iubeam foarte mult. Plănuiam să ne căsătorim. Juan mi-a spus că nu se poate căsători cu mine, că trebuia să plece departe. Că nu va mai fi doctor niciodată. Şi-a aruncat geanta în colţul curţii şi a plâns. I-am spus că-l iubesc. Că doream să mă căsătoresc cu el. Că voi pleca şi eu cu el. În cele din urmă, mi-a spus că pot veni. Mi-am împachetat câteva lucruri şi ne-am dus la preotul satului, care ne-a căsătorit. Juan n-a ştiut, dar eu i-am împachetat şi geanta de doctor. A stat ascunsă toţi anii ăştia.

Am venit aici şi ne-am încropit o fermă. Juan ştia ce înseamnă să ai o fermă. Fusese crescut la una dintre cele mai mari ferme din Mexic. Călărise şi îngrijise de vite de când era copil. Dar Juan nu era fericit. Nu putea uita trecutul. Nici nu-şi putea alunga dorinţa de a fi doctor.

Maria se joacă cu toarta ceştii în care cafeaua se răcise de-acum.

— Ţi-am spus că Juan a fost tulburat de ideea de-a mai veni la biserică, Missie. Tulburat de învăţătura pe care urma să le-o dăm copiilor noştri. Şi e adevărat. Nu am minţit. Dar Juan mai este tulburat şi de alte lucruri. Se uită la băiatul care are mâna sucită şi asta parcă-i vâră un cuţit în inimă. Ştie că i-ar fi putut pune mâna la loc aşa cum ar fi trebuit, iar copilul n-ar fi rămas olog pe viaţă. Ştie şi de băiatul din oraş, acela cu glezna ruptă. Ştie că suferiţi aici cu toţii alături de omul acesta cumsecade, Clark. Şi asta-l face pe Juan să sufere şi el. În ultimele zile n-a dormit şi n-a mâncat. N-a ştiut ce să facă. N-a ştiut că eu am geanta lui şi că în ea sunt medicamente.

Maria oftă.

— Întotdeauna se va întreba dacă n-ar fi fost posibil să-i salveze piciorul dacă ar fi venit mai devreme.

— Nu, spuse Marty. Nu trebuie să gândească aşa. Piciorul era zdrobit. Era o rană tare urâtă. Nu cred că cineva i l-ar fi putut salva. Eu mi-am făcut speranţe, dar, în inima mea, nu credeam că se poate. Juan nu trebuie să se învinovăţească. Nu trebuie. Nu trebuie să se învinovăţească nici pentru fratele său. Juan a făcut ce trebuia făcut. N-ar fi putut face altfel.

Maria zâmbi.

— Eu ştiu asta, şi voi ştiţi asta şi cred că, în inima lui, şi Juan crede asta. Dar încă îl chinuie gândul. Doar că acum... acum mă rog să poată uita acea durere adâncă şi să fie ce a fost creat să fie. Întotdeauna a simţit chemarea de doctor, Juan al meu.

Willie intră în bucătărie cu faţa palidă şi mâinile tremurânde.

— S-a terminat, spuse cu voce joasă. Doctorul a spus că totul a mers bine. Acum trebuie doar să aşteptăm să vedem ce se întâmplă.

Marty se ridică şi se grăbi spre camera lui Clark, în timp ce Missie şi Maria se rugară din nou împreună.

✠

În zilele ce urmară, Clark oscilă între conştienţă şi inconştienţă, în mare parte datorită medicamentelor. Doctorul de la Rosas, aşa cum i

se spunea acum, rămase alături de el, iar Maria se întorsese la copii. Pentru Marty, perioada ce urmă operației lui Clark fu parcă și mai istovitoare decât veghea de dinainte, însă Juan îi dădea în fiecare zi vești încurajatoare. Pulsul lui Clark devenise normal și culoarea pielii i se îmbunătățise. Juan credea că infecția fusese stopată la timp. Marty se temea de momentul în care Clark își va da seama că nu mai are un picior. Se întreba cum va răspunde la realitatea șocantă.

Se întâmplă în a treia zi de la operație. Clark se trezise și părea a judeca destul de limpede. O dorea lângă el pe Marty, care tocmai atunci prânzea. Marty se duse la el, iar doctorul de la Rosas părăsi camera.

— Dacă ai nevoie de mine, sunt pe hol, îi șopti Juan ieșind din cameră.

Marty se apropie de patul lui Clark.

— Bună, spuse ea încetișor. Mă bucur să văd că te-ai trezit. Ai dormit cam mult în ultima vreme.

Clark reuși să zâmbească.

— Cred și eu, admise el.

— Te simți mai bine?

— Cred că mă simt mai bine decât îmi dau seama, spuse Clark.

— Adică?

— Adică am cam pierdut șirul zilelor și ce s-a mai petrecut aici. Am nevoie de câteva explicații, Marty. Îmi pare că tot timpul ăsta mi-a fost presărat cu coșmaruri. Îmi poți spune ce s-a-ntâmplat?

Marty oftă din greu.

— A fost un coșmar pentru toți, dar cred că cel mai mult pentru tine.

Clark așteptă câteva clipe, apoi spuse:

— Cred că trebuie să știu, Marty.

— De unde vrei să încep?

— Ce-ai zice să-ncepi cu începutul?

— Îți amintești de accidentul din mină?

— Îmi amintesc.

— Știi că ai fost lovit la cap și n-ai fost conștient câteva zile?

— Da.

— Îți amintești că ți-ai revenit la un moment dat?

– Da. Dar am fost puțin confuz. Aveam dureri mari. Piciorul era... Clark se opri un moment, apoi continuă:

– Acum nu mă mai doare atât de tare piciorul.

– Am găsit un doctor. El a avut grijă de tine.

– Un doctor! De când m-am trezit, Juan a fost...

– Juan este doctor.

– Juan?

– Da.

– Ca să vezi!? zâmbi Clark. Cum se face?

– E o poveste lungă, spuse Marty. Juan a fugit de trecutul său. Într-o zi o să-ți povestesc.

– Ca să vezi!? repetă Clark, clătinând din cap. Juan, doctor!... Cred că oamenii de aici vor fi înnebuniți de bucurie să afle.

– Toți se bucură, așa este. Îndată ce vei fi în stare să te descurci fără îngrijirea lui, o să meargă în oraș să facă rost de tot ce are nevoie pentru a-și practica meseria. Deja i-a fixat glezna băiatului pe care l-ai găsit în mină. Crede că ar putea chiar să pună la loc brațul copilului familiei Newton. Părinții își doresc măcar să-ncerce.

– Măi, să fie, spuse Clark și continuă, după un moment de gândire: știi, accidentul ăsta poate că a adus ceva bun, dacă în urma lui a apărut un doctor. Dacă a clarificat problemele lui Juan, astfel încât să-și poată face iar meseria, atunci a meritat prețul.

Marty simți o strângere de inimă. Clark încă nu știa care era prețul plătit.

– Deci Juan s-a ocupat de mine? continuă Clark.

– Da, răspunse Marty, chiar din momentul în care nu mai știam ce să facem.

– Atât de rău a fost?

– Atât de rău.

– A avut medicamente?

– Suficiente pentru a-și face treaba. L-am auzit spunând că nu are una, nu are alta, dar ceea ce a avut, se pare că a dat rezultate.

– Și mi-a făcut bine piciorul.

– Ți-a salvat viața.

– Mi-a făcut bine piciorul și mi-a salvat viața.

Marty nu răspunse. Își mușcă buzele și apoi realiză că Clark aștepta să continue.

— Clark, spuse ea încet, piciorul tău a fost rupt rău. N-a fost doar rupt, Clark. A fost zdrobit. Apoi, starea lui s-a înrăutățit. S-a infectat și a făcut cangrenă. Infecția aproape că te-a omorât. Și ar fi făcut-o, dacă n-ar fi fost doctorul de la Rosas.

Clark se făcu alb la față în timp ce Marty rosti cuvintele *cangrenă* și *infecție*.

— Și, vrei să spui... Vocea îi era încărcată de emoție.

— Vreau să spun că doctorul de la Rosas ți-a tratat piciorul cât de bine a putut... În *singurul mod* posibil... L-a tăiat, Clark. L-a tăiat ca să nu-ți aducă sfârșitul.

Clark își întoarse fața. Marty văzu cum tot trupul i se cutremură. Își aruncă brațele în jurul lui și-l ținu lipit de ea. Așteptă un moment, dându-i răgaz lui Clark să înțeleagă ce se întâmplase.

— Clark, spuse ea cu lacrimile curgându-i șiroaie pe obraji, știu că nu asta ai vrut să auzi. Știu că n-ai vrut să-ți pierzi piciorul. Nici eu n-am vrut, Clark. Cu toată ființa mea m-am luptat să nu fie așa. Dar era ori piciorul, ori viața ta. O vreme, am crezut că nu se poate salva nici una, nici alta. O, Clark, sunt atât de recunoscătoare că Dumnezeu a trimis un doctor la timp pentru a-ți salva viața! Eu... eu... eu nu știu ce-aș fi făcut fără tine, Clark! Dumnezeu te-a cruțat și sunt atât de fericită. Atât de fericită! O să ne descurcăm și fără picior... Îți promit.

Clark îi netezi părul și o strânse în brațe. Tremurul trupului i se opri. Reuși chiar să vorbească.

— Ai dreptate. O să fie bine. Cred însă că trebuie să mă obișnuiesc cu asta.

Marty izbucni în acel moment și lăsă lacrimile să-i șteargă toate îngrijorările și frustrările acumulate.

— Oh, Clark, hohoti ea. Îmi pare atât de rău! Atât de rău că ție ți s-au întâmplat toate astea! Dacă aș fi putut fi eu în locul tău... Știu cât de important este pentru un bărbat să fie întreg... să-și poată hrăni și îngriji familia. Eu aș fi putut să le port de grijă dintr-un scaun. Pentru mine n-ar fi contat atât de mult. Oh, Clark, îmi pare atât de rău!

– Liniştește-te acum, liniştește-te! îi spuse Clark. Te porți ca femeile acelea isterice. Ceea ce s-a-ntâmplat nu schimbă cu nimic lucrurile, încă-mi pot îngriji familia. Nu se va simți atât de mult lipsa unui picior. Gata, acum. Dacă Domnul ştia că n-am să mă descurc cu un picior, n-ar fi îngăduit asta, ce zici?

În cele din urmă, Clark o ajută pe Marty să-şi revină. O desprinse uşurel de la pieptul lui.

– Şi acum, spuse el, dacă nu te superi, simt nevoia să mă odihnesc puțin. Vorbim dimineață. Te rog, trimite-l pe doctor la mine.

Marty ieşi din cameră şi-l trimise pe Juan. Acesta intră, iar inima începu să-i bată mai repede amintindu-şi momentul în care fratele său aflase despre piciorul tăiat. Nu era de mirare că un om care trece prin aşa ceva poate fi devastat. Rămase în picioare, tăcut, privindu-l pe omul voinic întins în pat. Clark vorbi primul.

– Am auzit că-ți datorez viața.

Juan nu spuse nimic. Poate că Clark nu ştia încă de piciorul tăiat, însă Clark continuă:

– Cred că e o decizie tare greu de luat – chiar şi pentru un om instruit în medicină – să tai piciorul cuiva şi să-i salvezi viața sau să-l laşi să moară cu amândouă picioarele. Mă bucur că n-am fost niciodată în situația de a alege. Vreau să-ți mulțumesc că ai dat dovadă de suficient curaj ca să faci alegerea asta pentru mine atunci când eu n-am fost în stare s-o fac. Aş fi ales să trăiesc, Juan, chiar şi fără un picior, aş fi ales să trăiesc. Viața e bună... şi e în mâna Dumnezeului atotputernic. Acum, nu vreau să spun că-i plăcut să ştiu că va trebui să trăiesc doar cu un picior. Nu am pretenția că sunt erou şi că nu mă afectează deloc. Dar îți mulțumesc că mi-ai dat şansa asta. Cu ajutorul lui Dumnezeu, mă voi descurca. Dacă El a îngăduit asta, atunci probabil are un plan pentru mine. Căci El plănuieşte doar spre binele meu.

Juan rămase cu ochii pironiți asupra lui Clark – nu auzise din gura lui niciun strigăt de mânie, niciun blestem, nicio acuzație. Clark ştia despre handicapul său – ştia despre marea pierdere suferită, însă o accepta şi chiar îi mulțumea doctorului pentru că-i oferise şansa de a trăi. Situația era diferită în cazul ăsta. O diferență clară între felul în care omul acesta îşi accepta handicapul şi felul în care reacționase

fratele său. Ce anume făcea această diferenţă? Juan se hotărî să se gândească mai profund la asta. Un lucru îl ştia deja – fratele său îi blestemase pe Dumnezeu, iar acest om îi mulţumise. Poate... poate că avea de-a face cu asta.

Clark îi întrerupse gândurile.

– Şi acum, doctore, nu vreau să mă prefac că toată situaţia asta nu m-a zdruncinat puţin. Va trebui să treacă o vreme până mă voi obişnui cu ideea. Iar acum nu mă simt în stare să gândesc prea mult. N-ai ceva care să mă ajute să dorm? Mâine dimineaţă va fi mai uşor să mă gândesc la asta.

Doctorul de la Rosas îi pregăti un medicament.

Clark nu adormi imediat. Petrecu timpul gândindu-se, cu toate că ar fi vrut să dea la o parte problema şi să pretindă că nu există. Se rugă – avu o conversaţie îndelungată cu Atotputernicul, cerându-i lui Dumnezeu ajutor în orele, zilele şi săptămânile de adaptare ce-i stăteau înainte. Plânse cu hohote ce zguduiră trupu-i mare. Într-un târziu, îşi şterse lacrimile de pe obrajii supţi, scoase bărbia înainte şi întinse mâna după mâna nevăzută a lui Dumnezeu. Din acest moment, trecu foarte multă vreme până când vorbi iarăşi despre sentimentele sale referitoare la handicapul pe care-l avea.

TREISPREZECE

Zile de adaptare

Marty era de părere că recuperarea lui Clark lua prea mult timp, însă pentru doctorul de la Rosas reprezenta un miracol zilnic. Clark se simțea mult mai bine decât îndrăznise să spere doctorul. Având în vedere situația prin care trecuse, convalescența lui era, într-adevăr, uimitoare. Doctorul îi spunea adesea acest lucru.

Willie ținuse familia de acasă la curent cu ceea ce se petrecuse, prin intermediul telegramelor. Telegrama pe care o trimise și prin care-i înștiința că Clark era pe cale de a se face bine, aduse cu sine o mare ușurare. Willie le mai transmise că, deocamdată, nu le putea spune o dată anume pentru întoarcerea lui Clark acasă. Răspunsul veni curând, tot prin intermediul unei telegrame: „TATA NU TE GRĂBI STOP TOTUL BINE AICI STOP TRIMITEM SCRISOARE". Marty aștepta cu nerăbdare primirea scrisorii.

Într-o dimineață, în timp ce cârpea una dintre cămășile lui Nathan, Marty constată cu surprindere că ziua întoarcerii lor acasă trecuse de mult. Cât de diferite erau lucrurile față de felul în care se gândiseră că vor fi! Marty își aminti că nunta lui Clare urma să fie sărbătorită peste câteva zile. Ea și Clark nu vor fi – nu puteau fi – acolo, în timp util. Simți o dezamăgire profundă. Cum putea lipsi de la nunta fiului ei? Însă nici n-ar fi vrut ca tânăra pereche să amâne nunta doar de dragul lor. Apoi Marty se gândi la planurile lui Luke de a merge la colegiu.

Acum ar fi trebuit să fie acasă, pregătindu-i hainele şi făcându-i bagajele. Cum ar fi vrut să ia parte la toate astea! Câteva lacrimi i se prelinseră pe obraji, iar Marty le şterse repede, înainte ca cineva să le vadă. *Dar Luke e atât de tânăr!* strigă inima ei. Era destul de greu să-l lase să plece, dar să plece fără ca ea să fie acolo şi să... Se opri. Dacă nu-şi va controla imaginaţia, va începe să plângă în hohote.

Marty puse cămaşa deoparte şi se duse să vadă ce face Clark. Missie era deja acolo. De fapt, rareori se întâmpla ca Missie să nu fie acolo. Inventase jocuri pe care să le poată juca împreună, îi citise, îi aranjase pernele, îi spălase faţa şi mâinile, vorbise cu el despre grădină şi copii, discutaseră împreună meniurile şi îl ţinuse la curent cu tot ce se întâmpla în zonă. Da, Missie era adesea alături de tatăl ei. Era emoţionant să vezi atâta dragoste între tată şi fiică. Marty le zâmbi.

— Ştii ce spune? exclamă Missie exasperată. Spune că se va ridica din pat.

Marty zâmbi din nou.

— Cred că e o idee grozavă.

— Grozavă? exclamă Missie, şocată. Dar nu-i pregătit pentru asta! Juan a spus...

— Juan a spus să-şi găsească propriul ritm. Dacă tatăl tău crede că este...

Clark le opri pe amândouă.

— Staţi aşa, staţi aşa, spuse el, ridicându-şi mâinile, aşa cum făcea de obicei în astfel de situaţii. N-are niciun rost să mai discutăm despre asta. O să-mi ascult doctorul. N-o să mă ridic din pat decât atunci când voi fi pregătit pentru asta. Dacă tu crezi că nu-i momentul potrivit, Missie, o să aştept.

Missie răsuflă uşurată, iar Marty rămase surprinsă.

— O să aştept până după prânz, anunţă Clark. Missie izbucni:

— Mare aşteptare... mai ales că acum e unsprezece şi jumătate. Toţi trei izbucniră în râs.

După prânz, Clark se aşeză pe marginea patului. Mai târziu, cu Marty de o parte şi Wong de cealaltă, se deplasă pe verandă ca să se aşeze în balansoar. Ziua era extrem de călduroasă, însă Marty

observă că razele soarelui erau o tratație aparte pentru bărbatul care stătuse închis în casă prea multă vreme. Clark trase aer adânc în piept și adulmecă mireasma pământului și a plantelor.

Nathan veni să se joace lângă el, arătându-i toate șmecheriile de care era în stare Max. Fiind un câine de familie și nu unul de bâlci, Max știa foarte puține, așa că Nathan îl puse să facă de câteva ori aceleași lucruri, în timp ce Clark râdea ca și când s-ar fi amuzat de fiecare truc.

Marty încercă să nu-l sufoce cu atâta preocupare pentru el, însă urmărea cu mare atenție orice semn de oboseală.

În acel moment, Scottie se întoarse din oraș cu promisa scrisoare din partea familiei de acasă.

Entuziasmată, Marty o citi cu voce tare.

Dragă mamă și tată,

Suntem atât de fericiți că tata se simte, în sfârșit, mai bine. Nici nu vă putem spune cât de rău ne pare de accidentul în urma căruia tata și-a pierdut piciorul, dar suntem atât de bucuroși că viața i-a fost cruțată. Ne-am rugat zilnic cu toții, cred că aproape oră de oră, pentru voi amândoi.

Nu vrem să vă îngrijorați deloc cu privire la lucrurile de aici. Clare a hotărât că va face nunta. Discutaseră să aștepte până când vă veți întoarce acasă, însă s-au gândit că asta v-ar putea presa să călătoriți înainte de a fi pregătiți pentru asta. Vrem să fim absolut convinși că ești suficient de tare pentru a călători, tata. Așa că, de dragul nostru, vă rugăm, nu veniți acasă până nu sunteți gata.

Arnie are mare grijă de animale. Asta a fost treaba lui încă de când ai plecat, tata. Sigur că-i dă o mână de ajutor lui Clare la munca câmpului, însă el este cel care se ocupă de animale. În ultima vreme, n-a prea văzut-o pe Hester. Frații ei se poartă tare urât, iar ea spune că nu vrea să se căsătorească cu cineva cu care frații ei nu pot sta la un pahar de băutură.

Însă în oraș a venit o altă fată. Este fiica noului predicator, iar Arnie s-a împrietenit destul de bine cu ea. Ți-ar plăcea de ea, mama. E o fată foarte serioasă, iar Arnie începe să creadă că e chiar drăguță.

Luke nu se duce la colegiu la toamnă. A petrecut mai mult timp alături de dr. Watkins în ultima vreme. Dr. Watkins spune că Luke e tânăr și un an

de aşteptare nu-i strică. Dr. Watkins i-a dat câteva cărţi de medicină pe care să le studieze. Îl ia pe Luke cu el la vizitele pe care le face sâmbăta, iar Luke spune că astfel învaţă mai multe decât dacă ar fi fost în primul an de şcoală medicală. Dr. Watkins pare a se bucura cu adevărat de Luke. Îl tratează de parcă ar fi fiul lui. Cred că îi lipseşte o familie a lui. Oricum, Luke pare fericit de felul în care stau lucrurile.

Aici totul decurge bine. Conservele pe iarnă sunt aproape gata, mamă. Grădina a fost tare îmbelşugată, iar merele s-au făcut frumoase. Ma Graham a venit la noi şi m-a ajutat o zi întreagă. Vă transmite salutări. Toţi cei de la biserică se roagă pentru voi.

Nandry şi Clae spun că acum, când ştiu cum stau lucrurile, o să vă scrie. Trebuie să admit că am fost tare speriaţi o vreme. Dumnezeu să vă binecuvânteze pe amândoi. Ne e dor de voi, să fiţi siguri de asta, dar ne descurcăm singuri.

Cu dragoste,
Ellie şi băieţii

Scrisoarea o bucură, dar o şi întristă pe Marty. Îi era atât de dor de ei, însă era bine să ştie că se descurcau, în ciuda absenţei lor. Se bucură că Clare urma să se căsătorească şi că Arnie îşi făcuse o prietenă. Era bucuroasă că Luke nu va pleca la colegiu fără ca mama lui să fie acolo ca să-l petreacă. Îi mulţumi în tăcere lui Dumnezeu pentru purtarea de grijă şi pentru că îi îngăduise doctorului Watkins să-l îndrume pe băiat.

Clark îşi luă privirea de la scrisoare, iar pe faţă i se putea citi uşurarea. Marty nu realizase faptul că, în ciuda calvarului prin care trecuse, era şi el preocupat de cei de acasă.

— Ei bine, spuse el, se pare că se descurcă bine şi fără noi. Sunt mândru de copiii pe care i-ai crescut, doamnă Davis. Întinse mâna şi o luă pe Marty de mână.

Marty zâmbi.

— Şi eu. Sigur că tu n-ai prea contribuit la asta.

— Poate că ar trebui să recuperăm timpul, oftă Clark. Zâmbetul lui era cam şovăielnic. Cred că cel mai bine-ar fi acum să mă întorc în pat şi să trag un pui de somn.

Marty se uită la el şi observă că era cam palid. Poate că Missie avusese dreptate... poate Clark grăbea lucrurile. Împreună cu Wong îl instalară înapoi în pat.

Însă Clark nu se grăbi. Încercă să facă doar ceea ce credea că poate face. Încet, dar sigur, începu să se refacă.

Cele două perechi ai căror copii fuseseră implicaţi în accidentul de la mină veniră în vizită la ferma familiei LaHaye. Cele două mame, nereuşind nici acum să vorbească despre incident fără a vărsa lacrimi, îi mulţumiră de nenumărate ori lui Clark pentru faptul că s-a dus după copiii lor. Doamna Croft, al cărei fiu, Abe, pierise în accident, vărsă lacrimi în timp ce povesti despre cât de grea a fost adaptarea la viaţa fără Abe pentru fratele său, Casey, şi pentru părinţi. Însă era atât de recunoscătoare că avuseseră ocazia de a-l mai vedea încă o dată pe Abe şi că trupul lui nu rămăsese îngropat în mină. Erau mulţumitori şi faţă de Willie pentru că se ocupase de tot ce era nevoie pentru ca mina să fie aruncată în aer, astfel încât niciun copil să nu mai poată intra în ea. Cu toate că le era greu să exprime ceea ce simţeau cu adevărat, încercară totuşi să-l facă pe Clark să înţeleagă cât de rău le părea că-şi pierduse piciorul. Clark îi asigură că în orice împrejurare a vieţii – fie bună, fie rea – el credea din toată inima că Dumnezeu cunoştea toate lucrurile şi că putea să-l ajute să treacă cu bine prin ele. Le spuse că va fi nevoit să se adapteze la noua situaţie şi că uneori nu va fi uşor. Însă, privind la situaţia asta, cu toate că *el* era om, *Dumnezeu* era suveran. Vizitatorii părură a fi puţin stânjeniţi de felul deschis în care Clark vorbea despre credinţa sa, iar Marty, privindu-i cu înţelegere, presupuse că oamenii nu mai auziseră aşa ceva, după cum nici ea nu auzise atunci când se alăturase familiei lui Clark, cu mulţi ani înainte. Faţa şi vocea lui Clark erau atât de convingătoare, încât, în ciuda îndoielilor lor, cei din cameră erau convinşi că bărbatul crede fiecare cuvânt pe care-l rosteşte.

În cele din urmă, doamna Croft îndrăzni să dea glas frământărilor cu care se luptase.

— A fost greu pentru mine să nu avem un predicator care să-l îngroape pe fiul meu. Oh, ştiu că nu sunt o persoană bisericoasă, dar cred în Atotputernicul. N-aş putea spune că vorbesc cu El, dar... ei bine, uneori... În special în momentele grele cum a fost acesta prin care-am trecut... uneori îmi doresc să cunosc mai multe despre El...

Willie interveni.

— Noi ne întâlnim aici în fiecare duminică. Ştiu că nu e ca o biserică, dar citim din Cuvânt împreună şi cântăm un imn sau două. Sunteţi bine-veniţi să participaţi. Oricine, oricând, e bine-venit.

— Unde vă întâlniţi?

— Aici – în casa noastră. Faţa femeii trăda interesul.

— Când vă întâlniţi?

— În fiecare duminică la ora două.

— Nu ştiu, interveni soţul ei. E drum lung din oraş până aici. Aproape că se întunecă până ajungem noi acasă.

Femeia, dezamăgită, îşi plecă privirea şi-şi împreună mâinile în poală.

Clark sugeră:

— E posibil ca întâlnirea să aibă loc mai devreme şi să nu se prelungească prea mult.

Femeia îşi ridică din nou capul, iar în ochi i se putea citi speranţa.

— Păi, spuse bărbatul, probabil simţind cât de mult înseamnă lucrul acesta pentru soţia lui, am putea încerca o duminică la ora două, ca să vedem cum merg lucrurile.

Zâmbetul ce lumină chipul femeii nu mai avu nevoie de cuvinte. Părinţii lui Andy nu interveniseră până acum în discuţia despre biserică. Willie îşi îndreptă atenţia spre ei.

— Ne-am bucura să veniţi şi voi!

Bărbatul dădu din cap şi-şi frecă picioarele pe podea, evident stânjenit. Bâigui:

— Nu cred că avem nevoie de asta. Băiatul nostru e bine acum. Doctorul i-a pus glezna la loc şi-i aproape ca nouă.

Marty observă că atât Clark, cât şi Willie îşi muşcau limba pentru a nu interveni cu o replică la cele auzite. În cele din urmă, Clark spuse:

– În serviciul nostru de închinare, petrecem un timp pentru a-I mulțumi Domnului. Poate că astfel veți avea ocazia să-I mulțumiți lui Dumnezeu că v-a salvat fiul. Oricând doriți, sunteți bine-veniți – oricare ar fi motivul.

Bărbatul aprobă cu o mișcare a capului.

Missie îi servi cu cafea și prăjitură, apoi plecară. În timp ce ieșea pe ușă, doamna Croft îi șopti că deja număra zilele până duminică.

Maria și Juan veneau adesea la ei. Juan, simțindu-se ca un om nou, fusese în oraș pentru a face toate aranjamentele necesare deschiderii unui cabinet medical. Își procurase medicamentele și instrumentele de care avea nevoie. Locuitorii orașului încercară să-l convingă să se mute într-o casă pe care ei urmau să i-o pună la dispoziție, însă Juan preferase să rămână la ferma lui. Fu însă de acord să rămână la cabinetul din oraș două zile pe săptămână; în restul timpului, urma să lucreze acasă. Bucuros că-și construise o casă mare, transformase imediat o latură a casei în cabinet și birou. Se îngrijoră puțin, dându-și seama că nu avea condițiile unui spital de oraș, însă putea trimite cazurile mai serioase cu trenul sau diligența.

Într-o seară, în timp ce stăteau la taifas, Clark observă că Juan cel vorbăreț era acum tăcut. Maria încercase să însuflețească conversația, însă era clar că ceva anume îl tulbura pe Juan. După discuțiile despre noile sale proiecte, despre vecini, fermă și copii, se așternu liniștea. Clark se îndreptă din nou spre Juan și-i spuse:

– Mă-ntreb, doctore, dacă n-am putea discuta câteva minute între patru ochi, în camera mea. Juan își oferi brațul, iar Clark reuși să străbată distanța până la cameră făcând salturi scurte, stângace.

Clark se așeză pe pat și-și trase suflarea. Avea nevoie de un fel de cârjă. Va trebui să-și facă una. Salturile astea erau prea grele pentru el și-l secătuiau și de fărâma de energie pe care o avea.

– E vreo problemă?... începu Juan, cu îngrijorare în voce.

– Da, spuse Clark liniștit, cred că da.

Doctorul întinse mâna automat spre ciotul piciorului şi începu să desfacă pantalonul, însă Clark îl opri.

— Nu e nicio problemă cu piciorul, doctore. Juan îl privi încurcat.

— E ceva care-ţi provoacă durere?

— Păi, aş putea spune şi aşa.

— Şi unde te doare?

— Nu prea ştiu. Asta vroiam *eu* să te-ntreb. Juan păru şi mai confuz.

— Ei bine, spuse Clark privind-l pe Juan îndeaproape, am sentimentul că ceva îl doare pe doctor şi că nu se simte în largul său să spună ce anume.

Juan păru uimit de cuvintele lui Clark şi se îndreptă spre fereastră, unde rămase privind întunericul nopţii.

— E chiar atât de evident?

— Da.

— Îmi pare rău! N-am vrut să-mi aduc problemele în casa asta şi să le provoc tristeţe celor pe care-i îndrăgesc.

— Vrei să vorbeşti despre asta... sau te pot ajuta cu ceva? întrebă Clark.

Juan rămase tăcut câteva minute, însă în cele din urmă se întoarse cu un oftat şi cu privirea tulburată.

— Cred că ai auzit povestea vieţii mele – cel puţin în parte. Ştii că am devenit doctor în ciuda dorinţelor tatălui meu. Ştii, de asemenea, că am fost responsabil de moartea fratelui meu...

Însă Clark îl opri.

— Nu, spuse el ferm, nu aşa am auzit eu povestea. Piciorul fratelui tău era cangrenat; l-ai tăiat, aşa cum trebuia să faci. Fratele tău a ales să-şi ia viaţa.

Juan spuse:

— Tatăl meu nu vede lucrurile în felul ăsta. Mi-a spus chiar în seara aceea să plec şi să nu mă mai întorc niciodată acolo.

— Îmi pare rău! spuse Clark. Cred că-ţi este foarte greu.

— Este. Este foarte greu. Acum, când sunt pe cale să-mi practic din nou meseria, aş fi dorit din toată inima s-o fac cu binecuvântarea tatălui meu. Juan ezită, apoi continuă:

– Probabil că-ți pare o naivitate, sunt sigur, dar...

– Ba, deloc. Cred că şi eu aş simți la fel.

– Eşti sigur?

– Sigur.

Se aşternu tăcerea. Clark interveni:

– Dar mama ta? Trăieşte?

– Nu ştiu. Poate că asta-i ceea ce mă tulbură cel mai mult. Mama mea n-a îndrăznit să spună asta, dar cred că era mândră că alesesem să mă fac doctor. Când tata m-a alungat, mama mea, pentru prima dată în viață, a îndrăznit să protesteze. S-a aruncat în genunchi în fața lui şi l-a implorat să se gândească la ce face. În numele Mariei şi al tuturor sfinților, l-a rugat să-mi îngăduie să rămân. „Trebuie să-mi pierd amândoi fiii într-o noapte?" a strigat. Parcă o văd şi acum, iar imaginea asta mă bântuie. Dacă aş şti măcar că mama este bine.

– De ce nu mergi acolo, ca să te convingi?

– Să mă întorc acasă?

– Sigur.

– Da' tatăl meu nu mi-a cerut s-o fac. Clark ridică din umeri.

Minutele se scurseră unul după altul, în timp ce Juan se lupta cu această idee. Apoi Clark întrebă încet:

– Ți-e teamă?

– De tatăl meu? Şocul lui Juan dovedea că se simte de-a dreptul insultat de o astfel de întrebare.

– Ei bine, eu nu-l cunosc pe acest om. Nu ştiu ce-ar fi în stare să facă.

– Tatăl meu nu m-ar lovi niciodată, dacă la asta te gândeşti.

– Nu mă gândesc la nimic, răspunse Clark simplu. Tu eşti cel care se gândeşte.

Juan clătină din cap, nevoit fiind să recunoască acest lucru.

– Deci, spuse Clark, dacă tot n-ai de ce te teme, de ce ți-e greu să te întorci?

– Nu mi s-a cerut asta, spuse Juan cu mare demnitate. A mă întoarce în felul ăsta ar fi ca şi când un cățeluş rătăcitor s-ar întoarce acasă pentru a primi iertare şi acceptare. Până şi tatăl meu ar disprețui un astfel de...

— Vrei să spui că e o chestiune de mândrie? întrebă Clark încet. Juan își ridică brusc capul, iar ochii său aruncau văpăi.

— Înțeleg, spuse Clark cu gravitate. Omul are mândria lui. Urmă din nou un moment de tăcere. Juan începu să se plimbe de colo-colo prin cameră. Aerul din jurul lor părea încărcat de gânduri nerostite. Clark îndrăzni din nou să rupă tăcerea.

— Sigur că omul poate, cu ajutorul lui Dumnezeu, să-și înghită mândria și să facă ceea ce ar trebui să facă. Dacă mama ta trăiește, sunt sigur că suferă. Nici măcar nu știe dacă mai ești în viață sau ai murit. Iar dacă tatăl tău încă trăiește și a revenit la sentimente mai bune, unde te-ar putea găsi ca să ți-o spună?

Juan încă mai lupta cu ideea.

— Tu nu știi... începu el.

— Nu, fu de acord Clark. Nu știu. Recunosc asta. Dar Dumnezeu știe, iar eu nu cred că *tu* admiți lucrul ăsta. Sigur, eu n-am fost crescut ca tine, însă nici mie nu mi-a fost ușor uneori. Viața poate fi destul de dură cu omul. Nu ne putem feri tot timpul de loviturile ei. N-avem încotro și trebuie să le încasăm. Și ne doare. Dar... Clark își aruncă privirea spre ciotul piciorului. El știe toate astea. Nu doar că știe, dar Îi și pasă. Nu ne cere să *înțelegem* sau să ne *placă* lucrurile cu care ne confruntăm, ci doar să dăm piept cu ele bărbățește și să facem ceea ce știm că e bine, chiar dacă asta, uneori, se întoarce împotriva noastră.

— Și ce crezi că ar trebui să fac eu?

— Eu nu-ți pot spune asta. Știu că dacă lucrurile astea te tulbură atât de tare, ar trebui să faci ceva ca să le dai de capăt. Știu că mamele suferă teribil când nu știu nimic de copiii lor. Știu că tații fac greșeli pe care le regretă și uneori le e tare greu să aibă curajul să-și recunoască greșeala. Asta-i tot ce știu. Da, mai știu încă un lucru. Știu că Dumnezeu ne poate ajuta să facem ce este bine – chiar dacă pare cu neputință. Însă numai tu poți decide ce este cel mai bine pentru tine.

Juan cântări cuvintele bărbatului mai vârstnic. În cele din urmă, se întoarse spre el și-i întinse mâna.

— Nu promit nimic, decât că mă voi gândi la ce ai spus. E un lucru tare greu.

Clark îi luă mâna și o scutură cu putere.

– O să mă rog să iei decizia corectă, spuse el.

Se întoarseră la ceilalți. În ochii multora erau întrebări, însă nu se rosti niciuna. Maria și Juan îi anunțară curând că trebuie să se îndrepte spre casă.

cd*

Cookie venea să-l viziteze pe Clark ori de câte ori munca i-o permitea. De obicei aștepta până când îl zărea pe Clark instalat pe verandă în soarele dimineții, îndreptându-se mai apoi șchiopătând într-acolo și așezându-se pe o treaptă sau pe un scaun din apropiere. Credea de-acum că el și Clark au mai multe lucruri în comun. Într-o zi, chiar îndrăzni să vorbească despre asta.

– Te mai doare piciorul?

– Nu chiar așa de tare. Mă deranjează când se întâmplă să mă lovesc la el.

– Ai probleme cu „durerea fantomă"?

– Am ceva probleme.

– Probabil că e un sentiment tare ciudat. Te doare ceva ce nu există.

– Da, mă cam deranjează. Câteodată îmi vine să mă scarpin și nici măcar n-am ce scărpina. Clark zâmbi jalnic.

– E bine că eu n-am probleme din astea, spuse Cookie.

– Pe tine te mai deranjează piciorul? întrebă Clark.

– Câteodată. Se făcu liniște o clipă, timp în care Cookie se gândi la durerile sale. În ultima vreme n-a fost așa de rău. A fost o vreme când mă durea de credeam că-mi pierd mințile.

Clark clătină înțelegător din cap.

– Câți ani au trecut? întrebă el.

– Încerc să uit. Cred că vreo cinci. Nu, șase. Mulți mi-au zis că ar fi fost mai bine să-l tai.

– Dar, îi reaminti Clark, eu n-am fost în stare atunci să aleg. Nu știu dacă atunci aș fi ales lucrul ăsta, dacă aș fi fost în stare.

– Piciorul tău a fost tare rupt, Clark, îl asigură Cookie. Imediat ce l-am văzut mi-am spus că numai o minune-l mai putea salva și, după părerea mea, n-am prea avut parte de miracole în viață.

Clark zâmbi.

— Ei bine, spuse el hotărât, nici eu n-am văzut miracole cu duiumul, dar nu mă-ndoiesc că ele există. Uitându-se cu atenție la fața lui Cookie, Clark continuă:

— Cred că cel mai mare miracol se întâmplă atunci când Dumnezeu ia un păcătos mârșav și-l transformă într-un sfânt pentru cer. Asta-i o minune, cred eu. Cu ceva pregătire și instrumentele potrivite, până și un om limitat, cum e doctorul, poate repara un trup. Însă numai Dumnezeu, prin dragostea și harul Său, poate lua un suflet zdrobit și frânt ca să-l facă din nou bine. *Asta*-i minune.

Cookie râcâi nisipul cu vârful cizmei.

— Uită-te la mine... spuse Clark, știi ce s-a întâmplat cu mine? Când m-am trezit și am văzut că nu mai am decât un picior, ceva a murit înăuntrul meu. Am început să-mi spun tot felul de lucruri, că sunt doar pe jumătate bărbat, că e o tragedie să fii handicapat și cât mi-e de milă de mine, până și faptul că Dumnezeu m-a dezamăgit. Preț de câteva minute, aproape că m-am convins că am suficiente motive să mă întorc cu fața la perete și să-mi plâng de milă. Trupul îmi era mutilat, eram julit, mă durea peste tot... iar sufletul tânjea să facă la fel, știi? Sufletul meu își dorea parcă să se ghemuiască într-un colț și să sufere și să devină amar și urâcios. Dumnezeu n-a ales să facă o minune cu piciorul meu. Clark bătu ușurel cu mâna ciotul piciorului. Dar a făcut o minune mai mare și mai importantă. A lucrat la omul dinlăuntru – la sufletul meu. Acolo aveam nevoie cel mai mult de un miracol, așa că acolo a aplicat El puterea-I uimitoare. Aici – Clark arătă spre piept – aici nu mă mai doare deloc.

Ochii lui Cookie căpătară un luciu ca de lacrimi nevărsate, iar Clark se întrebă câți ani a fost nevoit să sufere Cookie și pe dinăuntru, și pe dinafară. Își întinse mâna și-l strânse cu blândețe de umăr.

— Nu trebuie să ne temem, spuse cu voce șoptită. El încă mai face minuni.

PAISPREZECE

Creştere

Odată cu venirea toamnei, Willie se întoarse la fermă şi la treburile fermei. Urmau să numere vitele şi să însemne câţiva câini rătăciţi. Câţiva tăuraşi pregătiţi pentru târg trebuiau separaţi de cireadă şi mânaţi la tren pentru a fi transportaţi. Fuseseră reparate gardurile rupte şi verificate păşunile înainte de sosirea iernii, inclusiv zonele cu apă pentru vite. Şi, bineînţeles, era nevoie să fie mereu în alertă din cauza hoţilor de vite. La ferma de vite a familiei LaHaye, zilele călduroase de toamnă se dovediră a fi foarte pline de activităţi din zori până-n seară.

Missie încerca încă să-şi petreacă cea mai mare pare a timpului alături de tatăl ei. Uneori, propriile îndatoriri aveau de suferit datorită atenţiei cu care-l copleşea pe Clark – citindu-i, cu toate că Marty considera că putea face asta şi singur, pregătindu-i mâncărurile favorite şi stând la taifas despre tot felul de lucruri, astfel încât perioada de convalescenţă să nu-i pară prea grea. Însă cei doi fii ai lui Missie nu păreau a suferi din pricina asta, pentru că şi ei se aflau destul de des în preajma bunicului lor.

Curând însă, Marty observă că Willie, care venea acasă seara epuizat după o zi grea de muncă şi presiuni impuse de conducerea fermei, nu prea avea parte de atenţia soţiei sale. Missie fusese atât de preocupată de Clark, încât nici măcar nu observase acest lucru.

Marty spera ca totul să fie doar o impresie a ei şi încercă să nu se mai gândească la asta. Încercă să se îngrijească şi mai mult de Clark, astfel încât Missie să nu considere că era de datoria ei să vadă de tatăl său, însă lucrurile nu se schimbară. Missie era mereu prin preajmă.

Marty îşi îndreptă atunci atenţia spre Willie, în speranţa că-l va face conştient de faptul că era apreciat şi iubit. Ea ştia că Willie avea nevoie de atenţia soţiei sale – nu de a soacrei. Nici băieţii nu mai alergau în întâmpinarea lui Willie cu aceeaşi exuberanţă, când acesta se întorcea acasă, pentru că acum îşi petreceau ziua alături de bunicul, care le cioplea sfârleze şi le confecţiona fluiere şi răspundea cu mare atenţie la fiecare întrebare a lor.

În ciuda hotărârii de a nu se mai gândi la asta, Marty constată că îngrijorarea ei creşte zilnic. Spre surprinderea ei, Clark, care în mod normal era atât de sensibil faţă de sentimentele celorlalţi şi atât de conştient de lucrurile ce se petreceau în jurul său, nu părea a observa nimic. Poate pentru că era prea implicat.

Marty îşi aduse îngrijorările înaintea Domnului în rugăciuni fierbinţi, rugându-L să intervină cum credea de cuviinţă.

Henry veni să-l viziteze pe Clark. Se vedea că e preocupat de ceva. După ce se salutară, Henry trecu direct la subiect.

— M-am gândit mult în ultima vreme, spuse Henry. Avem nevoie de o biserică.

Clark aprobă printr-o mişcare a capului şi-şi ridică privirea de la cârja pe care şi-o confecţiona, hotărât fiind că sosise vremea să-şi facă un sprijin pentru a putea umbla.

— Bună idee.

— Cred că acum e cel mai potrivit moment să ne gândim la asta, continuă Henry. Ştiu că pentru crescătorii de vite e o perioadă mai ocupată, dar lucrurile se vor mai linişti. Totuşi, n-ar trebui să aşteptăm până atunci ca să ne apucăm de treabă. Asta ar fi ca şi când L-am pune pe Dumnezeu pe ultimul loc. M-am gândit că avem nevoie de cineva care să predice. Citim Biblia împreună, şi asta-i bine, dar unii dintre oamenii care vin au nevoie de explicaţii. Ca să nu mai vorbim despre faptul că au venit familii noi – familia Croft – ei au nevoie ca cineva să le explice Cuvântul, să le arate cum să accepte adevărul pentru ei înşişi.

– Mă gândeam că atunci când ai rostit cuvântul „biserică" te-ai referit la o clădire, spuse Clark.

– Păi, da şi nu, răspunse Henry. Sigur, avem nevoie de o clădire şi cred că o să lucrăm la ea destul de curând. Dar mă gândeam şi la oamenii care au nevoie să cunoască adevărul. Cred că a sosit timpul să le oferim mai mult decât am făcut-o până acum.

– Mie mi se pare o idee bună, răspunse Clark. Te gândeşti la ceva anume?

– Da, spuse Henry. Mă gândeam la tine.

– La mine? Clark nu-şi putu ascunde surpriza din voce.

– Sigur. La tine. Henry era hotărât.

– Dar eu nu am nicio pregătire în ale Bibliei.

– Ai studiat-o ani de zile, nu-i aşa?

– Da, dar...

– Şi ai auzit o mulţime de predici?

– Aşa e.

– Şi crezi că Duhul Sfânt poate învăţa adevărul?

– Sigur că da. Henry zâmbi.

– Şi nici nu eşti foarte ocupat zilele astea, nu-i aşa? Clark nu-şi putu reţine un hohot de râs.

– Nu, spuse el, nu sunt foarte ocupat. Am făcut ceva sfârleze şi fluiere, am legat câteva noduri, am mâncat, m-am văicărit şi i-am făcut pe cei din jurul meu să mă slugărească. Dacă stau şi mă gândesc, spuse el scărpinându-se în cap cu vârful bont al cuţitului, îmi pare că, la urma urmelor, am fost tare ocupat.

Râseră amândoi.

– Ei bine? spuse Henry, redevenind serios.

– Ei bine, răspunse Clark, trebuie să mă gândesc şi să mă rog pentru asta.

– Gândeşte-te! îl încuraja Henry şi se îndreptă de spate. Părea a fi destul de încrezător în privinţa rezultatului meditaţiei şi rugăciunii lui Clark.

– Trebuie să plec, spuse Henry. Oamenii se vor întreba unde-a dispărut şeful lor. Ne vedem duminică. Urcă în şa şi părăsi curtea în galop.

Clark continuă să lucreze la cârja lui, însă gândurile nu-i stăteau acolo. Se opri din când în când pentru a-şi şterge câte o lacrimă. Poate că Dumnezeu transforma acest tragic accident în ceva ce întrecea imaginaţia lor.

Grupul ce se aduna duminica în camera de zi a familiei LaHaye se înmulţise din nou. Alături de familia Croft veniră şi două femei din oraş, împreună cu copiii lor. Una era mama lui Andy, băiatul pe care Clark îl scosese din mină. Cealaltă femeie, tânără şi tare tristă, tocmai îşi îngropase pruncul.

Patru dintre îngrijitorii de vite ai familiei LaHaye trecură prin preajmă şi intrară, ocupând locurile din spatele camerei, după ce-şi dreseră glasurile şi-şi frământară în mâini pălăriile în aşteptarea tonului la cântec. Serviciul de închinare era pe punctul de a începe când îşi făcu apariţia Cookie, urmat cu stânjeneală de Wong. Cookie le promise că-l va face pe Wong să vină, spunându-i că aici avea ocazia să mai adauge câteva cuvinte în limba engleză la vocabularul lui.

Henry conduse timpul de cântare folosindu-se de chitară, iar Willie citi un pasaj din Scriptură. După o rugăciune urmată de un alt imn, Willie dădu ocazia fiecăruia dintre cei prezenţi să împărtăşească un verset din Biblie sau un gând. Henry se ridică. Îşi drese glasul şi începu cu seriozitate:

— Cu toţii ştiţi cât de mult am simţit nevoia de a ne aduna duminică de duminică pentru a asculta Cuvântul şi a ne ruga. Poate că toţi apreciaţi, ca şi mine, acest lucru, însă simţiţi că ceva lipseşte, cum ar fi învăţătura din Biblie. De asta bisericile au predicatori – ca să explice semnificaţia Cuvântului lui Dumnezeu. Noi n-avem predicator. Sigur, îl avem pe Duhul Sfânt ca învăţător al nostru, şi-I mulţumesc lui Dumnezeu pentru acest lucru.

Vara asta, Missie şi Willie au avut binecuvântarea de a-i primi în vizită pe domnul şi doamna Davis. Trebuia să fie o vizită scurtă – de două săptămâni. Cu toţii cunoaştem tragicele împrejurări care i-au reţinut aici. Spun „tragice", pentru că aşa ne par fiecăruia. Dar eu m-am gândit, poate că Dumnezeu vrea să scoată ceva bun, chiar şi din tragedia asta. Cuvântul spune că toate lucrurile lucrează împreună spre binele nostru, dacă-L iubim pe Dumnezeu. În ultima vreme,

m-am gândit la ce ar putea ieşi bun din toată situaţia asta. Am vorbit cu domnul Davis despre asta, iar el a promis că se va ruga. L-am întrebat pe domnul Davis dacă vrea să fie predicatorul nostru şi să ne explice din Cuvânt, în fiecare duminică. El nu e chiar predicator. E fermier. Însă cunoaşte Cuvântul lui Dumnezeu, şi a auzit multe predici, şi cred că are multe lucruri pe care ni le poate împărtăşi din Biblie.

Oamenii îşi întoarseră feţele spre Clark şi era clar că mulţi aşteptau răspunsul lui. Clark privi în jur, la mica şi ciudata congregaţie. Missie şi Willie, alături de Henry şi Melinda, crescuseră mult în credinţă de când se mutaseră în Vest. În faţa lui stăteau îngrijitori de vite, oameni aspri, care probabil că nu ştiau prea multe despre Biblie, însă păreau a fi deschişi să înveţe. Femeia tristă din oraş tânjea după mângâiere. Familia Croft avea nevoie de vindecare în urma suferinţei prin care trecuseră. Familia care avea acel băieţel cu mâna strâmbă făcea parte din grup, la fel Andy şi mama sa. Membrii familiei de la Rosas li se alăturaseră în această zi, iar în ochii lui Juan încă se puteau vedea durerea şi întrebările ce-l frământau. Inima lui Clark era cuprinsă de compasiune pentru fiecare în parte. Simţi un sentiment ciudat în sufletul său şi decise că, ajutat de Dumnezeu, va hrăni această turmă. Se ridică, cu cârja sub braţ, şi privi feţele celor care-i stăteau înainte.

– Mă simt onorat că mi se cere să deschid Cuvântul lui Dumnezeu împreună cu voi, aici. Cu ajutorul lui Dumnezeu, voi încerca să vă desluşesc semnificaţia versetelor citite în fiecare duminică. Putem învăţa împreună.

Se aşeză, iar cei din cameră zâmbiră şi dădură entuziaşti din cap în semn de aprobare. Marty era atât de mândră de el şi fericită, încât ar fi fost în stare să-şi plece capul pe umărul lui Clark şi să verse lacrimi de bucurie.

Henry se ridică din nou, cu faţa strălucind de bucurie.

– Avem un predicator! exclamă el. Acum, ce facem în privinţa bisericii? Deja suntem prea mulţi pentru camera asta.

La această întrebare se găsiră şi mai multe răspunsuri entuziaste şi spontane. Mulţi erau de părere că trebuie să-şi construiască o biserică, iar unii chiar sugerară locul unde ar putea fi amplasată. Henry reuşi, în final, să-i liniştească, suficient pentru a lua din nou cuvântul.

— M-am gândit, spuse el, că, din moment ce în oraş nu este nicio biserică, iar pentru unii e foarte greu de parcurs o distanţă atât de mare, ar trebui să încercăm s-o construim undeva la jumătatea drumului.

— Eu locuiesc cam pe la mijlocul distanţei! exclamă domnul Newton, sărind în picioare. Aş fi onorat să pot dona o parte din terenul meu pentru biserică.

Ceilalţi aprobară printr-o mişcare a capului, iar feţele lor străluceau de entuziasm şi anticipare. Toţi căzură de acord că biserica va fi construită pe terenul fermei de vite a familiei Newton.

— Vom avea nevoie de lemn, materiale de construcţie şi un plan de construcţie, spuse Henry. Trebuie să luăm nişte decizii.

— Atunci haideţi să propunem un comitet, strigă cineva.

În cele din urmă, grupul ajunse la concluzia că Willie, Henry şi domnul Newton vor forma comitetul de construcţie. Restul congregaţiei urma să aştepte deciziile lor şi să le pună în aplicare. Entuziasmul era atât de mare, încât nimeni nu se putea opri din vorbit, nici măcar când Missie servi cafeaua şi prăjiturile. Vor avea propria lor biserică! Un vis devenit realitate.

Marty le scrise o altă scrisoare lungă celor de acasă. Nu se vor întoarce la fermă şi la restul familiei decât în primăvară. Deşi se înzdrăvenea pe zi ce trecea şi ar fi putut face călătoria cu trenul, Clark urma să rămână şi să pună bazele noii biserici, oferind lecţii din Scriptură şi încurajându-i în privinţa proiectului de construcţie.

Marty era mulţumită să vadă entuziasmul cu care Clark saluta fiecare nouă zi. Petrecea ore în şir studiindu-şi Biblia deja uzată şi, în timp ce inima sa descoperea noi adevăruri, nu ezita să le împărtăşească şi celorlalţi. Adesea nu aştepta până duminică, ci le împărtăşea oricui avea urechi de auzit.

Clark era ocupat şi cu alte lucruri, pentru a-şi uşura adaptarea la handicapul dobândit. În fiecare zi se descurca din ce în ce mai bine singur. Abia dacă mai avea nevoie de ajutor. Chiar modifică o şa pentru a putea călări alături de bărbaţi sau împreună cu Nathan.

trebăluia prin fermă fără ajutor, cărând găleți sau șei în mâna ce nu era ocupată cu cârja. Se ducea la grădină și ajuta la culesul legumelor. Mergea cu Nathan să adune ouăle și pregătea puii pentru masa de duminică. Marty se minuna de el și se bucura privindu-l cum umbla de colo-colo atât de sigur pe sine.

Marty știa că Missie era și ea bucuroasă să-l vadă pe tatăl său atât de activ. Însă nu se putea încă abține să nu-i facă toate poftele. Marty realiză că ceea ce o motiva pe Missie era marea sa admirație pentru Clark – de aceea și încerca să-l facă să se simtă confortabil ori de câte ori se afla în preajma lui, îi aducea tot felul de delicatese de la bucătărie, povestea cu el și încerca să-l amuze cu tot felul de jocuri. Marty însă nu-și mai putea ignora semnalele de alarmă. Willie era lipsit de atenția ce trebuia să-i fie acordată.

În neliniștea sa crescândă, Marty porni la plimbare într-o zi, fără a ști însă cum să abordeze problema. Era limpede că în casa lui Missie Clark era iubit. Willie îl respecta foarte mult. Missie îl iubea profund, iar băieții își adorau bunicul. Totuși, familia lui Willie avea nevoie de el ca tată și soț, iar Willie avea nevoie de Missie și de fiii lor.

Marty se întrebă cum ar putea discuta problema asta cu Clark. Oare-i va înțelege preocuparea? Ce puteau face? Hotărâseră că vor rămâne aici pe perioada iernii. Și n-aveau cum să continue să locuiască în casa lui Missie, dar să se izoleze de restul familiei.

În cele din urmă, Marty se hotărî să stea de vorbă cu Clark. Dacă el nu vedea nicio problemă, se va strădui și ea să nu se mai preocupe de acest aspect.

Seara, după ce se pregătiră de culcare, Marty deschise, cu ezitare, subiectul ce o frământa. Spera ca soțul ei să nu socotească prostească îngrijorarea ei sau că ar face din țânțar armăsar.

– Știi ce m-am gândit, spuse Marty din jumătatea ei de pat. Cred că lui Willie îi este destul de greu cu noi aici.

– Willie?

– Ei bine, în mod normal, nu. Dar cu accidentul tău și tot ce s-a-ntâmplat...

– Încerc să nu-i fiu o povară, răspunse Clark. Știu că e un om ocupat. Am încercat să-l ajut, cât am putut.

— Oh! Willie nici pe departe nu se gândeşte că leneveşti, că nu ţi-ai face partea, îl asigură Marty repede. Ştiu asta. Îmi spune mereu cât de special este pentru el faptul că te afli aici. Mi-a mai spus cât s-a bucurat că te-ai ocupat de îngrădituri şi de grajd.

— Atunci înseamnă că vorbeşti despre familia lui, nu-i aşa?

— Adică...

— Şi eu m-am gândit la asta. Missie se preocupă de mine prea mult. O face din dragoste şi apreciez asta, dar nu-i prea lasă timp ca să se ocupe de soţul ei – şi de copii. Îi iubesc tare mult pe ştrengăreii ăştia. Dar au ajuns să alerge la mine atunci când se julesc la genunchi sau se lovesc la vreun deget.

— Ai observat! exclamă Marty, uşurată.

— Am observat. Şi acum, că ai observat şi tu, nu-mi va fi greu să-ţi spun care-i soluţia pe care o văd eu.

— Soluţia?

— Nu putem pleca acasă. Au nevoie de noi ca să pună pe picioare bisericuţa asta. Nu-i putem abandona acum, Marty.

Marty clătină din cap aprobator.

— Şi nici nu e prea înţelept să rămânem în casa lor. Două familii în aceeaşi casă prea multă vreme – în special atunci când una dintre familii e formată din bunici – se ajunge adeseori la discuţii.

— Aşa că? întrebă Marty.

— Aşa că mă gândesc că a sosit vremea să ne mutăm.

— Să ne mutăm? Unde ne-am putea duce? Sper că nu te gândeşti la oraşul ăla sălbatic...

Clark o opri cu un hohot de râs.

— Nu, nu în sălbăticia aia de oraş.

— Atunci...

— În căsuţa de lut.

— În... *căsuţa de lut*? Lui Marty nu-i venea să-şi creadă urechilor.

— De ce nu? Willie şi Missie au locuit acolo două ierni şi l-au avut şi pe Nathan cu ei. Cu siguranţă ne vom descurca o iarnă acolo. Doar noi doi. M-am gândit că va fi chiar interesant. Zâmbi şi continuă. Va fi ca în zilele noastre de început în căsuţa noastră, când...

Expresia lui Marty îl mai tempera, însă el continuă:

– Am verificat-o, pereţii sunt bine făcuţi, ferestrele sunt rezistente. Acoperişul arată chiar bine. Cred că Willie, de dragul lui Missie, i-a făcut unul nou, ştiind că urma să venim la ei în vizită. Nu văd de ce nu ne-am simţi bine şi confortabil iarna asta acolo.

Aversiunea iniţială a lui Marty faţă de idee începu să pălească. Râse încetişor.

– N-am visat niciodată că voi locui într-o casă de lut. Şi încă la vârsta mea!

– Tot vorbeşti de vârsta ta, spuse Clark. Eu nu mă văd însurat cu o femeie în vârstă, aşa că mai bine n-ai mai vorbi aşa.

Marty râse din nou.

– Ei bine, o îmboldi Clark. Ce zici de căsuţa de lut? Eşti de acord? E şi mobilată – aşa cum e...

– De ce nu? spuse Marty, dând din umeri. Gândeşte-te cât timp voi avea ca să mă odihnesc, să citesc sau să cos. Nu-i greu de făcut curăţenie acolo.

– Vorbeşti ca o femeie comodă, comentă Clark. Da' ştii că eu mă aştept la aceeaşi îngrijire de care am avut parte aici... Nu-şi putu isprăvi însă fraza, că se trezi cu o pernă aruncată în faţă.

– Atunci ne-am înţeles, spuse, după ce se oprirră din râs. Ne vom muta mâine.

– Nu crezi că Missie ar avea nevoie timp să se obişnuiască cu ideea?

– O să se obişnuiască. Lasă-i timp şi-o să vezi cum o să găsească tot felul de motive pentru care n-ar trebui să ne mutăm.

– Poate că ai dreptate, spuse Marty. Bine, ne mutăm mâine.

Îl sărută pe Clark şi se întoarse pe partea cealaltă. Un zâmbet răsări pe faţa ei. Vor locui într-o casă de lut! Ce-ar zice prietenii ei de acasă? Ei bine, le va povesti cum a fost experienţa asta. Abia aştepta să le scrie următoarea scrisoare copiilor. Imaginează-ţi – ea şi Clark locuind într-o căsuţă de lut!

CINCISPREZECE

Mutarea

Dimineaţa următoare, la micul dejun, Nahan era preocupat să-şi îndese în gură brioşele făcute de Wong şi să facă planuri pentru el şi bunicul.

– Şi putem călări peste deal ca să-i vedem pe toţi lucrătorii de la fermă cum mână vitele. Îi putem vedea cum pornesc la drum către târgul din oraş. Şi...

– Stop, văcarule! spuse Clark. Sigur că sună bine planul tău, da' mi-e teamă că astăzi nu pot călări cu tine. Eu mă gândeam să-ţi cer ţie ajutorul astăzi.

Nathan îşi privi bunicul cu mirare şi interes.

– Sigur, bunicule. Te ajut. Josiah interveni.

– *Eu ajut bunicul.*

– Tu eşti prea mic, răspunse Nathan cu atitudinea superioară a unui frate mai mare, însă Clark se grăbi să-l asigure pe cel mic:

– Sigur că poţi ajuta. Avem nevoie de oricine vrea să ne ajute. Josiah strălucea de bucurie că fusese şi el acceptat.

– Ce vrei să faci? întrebă Missie.

– Eu şi mama ta am hotărât să ne mutăm astăzi.

– Să vă mutaţi?

– Da.

– Tată, nu mă mai tachina, spuse Missie.

— Fata mea, nu glumesc. N-am fost niciodată mai serios.

— Adică ce vrei să spui – „vă mutați"?

— Ei bine, ne-am hotărât că ar fi de-a dreptul interesant pentru noi să petrecem iarna în căsuța din lut.

— Acum chiar glumești! Missie nu putea să creadă că tatăl său vorbește serios.

— Nu, nu glumesc.

— De ce vreți să faceți asta?

— De ce nu? Căsuța e confortabilă și călduroasă, suficient de mare pentru amândoi. Va fi o adevărată aventură pe care merită s-o povestim celor de acasă.

— Oh, tată! spuse Missie cu exasperare în voce. Nu vorbi despre un lucru atât de absurd.

— Micuța mea, spuse Clark cu fermitate, nu e un lucru absurd și sunt chiar serios când spun asta.

Missie se întoarse spre Marty.

— Spune-mi că glumește.

— Nu, spuse Marty pe un ton natural. Nu glumește. Am vorbit aseară despre asta. Ne-am gândit că ar fi bine pentru toți dacă am locui separat pe timpul iernii. Vom fi foarte aproape...

— Nu înțeleg nimic din ce spuneți, spuse Missie ridicându-se de pe scaun palidă. Dacă vorbiți serios, aș vrea să știu de ce. Nu am avut grijă de voi...

Clark o întrerupse repede.

— Draga mea, spuse cu blândețe, sigur că ați făcut tot ce-ați putut pentru mine... și pentru mama ta. Și apreciem foarte mult asta... mai mult decât am putea exprima în cuvinte. Însă acum, când pot să mă descurc singur și-mi pot purta de grijă, ne-am gândit că a sosit timpul ca cei din familia ta să te aibă înapoi... numai pentru ei.

Willie făcu ochii mari când realiză sensul cuvintelor, apoi își plecă privirea. Marty știa că el nu va spune nimic, însă mai știa și că era conștient că aveau dreptate cu privire la situația din căminul său.

— E absurd! continuă Missie supărată. Familia mea m-a avut în tot timpul ăsta. Tot timpul am fost aproape. Toți știau unde să mă

găsească. Fiecare ne bucurăm să vă avem aici. În plus, ți-ai pierdut piciorul tocmai pentru că ați venit să ne vizitați și...

– Missie, o întrerupse Clark din nou, nu vreau să te mai aud niciodată spunând că mi-am pierdut piciorul pentru că am venit aici. Se putea întâmpla și acasă lucrul ăsta, la fel de bine. Locul n-are nimic de-a face cu situația asta și nu vreau să simți nicio urmă de vină sau responsabilitate pentru faptul că accidentul s-a întâmplat cât timp am fost aici.

– Ei bine, spuse Missie plecându-și privirea, însă trecând cu vederea comentariul lui Clark, nu mă voi simți vinovată – promit, dar tot nu înțeleg de ce vreți să vă mutați. Ne-am bucurat atât de mult să vă avem aici. Nici n-o să vă dați seama, și va trece iarna, și va trebui să vă întoarceți acasă. Noi vă vrem aici cât mai mult cu putință. Spune-le, Willie! își imploră ea soțul.

Însă Willie continua să-și mănânce omleta și brioșele.

– Spune-le, Willie! repetă ea.

Willie înghiți și se uită de la unul la altul. Se vedea clar că nu dorește să fie inclus în discuție. Clark vorbi înainte ca Willie să fie obligat s-o facă.

– Noi știm că ginerele nostru nu ne-ar sugera niciodată să plecăm de la masa sau din casa lui, Missie. Noi vrem să facem asta, nu pentru că n-am fi bine-veniți aici, ci pentru că simțim că așa e bine pentru toți. Vom fi aici, aproape, și vom putea veni la o cafea ori de câte ori ieșim la o plimbare. Mama ta va veni des ca să împrumute câte-o cană de zahăr și să stea la taifas „ca-ntre femei". Băieții pot veni să ne viziteze în căsuța de lut. Clark trase cu ochiul. Ar putea fi chiar distractiv. Știi, eu și Marty n-am locuit niciodată singuri.

– Și nimic din ce-aș putea spune nu vă va face să vă răzgândiți? spuse Missie, într-un ultim efort de a-i convinge.

– Mă tem că nu. Dacă iarna devine prea friguroasă și ne va fi prea frig, s-ar putea să ne târâm înapoi, dacă ne dați voie, spuse Clark pe un tot glumeț.

– Eu o să te las înăuntru, bunicule, îl asigură Nathan, și toți izbucniră în hohote.

Missie întinse mâna după ibricul cu cafea.

— Ei bine, dacă sunteţi atât de hotărâţi, cred că nu vă pot opri, dar tot nu-mi place.

— Uite ce e, draga mea, spuse Marty, înţelegând ce simţea fiica ei. Dacă n-am crede că aşa e cel mai bine, n-am face lucrul ăsta. Sincer! Hai să-ncercăm, eşti de acord, Missie? Dacă nu e spre binele tuturor, atunci o să ne mutăm înapoi. În regulă?

Missie se lumină puţin la faţă şi se aplecă să o sărute pe Marty pe frunte.

— Îmi pare rău! M-aţi luat pe nepregătite. Reuşi să zâmbească. Dacă sunteţi siguri că asta vreţi, căsuţa mea de lut vă stă la dispoziţie. Dar te avertizez, mamă, poate deveni tare sufocantă într-o zi de iarnă.

Marty râse.

— Eu am un avantaj pe care tu nu l-ai avut draga mea.

— Da? întrebă Missie.

— Pe tine, spuse Marty. Dacă o să mă simt încorsetată acolo, o să mă înfofolesc bine şi-o să mă-ndrept spre casa ta mare şi frumoasă. Tu n-ai avut o casă mare sau o fiică prin apropiere, aşa că ai fost obligată să rămâi acolo.

Missie zâmbi din nou.

— Ei bine, sper să te simţi încorsetată cât mai des cu putinţă, spuse ea. Atunci o să vii la mine mereu.

Clark îşi puse jos ceaşca goală.

— Bine, copii, le spuse el băieţilor, cred că ar trebui să ne apucăm de treabă. Aveţi vreo căruţă pe care s-o putem folosi?

Băieţii coborâră grăbiţi de pe scaune şi dădură fuga spre dormitorul bunicilor din ultimele luni. Clark îi urmă, iar cârja lui făcea un zgomot ritmic pe podeaua casei.

— Mă duc să văd ce covoare şi pături găsesc. Vei avea nevoie şi de vase mai bune. Cele care sunt în căsuţă arată jalnic.

— Nu-ţi mai face atâtea probleme, îşi avertiză Marty fiica, însă ştia foarte bine că a-i cere asta ar fi fost ca şi când i-ar fi cerut soarelui să nu mai strălucească. Sigur că Missie îşi va face probleme. Marty ridică din umeri. Poate că toată preocuparea asta de a-i instala cât mai bine va fi pentru Missie şi un prilej de amuzament. Ieşi afară în urma lui Missie, hotărâtă să facă din ziua mutării lor o adevărată aventură.

Nopțile erau mai răcoroase de-acum, iar lemnul din vechea sobă de gătit dădea tihnitei căsuțe din lut un aspect confortabil și călduros. Clark o încurajase pe Marty să o viziteze mai des pe Missie în primele zile după mutarea lor, pentru a o asigura că nu uitaseră de ea. Marty o invitase pe Missie în căsuță pentru ceaiul de după-amiază, iar multele amintiri ale lui Missie despre primitiva locuință îi ajutară pe părinți să înțeleagă mai bine primii ani ai ei în Vest. Missie le povesti despre șocul pe care-l avusese când dăduse cu ochii pentru prima dată de mica movilă acoperită cu iarbă ce urma să fie căminul ei, despre groaza pe care-o simțise când văzuse din interior podeaua și acoperișul de lut, despre teama pe care-o simțise când îl așezase pe Nathan pe pat, teama că din acoperiș se vor desprinde bucăți de pământ ce se vor prăvăli peste copilul plăpând. Le descrise primul lor Crăciun și cum lucrătorii de la fermă, îngrămădiți acolo, s-au bucurat de o simplă masă de Crăciun. Le spuse de Cookie și de Nathan, când acesta din urmă se îmbolnăvise de anghină, despre felul în care Cookie îl ajutase să respire din nou. Le spuse despre prima vizită a Mariei, despre cât îi era de greu să-și uște rufele, despre sentimentele cărora îi fusese teamă să le dea glas. Însă în vocea ei exista o nostalgie în timp ce le vorbea despre toate astea, nostalgie ce dovedea faptul că Missie simțea o afecțiune profundă pentru micuța căsuță de lut. Marty începu chiar să se întrebe dacă nu cumva Missie îi invidia că locuiau acolo!

Băieții aveau o plăcere deosebită să vină în vizită, iar Marty și Clark constatară că abia așteptau să audă o bătaie în ușă, urmată de glasurile lor strigând: „Bunicu'! Bunica!" îl întrerupeau pe Clark de la studiul Scripturii pentru duminică. Îi băteau la cap să-i lase să pună lemne pe foc. Voiau să se rostogolească în pat, să facă desene pe duşumeaua de lut și să mănânce la mica măsuță din încăpere. Aduceau de la mama lor legume din grădină, ouă proaspete sau lapte. Aduceau chiar deserturi făcute de Wong.

Clark și Marty se bucurau de ei, însă se asigurau întotdeauna că vor fi acasă în momentul în care tatăl lor se întorcea de la muncă.

Viața intră în cele din urmă într-o rutină agreabilă, confortabilă pentru fiecare dintre ei. Marty era mulțumitoare că soțul ei îi propusese să se mute, simțind că această schimbare era, într-adevăr, spre binele tuturor. Willie nu mai era atât de tensionat, era mai relaxat și vesel. Avusese nevoie să-și ocupe din nou locul de stăpân al casei. Chiar și Missie căpătase o strălucire nouă. Lunile ce trecuseră îi secătuiseră pe toți, însă acum era momentul ca viața să revină la normal.

Marty stătea în fața căsuței, tricotând și bucurându-se de soarele de toamnă târzie; Clark veni de după colțul casei, descurcându-se de minune cu cârja sub un braț și cu găleata plină cu apă de la izvor în cealaltă mână. Puse găleata jos și se așeză pe un scaun lângă Marty, ștergându-și sudoarea de pe frunte.

Râse pe înfundate, iar Marty își ridică privirea. *Ce găsește așa de amuzant?* se întrebă, repetând întrebarea cu voce tare.

— Nimic anume. Doar mă gândesc că Dumnezeu chiar *face* ca toate lucrurile să lucreze împreună spre bine.

— Adică?

— Piciorul ăsta – pe care nu-l mai am. Ai observat care îmi lipsește?

— Da, stângul.

— Da, stângul – dar mai mult de-atât. Uite, când muncesc, mâna mea dreaptă e liberă. Vezi, folosesc cârja cu mâna stângă. Nu doar asta, dar mai ții minte că tot piciorul stâng l-am lovit cu securea în acea iarnă când am tăiat copaci pentru scânduri? Ții minte?

Marty se întrebă cum putea crede el că uitase. Încă o mai lua o stare de leșin când se gândea cum se întorsese Clark acasă, cu fața palidă și piciorul scăldat în sânge.

— Îmi amintesc, spuse ea, cu un nod în gât.

— Ei bine, piciorul lovit a fost tăiat. Nenorocitul, de câte ori nu m-a ținut treaz noaptea – în special când se schimba vremea.

— Nu mi-ai spus asta niciodată.

— N-aveam motiv s-o fac. De-acum, nu cred că mă va mai ține treaz.

Clark chicoti din nou. Marty nu reuşi să i se alăture, însă îi zâmbi acestui bărbat puternic şi răbdător al ei, care vedea mâna lui Dumnezeu în toate circumstanţele vieţii sale.

Clark primi vizita lui Juan. Trecuseră trei săptămâni de când îi văzuseră ultima oară pe cei din familia de la Rosas. Li se spusese că Juan şi Maria plecaseră, aşa încât bănuiră că Juan încă umbla să-şi refacă rezerva de echipamente şi materiale pentru practica sa medicală. Acum îl salută pe Clark strângându-i hotărât mâna şi cu privirea limpede. Marty simţi că dorea să vorbească în particular cu Clark, aşa că-i lăsă singuri, în faţă cu câte o ceaşcă de cafea aburindă.

– Ei bine, după multă rugăciune şi frământare, începu Juan îndată, am făcut cum mi-ai recomandat.

– Ai fost acasă?

– Am fost acasă, spuse Juan emoţionat.

– Mă bucur, spuse Clark. Şi cum te-a primit tatăl tău? Ochii lui Juan se întunecară o clipă.

– Tatăl meu, îmi pare rău s-o spun, nu mai era acolo să mă-ntâmpine. Murise cu şapte luni în urmă.

– Îmi pare rău! spuse Clark cu sinceritate.

– Şi mie-mi pare rău! Ar fi trebuit să plec mai repede. N-ar fi trebuit să las ca mândria asta a mea să mă ţină departe.

– Şi mama ta?

– Mama m-a primit cu braţele deschise. Clark zâmbi.

– Sunt sigur de asta.

– Tata a murit şi a lăsat-o singură. Mama s-a rugat în fiecare zi ca, dacă fiul ei Juan mai era încă în viaţă, să se întoarcă la ea. Din cauza nesăbuinţei mele, a trebuit să treacă destul de mult timp până când rugăciunile i-au fost ascultate.

– Cu toţii suntem nesăbuiţi uneori, îi aminti Clark.

Juan continuă:

– Mama abia dacă-şi putea crede ochilor când m-a văzut intrând în camera ei. Îmbătrânise mult. Nu mâncase bine şi nici nu se prea

îngrijise de când murise tata. Când m-a văzut, a început să plângă de bucurie. Apoi mi-a povestit că, după plecarea mea, tata a început să slăbească tot mai mult. A încercat luni la rând să mă găsească – să-mi ceară iertare – însă n-a reuşit să-mi dea de urmă. Înainte de a muri, a făcut-o pe mama să-i promită că va continua căutările. Şi ea a făcut-o. A trimis oameni în căutarea mea, a promis recompense, dar nu m-a putut găsi.

Juan se opri şi-şi trecu o mână peste ochi.

— Le-am cauzat multă suferinţă, murmură el.

— N-ai ştiut.

— Nu, n-am ştiut. Eram prea ocupat să-mi ling rănile... Mama a fost atât de fericită să audă că sunt din nou doctor. Mi-ar face plăcere s-o întâlneşti.

— Şi mie. Poate într-o zi...

— Nu într-o zi. Acum.

— Vrei să spui...

— E aici. Am lăsat-o la casa mare, îşi bea ceaiul cu Missie şi Maria. Tare mult ar vrea să-l întâlnească pe omul care i-a trimis fiul acasă.

— Dar eu... nu *eu* am făcut asta. Te-ai dus singur. A fost decizia ta.

— Da, m-ai lăsat să iau singur decizia asta. Mi-ai lăsat demnitatea asta. Dar atunci când mi-ai vorbit, ai ştiut ce voi decide. Juan zâmbi.

— Mi-ar face plăcere s-o întâlnesc pe mama ta, spuse Clark, ridicându-şi cârja.

— Şi am ceva pentru tine, spuse Juan, întorcându-se la uşă şi întinzând mâna după o cârjă atent confecţionată, căptuşită în partea de sub braţ.

— În oraş se fac cârje foarte bune, adăugă el.

— Clark luă noua cârjă şi o suci pe toate părţile, privind-o din toate unghiurile.

— E grozavă, zâmbi el larg. Şi-ţi mulţumesc.

Clark, cu noua sa cârjă „de cumpărat", se îndreptă spre casa mare alături de Juan. Juan îi explică în timp ce mergeau într-acolo:

— Mama n-a vrut să rămână singură la fermă. Şi, pentru că eu n-am vrut să mă întorc acolo, ne-am hotărât să vindem ferma omului care a condus-o în locul tatălui meu. Mama a insistat să folosim

o parte mare din bani pentru practica mea medicală. Vrea să avem echipament de calitate pentru cei care au nevoie de ajutor. Va locui cu noi. Suntem atât de fericiți! Maria nu știe ce înseamnă să ai o mamă. A ei a murit pe când Maria era micuță. Suntem cu toții tare fericiți, domnule Clark, și-ți mulțumim.

Doamna de la Rosas era o femeie delicată, cu ten închis la culoare, ochi sclipitori și un zâmbet larg. În ciuda anilor și a suferinței din trecut, avea un spirit vioi și o viziune vibrantă asupra vieții. Clark și Marty o plăcură imediat.

– Mama spunea că ar trebui să venim cu toții la serviciul de închinare, spuse Maria. Când Dumnezeu lucrează răspunzând rugăciunilor prin oameni care se închină – chiar dacă se închină într-un mod diferit – înseamnă că sunt plăcuți lui Dumnezeu, spune ea. Așa că Dumnezeu este de acord să ne închinăm împreună cu ei. Vom veni la închinare duminica viitoare – și toate duminicile – și vom fi fericiți să putem contribui la construirea noii biserici.

Rugăciunea pe care o înălțară împreună înainte ca familia de la Rosas să se-ndrepte spre casă fu plină de înflăcărate mulțumiri aduse lui Dumnezeu.

ŞAISPREZECE

Iarnă

Nathan îşi sărbători cea de-a şasea zi de naştere – un eveniment mare pentru el în fiecare an, dar mai ales acum, când îi avea pe bunicii lui alături. Familiile Klein şi de la Rosas veniră la sărbătoare, iar casa răsuna de râsete şi sporovăială.

Josiah îşi primi şi el porţia de atenţie cu această ocazie, venind din bucătărie înfăşurat în şorţul mare al lui Wong. Toţi izbucniseră în râs, iar Joey fusese plăcut impresionat de reacţia produsă.

Nathan insistase şi el să primească de ziua lui o cârjă „exact ca a lu' bunicul" şi nu putea înţelege obiecţiile cu care-i fusese întâmpinată cererea. Dorea să-l imite pe bunicu' în toate felurile posibile, de aceea considera folosirea unei cârje – cu toate că plănuia să-şi păstreze piciorul – încă un lucru pe care-l putea împărtăşi cu acest om pe care-l iubea atât de mult. Missie fusese şocată când aflase dorinţa lui Nathan, temându-se că insistenţa lui de a primi o cârjă ar putea ispiti soarta să-i facă parte de aşa ceva pe viitor. Încercase să-l convingă pe Nathan de inutilitatea ei, promiţându-i tot felul de alte lucruri în schimb. Însă Nathan nu se lăsase. Clark fusese nevoit să stea de vorbă cu băiatul, ca de la bărbat la bărbat, iar Nathan se convinsese în urma discuţiei că era mai bine să aibă două picioare bune, aşa, „ca tatăl său".

Willie avusese un profit bun de pe urma vânzării de toamnă a vitelor, aşa că plecă împreună cu Missie într-un oraş mai mare, pentru

cumpărături. Clark şi Marty se ocupară de cei doi băieţi în lipsa lor. Copiii îi implorară să-i lase să doarmă cu ei, în căsuţa de lut, aşa că cei patru avură parte de un timp deosebit de plăcut împreună.

Mobila comandată sosi, în cele din urmă, iar Missie avea acum o cameră de luat masa cu totul nouă – splendid aranjată cu mobilă din lemn închis la culoare, un covor gros şi draperii bogat ornamentate. Marty o complimentă pe Missie de multe ori pentru gustul desăvârşit de care dădea dovadă, însă aceasta râse şi răspunse că oricine putea avea asemenea gusturi dacă avea şi destui bani.

Şi Missie îşi sărbători ziua de naştere. Marty se bucură să-i poată pregăti tortul şi masa festivă după atâţia ani în care nu avusese ocazia s-o facă. Marea sufragerie a familiei fusese aproape la fel de plină de oameni ca încăperea din căsuţa de lut, pe vremea acelui Crăciun de neuitat, cu câţiva ani în urmă. Însă Missie fusese încântată, iar lucrătorii de la fermă se pare că apreciaseră cu toţii sărbătoarea familiei.

Marty se trezi într-o dimineaţă surprinsă de şuieratul vântului ce dădea târcoale căsuţei. Prima furtună de iarnă tăbărâse asupra lor fără a le da de ştire. Clark se trezise şi aprinsese deja focul în sobă înainte de a-şi citi Biblia la masă.

Marty se ghemui din nou sub pături şi se gândi cât de norocoşi erau. Da, iarna le bătea la uşă cu furie, însă ei erau la adăpost şi căldură. Marty nu reuşi să stea prea mult sub pături. Clark făcuse cafeaua, iar mirosul ei proaspăt o ademeni. Dădu la o parte aşternuturile cu oarecare părere de rău, însă căldura pe care o degaja focul o asigură că vântul nu putea pătrunde în adăpostul lor călduros.

— Măi, da' bine mai miroase cafeaua asta! Cred că ai făcut-o dinadins, doar ca să mă scoli din pat, spuse ea punându-şi braţele în jurul umerilor lui Clark şi sărutându-l pe obraz.

— Auzi cum şuieră vântul? întrebă Clark. Cred că avem ocazia acum să aflăm cum sunt iernile în Vest.

— Aşa e, spuse Marty, da' ştii ceva? Pe mine nu mă sperie deloc.

Clark zâmbi.

– Ce faci? întrebă Marty.

– Henry s-a gândit că iarna, atunci când vine o astfel de furtună tocmai în ziua de duminică, oamenii care locuiesc la distanță nu vor putea ajunge la întâlnire. Așa că am discutat asta și am hotărât să facem niște lecții scrise, pe care ei să le poată citi și studia acasă.

– Dar asta e o idee foarte bună! exclamă Marty cu entuziasm.

– Cel puțin asta-i va face să se simtă parte din grup, chiar dacă nu reușesc să vină la întâlnire. Vor studia aceeași porțiune a Cuvântului ca și restul.

– E foarte bine, îl încuraja Marty din nou.

– Da' parcă lucrez la asta de secole, așa că mi-ar prinde bine acum ceva de mâncare. Stăteam aici și mă gândeam că dimineața asta e tocmai potrivită pentru o porție mare de clătite.

Marty râse și se duse să se îmbrace, ca să-i poată pregăti clătite lui Clark.

Iarna se dovedi la fel de furtunoasă cum își făcuse apariția. Furtunile se abăteau asupra locului și apoi le dădeau răgaz, lăsând în urmă mormane de zăpadă. Așa cum bănuiseră, grupul numeros de oameni care se întâlneau duminica se reduse în zilele de iarnă grea. Henry se oferi să distribuie materialele cu lecții biblice celor care nu reușeau să participe la închinare.

Comitetul de construire a bisericii se străduí din greu să facă planurile de construcție și să aranjeze livrarea materialelor pentru ridicarea clădirii, la primăvară. Toți membrii grupului erau nerăbdători să poată avea propria lor bisericuță. Mama lui Juan comandă din oraș un clopot pentru turla bisericii. Era de părere că biserica lui Dumnezeu trebuia să aibă un clopot care să-i adune pe închinători laolaltă.

Sosiră muncitori și donații pentru materiale din partea multor vecini. Willie și Henry erau siguri că în momentul în care clădirea va fi ridicată, numărul celor ce vor veni la închinare va crește considerabil.

Cookie venea adesea la căsuța din lut pentru a sta de vorbă cu Clark. Marty era sigură că Cookie aștepta s-o vadă plecând la Missie

ca să mai stea de vorbă sau să gătească ceva împreună, iar apoi, în absența ei, se îndrepta spre căsuță să bea o cafea cu Clark. Clark nu-i prea spunea ce discuta cu Cookie – știa că în acest fel onora dorința lui Cookie ca discuțiile lor să rămână confidențiale. În același timp, își dădea seama că bătrânul bucătar era profund tulburat de viața sa din trecut și de efectul pe care aceasta îl avea asupra viitorului său veșnic. Marty ar fi dorit să grăbească „trezirea" și să-i spună franc în față lui Cookie: „Ești păcătos și-ți dai seama că faptele tale rele nu te vor lăsa să intri în rai. Și eu am fost o păcătoasă. Dar nu-i nevoie să rămâi așa. Cristos Isus a venit pentru ca orice om să poată fi iertat și să devină ce a vrut Dumnezeu pentru noi când ne-a creat. Tot ce trebuie să faci, Cookie, este să accepți darul vieții pe care El ți-l oferă. E foarte simplu. Nimic mai mult. Nu-i nevoie să te tot frământi dacă e sau nu o idee bună. Bunul simț îți spune că nu poți pierde în toată afacerea asta. Acceptă și rezolvă-ți problema!"

Clark era mult mai răbdător cu omul, iar Marty știa că-i va explica cu atenție ceea ce avea de spus Scriptura referitor la căderea omenirii în păcat – începând cu Adam și Eva – despre egoismul omului, despre nevoia fiecăruia de a avea un Salvator și despre soluția lui Dumnezeu la această nevoie. Cookie își înțelegea treptat propria nevoie și ce a făcut Cristos pentru el, îi spusese Clark lui Marty. Era încrezător că atunci când Cookie va lua decizia, nu se va mai întoarce la ce-a lăsat. Cu toate astea, înăuntrul ei, Marty se agita, dorindu-și ca omul să se decidă mai repede.

Și Scottie se afla pe lista de rugăciune a familiei Davis. Le plăcea și-l respectau pe supraveghetorul fermei, dorindu-și să-l vadă făcând pace cu Dumnezeu. Scottie venea la serviciile de închinare de duminica ori de câte ori era liber, însă nu părea să-și dorească vreo schimbare în viața sa.

Lane, cel care-l ajutase pe doctorul de la Rosas în timpul intervenției chirurgicale, creștea din punct de vedere spiritual. În fiecare zi îi căuta pe Clark sau pe Willie punându-le întrebări ce se ridicaseră în mintea lui în timp ce citea Scriptura. Nu numai că citea Biblia, însă și încerca să trăiască în fiecare zi după poruncile și preceptele ei. Lane nu putea fi acuzat de ipocrizie. Până și înverșunatul Smith începu să

dea dovadă de un anumit respect față de Lane, iar într-o zi îi spuse lui Jake:

– Nu prea dau doi bani pe religie. Totdeauna m-am gândit că-i pentru femei și copii și pentru aceia slabi de înger. Da' dacă-ar fi să mă intereseze religia, mi-aș dori s-o am pe-a lui Lane.

Jake îl privi sceptic.

– N-am știut că sunt mai multe, spuse tărăgănat.

– Nu? Atunci nu te-ai prea uitat la Lane în ultima vreme.

– Și de unde și-a luat Lane religia asta așa de specială? rânji Jake disprețuitor.

– Cred că de unde și-au luat-o și șefu', și socrul lui. Se pare că-i aceeași.

Jake se gândi la Willie și la felul său ferm de-a fi – chiar și în perioadele mai grele – la felul corect în care-și trata lucrătorii și la preocuparea de care dădea dovadă față de cei din jur. Se gândi la Clark și la felul în care-și acceptase handicapul, așa că murmură pentru sine:

– Da, cred că ai dreptate. Apoi se întoarse spre Smith.

– Păi, dacă ei pot să o dea mai departe și-s nerăbdători s-o facă, ce te oprește pe tine s-o accepți?

Smith nu răspunse. Doar se încruntă și se îndepărtă călare.

Odată cu sosirea Crăciunului, gândurile lui Marty se îndreptară tot mai des spre familia rămasă acasă, așa cum se îndreptaseră gândurile ei către Missie în timpul sărbătorilor de Crăciun pe care nu le petrecuseră împreună. Marty își spuse că Ellie va primi ajutor de la Kate pentru pregătirea Crăciunului la fermă, iar în ultima scrisoare venită de acasă li se spuse că familiile lui Nandry și Clae vor fi acolo de Crăciun. Curând după Anul Nou, Joe, Clae și micuța Esther vor pleca la oraș, unde Joe va avea ocazia, în sfârșit, să-și continue studiile la seminar. Marty și-ar fi dorit să fie acolo ca să-i petreacă, însă bucuria ei era că cei trei se vor afla în același oraș în care Luke își va continua studiile medicale. Nu îi va fi atât de greu să-l lase să plece, știind că Clae și Joe vor fi acolo ca să-l primească.

Chiar şi aşa, Marty se gândi mult la ei în timp ce-şi continua pregătirile pentru Crăciun alături de familia din Vest.

Wong şi Cookie îşi combinară eforturile în pregătirea unei cine festive de Crăciun pentru toţi membrii familiei de la ferma de vite. Urma să fie un eveniment măreţ, aşa că toţi anticipau ocazia. Marty presupuse că vor mânca toţi mai mult decât era nevoie, însă, cumva, până şi lucrul acesta vorbea despre binecuvântările îmbelşugate pe care Dumnezeu le revărsase asupra lor, în special cu ocazia acestui Crăciun.

Nathan şi Josiah erau cuprinşi de un entuziasm debordant. Nathan mai avusese parte de astfel de sărbători şi făcuse cunoştinţă cu emoţiile primirii de cadouri. Josiah era prea micuţ pentru a-şi aminti alte asemenea ocazii, însă-l credea pe cuvânt pe fratele său.

Marty tricotase mănuşi, şosete şi fulare pentru cei doi băieţi, iar Clark fabricase cu grijă o sanie.

— Cu atâtea dealuri în jur, îi spusese el lui Marty, trebuie să existe unul pe care să se poată da cu sania. Marty era perfect de acord. Chiar dacă se aflau la o distanţă atât de mare de restul familiei lor, erau fericiţi să poată petrece acest Crăciun alături de Missie, Willie şi cei doi copii.

În Ajunul Crăciunului, Marty isprăvi de pregătit şi ultimul dintre cadouri, le împachetară, se înfofoliră şi ieşiră în noaptea de iarnă luminată de stele, îndreptându-se către casa lui Missie. Plănuiseră o seară de jocuri, colinde de Crăciun şi floricele de porumb în faţa şemineului. Darurile urmau a fi deschise dimineaţa următoare.

Nathan răspunse la bătaia lor în uşă şi chiui de bucurie văzându-i, iar Josiah, prezent pe urmele lui, se făcu ecoul bucuriei fratelui său.

— Bine ai venit, bunicule! Bine ai venit, bunica! Intraţi. E Crăciun! strigă Nathan.

— Căsiun, repetă Josiah, şi-i trase de mâini înăuntru.

Seara fu plină de dragoste şi bucurie. Tăifăsuiră, mâncară, jucară jocuri şi cântară – toate astea presărate cu râsete şi voie bună. Îşi povestiră amintiri de la alte sărbători de Crăciun. Nathan adora poveştile, însă, în cele din urmă, pleoapele lui Josiah deveniră din ce în ce mai grele, cu toate că băieţelul se lupta din răsputeri să rămână treaz.

Missie se ridică într-un târziu pentru a-i pune pe cei doi copii la culcare. Nathan nu era deloc nerăbdător să se culce, de teamă că ar putea să piardă vreun eveniment anume. Missie îl asigură că toate lucrurile vor rămâne la locul lor şi că dimineaţă va putea să se bucure din nou de sărbătoare.

Odată copiii adormiţi şi adulţii serviţi cu cafea şi felii din tortul de Crăciun al lui Wong, făcut după una dintre reţetele lui Marty, Missie, cu obrajii îmbujoraţi şi ochii strălucitori, îşi împărtăşi secretul.

– Veţi fi din nou bunici în iulie, spuse ea. O să mai avem un micuţ.

– O, asta-i minunat! strigă Marty, îmbrăţişându-şi strâns fiica. Tare mi-aş fi dorit să fie mai devreme! O să ne întoarcem înainte de asta şi va fi atât de greu să plecăm fără să-l vedem – sau s-o vedem.

– Sper să fie fetiţă de data asta, admise Missie. Dar şi un băieţel e bine. Willie are întotdeauna nevoie de o mână de ajutor la fermă. Izbucniră în râs, iar Willie părea încântat.

Discutară despre speranţele şi visurile pe care le aveau pentru pruncul ce se va naşte. Marty îşi exprimă bucuria că dr. de la Rosas va fi prezent la naştere. Şi poate că până atunci îşi va deschide şi cabinetul medical.

Clark şi Marty, braţ la braţ, străbătură cărăruia acoperită de zăpadă înapoi, la căsuţa lor de lut. Erau pe punctul de a intra, când Cookie îşi făcu apariţia, şontâcăind grăbit către dormitorul lucrătorilor, cu un felinar mic agăţat de brâu. Marty presupuse că mergea să petreacă Crăciunul împreună cu ceilalţi lucrători, însă Clark deosebi o anumită grabă în paşii lui Cookie.

– E vreo problemă? îl întrebă pe Cookie. Acesta ezită.

– Nu, nu chiar. Cel puţin, nu una care să vă îngrijoreze. Scottie tocmai a adus un individ rătăcit. N-arată prea bine. Arată de parcă n-a mâncat de-o săptămână şi e destul de frig pentru a-ţi face culcuşul sub o stâncă. Lane s-a dus să vadă ce sfat are doctorul pentru degerături.

Cookie dădu să meargă mai departe, însă Clark îl strigă:

– Vin şi eu. Nu cred că pot face prea mult, da' pot să arunc o privire.

Se întoarse spre Marty şi spuse încet:

— Tu intră în casă. Nu stau decât câteva minute şi mă-ntorc. Înainte de-a te culca, verifică focul.

Apoi se îndreptă şchiopătând spre Cookie, lăsând urme ciudate în zăpadă cu cârja sa.

Lucrătorii îl puseseră pe nefericitul om în pat, Lane cedându-şi patul înainte de a porni după doctor. Smith folosise singurul medicament cu care era familiarizat – o doză de whisky. Omul scuipa şi se agita, semn că era în viaţă, se gândi Clark.

— Unde l-aţi găsit?

— Scottie l-a găsit undeva, afară. Nici măcar n-avea cal. Spunea c-a murit. Se ducea undeva – cine ştie unde – şi vremea rea l-a prins pe drum. A încercat să se adăpostească într-o scobitură, aşteptând ca vântul să se mai potolească. Putea sta acolo până la primăvară, că vântul tot nu se oprea.

Clark zâmbi, în ciuda îngrijorării pentru acest om.

— E grav?

— Nu ştim încă. Are câteva degerături şi e slab ca un şarpe. Şi la fel de rău. Tot ce face e să înjure şi să blesteme. Nu dă semne c-ar aprecia ce-a făcut Scottie pentru el.

Clark veni mai aproape de pat.

Bărbatul din faţa lui avea o barbă deasă, iar ochii îi erau înfundaţi în orbite. Ud leoarcă şi murdar, arăta de parcă n-ar fi mâncat de câteva săptămâni. Însă i se părea că-l mai văzuse undeva.

Clark le făcu semn să apropie felinarul de pat, lucru care-l făcu pe bărbat să geamă şi să înjure. Clark privi atent la faţa trasă şi umbrită, însă în cele din urmă fu sigur.

— Jedd, spuse clătinând din cap, nevenindu-i să creadă. Jedd Larson.

ŞAPTESPREZECE

Jedd

Bolnavul se mişcă uşor şi mormăi ceva de neînţeles. Toţi ochii din încăpere se întoarseră spre Clark.

– Îl cunoşti pe omul ăsta? întrebă Scottie.

– E Jedd Larson; asta-i sigur. Da' arată teribil. Ultima oară când l-am văzut era încă destul de tânăr şi în putere – şi cam încăpăţânat. Marty şi cu mine i-am crescut cele două fiice – cu toate că uneori uitam de-a dreptul că nu erau din carnea şi sângele nostru. Noi aşa ne gândim la ele.

– Să fiu al... exclamă Cookie, însă fu întrerupt de agitaţia bolnavului şi de strigătele sale delirante. Clark se aplecă asupra lui, încercând să înţeleagă ce spunea. Se îndreptă de spate când reuşi să înţeleagă unul dintre cuvinte, repetat adesea. Jedd spunea „Tina".

– Îl înţelegi? întrebă Cookie.

– O strigă pe soţia lui. A murit cu mulţi ani în urmă. Nu prea s-a purtat bine cu ea cât timp a trăit. Poate că acum are păreri de rău.

Clark întinse mâna şi o puse pe fruntea lui Jedd, dogoritoare din cauza febrei. Se aplecă din nou asupra omului şi-i rosti numele. Acesta nu-i răspunse. Clark îngenunche lângă pat şi-i luă mâna. Începu să vorbească cu el. Bărbaţii din cameră se îndepărtară unul câte unul de pat, lăsându-i pe cei doi singuri.

— Jedd, spuse Clark, Jedd, sunt Clark. Clark Davis, vecinul tău. Mă ţii minte, Jedd? Clark Davis. Clark şi Marty. Ţi-ai lăsat fetele cu noi, Jedd, când te-ai hotărât să mergi în Vest. Tina dorea ca fetele să facă şcoală. Tina a rugat-o pe Marty să le dea o şansă, Jedd. Ţii minte? Sunt fete bune, Jedd, Nandry şi Clae ale tale. Ai fi tare mândru de ele. Eşti bunic, Jedd. Bunic de cinci ori. Şi de nepoţii tăi ai fi mândru, dac-ai putea să-i vezi.

Bărbatul nu răspunse. Rămăsese cu privirea ţintită în gol şi, din când în când, mormăia sau blestema, în timp ce căldura din cameră sporea durerea din mădularele sale degerate. Clark continuă să-i vorbească, masându-i mâinile în timp ce vorbea, atent să nu-i atingă degetele afectate de ger.

— Jedd, Nandry şi Clae îşi fac probleme pentru tine. Se roagă în fiecare zi pentru tine. Vor să te duci înapoi, Jedd. Vor să-ţi arate dragostea lor, familia lor, Dumnezeul lor. Ţii minte, Jedd? Tina s-a împăcat cu Dumnezeu înainte de a muri. Ei bine, fetele tale Îl slujesc şi ele pe Dumnezeul Tinei, Jedd. Nimic nu le-ar face o mai mare plăcere decât ca tu să-L cunoşti pe Dumnezeu. Mă auzi, Jedd? Fetele tale te iubesc. Nandry şi Clae... te iubesc. Tina te-a iubit, şi Dumnezeu te iubeşte, Jedd. Trebuie să rezişti, continuă Clark, vorbind încet şi insistent. Nu poţi renunţa acum. Rezistă, Jedd!

Murmurul vocii lui Clark nu încetă decât în momentul în care Lane îşi făcu apariţia alături de doctor. Dr. de la Rosas îl examină pe Jedd cu atenţie şi-i dădu câteva medicamente. Clătină din cap în timp ce se întoarse spre Clark şi spre lucrătorii de la fermă.

— N-arată bine. N-o ducea bine nici înainte de-a fi fost prins de furtună.

— Va trăi? întrebă Clark.

— Nu ştiu.

— Te rog, doctore, spuse Clark, dacă poţi face ceva pentru el – orice, ca să-l faci să-şi revină – o să suport eu cheltuielile. Omul ăsta e tatăl a două fete pe care eu şi Marty le-am crescut. A fost un om îndărătnic şi încăpăţânat, nesocotit şi uneori crud, dar fetele lui îl iubesc. Dacă Jedd ar putea trăi măcar atât cât să afle despre dragostea şi iertarea lui Dumnezeu. Ar însemna atât de mult pentru fetele lui...

pentru noi! Crezi că-l poţi face să-şi revină, doctore? Nu pot suporta gândul că va muri fără să pot vorbi cu el despre fetele lui şi despre dragostea lui Dumnezeu faţă de el.

Dr. de la Rosas îl privi grav.

– Pot doar încerca, spuse el. Roagă-te ca Dumnezeu să facă o minune.

Fără îndoială, doctorul ştia că Clark se va duce în căsuţa lui de lut şi-şi va pleca genunchii în rugăciune, însă pentru Clark situaţia era urgentă. Îngenunche de îndată lângă patul în care zăcea Jedd şi începu să se roage cu ardoare pentru o minune. În jurul lui se auzi un târşâit de picioare, în timp ce văcarii, nesiguri de ce ar putea face într-o astfel de situaţie, îşi schimbau poziţia. Însă Lane ştia. Traversă încăperea şi îngenunche alături de Clark, alăturându-i-se în rugăciune.

– Dragă Doamne, începu Clark, Tu îl cunoşti pe omul acesta. A fost un om păcătos, Doamne, dar toţi am fost aşa. A făcut alegeri greşite, dar toţi am făcut. Are nevoie de Tine, Doamne, aşa cum avem cu toţii nevoie. Nu Te-a recunoscut niciodată ca Dumnezeu şi Mântuitor, şi are nevoie de şansa asta, Doamne. Nu poate auzi sau răspunde în starea în care se află, aşa că cerem de la Tine o minune, Doamne, şi să-l ajuţi pe doctor să facă ceva să-şi revină, ca să putem vorbi cu el şi să-i putem citi Cuvântul Tău, ca să poată avea şansa de a alege singur. Te rugăm lucrul acesta, Doamne, în Numele lui Isus, Fiul Tău, care a murit pentru ca fiecare dintre noi – şi Jedd – să aibă viaţa veşnică. Mulţumim, Doamne, că asculţi rugăciunile celor care se închină înaintea Ta! Amin.

Clark se ridică, luându-şi cârja pentru a se sprijini în ea. Bărbatul din faţa lor nu mişca.

Lane întinse mâna şi-i atinse obrazul păros. Apoi se uită la doctor.

– Ce urmează, doctore? Juan se uită la omul de pe pat.

– Cred că-l voi lua la mine acasă. Îl pot instala în patul din birou. Toţi ochii se întoarseră spre doctor, întrebători.

Doctorul continuă:

– Are nevoie de multă îngrijire. Acolo îl putem supraveghea. Mama mea se va bucura să poată da o mână de ajutor. Vrea să facă ceva pentru cineva, iar asta ar fi şansa ei. Dacă-l pot ajuta pe omul

ăsta... Juan ezită, apoi continuă. Cred că e prea târziu pentru a-i mai putea salva câteva degete de la mâini şi de la picioare. Poate că le va pierde chiar pe toate.

Astea erau veşti grave. Clark observă cum câţiva bărbaţi din încăpere îşi strânseră mâinile în pumni, ca şi când ar fi vrut să se protejeze de aşa ceva.

Lane acţiona primul.

— Vrei să pregătesc o căruţă? îl întrebă pe doctor.

— Da. Pune un strat gros de fân pe fundul căruţei. Va trebui să-i facem un pat.

A doua oară în acel Ajun de Crăciun, Lane făcu drumul spre casa doctorului, de această dată mânând căruţa ce transporta un om extrem de bolnav. Dr. de la Rosas îşi legă calul la spatele căruţei şi urcă pe băncuţă alături de Lane, supraveghindu-l pe Jedd să rămână acoperit şi ferit de vântul geros.

Clark se întoarse la căsuţa din lut şi o găsi pe Marty trează.

— M-am frământat şi m-am gândit la tot felul de lucruri, spuse ea.

— N-o să-ţi vină să crezi, spuse Clark, poate c-ar trebui să stai jos. Omul pe care Scottie l-a adus e Jedd Larson.

— *Jedd*?

— Şi nu-i deloc bine.

— Oh, Clark. I-ai spus despre fetele lui? Ţi-a spus – ?

— Jedd n-a spus prea multe, decât câteva cuvinte urâte, Marty. Nu e conştient. De fapt, a spus ceva. A repetat mereu un cuvânt: „Tina".

— Tina... Înseamnă că-şi aminteşte.

— Cumva, numele ăsta mi-a dat speranţă, Marty. M-a ajutat să cred că nu întâmplarea l-a adus pe Jedd aici, ci Dumnezeu îi oferă o şansă de a-L descoperi pe *El*.

— Oh, Clark, mă rog să fie aşa, spuse Marty cu ochii înlăcrimaţi.

— Dacă măcar aş fi putut vorbi cu el... să-l fac să mă înţeleagă cumva.

— Îl pot vedea? întrebă Marty.

— Nu mai e aici.

— Dar unde? Cum putea...?

— Lane s-a dus după dr. de la Rosas, iar doctorul a hotărât, după ce l-a consultat, că ar fi mai bine dacă l-ar lua pe Jedd acasă la el,

ca să-l aibă sub supraveghere. Lane l-a luat cu căruța. Au plecat acum câteva minute.

– Oh, Clark, sper să trăiască! Sper să ai ocazia să vorbești cu el. Era chiar atât de grav, Clark?

Clark dădu din cap.

– Oh, Clark! strigă din nou Marty. Hai să ne rugăm! Cei doi îngenunchează lângă pat și se rugară insistent și îndelung pentru acest om din trecutul lor, de care familia lor era legată cu legături atât de puternice.

– Te rugăm, Doamne, ajută-l să-și revină pentru a putea înțelege că-l iubești, în ciuda a ceea ce i-a făcut soției sale, fetelor sale, se rugă Marty. Ajută-ne să știm cum îi putem arăta dragostea asta.

În ciuda șocului și a neliniștii pe care o resimțeau din pricina lui Jedd, ziua de Crăciun se dovedi a fi o zi de mulțumire și bucurie. Cu doi băieți mici în casă, era imposibil să nu simți bucuria și plăcerea sărbătoririi nașterii lui Isus. Cu toate că se culcaseră târziu cu o seară în urmă și adormiseră destul de greu, Clark și Marty se treziră devreme și porniră către casa cea mare. Nathan și Josiah erau deja treji și umpleau casa cu strigăte de bucurie, în timp ce priveau la darurile aflate sub pomul de Crăciun, daruri așezate acolo în timpul nopții. Nu dădeau semne că i-ar interesa micul dejun.

Nathan fu de-a dreptul încântat de sania pe care i-o făcuse Clark și îi imploră să fie lăsat afară ca s-o încerce, înainte de micul dejun. Clark râse și le promise băieților că o să-i ducă afară cu sania de îndată ce mama lor le va da voie. Missie, zâmbind, ridică din umeri și dădu din cap.

Darul favorit al lui Nathan, din partea părinților săi, era un căpăstru nou pentru Spider, poneiul său. Willie cedă în cele din urmă rugăminților lui și-i spuse că vor merge în grajd ca să se asigure că noul căpăstru era pe măsura poneiului. Nathan apăru de îndată, înfofolit până la sprâncene cu șosetele, mănușile și fularul înfășurat în grabă – daruri din partea lui Marty. Willie râse când îl văzu.

– Pari a fi bine pregătit pentru vremea asta, mai puțin picioarele. Nu te gândești să te și încalți?

— Nu-mi încap cizmele peste şosetele astea mari, răspunse Nathan, iar ceilalţi izbucniră în râs.

Josiah îşi făcu şi el apariţia. Încă îmbrăcat în pijamale, îşi înfăşurase şi el fularul în jurul gâtului. Un ochi îi era ascuns, iar celălalt se străduia să prindă ce se-ntâmpla în jurul lui, ridicându-şi capul pentru a vedea mai bine. Mănuşile fuseseră luate invers, iar degetele mari, golite de „conţinut", stăteau ţepene într-o parte, ca două coarne aşezate în poziţie greşită. Şosetele, pe jumătate scoase din picioare, îl făceau să arate ca un răţoi. Se împletici înainte, mulţumit de sine şi gata să li se alăture fratelui şi tatălui său pentru incursiunea în grajd.

Willie nu se mai putu stăpâni şi izbucni în hohote de râs. Îi duse pe cei doi băieţi în camera lor, îl îmbrăcă bine pe Josiah şi-l ajută pe Nathan să-şi găsească şosete şi cizme potrivite. Apoi, micul Josiah, pe umerii tatălui său, Nathan lângă el, bineînţeles, cărându-şi preţiosul căpăstru, şi Clark, se îndreptară cu toţii spre grajd.

— O adevărată privelişte, nu-i aşa? spuse Missie privind pe fereastră, cu vocea încărcată de emoţie.

— Nici nu mai ştiu de câte ori am stat la fereastră şi m-am uitat după tatăl tău şi după băieţi cum traversau curtea, răspunse Marty. Dacă n-aş fi avut niciun alt motiv pentru a-l iubi pe tatăl tău – decât felul în care le purta de grijă copiilor săi – acesta ar fi fost suficient să mă facă să-l iubesc câtă vreme îmi va da Dumnezeu suflare, continuă ea încet.

Începură pregătirile pentru acea zi. Multe erau de făcut, căci masa de Crăciun pentru toţi lucrătorii devenise deja o tradiţie la ferma de vite a familiei LaHaye. Cu toate că de obicei erau ocupaţi şi răspândiţi în multe direcţii, în ziua de Crăciun toţi îşi făceau timp să se adune laolaltă, să mănânce şi să asculte povestea naşterii.

În jurul mesei de dimineaţă, discuţia se îndreptă adesea către minunea apariţiei lui Jedd Larson la ferma familiei LaHaye. Nu mai avuseseră veşti despre Jedd de când îşi părăsise ferma de acasă şi se îndreptase spre Vest, cu mulţi ani în urmă. Marty şi-ar fi dorit să le poată anunţa cumva pe Clae şi Nandry despre acest lucru, însă apoi îşi aminti că, dacă Jedd n-ar mai fi supravieţuit acestei zile, veştile pe care vor trebui să le împărtăşească fetelor vor fi veşti proaste, nu

bune. De câte ori îşi aminti de el pe parcursul zilei, Marty înălţă o rugăciune în gând.

❧

După vizita făcută la grajd, aşa cum promisese, Clark îi luă pe băieţi într-o aventură cu sania.

La început îi fu greu să tragă sania cu cei doi pasageri în susul povârnişului, însă, în cele din urmă, constată că, adânc înfiptă în zăpadă, cârja înlocuia foarte bine piciorul pe care nu-l mai avea.

Băieţii chiuiră de plăcere când bunicul lor îi împinse, iar sania se avântă vertiginos pe panta înclinată. De astă dată, Nathan fu cel care trase sania la întoarcere, însă lui Josiah îi era greu să urce singur prin zăpada adâncă. Clark coborî ca să-l ajute şi-l urcă în cârcă. De nenumărate ori, cei doi se avântară în josul dealului şi urcară greoi înapoi. În cele din urmă, frânţi de oboseală, dar fericiţi, se hotărâră să se întoarcă acasă şi să se încălzească.

– Trebuie să mergem iar, ce zici, bunicule? întrebă Nathan.

– *Iai*, repetă fratele său mai mic.

– Sigur, spuse Clark gâfâind, la fel de entuziasmat ca şi băieţii de aventura lor.

– După-masă? întrebă Nathan.

– Nu ştiu. Cred că mai întâi trebuie să-mi trag sufletul. Şi poate că tata şi mama au vreun plan pentru după-masă.

– Atunci după aceea?

– Vom vedea, râse Clark. Vom vedea.

În jurul orei unu după-amiază, începură să sosească lucrătorii de la fermă, scuturându-şi zăpada de pe cizme şi pălăriile cu boruri largi. Casa se umplu de glume şi râsete. Marty rămase locului uimită când îi văzu că se opresc în holul mare de la intrare, îşi dau jos cizmele şi le aliniază lângă perete, gândindu-se, fără îndoială, că altfel vor strica frumoasele covoare ale lui Missie. Marty era în Vest doar de puţină vreme, însă deja înţelesese cât de importante erau cizmele pentru bărbaţii de la fermă, cât de important era pentru ei să nu fie surprinşi fără cizme în picioare. Zâmbi, exprimându-şi astfel

aprecierea pentru atenția de care dădeau dovadă. Însă păreau jenați și stânjeniți în timp ce stăteau acolo, privindu-și picioarele încălțate doar cu șosete. Marty observă că unele dintre șosete aveau găuri în ele și se întrebă dacă n-ar putea să se ofere să le cârpească. Nu spuse nimic acum, ci se duse în bucătărie să caute un prosop uzat. Una câte una, ridică cizmele și le șterse cu grijă, înlăturând orice urmă de apă și mizerie. Apoi le dădu înapoi bărbaților. Lucrătorii se încălțară din nou cu cizmele, adresându-i zâmbete pline de căldură și dând din cap în semn de apreciere. De acum, abia așteptau să se poată servi din mâncarea ce deja umplea aerul cu arome plăcute, în timp ce Wong căra platou după platou în marea sufragerie.

Înainte de masă, Willie, în calitate de cap al familiei și proprietar de fermă, citi povestea nașterii pruncului Cristos. Câțiva bărbați își dreseră glasurile și-și ațintiră privirile asupra vârfului cizmelor sau asupra mâinilor aspre așezate în poală, însă toți ascultară cu atenție. Willie îi ceru mai apoi lui Clark să îi conducă în rugăciune.

Masa începu într-o liniște relativă, însă nu trecu mult timp și se auziră râsete și glume politicoase. Nathan și Josiah se alăturară amuzamentului general, descriindu-le în detaliu celor de la fermă cadourile primite dimineață, incursiunea în grajd cu noul căpăstru ce „chiar i-a plăcut lui Spider" și călătoria pe sania făurită și trasă de Clark.

După ce mâncară până la refuz, musafirii se mutară în camera de zi, unde fusese pregătit un foc prietenos în șemineu. Henry nu era acolo ca să-i acompanieze cu chitara, alegând să urmeze exemplul familiei LaHaye și să pregătească o masă de Crăciun pentru oamenii de la propria fermă. Însă, în ciuda absenței lui Henry, cântară colinde sub îndrumarea lui Willie. Cei care nu cântară se mulțumiră să asculte.

Scottie se ridică primul să plece. Întotdeauna se oferise să stea de veghe în ziua de Crăciun. De obicei, unul sau doi dintre lucrători i se alăturau în mod voluntar, din respect pentru șeful lor. Astăzi, se oferiră Jake și Charlie. Lane anunță că dorea să meargă la doctor ca să vadă ce s-a mai întâmplat cu Jedd. Clark îl asigură că i-ar face plăcere să-l însoțească.

Bărbații plecară, mulțumind pentru masă, în timp ce-și puneau pălăriile pe cap.

După masa de Crăciun, băieţii merseră la culcare, pentru un bine-venit somn de amiază. Missie şi Marty se oferiră să-i ajute pe Wong şi pe Cookie la spălatul vaselor, iar în casă se aşternu din nou liniştea.

Clark şi Lane îşi pregătiră caii pentru o vizită la casa doctorului. Călătoria în aerul geros al amiezii se dovedi a fi deosebit de friguroasă, iar Clark simţi gerul în ciotul piciorului. Nu se gândise să-l protejeze cu ceva anume, neştiind cât de sensibilă e acea parte a trupului la temperatură. Lane, fără a spune nimic, coborî de pe cal şi scoase o pătură din spatele şeii. Tăifăsuind în continuare despre alte lucruri, se duse la Clark şi-i înfăşură pătura în jurul ciotului, asigurându-se că va rămâne înfăşurată şi nu va aluneca în timpul călătoriei. Fără a rosti vreo vorbă despre piciorul lipsă sau despre pătură, încălecă din nou şi porniră la drum. Clark se simţi mult mai bine, tot restul călătoriei.

Îl găsiră pe Jedd în aceeaşi stare în care fusese seara trecută. Mama lui Juan se afla lângă el. Jedd fusese îmbăiat, iar barba îi fusese aranjată frumos. Picioarele şi mâinile îi erau învelite în bandaje mari, iar Clark îşi aminti că doctorul fusese îngrijorat pentru degetele degerate. Găsindu-l în aceeaşi stare de inconştienţă, cei doi nu zăboviră prea mult. Juan promise că dacă omul îşi va reveni, va trimite vorbă printr-un lucrător de la ferma sa. Doctorul părea încurajat de faptul că Jedd supravieţuise până acum. Pulsul i se mai întărise, iar asta-i dădea speranţă.

Lane şi Clark se îndreptară spre casă după ce serviră o ceaşcă de cafea fierbinte şi câteva din bunătăţile de Crăciun pregătite de Maria. În timp ce încălecau, Clark se înfăşură cu pătura lui Lane.

— N-am ştiut niciodată, spuse el simplu, cât de tare mă poate deranja frigul la picior. Şi eu, care mă mândream cu faptul că de acum, la piciorul ăsta, n-o să-mi mai simt degetele îngheţate.

Lane zâmbi, însă spuse doar atât:

— O să te obişnuieşti.

OPTSPREZECE

De la moarte la viaţă

Trecură trei zile până când de la ferma familiei de la Rosas sosi un călăreţ care-i informă că Jedd Larson îşi revenise. Clark puse de îndată şaua pe cal şi se pregăti să meargă la el. Îşi vârî Biblia în interiorul jachetei şi îi ceru lui Marty încă o pătură.

– E o şmecherie pe care am învăţat-o de la Lane, îi explică Clark în loc de răspuns la întrebarea ei nerostită. Piciorul ăsta scurt se răceşte tare repede. O pătură îi mai ţine de cald.

Marty îşi petrecu ziua tricotând şi rugându-se. Îi părea că Clark plecase de-o veşnicie, însă, în cele din urmă, auzi tropăitul unui cal ce se apropia de grajd. În aerul clar şi rece de iarnă, ropotul copitelor răsuna puternic. Max ieşi din curte în fugă, întotdeauna primul în întâmpinarea vreunui călăreţ.

Marty privi pe fereastră până când îl zări pe Clark, mai apoi îşi luă şalul şi alergă să-l întâmpine.

– Haide la Missie, strigă. Şi ea vrea să ştie care-i situaţia.

Clark îşi schimbă direcţia şi se îndreptă spre casa cea mare, în timp ce Marty alergă pe cărăruia cu zăpadă bătătorită pentru a-l întâlni acolo.

– O, sperasem să veniţi direct aici! strigă Missie din cadrul uşii. Abia aştept să aud ce s-a-ntâmplat.

Missie îi conduse în faţa şemineului.

— Aproape că murim de nerăbdare, spuse ea în numele amândurora. Spune-ne repede!

— Te-a recunoscut Jedd de data asta? începu Marty.

— Da, m-a recunoscut. A fost aproape la fel de surprins să mă vadă cum am fost eu cu câteva seri în urmă.

— Ce-a spus?

— Primul lucru pe care a vrut să-l ştie a fost ce fac fetele. Marty simţi cum gâtul i se usucă de emoţie.

— Mă bucur să aflu că se interesează de ele.

— Părea de-a dreptul preocupat de asta. Spunea că se hotărâse să se întoarcă acasă. Când a fost prins de furtună, încerca să ajungă în oraş, la tren.

— A vorbit despre Tina?

— Am vorbit destul de mult despre ea. Marty nu mai putu aştepta.

— Clark, spuse ea, ai reuşit să-i vorbeşti despre nevoia lui după Dumnezeu?

— Da. Am discutat despre principalele idei ale Bibliei – de la creaţie la răscumpărare şi apoi la revenirea lui Cristos.

— A înţeles?

— Aşa se pare.

— A... a...?

Clark îşi puse braţul în jurul lui Marty şi o trase aproape. Vocea lui suna răguşit când spuse:

— Fetele noastre vor fi tare fericite să ştie că tatăl lor i s-a alăturat mamei lor astăzi.

— Vrei să spui...

— Jedd Larson s-a împăcat cu Mântuitorul său.

— O, Îţi mulţumesc, Tată, se rugă Marty cu voce tare, şi pe obraz îi curgeau lacrimi de bucurie.

Clark îşi drese glasul.

— I s-a alăturat Tinei şi într-un alt fel. Se opri pentru o clipă, apoi spuse încet: Jedd n-a mai rezistat. Juan a fost nevoit să-l opereze. Jedd nu era destul de puternic ca să reziste operaţiei. Degetele de la mâini şi picioare au fost prea grav afectate, iar Juan n-a mai putut să-i facă nimic. A stat lângă el zi şi noapte, luptându-se să-l salveze, dar...

– Dar a făcut-o, Clark. A făcut-o! exclamă Marty. Datorită efortu-rilor lui Juan, Jedd are viaţă – şi încă viaţă *veşnică*!

– Mă tem că pentru un doctor e cam greu să privească lucrurile în felul ăsta, spuse Clark pe un ton grav.

– Dar e adevărat. Şi, Clark, dacă n-ai fi fost aici, Jedd poate că nu s-ar fi hotărât să se împace cu Dumnezeu înainte de a muri. Privirea lui Marty se plecă asupra cracului pantalonilor lui Clark, prins bine chiar dedesubtul genunchiului. Dacă n-ar fi fost accidentul ăsta, n-ai mai fi fost aici, Clark. Am fi fost de mult plecaţi acasă.

Clark o strânse la pieptul lui şi o sărută pe păr, iar Missie veni în cealaltă parte a lui şi cei trei se îmbrăţişară şi-I mulţumiră Domnului împreună pentru mântuirea lui Jedd.

În timpul lungilor zile de iarnă, Marty petrecu mare parte a timpului în căsuţa de lut, tricotând, cârpind sau făcând diferite lucruri pentru Missie şi familia ei. Avea un coş plin de şosete ce trebuiau cârpite pentru lucrătorii de la fermă, iar asta după ce făcuse investigaţii discrete în urma evenimentului de la masa de Crăciun. Clark îşi folosi orele pentru a meşteşugări diferite lucruri cu mâinile şi folosind uneltele puţine de care dispunea. În serile lungi de iarnă, petrecea ore în şir citind din Biblie şi pregătindu-şi lecţiile biblice pentru micuţa congregaţie.

În fiecare duminică, după ce închinătorii se adunau la slujbă, se discuta despre materiale şi progresul realizat la construirea bisericii. Pe măsură ce comitetul continua planificarea şi comandarea materialelor de construcţie, clădirea prindea formă pe hârtie şi în minţile oamenilor, cu toate că nu fusese încă înfipt niciun ţăruş în pământ şi nu fusese bătut niciun cui. Materialele fuseseră stocate pe terenul familiei Newton pe măsură ce soseau cu trenul şi planificară o zi în care să meargă toţi la faţa locului pentru începerea construcţiei, în funcţie de vreme. Oamenii sperau că primăvara va sosi mai devreme, pentru a putea trece la ridicarea bisericii.

Odată cu încălzirea vremii, crescu şi numărul celor care veneau la întâlnirile de duminica. Cei din oraş se aventurară din nou în lunga lor călătorie. Păreau nerăbdători să fie parte a grupului şi să afle cât mai multe detalii despre proiectul construirii bisericii. În plus, spuneau ei, cu toate că se bucurau de studiile biblice trimise acasă şi că asta fusese o idee bună, nu se compara cu participarea la întâlnirile cu grupul, unde puteau asculta adevărurile pe care Clark le prezenta din pasajele Scripturii.

În timpul săptămânii, când se simţea îngrădită în căsuţa de lut, Marty se înfăşură cu şalul şi străbătea cărăruia înzăpezită către casa lui Missie. De câteva ori, Missie veni s-o viziteze în timp ce copiii dormeau. Spunea că-i face plăcere să poposească în căsuţa liniştită, sorbind ceai şi povestind despre primii ani ai lor la fermă. Missie recunoştea uneori că i se pare că timpul trece prea repede şi, curând, mama ei se va întoarce acasă.

Pe măsură ce zilele deveniră tot mai lungi, discuţiile lor se îndreptară spre planurile pentru grădină şi pregătirea cloştilor. Era greu să rămână în casă, când afară zăpada se topea văzând cu ochii. Băieţii zburdau ca mânjii scoşi la soare. Mama lor trebuia să ducă muncă de lămurire cu ei ca să rămână îmbrăcaţi şi să-şi păstreze jachetele încheiate.

Şi Clark făcuse planuri, numai că gândurile lui luaseră o turnură diferită. Adesea se gândea la mica congregaţie. Se bucurase de ocazia de a-i călăuzi în timpul lunilor de iarnă. Ştia că nu-şi vor găsi prea curând un predicator. Ce se va întâmpla când va trebui să plece acasă? Clark se hotărî să discute despre asta cu Henry. Şi astfel, Clark începu sesiuni de studiu cu Henry, pentru a-l pregăti ca să preia conducerea bisericii. Oamenii vor şti că, din momentul plecării lui, închinarea şi studiul biblic vor continua. Clădirea era doar o parte măruntă a lucrurilor ce formează o congregaţie.

În cele din urmă sosi şi primăvara. De astă dată, nu treptat, aşa cum se întâmpla adeseori. Primăvara îşi făcu simţită prezenţa în aer de la o zi la alta.

Apărură păsările de primăvară, mici flori colorate împodobiră dealurile, zona din jurul pârâiaşului se acoperi cu o pătură de iarbă verde, iar Nathan îşi făcu obiceiul de a se zbengui fără căciulă în cap şi cu nasul mereu curgându-i.

Missie deja se gândea la plantarea grădinii. Îşi scoase seminţele, acordând o atenţie specială celor pe care Clark şi Marty le aduseseră cu ei. Împrăştie pachetelele pe toată masa şi, împreună cu tatăl ei, începu să le selecteze şi să facă planuri. Nathan şi Josiah tare-şi doreau să se implice în interesanta activitate, aşa că, atent sortate, seminţele se amestecară curând. Marty îi zori pe copii la bucătărie pentru lapte şi prăjiturele, iar Clark şi Missie îşi continuară planurile pentru grădină.

În ciuda faptului că purta o cârjă, Clark ară grădina. Aranja mici cutii pentru plantarea seminţelor şi o sfătui pe Missie, spunându-i care dintre ele vor creşte mai bine, unde şi când să le planteze.

Odată grădina pregătită, Missie îşi îndreptă atenţia spre găini. Ochise şase găini care ar fi putut cloci şi alese cu grijă câteva ouă pentru fiecare dintre ele. Clark le aranjă coteţul, iar găinile fură găzduite „în stil mare" pentru perioada clocitului. Missie aşeză ouăle sub cloşti şi-şi însemnă calendarul pentru marele eveniment. Marty nu-şi putu reţine zâmbetul privindu-i pe cei doi, tată şi fiică, muncind împreună.

Se hotărî şi data întâlnirii pentru construirea bisericii. Căruţe încărcate cu oameni entuziaşti, mâncare din belşug şi uneltele necesare, se îndreptară spre ferma de vite a familiei Newton. Cookie fusese nevoit să rămână acasă, pentru a pregăti mâncarea lucrătorilor ce supravegheau vitele în acea zi. Nici Wong nu plecase. Nu se pricepea la astfel de lucruri şi nici nu se simţea în largul lui să stea lângă oale alături de femeile din vecini, aşa că rămase în propria bucătărie şi trimise un castron plin cu gogoşile lui speciale, ce urmau a fi servite cu cafeaua de dimineaţă.

Juan descoperise în oraş doi tâmplari pricepuţi, care urmau să conducă lucrările de construcţie. Bărbaţii din vecinătate îşi oferiră ajutorul şi iscusinţa acolo unde era nevoie de ei.

La sfârşitul acelei săptămâni, bisericuţa îşi sumeţea falnica turlă către cer. Preria pustie şi orizontul larg îi puneau în valoare silueta

impresionantă. Doamna de la Rosas vărsă lacrimi când auzi pentru prima oară dangătul clopotului, al cărui ecou răsuna la kilometri distanță.

Anunțarea primei întâlniri în noua biserică aduse multe fețe noi în acea zi. Clark se întrebă, urmărind mulțimea din locul în care se afla, de pe platformă, câți dintre oamenii aceia erau acolo doar pentru a-i întâlni pe alții sau din pură curiozitate, și câți dintre ei erau deja adevărați închinători „în duh și adevăr". Indiferent ce i-ar fi adus acolo în acea zi, Clark văzu în asta o ocazie minunată de a le împărtăși din Cuvântul lui Dumnezeu.

Marty ședea alături de Missie și familia ei pe una dintre noile bănci. Nathan era între ele și Josiah, în brațele mamei sale. *Îmi place mirosul de lemn proaspăt tăiat,* se gândi Marty în timp ce privea în jur familiile adunate acolo, simțind parcă bucuria cu care așteptaseră cu toții acest eveniment. *Cât timp am fost aici,* își spuse, *Dumnezeu le-a oferit un doctor pentru problemele trupești și o biserică pentru nevoile spirituale. Mulțumesc, Doamne!*

Pe măsură ce zilele de duminică treceau, Clark constată cu bucurie că unii dintre vizitatori continuau să vină. Cei ce participau de multă vreme la aceste întâlniri țineau legătura cu fiecare nou vizitator al bisericii.

Nathan și Josiah își petreceau de-acum cea mai mare parte a timpului afară, bucurându-se de minunata vreme de primăvară. Cu ajutorul bunicului lor, își plantaseră propria grădină și o verificau zilnic, alergând la bunicul cu vești despre ce se întâmpla acolo.

— Crește! strigă într-o zi Nathan, aproape izbindu-se de Marty.

— Ce crește? întrebă ea, ca și când n-ar fi știut despre ce e vorba.

— Grădina mea. Vino și vezi! Vino și vezi!

Marty se grăbi după el. Nathan se trânti pe genunchi și-i arătă câteva firicele verzi ce-și ițiseră capul din pământ. Marty nu se îndură să-i spună că acelea erau doar buruieni. *Să așteptăm până când o să apară legumele, își spuse, apoi o să avem grijă și de buruieni.*

Însă Josiah avea o metodă proprie de a „trata" buruienile. Le smulse din pământ pentru a vedea ce se întâmplă, apoi le împinse la loc şi le bătători cu palma – nici măcar cele mai temerare buruieni nu supravieţuiră îngrijirii sale „delicate".

În cele din urmă, „adevăratele" plante din grădină începură să crească. Marty nu era sigură cine anume era mai entuziasmat de ele – cei doi băieţei sau Missie. Marty înţelegea asta. Şi ea şi-ar fi dorit să fie acasă, plantându-şi propria grădină. Îi lipsea şi se întrebă dacă Ellie şi băieţii se vor ocupa de ea.

Marty îndrăzni că urce din nou pe cal, alături de Missie şi de băieţi, pentru a vedea cirezile de vite. Sute de viţei se zbenguiau în jurul gălăgioaselor lor mame. Marty nu mai văzuse aşa ceva şi se străduí să-şi fixeze bine în minte imaginea asta, pentru a le povesti celor de acasă la întoarcere.

Nathan descăleca de pe ponei ca să culeagă flori de câmp pentru doamnele lui favorite. Marty zâmbi şi se uită la Missie, călare pe cal, având-l pe Josiah în faţă. Obrajii îi erau îmbujoraţi, trupul uşor rotunjit din cauza noii vieţi ce creştea înăuntrul ei, iar părul, desfăcut din prinsoare datorită vântului de prerie, i se învolbura jucăuş în jurul chipului. În spatele ei, dealurile se întindeau la nesfârşit, ca valurile unui ocean de verdeaţă. În spatele lor, munţii îşi înălţau semeţ piscurile argintate către cer, parcă jucându-se cu norii pufoşi ce îndrăzniseră să coboare mai aproape de ei. Scena era încântătoare, plină de viaţă, şi căldură, şi dragoste – o amintire pe care Marty o va păstra cu drag, mulţi ani de acum înainte.

Acum era mulţumită că Missie şi Willie veniseră în Vest. Era bucuroasă că putuse veni împreună cu Clark să-i viziteze. Era bucuroasă şi mai mult pentru timpul prelungit de şedere pe care i-l îngăduise accidentul lui Clark. Missie era fericită aici. În timp ce îşi privea fiica, îşi dădu seama că Missie aparţinea, într-adevăr, acestor locuri. Era o parte blajină a Vestului lui Willie. Marty se uită în jurul ei cu un nou sentiment de apreciere pentru dealurile atotprezente şi întinderea preriei – chiar şi pentru vânt. Ţinutul acesta vorbea despre libertate, despre independenţă şi despre tărie. Marty era mândră de faptul că fiica ei era parte din el.

Călăriră spre casă în tăcere... fiecare cu gândurile ei. Nathan mergea în față, călare pe Spider, „deschizând" bărbăteşte drumul pentru mama şi bunica lui. Josiah, cu capul rezemat de pieptul mamei lui, adormise.

Clark le aştepta. Îşi petrecuse ziua fixând picioare noi la masa de lucru a lui Cookie.

— Ce-ai mai vorbit cu Cookie? întrebă Missie. Ea şi Marty ştiau că Clark căutase o ocazie de a avea o discuție „de la inimă la inimă" cu Cookie, referitor la relația acestuia cu Dumnezeu.

Clark clătină din cap.

— Am avut o discuție deschisă, însă Cookie ezită încă. Spune că vrea să fie sigur că Îl acceptă pe Isus Cristos, şi nu pe Clark Davis.

— Nu înțeleg, spuse Missie.

Marty se gândi un moment la cele spuse de Clark.

— Eu cred că înțeleg, spuse ea încet.

— Ei bine, spuse Clark stânjenit, Cookie spune că mă admiră... poate pentru că amândoi am avut parte de un accident asemănător. Nu-i un lucru pentru care să admiri pe cineva, dar Cookie gândeşte puțin altfel decât gândesc ceilalți. Oricum, ascultă Cuvântul pe care-l predic duminică de duminică; vede că mă descurc bine cu un singur picior... nu ştiu. În mintea lui, ceea ce pot să fac eu ca om şi ceea ce pot face cu ajutorul Domnului se amestecă. Încă nu e sigur care e diferența dintre acestea două. Cookie are dreptate. Nu vreau să fie un urmaş al lui Clark Davis. Dacă nu poate vedea diferența, atunci ar trebui să aştepte până când o va vedea. Nu-i bine să urmezi un om. În mine însumi, n-am nimic din ceea ce el nu are.

— Mie mi se pare cam ciudat, spuse Missie, dusă pe gânduri. Nu m-am gândit niciodată că ai putea să încurci cele două noțiuni. Mie mi se pare foarte clar că *Isus* este singura cale către cer.

— I-am lăsat lui Cookie Biblia mea şi i-am subliniat câteva versete, ca să le citească. Sper să înțeleagă semnificația lor.

— Va trebui să ne rugăm, spuse Missie simplu, în timp ce Clark şi Nathan se îndreptau cu caii spre grajd, iar ea şi Marty intrară în casă, cu Josiah adormit în brațe. Dacă tata nu-l poate face pe Cookie să vadă diferența, atunci cum ar putea s-o facă Willie sau Henry?

În cele din urmă, Lane fu acela care-i arătă lui Cookie diferența. Într-o zi, intră în bucătăria lucrătorilor și-l găsi pe Cookie concentrat asupra Bibliei lui Clark.

– Tot nu-nțeleg, bombăni Cookie.

– Ce nu-nțelegi? întrebă Lane, întinzând mâna după ibricul cu cafea.

– Dacă accept religia asta, oare o fac pentru a fi și eu un om ca Clark Davis?

– Ce e rău în a fi un om ca el?

– Nimic. Absolut nimic. Numai că el spune că a încerca să fiu ca el nu mă va apropia cu nimic de porțile de smarald de care vorbiți întruna.

– Ah, despre asta-i vorba, spuse Lane, înțelegând dilema lui Cookie. Are dreptate.

– Da' cum aș putea fi ca *Isus*? întrebă Cookie, frustrat. Nici măcar nu-L *cunosc*.

– Nu te gândi deocamdată cum să fii *ca* El, spuse Lane. Te grăbești. Cookie îl privi neîncrezător, însă-l lăsă să continue.

– Ai auzit și ai citit de multe ori că toți oamenii sunt păcătoși.

– Da, mormăi Cookie.

– Crezi că tu nu faci parte din categoria asta?

– Cum să nu? spuse Cookie. Doar știu cine sunt.

– Bun, spuse Lane, de aici trebuie să-ncepi. Acum știi că ești păcătos și cred că, dacă vrei să-l copiezi pe Davis, nu vei rămâne la fel.

Cookie aprobă printr-o mișcare a capului.

– Ei bine, nu contează deloc felul în care te vei strădui să-ți îndrepți viața. Niciodată n-o să reușești, indiferent cât de mult te străduiești. O, poate vei ajunge să te *porți* ca și Clark Davis, dar asta nu-L va impresiona pe Dumnezeu. El vede dincolo de ceea ce văd ochii. Biblia spune că omul se uită la ceea ce izbește ochiul, dar Dumnezeu privește la inimă. Și mai spune că inima omului e „nespus de rea". Vestea bună însă e că inimile noastre pot fi schimbate. Ăsta-i punctul de plecare. Isus, sfânt și curat, a murit pentru fiecare inimă murdară și rea care a bătut și va bate vreodată. Tot ce trebuie să facem e să ne vedem așa cum suntem, să vedem cum este El și să acceptăm ceea

ce a făcut El. Atâta tot. De acum înainte, El e cel care face din tine un urmaş al Lui.

Ochii lui Cookie se deschiseră larg, uimiţi de simplitatea celor spuse. Lane îşi sorbi şi ultima înghiţitură de cafea, puse ceaşca pe masă şi se îndreptă spre uşă.

Când ajunse la uşă ezită, se întoarse spre Cookie şi spuse încet:

— Tot ce trebuie să faci este să-L rogi.

Şi chiar asta făcu Cookie după plecarea lui Lane.

NOUĂSPREZECE

Planuri şi rămas-bun

În intimitatea oferită de mica lor căsuţă de lut, Clark şi Marty începură să discute despre întoarcerea acasă. La început, lunga călătorie cu trenul şi lăsarea în urmă a Vestului pe care ajunseseră să-l respecte şi a familiilor pe care ajunseseră să le iubească atât de profund le păreau doar un vis. Marty şi-ar fi dorit să fi existat vreo modalitate de a-i împacheta pe toţi şi de a-i lua cu ea acasă. Însă mai apoi se gândi la Willie şi la dragostea lui pentru cirezile de vite, la Missie şi soarele ce se reflecta în ochii ei, la Nathan şi Josiah zburdând pe îndrăgitele lor dealuri, cu vântul jucându-li-se prin păr. Şi realiză că n-ar fi avut inima să-i smulgă din rădăcini şi să-i strămute – n-ar fi putut.

Gândurile lui Marty zburau din ce în ce mai mult la familia ei de acasă. *Oare cum se descurcă Clare şi Kate în casa din bârne? O mai vizitează Arnie pe fiica predicatorului? Cum arată fata? Oare Ellie a primit vizita vreunui peţitor? Care dintre tinerii din vecini va observa primul că drăguţa ei fiică e de acum femeie?* Se întreba dacă Luke mai avea încă dorinţa de a se pregăti pentru a deveni doctor şi cum se înţelegea cu dr. Watkins. Marty era nerăbdătoare să se întoarcă acasă şi să obţină răspunsuri la întrebările pe care şi le punea.

Sosi şi o scrisoare lungă de la Ellie. Le povestea despre tufele de flori care tocmai înmuguriseră; despre păsările migratoare ce se întorseseră acasă şi despre noul mânz ce zburda pe păşuni. Le spuse

că Clare arase grădina, iar ea, împreună cu Kate, o semănaseră – vor avea legume mai multe decât vor putea folosi, era sigură, însă pur şi simplu, odată pornite, nu s-au mai putut opri. Le vorbi despre lacrimile de bucurie şi întristare pe care le vărsase Nandry când primise veşti despre tatăl său. Imediat după aflarea veştilor, se puse să le scrie o scrisoare lungă lui Clae şi Joe. Ellie le trimitea veşti despre vecinii lor, despre biserică şi despre şcoală. Însă nu spunea nimic despre felul în care se descurcau Clae şi Kate în căsuţa din bârne, sau dacă Arnie o mai vizita pe fata predicatorului, sau dacă ea, Ellie, era căutată de vreun peţitor, sau dacă Luke mai avea intenţia de a deveni doctor. Inima lui Marty tânjea să afle cât mai multe despre ei.

— Clark, spuse ea, împăturind scrisoarea pentru a treia oară, cred că e timpul să ne cumpărăm biletele.

Clark îşi trecu mâna peste frânghia pe care o împletea pentru Nathan.

— Da, spuse el, cred că a sosit timpul. Ar trebui să vorbim în seara asta cu Willie şi Missie.

Marty se aşteptă la proteste din partea lor în acea seară. Missie puse jos ceaşca de cafea pe care tocmai o umpluse şi trase aer adânc în piept.

— N-are rost să ne prefacem că nu ne aşteptam la asta, spuse ea pe un ton liniştit. N-are rost să protestăm. Cred că vă e tare dor de cei de-acasă. Mă minunez că aţi putut sta aici atâta vreme. Turnă cafea într-o ceaşcă goală şi i-o întinse lui Willie. Sigur, eu mi-aş fi dorit să rămâneţi pentru totdeauna aici. Dar ştiu cum stau lucrurile. Adevărul este că sunt mulţumitoare pentru fiecare zi pe care am petrecut-o împreună.

Willie îşi drese glasul şi-şi trecu mâna prin părul des.

— Nu ştiu cum o să mă descurc fără ajutorul tău, îi spuse lui Clark. În lunile de iarnă te-ai ocupat de atâtea lucruri mărunte... lucruri pentru care n-am avut timp niciunul dintre noi.

Clark zâmbi.

— Am o idee, spuse el. Ce-ar fi să-l întreb pe tatăl tău dacă n-ar veni aici pentru o vreme? E tare îndemânatic la astfel de nimicuri. N-am văzut niciodată pe cineva să pună lucrurile în ordine într-un timp atât de scurt ca tatăl tău. Ce spui de asta?

Willie zâmbi.

– Mi-ar plăcea tare mult, spuse cu sinceritate. Parcă a trecut atât de multă vreme de când l-am văzut ultima oară.

– Când v-aţi gândit să plecaţi? întrebă Missie.

– Mâine o să merg în oraş, ca să văd cum merg trenurile, spuse Clark. N-are rost să aşteptăm prea mult, altfel o să călătorim greu din cauza căldurii. Anul trecut, când am venit, mamei tale i-a fost destul de greu. M-am gândit că dacă plecăm mai devreme, nu va fi atât de cald.

Missie nu spuse nimic.

Marty îşi privi fiica şi o văzu cum se luptă cu lacrimile.

– Ne-am bucurat atât de mult să vă avem aici! reuşi Missie să spună în cele din urmă. Ştiţi asta. Îmi pare atât de rău că trebuie să te trimitem înapoi la ceilalţi altfel decât cum ai venit, tata! Sper să nu gândească rău despre noi şi despre Vest.

– De ce ar face-o? întrebă Clark. Accidente se pot întâmpla oriunde. Chiar înainte de a pleca de acasă, un fermier din vecini a fost tras de cai şi şi-a pierdut *amândouă* picioarele.

– Totuşi, spuse Missie, va fi un şoc să te vadă aşa.

– Nu cred că vreunul dintre ei va fi prea afectat, spuse Clark liniştit.

– O să ne lipseşti la biserică, interveni Willie. Nici nu-mi vine să cred câţi oameni s-au arătat interesaţi de când am început să avem servicii adevărate de închinare.

– N-o să se sfârşească aici, răspunse Clark. Henry e bine pregătit să le prezinte lecţii biblice, aşa cum am făcut-o şi eu. Va face o treabă bună. Deja i-am scris lui Joe să-i trimită lui Henry câteva cărţi bune despre studiul Bibliei. Cred că Henry o să fie serios în această privinţă, îi place să studieze Cuvântul şi le va spune oamenilor tot ceea ce va descoperi în el. Cred că Henry va deveni un bun predicator.

– Ne bucurăm pentru el, spuse Missie. A fost un ajutor de nădejde şi un prieten bun încă de când am plecat de acasă.

– Aveţi aici vecini tare cumsecade, spuse Marty. Missie, sunt atât de mulţumită să ştiu că ai aproape de tine femei cu care să poţi vorbi

şi un doctor bun, ca să nu mai fii nevoită să faci tot drumul până la Tettsford Junction pentru micuțul care va veni.

— Şi eu sunt, spuse Missie, luându-l de mână pe Willie. Lucrul ăsta mi-a fost cel mai greu când i-am avut pe Nathan şi Josiah – lunile acelea lungi în care am fost departe de Willie.

— Ei bine, dacă vreau să merg mâine în oraş, va trebui să mă duc mai devreme la culcare. E un drum lung pentru un călăreț care trebuie să meargă agale. Clark se ridică şi-şi luă cârja.

— Ai prefera o căruță? întrebă Willie.

— Păi, nu-i rea ideea. Pot să-l iau şi pe Nathan cu mine, dacă mama lui e de acord.

— I-ar plăcea să vină, spuse Missie. O să-i lipseşti. O să-i lipsiți amândoi. O să fie cam debusolat când n-o să mai fiți aici.

— Nu mai e mult şi Nathan va trebui să înceapă şcoala. Ştiu că tu-l vei învăța, Missie, cu educația şi instruirea de care ai avut parte. Crezi că vei continua să faci asta? întrebă Marty.

— Willie şi alți bărbați din vecini se vor întâlni miercuri seară la Juan. Avem câteva familii care au copii mai mari decât Nathan şi care şi-ar dori ca aceştia să înceapă şcoala până nu vor ajunge să spună că sunt prea mari pentru şcoală. Îmi place să-i învăț pe micuții noştri, dar cred că s-ar descurca foarte bine într-o şcoală adevărată, împreună cu alți copii.

— Mă bucur s-aud asta.

— Comitetul bisericii o să le spună că se pot întâlni în clădirea bisericii, dacă vor.

— Bună idee, spuse Clark cu entuziasm. Sper să se descurce. Acum, ar fi cazul să ne retragem. O să trec pe-aici ca să-l iau pe Nathan pe la opt, dacă e-n regulă.

— E bine. O să fie gata de plecare. Haideți amândoi, să luăm micul dejun împreună.

— Oh, nu, dragă, nu vrem să...

— Mamă, spuse Missie, te rog! N-o să mai avem multe ocazii din astea. Haide să ne bucurăm de zilele care ne-au mai rămas.

Marty îşi sărută fiica şi se învoi să ia împreună micul dejun a doua zi dimineață.

Clark şi Nathan se bucurară de o călătorie relaxată spre oraş. Nathan, curios cu privire la toate lucrurile pe care le auzea şi le vedea, punea întruna întrebări şi făcea comentarii. Clark realiză faptul că băiatul era, într-adevăr, gata să înceapă şcoala.

– Ce vrei să te faci când vei fi mare? întrebă Clark.

– Nu ştiu, bunicule. Câteodată aş vrea să fiu crescător de vite, ca tata. Şi câteodată mi-ar plăcea să fiu şeful lucrătorilor de la fermă, ca Scottie, şi în unele zile aş vrea să fiu văcar, ca şi Lane, dar cel mai mult mi-ar place să fiu bucătar, ca şi Cookie.

Clark râse. Ferma de vite era sigurul mediu pe care-l cunoştea băiatul. Clark se hotărî să-i trimită lui Nathan un pachet cu cărţi bune.

– Tu ce vrei să te faci, bunicule?

– Când cresc mare?

– Ai crescut deja.

– Oh, da, spuse Clark, cred c-am crescut.

– Ce vrei să fii? întrebă din nou Nathan.

– Păi, spuse Clark, eu sunt fermier.

– Ce fac fermierii?

– Cam ce fac şi crescătorii de vite, numai că ei nu cresc atât de multe vaci şi cai. Şi s-ar putea să aibă porci, sau oi, sau chiar capre, pe lângă alte animale. Şi ară pământul, dau la o parte bolovanii, smulg rădăcini şi plantează cereale pe care le recoltează în fiecare toamnă. Pe urmă adună fânul în şură şi depozitează hrană pentru ca animalele să aibă ce mânca în lunile de iarnă. Şi taie animale pentru carne, taie lemne, au grijă de animalele bolnave, adună legume din grădină şi repară garduri.

– Măiculiţă, spuse Nathan, fermierii fac tare multe lucruri, nu, bunicule?

– Aşa este.

– Tu poţi face toate astea, bunicule?

– Sigur. Nu e nevoie de şcoală specială să le faci.

– Tu poţi face o mulţime de lucruri cu un singur picior, aşa-i, bunicule?

— Păi, vezi tu, fiule, când făceam toate lucrurile de care ţi-am spus, aveam două picioare. În ultima vreme m-am gândit cum aş mai putea face aceleaşi lucruri şi acum. Voi avea nevoie de ceva unelte speciale. Ţii minte hamurile pe care le-am făcut ca să-mi pot ţine echilibrul şi în acelaşi timp să pot mâna calul la arat?

Nathan dădu din cap şi zâmbi.

— Aia a fost o invenţie tare interesantă, bunicule, spuse el şi începură amândoi să râdă.

— Ei bine, mă gândesc să fac multe lucruri de felul ăsta, explică Clark. Nu m-am putut apuca încă de lucru pentru că trebuie să iau măsuri, pentru ca uneltele să se potrivească la treburi diferite – unelte cum ar fi plugul, şi grebla, şi semănătoarea. Când voi ajunge acasă, le voi face. Am o idee despre cum ar trebui să modific plugul, vezi tu... Şi Clark începu să-i prezinte lui Nathan toate detaliile referitoare la ideea sa, în timp ce băieţelul căsca ochii mari. Şi timpul trecu pe nesimţite, pe măsură ce „lucrară" împreună la planurile lui Clark.

În oraş, Clark află că următorul tren ce se îndrepta spre Est urma să plece marţea viitoare. Cumpără biletele şi-l duse mai apoi pe Nathan la magazinul general, ca să-i cumpere ceva. Luară şi câteva dulciuri pentru Josiah, apoi îndreptară căruţa spre casă.

Vestea apropiatei plecări o aruncă pe Marty într-un vârtej de planuri şi activităţi. Era sigură că avea o mulţime de lucruri de pregătit pentru călătorie, însă atunci când se apucă de treabă, constată că nu erau chiar atât de multe – nici pe departe cât avuseseră de pregătit pentru drumul încoace. Acum aveau doar bagajele de pregătit, restul lucrurilor pe care le aduseseră de acasă rămânând aici, la Missie şi familia ei. Marty se relaxă şi se bucură de aceste ultime zile, petrecând cu copiii cât mai mult timp cu putinţă.

Făcu curăţenie în căsuţa de lut şi-şi luă rămas-bun de la ea, apoi îşi mută lucrurile în casa lui Missie pentru restul zilelor.

În acea seară, Willie se întoarse de la familia de la Rosas cu veşti îmbucurătoare. Comunitatea fusese de acord să înceapă şcoala în clădirea bisericii. Melinda, soţia lui Henry, fusese rugată să le fie învăţătoare copiilor. Vecina ei, doamna Netherton, o femeie în vârstă, fără copii, fusese de acord să aibă grijă de fiul Melindei în timp ce ea era

la şcoală. Pentru că Melinda n-ar fi vrut să stea despărţită prea multă vreme de copilul ei, cursurile urmau să se ţină în primul an de şcoală doar de trei ori pe săptămână. Totuşi, oamenii din zonă fuseseră de părere că acest aranjament era mult mai bun decât dacă n-ar fi avut deloc şcoală.

Willie şi Missie hotărâră că Nathan li se va alătura celor ce vor începe şcoala. Şi pentru că Melinda, în drum spre şcoală, urma să treacă chiar pe lângă ferma lor, fusese de acord să-l ia şi pe micul şcolar.

Pe măsură ce fiecare zi împreună se scurgea cu repeziciune, Marty devenea din ce în ce mai atentă la detaliile din jurul ei. În minte îi ticăia parcă un ceasornic: *Asta e ultima noastră zi de vineri... ultima noastră duminică... ultimul serviciu divin în mica biserică.* În acea duminică, se pregăti pentru închinare cu ceva mai multă atenţie decât de obicei. Clark deja îi împărtăşise câteva idei din pasajul biblic pentru acea zi. Marty consideră că erau foarte potrivite pentru ultima lor întâlnire cu aceşti oameni pe care ajunseseră să-i preţuiască. Nu exista un mesaj mai potrivit decât cel pe care Clark urma să-l prezinte.

Când Clark se ridică în faţa micii congregaţii în acea ultimă duminică, citi cu solemnitate, dar şi cu bucurie, pasajul din Ieremia 9:23 şi 24: „Aşa vorbeşte Domnul: «Înţeleptul să nu se laude cu înţelepciunea lui, cel tare să nu se laude cu tăria lui, bogatul să nu se laude cu bogăţia lui. Ci cel ce se laudă să se laude că are pricepere şi că Mă cunoaşte, că ştie că Eu sunt Domnul, care fac milă, judecată şi dreptate pe pământ! Căci în acestea găsesc plăcere Eu, zice Domnul»", în timp ce asculta, Marty se rugă pentru fiecare om care se afla pe locurile din jurul ei. Dorinţa ei şi, în egală măsură, a lui Clark, era ca fiecare dintre ei să înţeleagă în profunzime şi să trăiască adevărul Scripturii, în special cel prezentat astăzi.

La încheierea serviciului de închinare, Clark îl invită pe Henry să se adreseze congregaţiei. Se ştia deja că, atunci când Clark va pleca, Henry va prelua conducerea.

Cu emoţie în glas, Henry îşi exprimă mulţumirea faţă de Clark şi Marty, pentru călăuzire şi încurajare pe parcursul lunilor în care se aflaseră cu ei, iar oamenii se făcură ecoul acestor cuvinte. Mai apoi, Clark şi Marty, luaţi prin surprindere, au fost numiţi oaspeţi

de onoare şi sărbătoriţi de toţi cei ce făceau parte din mica biserică. Pe mese improvizate se aşezară vase cu mâncare, iar femeile serviră grupul, după care se aşezară şi ele alături de bărbaţi şi copii la masă.

Dincolo de zâmbetele şi bucuria sărbătorii, se putea simţi o undă de tristeţe, din cauza faptului că familia Davis îi va părăsi peste doar două zile. Clark şi Marty se bucurară de fiecare persoană care veni să le mulţumească cu ochii în lacrimi, cu strângeri de mână şi îmbrăţişări călduroase. Aceşti oameni erau speciali. Erau speciali pentru că erau fraţii şi surorile lor în Cristos. Clark şi Marty erau siguri că le vor simţi lipsa – cu toate că nu erau familia lor prin legături de sânge, ci prin înfierea în familia lui Dumnezeu.

DOUĂZECI

Spre casă

Când zorii zilei de marți se iviră, Marty avea deja totul împachetat și era gata de plecare. În timp ce Willie aducea căruța și Missie își pregătea băieții pentru călătoria în oraș, Clark se duse să-și ia rămas-bun de la lucrătorii de la fermă, iar Marty se strecură afară din casă pentru o ultimă vizită la căsuța de lut. Nostalgia pe care o resimțea era legată mai mult de Missie, nu de timpul petrecut de ea însăși în căsuță. Ea alesese să locuiască acolo pe timpul iernii. Missie făcuse din căsuță locuința ei pentru că nu avusese de ales.

Marty intră și privi încă o dată de jur împrejurul micii camere. Și-o imagina pe Missie ca tânără mireasă, aplecată asupra sobei mici în care ardeau bucăți de balegă uscată, pregătind masa de seară. În pătuț, la picioarele patului, se odihnea pruncul lor, Nathan. Willie urma să se întoarcă după o zi lungă și grea de muncă pe pășuni, primit fiind cu dragoste, și grijă, și o masă simplă.

Marty și-l putea imagina și pe micul Nathan, întâlnirea de Crăciun a lucrătorilor de la ferma de vite, vizitele noilor vecini. Va păstra în amintire și momentele petrecute de ea însăși aici. Timpul petrecut în căsuța de lut o va ajuta să și-o imagineze și mai bine pe Missie în mica locuință.

Da, și ea fusese fericită cu Clark în acest loc. Acele seri lungi în care ea cosea, iar Clark își studia Biblia, împărtășindu-i gânduri

speciale descoperite acolo şi cerându-i părerea cu privire la anumite versete – erau amintiri dragi. Poate că va trece mult timp până când va mai avea parte de atâtea ore alături de Clark, ore pe care să le pună deoparte doar pentru ei doi, fără a fi întrerupţi de treburile zilnice ale fermei sau de familie.

Marty se înapoie, agale, spre casa mare – frumoasa casă a lui Missie. Nu mai văzuse vreodată o casă atât de confortabilă sau atât de frumos aranjată. Era mândră de Missie şi de capacitatea ei de a-şi întemeia un cămin.

Marty dădu colţul şi constată că deja oamenii încărcau căruţa. Păşi înainte. Toţi lucrătorii de la fermă care nu erau la muncă se aflau acolo pentru a-şi lua rămas-bun, iar Marty vorbi cu fiecare dintre ei. Cookie era ultimul.

Bătrânul bucătar făcu un pas înainte, cu mâna întinsă.

— Cookie, spuse Marty cu vocea înecată de emoţie, Îi suntem atât de mulţumitori lui Dumnezeu pentru că ai ales să-L urmezi. Pentru noi, eşti un om special.

Cookie se răzgândi şi, în loc să-i ofere o strângere de mână, îşi deschise braţele şi o îmbrăţişă.

Lane înaintă şi-i întinse mâna lui Clark. Nu spuse nimic, însă ochii lui spuneau tot ceea ce nu reuşise să pună în cuvinte.

În momentul în care căruţa era pe punctul de a ieşi din curte, Wong apăru alergând, fluturând în mâini o bocceluţă. Câteva gogoşi proaspete, ca să aibă pe drum, spuse el. Marty şi Clark îi mulţumiră cu căldură, în timp ce Wong radia de bucurie, clătinând din cap.

— Multe mulţumiri, spuse el. Multe mulţumiri pentru bucuria specială pe care aţi adus-o în casa asta şi în bucătăria lui Wong. Veniţi iar, poate?

Căruţa se puse în mişcare, în timp ce oamenii rămaşi în urmă îşi fluturau pălăriile şi strigau urări de bine.

Cu ochii înceţoşaţi de lacrimi, Marty privi în urmă, de pe creasta dealului, din locul în care se opriseră în acea primă zi pentru a vedea casa lui Missie. Se petrecuseră atât de multe lucruri acolo, întâlnise atâţia oameni care erau dragi inimii ei.

Josiah se urcă în poala ei, iar ea îl ţinu strâns în braţe pe tot parcursul călătoriei spre oraş. Nathan tăifăsuia plin de entuziasm, spunând că bunica şi bunicul erau de-a dreptul privilegiaţi să poată fi pasagerii unui tren adevărat.

– Şi, într-o zi, o să vin cu trenul la fermă, ca să vă văd, promise cu fervoare.

Iar Josiah repetă:

– Să vă văd.

–Da, spuse Nathan, eu şi Joey. Vom veni să vă vedem.

– Ar fi minunat, spuse Marty, şi îl strânse la piept pe Joey. Când ajunseră în oraş, Clark se asigură că bagajul cel mare ajunge unde trebuie, apoi îşi luară bagajele de mână şi se duseră să servească o ceaşcă de cafea în aşteptarea orei de plecare.

Nu ştiau ce ar fi mai potrivit de spus în cele câteva minute pe care le mai aveau de petrecut împreună. Parcă aveau încă atâtea să-şi spună, în ciuda faptului că avuseseră atât de multe conversaţii pe parcursul ultimelor luni.

Îşi umplură timpul cu discuţii mărunte, reîmprospătând mesajele ce trebuiau transmise fiecărui membru al familiei de acasă. Se făcuse aproape ora plecării, când Scottie îşi făcu apariţia.

– N-am reuşit să-mi iau rămas-bun acasă, spuse el, întinzându-i mâna lui Clark, dar n-am vrut să ratez ocazia. Cred că nu mai e nevoie să spun că o să ne lipsiţi la fermă. Cred că acum voi fi nevoit să-mi repar singur căpestrele şi să curăţ singur grajdurile.

Clark zâmbi. Nu considera că-l ajutase chiar atât de mult pe Scottie, însă ştia că ceea ce făcuse fusese apreciat. Îi strânse cu fermitate mâna.

– Întotdeauna vei avea un loc special în inimile şi rugăciunile noastre, îi spuse bărbatului, iar Scottie zâmbi.

Se îndreptară încet către gară. Trenul deja scotea nori de fum în timp ce cuptorul era umplut pentru plecare. Vagoanele erau încărcate cu juncani gălăgioşi, iar Marty îşi dădu seama că vor împărţi călătoria cu animalele trimise la târg. Se întreba dacă erau acolo şi vite de-ale lui Willie.

Sosi momentul pentru ultimul rămas-bun înlăcrimat.

— Tată, spuse Missie, cu vocea înecată de lacrimi, crezi că mi-ai putea trimite cu trenul câțiva butași de măr? Tare mi-e dor de merii noștri.

Clark rămase o clipă pe gânduri, nefiind sigur dacă merii ar putea crește în acea zonă, însă dădu din cap.

— De ce nu? spuse el. Ai putea încerca. Îi poți planta lângă pârâu, dar trebuie să te asiguri că vor avea apă din belșug. S-ar putea să nu dea prea mult rod, da' poate ți-ar ajunge pentru o plăcintă sau două.

Missie râse printre lacrimi.

— Adevărul e, spuse ea, că nu mi-ar păsa dacă dau sau nu rod. De florile de măr mi-e cel mai dor. De câte ori apar, pentru mine înseamnă promisiunea primăverii, a dragostei și a fericirii.

Clark își îmbrățișă timp îndelungat fiica. Apoi se îmbrățișară din nou, cu toții, și-și spuseră iar și iar cât de mult a însemnat vizita pentru fiecare dintre ei. Marty și Clark își ținură în brațe nepoții cât mai mult cu putință, apoi auziră chemarea de îmbarcare și își fluturară din nou mâinile, în semn de bun rămas în timp ce se urcau în tren.

Marty flutură din mână până când trenul dispăru după o cotitură, lăsând în urmă orașul și familia ei. Își șterse lacrimile cu batista și decise să nu mai plângă.

Zilele de călătorie se scurseră una după alta, măsurate de ritmul roților de fier. Fiecare rotire a lor îi ducea mai departe de Willie și Missie, însă mai aproape de ceilalți membri ai familiei lor.

Călătoria de întoarcere parcă nu era atât de grea, nici atât de sufocantă, constată Marty. Poate că acum știa la ce să se aștepte și se obișnuise cu gândul.

Se opriră de câteva ori, ici-colo, în unele orășele – în câteva poposind mult prea mult – însă mai apoi porniră din nou, călătorind zi și noapte. În cea de-a treia zi, opriră în orașul în care schimbaseră trenul când veniseră în Vest. Asta însemna din nou un popas de o noapte aici. Clark și Marty își amintiră amândoi de acel hotel mizer și de ploșnițele din cameră.

— Trebuie să găsim ceva mai bun, o asigură Clark pe Marty și începu să se intereseze. Cineva îi îndrumă spre casa unei doamne

în vârstă, care, uneori, primea călători. Din fericire, femeia avea o cameră liberă şi îi primi pentru o noapte.

Pe când se îndreptau spre tren, în dimineaţa următoare, străzile deveneau din ce în ce mai animate. Oraşul se trezea din nou la viaţă, aşa cum îl văzuseră cu un an înainte.

Când ajunseră la gară, Clark ţinu uşa pentru ca Marty să poată intra în sala de aşteptare, îndreptându-se spre câteva scaune libere de lângă geam. O să-l aştepte acolo pe Clark până când el verifica ora de plecare.

Clark veni în urma ei, pentru a pune bagajul pe care-l căra lângă Marty, înainte de a merge la tejghea. Mai erau şi alţi pasageri în încăpere.

Marty auzi vocea unui copil.

— Mamă, uite, uită-te la sărmanul om!

Marty îşi ridică privirea, întrebându-se cine ar putea fi nefericitul om. Nu văzu niciunul care să se potrivească descrierii.

— Îl cauţi pe omul nefericit?

La auzul vocii lui Clark, Marty se îmbujoră la faţă, stânjenită de faptul că fusese surprinsă privind în jur cu curiozitate. Privirea ei admise că, într-adevăr, căuta să-l vadă pe „sărmanul om".

Clark se grăbi s-o liniştească.

— Şi eu mă uitam să văd cine e, mărturisi el. L-ai văzut? Marty dădu din cap.

— Nici eu, spuse Clark, şi începu să râdă încetişor. Marty îl privi surprinsă.

— Aşa, continuă Clark, până când m-am uitat la mine.

— La tine?

Clark râse din nou.

— Se referea la *mine*, Marty.

— La tine?

Privirea lui Marty se îndreptă spre pantalonul bine fixat dedesubtul genunchiului şi la cârja din mâna lui Clark. Icni încetişor. Era adevărat. Băiatul se referea la Clark, iar „sărmanul om" râdea!

Apoi Marty realiză umorul situaţiei... partea bună a ei. Uitaseră amândoi că Clark era considerat handicapat – „sărmanul om". Se prinseră de mâini şi râseră până când lacrimi de bucurie li se scurseră pe obraji.

Alte cărți din seria *Învăluiți de iubire*, de Janette Oke:

Învăluiți de iubire, vol. 1
Promisiunea neclintită a iubirii, vol. 2
Drumul lung al iubirii, vol. 3
Moștenirea veșnică a iubirii, vol. 5
Visul împlinit al iubirii, vol. 6
Zborul îndepărtat al iubirii, vol. 7
Căminul regăsit al iubirii, vol. 8

Alte cărți de Janette Oke:

Seria *Moștenirea din prerie*:
- *Anii frământărilor*, vol. 1
- *Căutările inimii*, vol. 2
- *O voință de neclintit*, vol. 3
- *Curată ca aurul*, vol. 4

Seria *Anotimpurile inimii*:
- *A fost odată într-o vară*, vol. 1
- *Vânturi tomnatice*, vol. 2
- *Iarna nu ține o veșnicie*, vol. 3
- *Promisiunea unei noi primăveri*, vol. 4

Seria *Cântecul Acadiei* (coautor T. Davis Bunn):
- *Locul de întâlnire*, vol. 1
- *Binecuvântatul țărm*, vol. 2
- *Moștenirea*, vol. 3
- *Un far călăuzitor*, vol. 4
- *Limanul mult dorit*, vol. 5